

**GIÁO ÁN RÈN NHÂN CÁCH
LỚP NGŨ GIỚI - ĐỨC HIẾU SINH
TẬP 1**

Sách này chỉ kính biếu, không bán! Quý phật tử hay bạn đọc có nhu cầu thỉnh sách, vui lòng liên hệ Ban kinh sách của Tu Viện Chơn Như:

ĐT: (066) 389.2911 (Tu Viện Chơn Như)

098.809.4445 (Hà Nội)

Web: <http://chonnhu.net>

(Các thông tin đính chính có trên trang Web này)

Email: chonnhu2@gmail.com

Trưởng lão THÍCH THÔNG LẠC

**GIÁO ÁN
RÈN NHÂN CÁCH
LỚP NGŨ GIỚI
ĐỨC HIẾU SINH
TẬP I**

NHÀ XUẤT BẢN TÔN GIÁO
PL: 2556 - DL: 2012

Dụng lại chánh pháp của
Phật giáo không phải chỉ giảng
dạy suông những bài kinh trong
tạng kinh Nikaya cho tu sinh học
thuộc lòng. Điều này cũng giống
như chúng ta dạy những con chim
học nói tiếng người.

Dụng lại chánh pháp của
Phật giáo là phải soạn thảo
theo chương trình giáo dục đào
tạo của các lớp từ Tam Quy,
Ngũ Giới, Thập Thiện, Bát

Quan Trai Giới cho đến Bát Chánh Đạo.

*T*rước tiên, người biên soạn phải biết biên soạn giáo án cho cư sĩ tu học vào những lớp đạo đức cơ bản nhất như: các lớp Tam Quy, các lớp Ngũ Giới, các lớp Tu Thập Thiện và các lớp Thọ Bát Quan Trai.

Sau khi hướng dẫn những cư sĩ đã tu học thuần thục trong bốn lớp đạo đức này, thì mới cho họ xuất gia tu học theo các lớp Bát Chánh Đạo. Còn chưa tu học các lớp cơ bản này mà vào tu học các lớp Bát Chánh Đạo thì mất căn bản. Mất căn bản khi vào tu tập thiền định tinh giác sẽ bị ức chế tâm.

Bảy lớp đầu tiên của Bát Chánh Đạo là những lớp học về giới luật đức hạnh, nên mỗi lớp

phải được biên soạn giáo án rõ ràng cụ thể, để giảng viên hướng dẫn tu sinh rèn luyện nhân cách đạo đức sống không làm khổ mình, khổ người và khổ tất cả chúng sinh được dễ dàng hơn.

Những việc biên soạn giáo án và đứng lớp dạy là chấn chỉnh Phật giáo, dựng lại nền đạo đức nhân bản - nhân quả cho loài người.

Đây là Giáo Án rèn luyện nhân cách lớp Ngũ Giới cho mọi người, không chỉ dành riêng cho những người cư sĩ phật tử tu học, mà còn cho tất cả mọi người có tôn giáo hay không tôn giáo, vì nó là đạo đức nhân bản - nhân quả như trên đã nói.

Ngũ Giới gồm có năm đức hạnh:

1- Đức hiếu sinh, lòng thương yêu sự sống, thuộc về đạo đức bản thân.

2- Đức ly tham, từ bỏ lấy của không cho, thuộc về đạo đức bản thân.

3- Đức chung thủy, không gian đùi với người khác, thuộc về đạo đức gia đình.

4- Đức thành thật, không nói dối, không nói lời hung ác, không nói lời thêu dệt, không nói lật lọng, thuộc về đạo đức xã hội.

5- Đức minh mẫn, không say xưa rượu chè bài bạc, không nghiên ngập thuốc lá, thuốc lào, thuốc phiện, v.v... thuộc về đạo đức xã hội.

Năm đức này được thực hiện trong ba hành động thân, miệng, ý của một con người, nó mang lại

Lợi ích rất lớn cho hành tinh này; nó đem lại sự an vui hạnh phúc cho mình, cho người và cho sự sống của tất cả muôn loài vật, cho gia đình và xã hội.

Khi biên soạn giáo án này, chúng tôi mong rằng tất cả mọi người trên hành tinh này đều được học tập và rèn luyện nhân cách, để xứng đáng làm người là một con người có đầy đủ tâm hồn cao thượng, biết bao dung tha thứ mỗi lỗi lầm của người khác, biết yêu thương và ban rải lòng thương yêu ấy đến mọi sự sống trên hành tinh này.

Với việc biên soạn giáo án của Phật giáo là một việc làm quá lớn lao, không thể một người gánh vác trọn vẹn. Cho nên việc làm này không thể tránh khỏi những sự khuyết điểm, mong

những bậc thạc đức, trí tuệ cao minh chỉ dạy cho những chỗ sai lầm, để bợ sách *Giao Ân* dạy đạo đức của Phật giáo được hoàn chỉnh và tốt đẹp hơn.

Cuối cùng, chúng tôi xin có lời thăm và chúc sức khỏe của quý vị phật tử được đời đào và chấn thành tri ân quý vị.

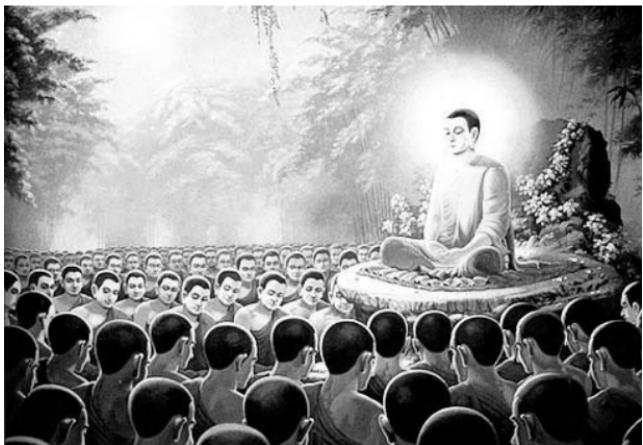
*Kính ghi
Tu Viện Chơn Như*

ĐỨC BỔN SƯ THÍCH CA MÂU NI PHẬT

Đức Phật Thích Ca Mâu Ni là một ân nhân của nhân loại, Ngài để lại cho loài người một nền đạo đức nhân bản - nhân quả sống không làm khổ mình, khổ người.

Bài học thứ 1:

PHẦN NGHỊ LỄ NIỆM PHẬT

*G*iảng viên bước vào lớp học, tất cả tu sinh đều đứng dậy, mặt hướng về tượng Phật. Khi giảng viên đứng vào vị trí của mình, mặt cũng hướng về tượng Phật và chắp tay lên, thì tất cả các tu sinh khác cũng đều chắp tay. Giảng viên nói:

- Xin mời tất cả tu sinh hãy niệm hồng danh đức Phật ba lần: “**Nam Mô Bổn Sư Thích Ca Mâu Ni Phật**”.

(Giảng viên niệm trước: “NAM ... MÔ”, đến chữ MÔ thì tất cả tu sinh niệm tiếp chữ MÔ, chứ không đọc chữ NAM lại, để mọi người cùng bắt một nhịp với nhau cho câu niệm Phật phát âm đồng đều)

Sau khi niệm Phật xong, giảng viên và tu sinh xá tượng Phật và xá hình Trưởng Lão. Sau khi xá xong, giảng viên tay vẫn chắp, quay mặt nhìn xuống các tu sinh, đồng thời xá chào nhau. Giảng viên liền nói:

- Xin mời quý sư, quý thầy và quý phật tử ngồi xuống. (Hoặc nói ngắn gọn: “Xin mời tất cả tu sinh ngồi xuống”)

Tất cả tu sinh đều ngồi xuống, giữ gìn im lặng, không nên nói chuyện trong giờ học.

Trong buổi học đầu tiên, giảng viên giải thích thêm:

- Phần nghi lễ đến đây là xong, nhưng chúng tôi xin giải thích thêm để quý tu sinh hiểu biết cho rõ ràng hơn, nếu ai có thắc mắc về phần nghi lễ sao đơn giản quá, thì quý tu sinh hãy trả lời cho đúng ý nghĩa.

Đối với tôn giáo, phần nghi lễ như thế này rất đơn giản, gọn gàng, chỉ còn có một câu niệm hồng danh đức Phật ba lần mà thôi, nhưng ý nghĩa câu niệm Phật rất đầy đủ, nói

lên được lòng biết ơn sâu sắc và cũng nói lên được lòng cung kính tôn trọng của mọi người đối với đức Phật.

Nói về chương trình giáo dục đào tạo văn hóa đạo đức, thì nghi lễ là hàng đầu. Nghi lễ đầu tiên mà mọi người ai cũng biết, đó là lễ chào quốc kỳ. Khắp nơi trong đất nước, chúng ta đến bất cứ một ngôi trường học nào, cũng đều thấy học sinh chào cờ mỗi sáng trước khi vào lớp.

Quốc kỳ tượng trưng cho non sông, đất nước; quốc ca tượng trưng lòng yêu nước, yêu quê hương, yêu tổ quốc của mọi người dân trong nước đó. Khi mắt nhìn quốc kỳ, tai nghe bài quốc ca vang lên âm điệu hùng hồn, khiến cho tâm hồn mọi người dân đều xúc động, nhớ đến bao công lao của những anh hùng dân tộc đã xông pha trận mạc, vì tổ quốc hy sinh.

Nhìn quốc kỳ tung bay phấp phới trên nền trời, nghe lời quốc ca trong tiếng nhạc trầm hùng, cùng tiếng bước chân đoàn quân đi dập dồn khiến lòng yêu nước, yêu quê hương tổ quốc dâng cao lên tuyệt vời.

NHỮNG CÂU HỎI

- *B*ây giờ, xin quý tu sinh hãy trả lời
những câu hỏi sau đây:

Câu hỏi 1:

*Hình tượng đức Phật Thích Ca Mâu Ni
trước mặt quý tu sinh là tượng trưng cho ý
nghĩa gì?*

*Nghĩ sao quý tu sinh cứ trả lời như vậy,
như trên đã nói, chúng ta là những người
còn đang tu học, cho nên càng trả lời thì lại*

càng thấm nhuần ý nghĩa sâu xa của sự tu học.

(Khi hỏi xong, giảng viên chờ tu sinh trả lời. Tu sinh trả lời xong thì giảng viên kết luận câu hỏi:

- *Những ý nghĩa quý tu sinh đã trả lời góp phần làm sáng tỏ hình tượng đức Phật rất hay, và chúng tôi xin đọc câu trả lời để chúng ta cùng nhau tu học)*

Trả lời câu hỏi 1:

Theo giáo án dạy, ý nghĩa hình tượng đức Phật Thích Ca Mâu Ni là hình ảnh tượng trưng cho nền đạo đức nhân bản - nhân quả, một nền đạo đức của loài người mà con người không thể thiếu được. Cho nên hình tượng đức Phật Thích Ca Mâu Ni là hình ảnh đạo đức cao thượng sống không làm khổ mình, khổ người, luôn luôn ghi khắc trong tâm hồn của mọi người. Quý tu sinh hãy ghi nhớ hình ảnh này!

Câu hỏi 2:

Vậy câu niệm Phật tượng trưng cho ý nghĩa gì?

(Khi hỏi xong, giảng viên chờ tu sinh trả lời. Khi tu sinh trả lời xong thì giảng viên kết luận câu hỏi:

- Ý nghĩa câu niệm Phật quý tu sinh đã trả lời rất sống động, rất hay, và chúng tôi xin đọc câu trả lời để chúng ta cùng nhau tu học)

Trả lời câu hỏi 2:

Câu niệm Phật tượng trưng cho lòng biết ơn sâu xa của loài người đối với đức Phật, vị ân nhân của nhân loại mà hành tinh này không thể có một người thứ hai như vậy nữa. Vì thế câu niệm Phật phải có âm điệu như bài quốc ca, vang lên như những lời khuyên nhẹ nhàng, thầm thía tình thương yêu rộng lớn như trời, như biển của Người cha lành đối với tất cả sự sống trên hành tinh này. Hạnh phúc thay cho những ai tìm về nền đạo đức ấy!

Bài học thứ 2:

PHẦN NGHỊ LỄ CÁCH XƯNG HÔ TRONG LỚP HỌC

1- GIẢNG VIÊN XƯNG HÔ VỚI TU SINH

*T*rong lớp học, giảng viên nên xưng hô với học viên bằng cách tự xưng pháp danh của mình, ví dụ như GIA HẠNH, LIỄU HUỆ...

Ví dụ: - Gia Hạnh xin mời Sư Cô.

Ví dụ: - Liễu Huệ dạy theo giáo án của

Trưởng Lão Thông Lạc chỉ dạy.

TU SINH LÀ TU SĨ NỮ:

Nếu tu sinh là tu sĩ nữ mặc áo Đại thừa, y vấn Nam tông hoặc Khất sĩ, không biết pháp danh, giảng viên gọi tu sinh này là SƯ CÔ.

Ví dụ: - Gia Hạnh xin mời Sư Cô.

Nếu giảng viên biết pháp danh của tu sinh thì gọi thêm pháp danh.

Ví dụ: - Liễu Huệ xin mời Sư Cô Liễu Nhã.

Ví dụ: - Xin mời Sư Cô Liễu Nghĩa.

TU SINH LÀ TU SĨ NAM:

Nếu tu sinh là tu sĩ nam mặc áo Đại thừa, không biết pháp danh, giảng viên gọi tu sinh này là THẦY.

Ví dụ: - Gia Hạnh xin chào Thầy.

Nếu giảng viên biết pháp danh của tu sinh thì gọi thêm pháp danh.

Ví dụ: - Liễu Huệ xin chào Thầy Minh Tánh.

Nếu tu sinh là tu sĩ nam mặc y vấn Nam tông hoặc Khất sĩ, không biết pháp danh, giảng viên gọi tu sinh này là SƯ.

Ví dụ: - Gia Hạnh xin chào Sư.

Nếu giảng viên biết pháp danh của tu sinh thì gọi thêm pháp danh.

Ví dụ: - Liễu Huệ xin chào Sư Minh Nhã.

TU SINH LÀ CƯ SĨ:

Đối với tu sinh là cư sĩ nam hay nữ, không biết pháp danh, giảng viên gọi chung nhiều người hay gọi riêng từng người đều dùng từ PHẬT TỬ, hay dùng danh xưng bác, cô...

Ví dụ: - Xin phật tử cho biết pháp danh để việc xưng hô dễ dàng.

Ví dụ: - Xin bác cho biết pháp danh để việc xưng hô dễ dàng.

Ví dụ: - Xin cô cho biết pháp danh để việc xưng hô dễ dàng.

Nếu giảng viên biết pháp danh của tu sinh thì gọi thêm pháp danh có danh xưng chú, bác, cô, anh, chị, em, cháu, v.v... để tạo sự thân mật trong danh từ xưng hô của tiếng Việt Nam.

Ví dụ: - Xin mời Chú Minh Thiện.

Ví dụ: - Xin mời Cô Liễu Minh.

Ví dụ: - Xin mời Bác Liễu Tâm.

Ví dụ: - Xin mời Anh Tâm Minh.

Ví dụ: - Xin mời Chị Liễu Minh.

Ví dụ: - Xin mời Em Liễu Châu.

2- HỌC VIÊN XƯNG HÔ VỚI GIẢNG VIÊN

*T*rong lớp học, học viên xưng hô với giảng viên bằng cách tự xưng pháp danh của mình, ví dụ như LIỄU THANH, MINH THÀNH...

Ví dụ: - Thưa Cô, Liễu Thanh xin hỏi.

Ví dụ: - Minh Thành có điều này muốn xin thưa hỏi Thầy.

GIẢNG VIÊN NỮ:

Nếu giảng viên là tu sĩ nữ mặc y áo Đại thừa, y vấn Nam tông hoặc Khất sĩ, không biết pháp danh, thì học viên gọi giảng viên là SƯ CÔ.

Ví dụ: - Thưa Sư Cô, Minh Thành xin hỏi.

Ví dụ: - Liễu Thanh có điều này muốn xin hỏi Sư Cô.

Nếu học viên biết pháp danh của giảng viên thì gọi thêm pháp danh.

Ví dụ: - Thưa Sư Cô Liễu Nhã.

Nếu giảng viên là cư sĩ, không biết pháp danh, thì học viên gọi giảng viên là CÔ.

Ví dụ: - Thưa Cô, Liễu Hạnh xin thưa hỏi.

Nếu học viên biết pháp danh của giảng viên thì gọi thêm pháp danh.

Ví dụ: - Thưa Cô Từ Hạnh.

GIẢNG VIÊN NAM:

Nếu giảng viên là tu sĩ nam mặc y áo Đại thừa thì học viên gọi là THẦY. Hoặc giảng viên là cư sĩ nam thì học viên cũng nên gọi là THẦY.

Ví dụ: - Thưa Thầy, Minh Thành xin hỏi.

Nếu học viên biết pháp danh của giảng viên thì gọi thêm pháp danh.

Ví dụ: - Thưa Thầy Minh Nghĩa.

Nếu giảng viên là tu sĩ nam mặc y vấn Nam tông hoặc Khất sĩ, không biết pháp danh, học viên gọi là SU.

Ví dụ: - Liễu Thanh xin hỏi Sư.

Nếu học viên biết pháp danh của giảng viên thì gọi thêm pháp danh.

Ví dụ: - Thưa Sư Tâm Nhã.

3- GIỮ GÌN OAI NGHI TRONG GIỜ HỌC

Tu sinh phải có mặt trước giờ học là 5 phút, không được đến trễ giờ học. Khi vào lớp, tu sinh vào ngay ghế của mình ngồi, không ngồi ghế của người khác. Khi giảng viên bước vào cửa lớp thì tất cả tu sinh đứng dậy, nghiêm chỉnh hướng về tượng Phật. Khi giảng viên đứng vào vị trí của mình thì cả lớp làm nghi lễ niệm Phật như đã trình bày trong phần 1. Sau khi xá chào nhau thì giảng viên mời các tu sinh ngồi xuống để bắt đầu buổi học.

Trong buổi học, tất cả tu sinh đều giữ gìn im lặng, không nên nói chuyện riêng. Khi phát biểu ý kiến hiểu biết của mình về bài học đức hạnh, thì bằng cách xưng hô như sau:

Ví dụ: - Kính thưa cô (thầy...)! Kính thưa toàn thể tu sinh! Theo Mỹ Linh hiểu đạo đức của câu hỏi này như sau...

Sau khi tu sinh trả lời xong thì tất cả tu sinh và giảng viên đồng võ tay khuyến khích. Sau đó, giảng viên tiếp tục gọi tu sinh khác trả lời.

Mỗi khi học viên trả lời câu hỏi nào trong

bài học đều phải đứng dậy, trừ những người già, tật nguyền không đứng được, giảng viên cho phép ngồi.

Đứng dậy trả lời là một hành động tôn kính những người có mặt trong lớp học, tôn kính giảng viên, tu sinh, và nhất là tôn kính hình tượng đức Phật và bài pháp giới luật đức hạnh mà tất cả tu sinh đều đang học.

Trong kinh Nikaya có nói về chủ khách, đức Phật không chấp nhận chủ ngồi mà khách đứng nói chuyện, tiếp chuyện với nhau như vậy là thiếu đạo đức lẽ độ.

Một hôm có một Bà La Môn tên là Ambattha đến chỗ Phật, Ông không ngồi mà đứng, đi qua, đi lại, lời nói nhát gừng ván nạn Phật, đức Phật quở trách đó là một hành động thiếu đạo đức tôn kính. (Kinh Trường Bộ tập I, trang 164)

Nếu đức Phật ngồi, vị Bà La Môn cũng ngồi một bên thấp hơn, đó là hành động chủ khách ngồi tôn kính, nhưng khi thưa hỏi một điều gì thì đứng lên hoặc quỳ xuống thưa hỏi, đó là hành động đạo đức tôn kính Phật và pháp, còn khi đức Phật chưa cho phép ngồi mà ngồi thưa hỏi là thiếu đạo đức tôn kính.

Các con đọc kinh Nikaya lượt qua không nhận xét rõ ràng, cho Phật giáo bình đẳng

thì không có đạo đức tôn ti trật tự, nên phát biểu theo tưởng giải của mình mà vô tình phạm vào nền đạo đức lẽ nghĩa văn hoá của Phật giáo thật đáng tiếc! Sự hiểu kinh sách của các con như vậy là cái hiểu nông cạn, khiến cho người đời sau hiểu Phật giáo sai lạc. Khi nào các con tu chứng mới hiểu kinh Nikaya đúng nghĩa.

Trong phòng họp Quốc hội, các dân biểu có ý kiến đều đứng lên phát biểu, không có ai ngồi mà phát biểu bao giờ, đó là một lễ độ lịch sự mà con người có văn hoá không thể nào thiếu được.

Nói chung tất cả các buổi họp từ ấp, xã, huyện, tỉnh và các buổi họp Giáo Hội Phật Giáo, khi phát biểu đều đứng dậy, đó là một đạo đức văn hoá lẽ độ mà loài người đều công nhận.

Chúng ta nên xét lại đạo đức lẽ nghĩa trong các trường học, nơi mà đào tạo giáo dục con người có kiến thức và văn hoá, mà lẽ nghĩa không có thì biết rằng nền giáo dục đó còn thiếu khuyết.

Cho nên càng học lên lớp cao thì học sinh và sinh viên càng thiếu đạo đức tôn trọng thầy, cô giáo và bạn bè.

Tiểu học, khi cô giáo bước vào cửa lớp thì

trưởng lớp hô: “Nghiêm!” Tất cả học sinh đều đứng dậy nghiêm chỉnh. Cô giáo đứng vào vị trí của mình liền đưa tay ra dấu bảo:

- Các em ngồi xuống.

Trung học đệ nhất cấp và đệ nhị cấp còn giữ lẽ nghĩa tôn trọng ấy.

Đại học thì lẽ nghĩa tôn trọng ấy không còn. Như vậy chúng ta biết rằng: nền giáo dục còn thiếu văn hóa đạo đức lẽ độ rất nhiều. Vì thế chúng ta nên lo lắng cho nền giáo dục hiện tại của đất nước, quê hương. Đạo đức đang xuống cấp.

Chúng ta là người Việt Nam, không nên dùng Hán Việt chưa được Việt hoá như: Hiền giả, Hiền huynh, Hiền tỷ, Hiền đệ, Sư huynh, Sư tỷ, Sư đệ, Đạo hữu, Đạo huynh, Tôn giả, Thánh giả, v.v...

Sau ba tháng học tập đạo đức hiếu sinh, tu sinh được dự thi lên lớp RÈN NHÂN CÁCH ĐẠO ĐỨC LY THAM TỪ BỎ LẤY CỦA KHÔNG CHO, bằng những bài luận:

- **Tháng thứ nhất** với chủ đề “Đạo Đức Hiếu Sinh Ý Hành”.
- **Tháng thứ hai** với chủ đề “Đạo Đức Hiếu Sinh Khẩu Hành”.
- **Tháng thứ ba** với chủ đề “Đạo Đức Hiếu

Sinh Thân Hành”.

- Sau ba tháng có kỳ thi tổng kết với chủ đề “Đạo Đức Hiếu Sinh Thân, Khẩu, Ý Hành”.

Kết quả bốn kỳ thi và có sự ứng dụng thực hành đạo đức đã học trong lớp học, trong đời sống hằng ngày được giảng viên theo dõi kỹ lưỡng, ghi thành tích học tập của tu sinh để tuyển chọn lên lớp mới. Nếu tu sinh chưa đủ điểm lên lớp thì được ở lại học lớp cũ.

TAM QUY có 3 lớp học.

NGŨ GIỚI có 5 lớp học.

THẬP THIỆN có 10 lớp học.

Sau khi hết giờ học, giảng viên nói:

- “Buổi học của chúng ta chấm dứt ở đây, xin quý tu sinh đứng dậy chắp tay xá chào nhau rồi chúng ta về thết”.

Nói xong, giảng viên và tu sinh xá chào nhau rồi giảng viên ra trước, các tu sĩ có hạ lạp cao và lớn tuổi ra trước, kế tiếp những tu sĩ có hạ lạp thấp ra kế, rồi đến cư sĩ lớn tuổi ra trước và nhỏ tuổi theo sau.

(Hết giờ học, giảng viên và tu sinh không nên đọc bài hồi hướng và niệm hồng danh đức Phật. Chỉ chào nhau rồi theo thứ tự về thết trong sự im lặng và trang nghiêm)

4- CÁCH CHÀO HỎI KHI ĐI NGOÀI ĐƯỜNG VÀ TRONG LỚP HỌC

1: Hai người đi khất thực ngược chiều nhau, hai tay ôm bát thì không chào nhau, nhưng khi đi cách nhau chừng hai bước mỗi người đều dừng lại, thời gian chỉ một hơi thở ra vào thì bước đi trở lại trong im lặng.

2: Người ôm bát và người không ôm bát cùng đi ngược chiều cách nhau chừng 2 bước

hai người đều dừng lại, người không ôm bát chắp tay lên xá chào người ôm bát, người ôm bát chỉ đứng im lặng cúi đầu, người kia xá xong thì hai người tiếp tục đi trong im lặng.

3: Hai người đi ngược chiều, tay không ôm bát, đi cách nhau hai bước thì dừng lại, chắp tay cúi đầu chào nhau thật sâu rồi im lặng bước đi.

4: Tu sĩ với tu sĩ ở trong lớp học khi chào nhau hai người đều đứng dậy chắp tay, cúi đầu chào nhau trong im lặng, không nên nói ra tiếng, dù là tiếng chào.

5: Tu sĩ với tu sĩ ở ngoài đường đi ngược chiều, khi cách nhau chừng hai bước mỗi người đều dừng lại chắp tay, cúi đầu chào nhau trong im lặng, không nên nói ra tiếng, dù là tiếng chào.

6: Cách chào nhau của tu sĩ với cư sĩ ở trong lớp học cũng như ở ngoài đường giống như tu sĩ với tu sĩ.

7: Cách chào nhau của cư sĩ với cư sĩ ở trong lớp học cũng như ở ngoài đường giống như tu sĩ với tu sĩ.

8: Cách chào nhau của tu sĩ nam với tu sĩ nữ ở trong lớp học cũng như ở ngoài đường chào nhau giống như tu sĩ với tu sĩ.

Nam nữ chào nhau phải bình đẳng, nhưng trong các pháp yết ma thì quy định tu sĩ nữ chấp tay chào tu sĩ nam còn tu sĩ nam không chào lại, đó là theo Bát Kính Pháp. Theo Thầy thiết nghĩ, một người khác chào mình, dù là đệ tử của mình thì cũng phải chấp tay chào lại, huống là mọi người đồng đệ tử Phật, dù nam hay nữ chào nhau nên giữ bình đẳng là tốt nhất.

9: Cách chào nhau của tu sĩ nam với cư sĩ nữ ở trong lớp học cũng như ở ngoài đường chào nhau giống như tu sĩ với tu sĩ.

Sự chào nhau phải bình đẳng là lẽ độ văn hóa kính trọng nhau.

10: Nam chào trước hay nữ chào trước?

Theo đúng pháp yết ma thì cư sĩ nữ chào trước cư sĩ nam, tu sĩ nữ chào trước tu sĩ nam, nhưng ở đây thì bình đẳng nên chào nhau đồng một lượt.

11: Một người cầm đồ đạc trên tay, một người không cầm đồ đạc thì người không cầm đồ đạc chào trước.

Sự chào hỏi không mất hạnh độc cư, chỉ khi nào đi đến thất hoặc đi ngoài đường nói chuyện với nhau mới là phá hạnh độc cư.

Trong tu viện, mỗi tu sinh giới tướng phải

nghiêm chỉnh, không được vi phạm, oai nghi tế hạnh phải hắn hoi khi đi, đứng, nằm, ngồi. Còn giới thể, tu sinh phải đến lớp học đức giới, hạnh giới, để thấu triệt và thấm nhuần giới thể thì mới xứng đáng là đệ tử Phật, nếu không học giới đức thì giới thể không bao giờ có trọn vẹn.

Đây là một chương trình giáo dục đào tạo giới luật đức hạnh, cho nên bài học rất sống động, mọi tu sinh đều đóng góp nhiều ý kiến đạo đức nhân bản - nhân quả, nếu những ý kiến đó chưa được ngã ngũ thì giảng viên xin viết thư hỏi ý Thầy, chứ không được cắt ngang dẹp bỏ những ý kiến đó, kẻo lớp học sẽ mất hết ý nghĩa đào sâu đạo đức. Nhưng những tu sinh góp ý đừng görý ngoài đề, phải nhắm vào chủ đề đạo đức của bài học.

Lớp học cần có những ý kiến trái nghịch nhau trong chủ đề, để làm sáng tỏ nền đạo đức nhân bản - nhân quả, khiến cho lớp học càng sống động hơn, nhờ đó mà tu sinh càng học càng tiến bộ, càng thấu triệt và thấm nhuần đạo đức nhiều hơn.

Giới luật đức hạnh chưa thấm nhuần, chưa thông suốt mà muốn ngồi thiền, nhập định để có Tam Minh thì đó là một ảo tưởng. Vì thế trải qua hơn 2000 năm, đã xác định rõ

ràng không có ai tu chứng quả A La Hán, vì bỏ giới luật mà tìm thiền định thì không bao giờ có chánh thiền định.

Hôm nay lớp học giới luật đức hạnh được triển khai để đào tạo, rèn luyện tu sinh trở thành những bậc giới luật đức hạnh vô lậu, vậy mà có một số tu sinh cố chấp ngồi tu trong thất thật là tội nghiệp. Nếu ngồi trong thất tu được thì hơn 20 năm qua đã có nhiều người tu chứng quả A La Hán vô lậu rồi. Ngồi trong thất tu mà giới luật vi phạm thì làm sao tu chứng quả A La Hán được.

Bên hệ phái Khất sĩ, người tu sĩ rất khiêm hạ, họ thường xưng là trò. Sư Giác Toàn trụ trì Trung Tâm Tịnh Xá của hệ phái Khất sĩ thường xưng là “Trò Con”.

Chúng ta ở đây toàn là anh em, chị em với nhau, nên phải biết cách xưng hô cho hợp lý. Các tu sinh nam cũng như nữ nên biết đoàn kết, biết thương nhau như con một nhà, biết tha thứ mỗi lỗi lầm của nhau, chị ngã em nâng.

Bài học thứ 3:

PHẦN ĐỨC HẠNH GIỚI THIỆU RÈN NHÂN CÁCH LÒNG YÊU THƯƠNG CỦA PHẬT GIÁO

*H*ôm nay chúng ta học bài thứ nhất trong năm giới: “KHÔNG NÊN GIẾT HẠI CHÚNG SINH”. Không nên giết hại chúng sinh là một lời khuyên của đức Phật từ ngàn

xưa được lưu giữ trong kho tàng kinh điển nguyên thủy bằng tiếng Pàli tại Tích Lan. Lời dạy này đi ngược lại đời sống con người trên hành tinh này. Vậy chúng ta tự hỏi: Tại sao đức Phật lại khuyên chúng ta không nên giết hại chúng sinh như vậy?

Như quý tu sinh đã biết: khắp nơi trên hành tinh này không có nơi nào, không có ngày nào mà con người không giết hại chúng sinh để ăn thịt. Máu của chúng sinh chảy như sông, xương của chúng sinh chất như núi. Sự đau khổ lăn lộn dưới dao trên thớt của loài người, sự chết chóc ghê rợn của chúng sinh trùng trùng, điệp điệp vô lượng vô biên, làm sao chúng ta kể cho hết những hình ảnh đau thương ấy. Ôi! Đau thương vô cùng tận, biết nói làm sao bây giờ. Và nói với ai đây? Vì sự sống của con người đã huân tập thành một thói quen ác độc giết hại các loài động vật mà không chút lòng thương xót, nhất là thói quen ăn thịt động vật.

Nhìn thấy được sự chết chóc đau khổ của chúng sinh, với lòng thương yêu rộng lớn vô bờ bến như trời, như biển của đức Phật, làm sao Ngài không có lời khuyên ngăn chúng ta: “KHÔNG NÊN GIẾT HẠI CHÚNG SINH”. Lời khuyên ấy là vì đức Phật thương xót loài người như người cha thương đứa con mèo, nếu

con người giết hại chúng sinh ăn thịt sẽ gặt lấy quả khổ đau.

Đức Phật còn thấy rất rõ do nhân quả ác nghiệp của con người, vì vô minh con người không thấy nên tạo ra vô vàn ác pháp, vì thế phải thọ lãnh những quả khổ đau từ vô lượng kiếp, nên mỗi lần sinh ra cho đến khi chết, cuộc sống hoàn toàn khổ đau, khổ đau vô cùng, vô tận.

Đứng trước cảnh vô minh con người tự tạo nhân quả ác rồi tự gặt lấy những quả khổ đau cho chính mình, vì thế đức Phật thương xót bảo: “**Nước mắt chúng sinh nhiều hơn nước biển**”. Mình tự làm điều ác thì mình phải tự chuốc lấy mọi sự khổ đau, làm sao có ai cứu mình được!?

Muốn hiểu rõ điều này, chúng ta hãy quán xét tư duy và tự hỏi cho đúng nghĩa sự đau khổ này do từ đâu sinh ra?

Do từ sự giết hại chúng sinh để ăn thịt. Đúng như vậy, đó là do nhân giết hại và ăn thịt chúng sinh mà phải trả quả quá đắt, là chịu mọi sự khổ đau suốt từ đời này sang kiếp khác, chứ không phải chỉ riêng cho một kiếp này.

Trong góc độ nhân quả ai cũng nhìn thấy: từ nhân ác mà phải chịu mọi sự khổ đau; từ

nhân thiện mà hưởng được sự an vui và hạnh phúc. Khổ vui trên đời này đều là do nhân quả. Do nhân quả thiện ác khổ vui như vậy, nên các pháp trên thế gian này thay đổi liên tục, do thay đổi liên tục nên gọi các pháp là vô thường. Các pháp trên thế gian vô thường thay đổi liên tục, nên sự khổ đau của loài người cũng triền miên bất tận từ khổ đau này đến khổ đau khác.

Con người không hiểu quy luật nhân quả thay đổi như vậy, nên cho các pháp là thường hằng, bất biến, là ta, là của ta, là bản ngã của ta. Do hiểu sai lầm nên đắm mê chạy theo dục lạc vật chất vô thường của thế gian, cho rằng những vật chất là có thật, nên lấy đó để cung cấp và phụng dưỡng cho cái ngã, tạo biết bao nhiêu điều tội ác và biết bao nhiêu điều tội lỗi.

Với đôi mắt của đức Phật nhìn thấy mọi sự sống trên hành tinh đều do các duyên nhân quả tác thành, vì thế mới có sự thay đổi liên tục, đó là sự tất yếu không thể phủ nhận, do sự thay đổi ấy mà mọi sự sống của tất cả các loài vật trên hành tinh này hoàn toàn phải chịu mọi sự khổ đau. Con người cũng là một loài động vật đều có sự cảm nhận đau khổ, sống chết như nhau. Vì thế đức Phật khuyên: “KHÔNG NÊN GIẾT HẠI

CHÚNG SINH”, thật là thấm thía biết bao.
Phải không quý tu sinh?

Ý nghĩa câu: “KHÔNG NÊN GIẾT HẠI CHÚNG SINH” còn mang theo một hành động đạo đức cao đẹp tuyệt vời của con người, đó là ĐỨC HIẾU SINH. Đức Hiếu Sinh có nghĩa là lòng thương yêu sự sống trên hành tinh này.

Đây chính là bài học rèn luyện nhân cách đạo đức đầu tiên của lớp NGŨ GIỚI Phật giáo, để chúng ta biết cách sống làm người với một tâm hồn cao thượng, một con người đầy lòng tha thứ và yêu thương mọi sự sống của nhau trên hành tinh này. Vì vậy, khi hiểu như thế nào thì quý cô cứ trả lời như vậy. Như trên đã nói, chúng ta là những người còn đang tu học, cho nên càng trả lời thì lại càng thấm nhuần ý nghĩa sâu xa của sự tu học; càng trả lời lại càng huân tập lòng thương yêu rộng lớn. Người có lòng thương yêu rộng lớn là người có hạnh phúc nhất trần gian.

NHỮNG CÂU HỎI

- *B*ây giờ, quý tu sinh hãy trả lời những câu hỏi sau đây:

Câu hỏi 1:

Tại sao đức Phật lại có lời khuyên chúng ta “KHÔNG NÊN GIẾT HẠI CHÚNG SINH”?

Khi hỏi xong, giảng viên chờ tu sinh trả lời. Tu sinh trả lời xong thì giảng viên khuyến khích:

- Các tu sinh hãy cho một tràng pháo tay.
  - Những ý nghĩa trả lời của tu sinh góp ý làm sáng tỏ đạo đức nhân bản - nhân quả câu “KHÔNG NÊN GIẾT HẠI CHÚNG SINH” rất hay, và ... (giảng viên xưng pháp danh) cũng xin góp ý về câu hỏi này để chúng ta cùng
- 38

nhau tu học và rèn luyện nhân cách.

Trả lời câu hỏi 1:

Đức Phật có lời khuyên chúng ta “KHÔNG NÊN GIẾT HẠI CHÚNG SINH”.

Vì người biết rất rõ quy luật của nhân quả, nếu ai làm những điều ác giết hại và ăn thịt chúng sinh thì phải gặt lấy những hậu quả khổ đau. Do lòng thương yêu chúng sinh nên đức Phật khuyên chúng ta: “KHÔNG NÊN GIẾT HẠI CHÚNG SINH”.

Không nên giết hại và ăn thịt chúng sinh là một hành động thương yêu, thương yêu tất cả sự sống trên hành tinh này, đó là đạo đức hiếu sinh mà mỗi người đều phải học tập, trau dồi và rèn luyện cho thấm nhuần đạo đức này, để cuộc sống không còn làm khổ cho nhau nữa; để biến cuộc sống thế gian này thành cuộc sống an lạc, yên vui trên cõi Thiên Đàng, Cực Lạc.

Giết hại và ăn thịt chúng sinh là một tội rất nặng, đó là cướp lấy mạng sống của sự sống.

Hành động giết hại và ăn thịt chúng sinh là một hành động làm cho cuộc sống trên thế gian này bất an, làm cho hành tinh này máu chúng sinh chảy như sông, xương chúng sinh

chất như núi. Vì thế, hành tinh này lúc nào cũng biến động, biết bao nhiêu tai họa thảm khốc xảy ra: thiên tai, động đất, lũ lụt, sóng thần, bão tố, v.v... Những công trình của loài người bao nhiêu công lao, bao nhiêu năm tháng xây dựng chỉ trong một phút giây động đất, bão tố thì để lại đống gạch vụn ngổn ngang; biết bao nhiêu năm tháng để xây dựng chỉ trong vòng tíc tắc tan tành như mây khói; biết bao công trình của con người xây dựng từ xưa đến nay mà loài người hanh diện cho đó là những kỳ quan thế giới, nhưng một trận động đất, một cơn bão tố thì đâu còn gì nữa?

Bởi vậy, con người cứ giết hại và ăn thịt chúng sinh thì không thể nào tránh khỏi những hậu quả thảm khốc.

Câu hỏi 2:

Do nguyên nhân gì mà con người phải chịu sự khổ đau?

Khi hỏi xong, giảng viên chờ tu sinh trả lời. Tu sinh trả lời xong thì giảng viên kết luận câu hỏi:

- Những ý nghĩa tu sinh đã trả lời góp ý làm sáng tỏ “nguyên nhân gì mà con người phải chịu sự khổ đau” rất hay, và ... (giảng viên xưng pháp danh) cũng xin góp ý trả lời

câu 2, để chúng ta cùng nhau tu học.

Trả lời câu hỏi 2:

Do nguyên nhân vô minh, không hiểu biết, không thông suốt luật nhân quả nên con người giết hại và ăn thịt chúng sinh, ngoài ra còn tạo vô vàn ác pháp khác nữa, từ những hành động ác của mọi người mà những từ trường ác phóng xuất trong không gian, vì vậy con người phải chịu muôn vàn sự khổ đau, từ đời này sang đời khác không bao giờ dứt.

Câu hỏi 3:

Do nguyên nhân gì các pháp thường thay đổi?

Khi hỏi xong, giảng viên chờ tu sinh trả lời. Tu sinh trả lời xong thì giảng viên kết luận câu hỏi:

- Những ý nghĩa tu sinh đã trả lời góp ý làm sáng tỏ “nguyên nhân gì các pháp thường thay đổi” rất hay, ... (giảng viên xưng pháp danh) xin ghi nhận, trả lời câu 3 và góp ý để chúng ta cùng nhau tu học.

Trả lời câu hỏi 3:

Do nguyên nhân các pháp vận hành theo quy luật nhân quả từ thiện sang ác, từ ác

sang thiện tạo thành ra thời gian và không gian trong sự thành, trụ, hoại, không. Vì thế các pháp thường thay đổi từng sát na, nên kinh sách Phật giáo gọi các pháp trong vũ trụ là pháp VÔ THUỜNG. Các pháp không có ngã do duyên hợp tạo thành nên sinh diệt liên tục. Do các pháp sinh diệt liên tục nên con người phải chịu khổ đau từ kiếp này đến kiếp khác không bao giờ dứt.

Vô thường là chỉ cho các pháp thường thay đổi, không đứng yên một chỗ, cho nên trong đời sống của con người không có pháp nào bất di bất dịch cả. Cho nên ngày nay như thế này, ngày mai như thế khác.

Câu hỏi 4:

“KHÔNG NÊN GIẾT HẠI CHÚNG SINH” là đạo đức gì?

Khi hỏi xong, giảng viên chờ tu sinh trả lời. Tu sinh trả lời xong thì giảng viên kết luận câu hỏi:

- Những ý nghĩa tu sinh đã trả lời góp ý làm sáng tỏ câu “KHÔNG NÊN GIẾT HẠI CHÚNG SINH là đạo đức gì” rất hay, ... (giảng viên xưng pháp danh) xin trả lời câu 4 và góp ý để chúng ta cùng nhau tu học.

Trả lời câu hỏi 4:

“KHÔNG NÊN GIẾT HẠI CHÚNG SINH” là đạo đức hiếu sinh, tức là lòng yêu thương tất cả chúng sinh, thương tất cả sự sống trên môi trường sống của hành tinh này. Vì thế chúng ta không nên giết hại và ăn thịt chúng sinh nữa, giết hại và ăn thịt chúng sinh rất tội nghiệp, chúng sinh bao giờ cũng tham sống sợ chết như chúng ta vậy.

Câu hỏi 5:

Rèn nhân cách “KHÔNG NÊN GIẾT HẠI CHÚNG SINH” bằng cách nào?

Khi hỏi xong, giảng viên chờ tu sinh trả lời. Tu sinh trả lời xong thì giảng viên kết luận câu hỏi:

- Những ý nghĩa tu sinh đã trả lời góp ý làm sáng tỏ phương pháp rèn nhân cách “KHÔNG NÊN GIẾT HẠI CHÚNG SINH” rất hay, ... (giảng viên xưng pháp danh) xin trả lời câu 5 và góp ý để chúng ta cùng nhau tu học.

Trả lời câu hỏi 5:

Rèn nhân cách “KHÔNG NÊN GIẾT HẠI CHÚNG SINH” bằng cách triển khai tri kiến lòng yêu thương chúng sinh (tâm từ, bi). Con người ai cũng có lòng thương yêu, nhưng vì

lòng tham, sân, si, mạn, nghi che khuất nêu họ chỉ còn biết thương cá nhân họ mà thôi, xem mình trên đời này là trên hết, cho mình là quan trọng nhất. Vì thế mọi sự khổ đau lại đổ trên đầu họ. Muốn thoát ra mọi sự khổ đau trên thế gian này thì phải thực hiện theo những phương pháp sau đây:

1- Muốn thực hiện lòng yêu thương chúng sinh thì phải ly dục ly ác pháp, lìa tất cả tâm tham, sân, si, mạn, nghi (ngũ triền cái) của mình.

2- Rèn nhân cách “KHÔNG NÊN GIẾT HẠI CHÚNG SINH” bằng cách triển khai tri kiến nhân quả luôn luôn ngăn ác, diệt ác pháp và sống trong thiện pháp.

3- Rèn nhân cách “KHÔNG NÊN GIẾT HẠI CHÚNG SINH” bằng cách triển khai tri kiến đạo đức nhân bản nhân quả sống không làm khổ mình, khổ người và khổ tất cả chúng sinh.

4- Rèn nhân cách “KHÔNG NÊN GIẾT HẠI CHÚNG SINH” bằng cách triển khai tri kiến về phương pháp tác ý: “*Tất cả mọi người, mọi loài vật trên hành tinh này đều có sự sống như nhau, đều sợ chết, sợ khổ đau như nhau. Vậy chúng ta hãy thương yêu tất cả mọi người, mọi loài vật trên hành tinh này*

như thương yêu chính chúng ta, như người mẹ thương con vậy”.

5- Rèn nhân cách “KHÔNG NÊN GIẾT HẠI CHÚNG SINH” bằng cách triển khai tri kiến tinh thức trong mỗi hành động thân, miệng, ý không làm khổ mọi người và tất cả chúng sinh.

6- Rèn nhân cách “KHÔNG NÊN GIẾT HẠI CHÚNG SINH” bằng cách triển khai tri kiến tinh thức bằng bốn cách đi kinh hành tinh giác đi, đứng, ngồi, nằm, ăn, uống, nói, nín, v.v... đều không làm những người khác và tất cả chúng sinh khổ đau.

7- Rèn nhân cách “KHÔNG NÊN GIẾT HẠI CHÚNG SINH” bằng cách triển khai tri kiến về hơi thở ra, hơi thở vô tác ý xả tâm ly tham, sân, si, mạn, nghi.

8- Rèn nhân cách “KHÔNG NÊN GIẾT HẠI CHÚNG SINH” bằng cách triển khai tri kiến Tứ Vô Lượng Tâm TỪ, BI, HỶ, XẢ.

Có rèn luyện được lòng yêu thương như vậy ta mới thấy lòng thương yêu là một tâm hồn cao thượng luôn luôn không làm khổ mình, khổ người.

Câu hỏi 6:

Tại sao con người giết các loài động vật

mà không chút lòng thương xót?

Khi hỏi xong, giảng viên chờ tu sinh trả lời. Tu sinh trả lời xong thì giảng viên kết luận câu hỏi:

- Những ý nghĩa tu sinh đã trả lời góp ý làm sáng tỏ câu hỏi “tại sao con người giết các loài động vật mà không chút lòng thương xót” rất hay, ... (giảng viên xưng pháp danh) xin ghi nhận những ý kiến ấy và góp ý để chúng ta cùng nhau tu học.

Trả lời câu hỏi 6:

Con người giết các loài động vật mà không chút lòng thương xót là vì chấp ngã quá to lớn, chỉ biết có mình, còn tất cả các loài vật khác chỉ sinh ra để phục vụ cho con người.

Cho nên người xưa nói: “*Vật dưỡng nhân*”, đó là một tư tưởng sai lầm thiêng đạo đức hiếu sinh mà người xưa vì quen ăn thịt chúng sinh nên đã gieo sâu vào lòng người những tư tưởng tội lỗi. Vật dưỡng nhân đã thành cội rễ trong tư tưởng, nên con người giết hại và ăn thịt chúng sinh không chút lòng thương xót. Thật đáng chê trách những tư tưởng sai lầm đánh mất tính thiện của loài người.

Con người giết các loài động vật không chút lòng thương xót vì không hiểu biết quy

luật nhân quả thiện ác: Khi giết hại chúng sinh thì phải trả quả khổ đau bệnh tật, tai nạn hoặc bị giết hại lại. Chính những người giết hại và ăn thịt chúng sinh cũng không lưu ý sự khổ đau, sợ chết, tham sống, sợ hãi của chúng sinh như chính bản thân của họ vậy, nên vô tình giết hại chúng sinh mà không thương xót.

Con người giết các loài động vật mà không chút lòng thương xót vì không có lòng thương yêu sự sống của những loài động vật khác, vì không có đức hiếu sinh, thiếu lòng từ bi đối với muôn loài vật.

Trong cuộc sống hằng ngày trên thế gian này, con người có lòng yêu thương chân thật thì mới mang lại sự bình an cho trái đất, thiếu lòng thương yêu thì trái đất này sẽ nổi sóng và con người sẽ chịu mọi sự khổ đau tận cùng cho kiếp làm người.

Câu hỏi 7:

Tại sao con người và loài vật sinh ra cùng sống trong một môi trường như nhau mà lại giết nhau và ăn thịt nhau?

Khi hỏi xong, giảng viên chờ học viên trả lời. Học viên trả lời xong thì giảng viên kết luận câu hỏi:

- Những ý nghĩa học viên đã trả lời góp ý làm sáng tỏ câu hỏi “tại sao con người và loài vật sinh ra cùng sống trong một môi trường như nhau mà lại giết nhau và ăn thịt nhau” rất hay, ... (giảng viên xưng pháp danh) xin ghi nhận những ý kiến ấy và góp ý để chúng ta cùng nhau tu học.

Trả lời câu hỏi 7:

Con người và loài vật sinh ra cùng sống trong một môi trường như nhau mà lại giết hại và ăn thịt nhau là do vô minh, do sự không hiểu biết nên mới giết hại ăn thịt lẫn nhau.

Chính sự vô minh là mầm sinh ra làm nhiều điều ác, vì thế mà phải thọ chịu nhiều sự đau khổ trong sự sống của mỗi cá nhân trên hành tinh này.

Trong vòng tròn mười hai nhân duyên, VÔ MINH là duyên thứ nhất, do VÔ MINH mới có HÀNH ĐỘNG VÔ MINH thiện hay ác, có thiện ác mới gọi là nhân quả; do HÀNH ĐỘNG VÔ MINH mới có THỨC VÔ MINH; do THỨC VÔ MINH mới có DANH SẮC VÔ MINH; do DANH SẮC VÔ MINH mới có LỤC NHẬP VÔ MINH; do LỤC NHẬP VÔ MINH mới có XÚC VÔ MINH; do XÚC VÔ MINH mới có ÁI VÔ MINH; do ÁI VÔ MINH mới có HỮU VÔ MINH; do

HỮU VÔ MINH mới có THỦ VÔ MINH; do THỦ VÔ MINH mới có SANH Y VÔ MINH; do SANH Y VÔ MINH mới có ƯU BI, SẦU KHỔ, SINH, GIÀ, BỆNH, CHẾT. Như vậy, tất cả sự sống trên hành tinh này đều do VÔ MINH chủ động gây ra muôn vàn sự khổ đau và sinh, già, bệnh, chết của chúng sinh, của muôn vật.

Muốn chấm dứt vô minh chỉ có con đường duy nhất là con đường Bát Chánh Đạo. Bát Chánh Đạo là chương trình giáo dục đào tạo đạo đức nhân bản - nhân quả sống không làm khổ mình, khổ người của Phật giáo. Như vậy, quý vị tu thiền theo Phật giáo là quý vị biết phải tu cái gì không?

Đó là tu GIỚI LUẬT, trong giới luật thì đức hiếu sinh là đức thứ nhất, tu đức hiếu sinh tức là tu lòng yêu thương. Khi nào quý vị thực hiện được lòng yêu thương ban rải khắp mọi nơi thì chừng đó quý vị chứng tâm vô lậu. Chứng tâm vô lậu là chứng thiền định của Phật giáo.

Cho nên chỉ có tu tập lòng yêu thương mà quý vị chứng đạo, đâu có gì là khó khăn.

Câu hỏi 8:

Trong môi trường sống chúng ta phải đối xử như thế nào?

Khi hỏi xong, giảng viên chờ học viên trả lời. Học viên trả lời xong thì giảng viên kết luận câu hỏi:

- Những ý nghĩa học viên đã trả lời góp ý làm sáng tỏ câu hỏi “trong môi trường sống chúng ta phải đối xử như thế nào” rất hay, ... (giảng viên xưng pháp danh) xin ghi nhận những ý kiến ấy và góp ý để chúng ta cùng nhau tu học.

Trả lời câu hỏi 8:

Trong môi trường sống chúng ta phải đối xử với nhau bằng đức hiếu sinh, bằng tình thương yêu rộng lớn như trời, như biển, lúc nào cũng chỉ biết có yêu thương như mẹ thương con, như tình thương của ông Phú Lâu Na không lấy gì so sánh được. Ông Phú Lâu Na là một vị đại đệ tử của đức Phật, một bậc A La Hán.

Lòng yêu thương của chúng ta là một phương pháp xả tâm tuyệt vời, nếu người nào luôn luôn sống với đức hiếu sinh thì không có một ác pháp nào làm động tâm được. Bởi vậy trong giới luật Phật thì giới không nên giết hại chúng sinh là giới thứ nhất. Đó là dạy chúng ta đức hiếu sinh để chúng ta thoát khổ. Vì thế có thương yêu sự sống của muôn loài thì chúng ta mới không làm khổ mình,

khổ người và khổ tất cả chúng sinh. Nhờ lòng thương yêu chúng ta thoát khổ, chính là chúng ta thoát khỏi tất cả tâm tham, sân, si, mạn, nghi của mình.

Nhờ lòng thương yêu chúng ta chứng thánh quả A La Hán vô lậu; nhờ lòng thương yêu chúng ta ngăn ác, diệt ác pháp, sinh thiện, tăng trưởng thiện pháp; nhờ lòng thương yêu chúng ta ly dục, ly ác pháp hoàn toàn; nhờ lòng thương yêu chúng ta sống không làm khổ mình, khổ người và khổ tất cả chúng sinh; nhờ lòng thương yêu chúng ta nhập Tứ Thánh Định; nhờ lòng thương yêu chúng ta có Tứ Thần Túc và thực hiện được Tam Minh không có khó khăn, không có mệt nhọc.

Bởi vậy đức hiếu sinh rất tuyệt vời, chúng ta chỉ cần triển khai, rèn luyện và học tập để lúc nào cũng trưởng dưỡng nó; để lúc nào nó trưởng thành, nó là chúng ta, chúng ta là nó thì thế gian này là Niết Bàn, là Cực Lạc. Nhờ đó không còn một ác pháp nào và một người nào làm động tâm chúng ta được nữa. Chính nó là thiền định của Phật giáo.

Bài học thứ 4:

RÈN NHÂN CÁCH ĐẠO DỨC HIẾU SINH Ý HÀNH: NHỮNG BÀN TAY VẤY MÁU

*M*uốn rèn luyện nhân cách biết thương yêu sự sống của muôn loài trên hành tinh này thì chúng ta phải sống trong ý hành¹ như thế nào?

Một hôm chúng tôi đi ngang qua một chợ

---

1 Ý hành: sự tư duy, suy nghĩ, sự hoạt động của ý, sự làm việc của ý, sự quán xét trong tâm.

nhóm dọc theo hai bên lề đường, thấy một người phụ nữ đang bắt từng con ếch cắt cổ lột da, khi chiếc dao của người phụ nữ kê vào cổ con vật thì hai chân trước của nó chắp lại giống như người chắp hai tay lạy cầu van xin tha mạng, nhưng người phụ nữ rất thản nhiên, không có chút gì động lòng thương xót trước sự van xin của con vật. Lưỡi dao sắc bén cứa ngang qua cổ con vật một cách “ngọt sót”, hai chân trước con ếch vẫn còn chắp lại để cầu xin tha mạng, hai chân sau run rẩy tuyệt vọng trong những phút giây cuối cùng của kiếp làm con vật. Trông thấy cái chết thật thảm đau khổ của con vật thật đáng thương, nhưng biết làm sao hướng dẫn mọi người có lòng yêu thương để nhỏ những giọt nước mắt thương đau trong cảnh đau rời, máu đổ của những con vật yếu đuối trong gọng kiềm của bàn tay ác độc người phụ nữ.

Giờ phút ấy có ai rơi những giọt nước mắt đau thương trong cái chết thật thảm của loài chúng sinh không?

Giờ phút ấy có ai nghĩ rằng con người độc ác hơn loài ác quỷ, hơn loài ác thú không?

Đúng vậy, hình ảnh một con vật yếu đuối như con ếch hai chân trước chắp lại như lạy để van xin cầu tha mạng, mà người phụ nữ

Ấy sao lại nỡ nhẫn tâm đến thế! Đành lòng cầm dao cắt cổ, lột da cho được. Thật là vô tâm, hay tâm đã chai lì trước cảnh thịt rơi, máu đổ của loài chúng sinh?

Đứng trước hình ảnh cái chết thảm thương của con ếch bé nhỏ mà con người không chút lòng thương xót thì chúng ta không biết định nghĩa con người thuộc về loài gì cho đúng nghĩa?

Trông hình dáng con người đâu có nanh gút, đâu có vằn vện, đâu có vẻ hung dữ như loài ác thú, đâu có gương mặt như loài ác quỷ, dạ xoa. Thế sao mà cắt cổ con gà, lột da con ếch, đâm cổ con heo, đập đầu con bò, moi óc con khỉ, v.v... Như vậy con người có hung ác không? Xin quý học viên suy ngẫm.

Hình dáng con người trông hiền lành, mặt mày xinh đẹp, đâu có nanh vuốt như hùm beo, đâu có vằn vện như cọp sói, thế sao mà hung dữ và ác độc hơn hùm beo lang sói. Duyên hợp tạo ra con người hình dáng hiền lành không hung ác, nhưng vì lòng ích kỷ, nhỏ mọn hẹp hòi, chỉ biết sự sống của riêng mình, còn tất cả sự sống của người khác, loài vật khác chỉ xem như cỏ rác, như không có. Cho nên mới biến con người trở thành hung ác.

Hằng ngày báo chí đăng tin tức cướp của, giết người, giựt túi xách ngoài đường. Đạo đức xã hội đang xuống cấp, có một số người chỉ còn biết của cải vật chất tiền bạc, ăn uống và sự sống của riêng mình; còn sự sống của người khác, loài vật khác thì không quan trọng, chết sống mặc tình. Con người đối xử với con người còn như vậy, huống là đối xử với tất cả các loài vật khác thì còn có nghĩa lý gì? Phải không quý học viên?

Đầu con ếch lìa khỏi thân, bàn tay ác độc của con người lần lượt lột da. Trong vòng một phút, con ếch chỉ còn là một miếng thịt đỏ tươi với bốn chân trơ xương, còn run run một hồi rồi im lặng.

Con ếch này chết một cách thảm thương, rồi đến con ếch khác cũng chết như vậy. Những diễn biến tấn tuồng độc ác cứ lập đi, lập lại mãi như thế. Một đống thịt ếch nằm ngổn ngang trong chiếc thau. Ôi! Thật đáng sợ sự độc ác của con người và đau thương, xót xa cho kiếp làm chúng sinh.

Hành động cắt cổ, lột da con ếch là nhân ác thì kết quả con người phải chịu lấy những cái chết thương đau như cảnh chiến tranh bom đạn, xác người chết nằm ngổn ngang không thua gì thau thịt ếch, rồi cảnh thiên

tai hỏa hoạn, lũ lụt, sóng thần, bão tố, động đất, v.v... Nhất là hiện giờ đủ các loại bệnh truyền nhiễm nguy hiểm ngặt nghèo, mà thời đại hôm nay gọi là bệnh thế kỷ. Ai có dịp bước chân vào các bệnh viện thì sẽ chứng kiến những bệnh nhân thật là hãi hùng, kinh sợ và khiếp đảm.

Suy nghĩ cho cùng, nên người xưa nói: “*Ác lai ác báo*”, con người làm ác thì con người phải chịu lấy những quả khổ đau. Những người sống theo bờ biển chuyên chài lưới bắt cá câu tôm thì sóng thần, bão tố lôi xuống đáy biển làm mồi cho cá tôm ăn thịt, chết một cách thê thảm. Nhà cửa, cửa cải bão tố quét sạch, sụp đổ tan hoang, nằm ngổn ngang một đống gạch vụn như một bãi rác bẩn. Còn những người sống trong rừng sâu, núi thẳm, chuyên săn bắn, chặt cây đốt rừng thì lũ lụt, gió to, núi sạt lở lôi nhà cửa sụp đổ ngổn ngang, người chết hãi hùng sắp lớp.

Những hình ảnh đau thương trên đây là những hình ảnh để chúng ta tư duy suy ngẫm và kết luận: Trên cuộc đời này chỉ có “**ĐẠO ĐỨC HIẾU SINH**”, tức là tình yêu thương sự sống của muôn loài là duy nhất đem lại sự bình an cho hành tinh này.

Đây là đức hiếu sinh ý hành mà mọi người

cần phải tư duy quán xét, mỗi khi mắt thấy tai nghe những hình ảnh thương tâm, những việc làm ác để suy ngẫm, để khởi tâm yêu thương.

Chính nhờ có suy tư về những hình ảnh của chúng sinh trước khi chết sợ hãi run rẩy, giãy giụa, kêu la, rên rỉ, chảy nước mắt đầm đìa rất là thảm thương. Nhờ có tư duy quán xét về những hình ảnh này mà chúng ta rất đau lòng và thương xót cho kiếp làm thân chúng sinh; nhờ có tư duy quán xét những hình ảnh này mà chúng ta quyết tâm từ bỏ không bao giờ giết hại và ăn thịt chúng sinh nữa; nhờ có tư duy quán xét về những hình ảnh đau thương này mà lòng thương yêu của chúng ta trỗi dậy vô bờ bến đối với sự sống của tất cả chúng sinh, ngự trị trong lòng chúng ta mãi mãi; nhờ có tư duy quán xét về những hình ảnh đau thương này mà lời dạy của đức Phật “KHÔNG NÊN GIẾT HẠI CHÚNG SINH” rất thấm thía về cuộc sống hiện tại của loài người.

Với những hành động độc ác của con người đã đánh mất tình thương yêu, khiến cho họ trở thành những con thú ác độc không còn nhân tính hiền lành, nên nỡ nhẫn tâm đập đầu, cắt cổ, nhổ lông, v.v... Nhìn thấy cảnh này khiến cho chúng ta khởi lên lòng yêu

thương và quyết tâm từ bỏ những hành động ác làm khổ đau chúng sinh, và thương yêu những người làm ác đang giết hại chúng sinh, chỉ vì họ vô minh.

NHỮNG CÂU HỎI

- *B*ây giờ, xin quý học viên hãy trả lời những câu hỏi sau đây:

Câu hỏi 1:

Hình ảnh con ếch bị cắt cổ, lột da là do nguyên nhân nhân quả gì?

Câu hỏi này quý phật tử hiểu sao cứ trả lời như vậy, để chúng ta cùng tu, cùng học

cho thám nhuần những nghĩa lý và thông suốt quy luật nhân quả nghiệp báo. Cũng từ chỗ thông hiểu chúng ta mới khởi lòng yêu thương mình, yêu thương tất cả chúng sinh một cách chân thật.

Khi hỏi xong, giảng viên chờ học viên trả lời. Học viên trả lời xong thì giảng viên kết luận câu hỏi:

- Những ý nghĩa học viên đã trả lời góp ý làm sáng tỏ câu hỏi hình ảnh con ếch bị cắt cổ, lột da là do nguyên nhân nhân quả gì rất hay, ... (giảng viên xưng pháp danh) xin ghi nhận những ý kiến ấy và góp ý để chúng ta cùng nhau tu học.

Trả lời câu hỏi 1:

Hình ảnh con ếch bị cắt cổ lột da là do nhân quả đời trước làm người cũng cắt cổ, lột da những con ếch như vậy, nên đời này phải làm con ếch cho người khác cũng cắt cổ, lột da lại. Đó là nhân quả trả vay, vay trả mà không có một người nào tránh khỏi, vì luật nhân quả rất công bằng. Những hình ảnh trả vay có ba cách:

1- Trả vay bằng từ trường nhân quả nghiệp hiện tại tương ứng, một hành động ác phải trả quả bị giết hại 10 lần, 100 lần.

2- Trả vay bằng từ trường cận tử nghiệp quá khứ tương ứng. một hành động ác phải trả quả bị giết hại 10 lần, 100 lần.

3- Trả vay bằng từ trường nhân quả hiện tại thân chịu, hay con cái chịu bệnh tật tai nạn xảy ra thọ lấy quả khổ vô lượng.

Trên đây là những quy luật nhân quả, nếu ai làm ác sẽ bị quy luật này chi phối, vì vậy phải chịu biết bao sự khổ đau. Con ếch đang bị cắt cổ chính là từ trường của nghiệp ác của người phụ nữ giết con ếch, như vậy người phụ nữ đang cắt cổ mình, đang giết mình mà không biết. Thật là vô minh.

Câu hỏi 2:

Hình ảnh con ếch chết một cách thảm thương có đáng cho chúng ta thương xót không?

Tiếp tục quý học viên trả lời câu hỏi thứ hai.

Khi hỏi xong, giảng viên chờ học viên trả lời. Học viên trả lời xong thì giảng viên kết luận câu hỏi:

- Tình thương của các học viên trước hình ảnh con ếch chết một cách thảm thương rất đáng trân trọng, ... (giảng viên xưng pháp danh) xin ghi nhận những tình cảm ấy và

góp ý để chúng ta cùng nhau tu học.

Trả lời câu hỏi 2:

Nhìn hình ảnh con ếch bị cắt đầu lột da. Nhất là chắp hai chân trước lại giống như người chắp tay lạy để cầu xin tha mạng. Nhớ đến hình ảnh ấy thì hai giọt nước mắt chúng tôi không thể cầm giữ được, lăn dài trên má. Nghiệp báo đời trước của con ếch như thế nào không cần biết, nhưng cái chết của con ếch hiện giờ là một hình ảnh thảm thương, nhìn thấy con ếch chỉ còn là miếng thịt đỏ tươi, lòng chúng tôi vô cùng xúc động và thương xót vô cùng. Thương cho con ếch chết một cách thảm thương tội nghiệp, và thương cho người cầm dao giết con ếch rồi đây giết một mà trả nợ máu này phải gấp 10 lần, 100 lần, 1000 lần. Một nhân đâu có một quả, do đó một hành động ác đâu có một quả khổ, mà phải chịu nhiều quả khổ. Ôi! Thật là ghê gớm, biết nói với ai bây giờ! Có ai chịu hiểu để mình nói đâu.

Câu hỏi 3:

Hình ảnh người phụ nữ cầm dao cắt cổ con ếch có phải là một hành động ác không?

Tiếp tục quý học viên trả lời câu 3.

Khi hỏi xong, giảng viên chờ học viên trả

lời. Học viên trả lời xong thì giảng viên kết luận câu hỏi:

- Đánh giá của các học viên về hình ảnh người phụ nữ cầm dao cắt cổ con ếch rất có ý nghĩa, ... (giảng viên xưng pháp danh) xin ghi nhận những ý kiến ấy và góp ý để chúng ta cùng nhau tu học.

Trả lời câu hỏi 3:

Hình ảnh người phụ nữ cầm dao cắt cổ con ếch là một hành động ác mà không ai có thể phủ nhận được.

Là con người không có người nào không có tình cảm, lòng thương yêu, bằng chứng lòng yêu thương đó thị hiện qua tình thương cha mẹ, tình thương chồng vợ, tình thương con cái, tình thương bản thân mình, v.v... Nhưng tình thương ấy không được triển khai để nó được rộng lớn như trời, như biển, phủ trùm vạn vật. Trái lại, nó không triển khai mà chỉ còn gói gọn nhỏ hẹp, ích kỷ cho cá nhân mình nên mới cầm dao cắt cổ, lột da con ếch, đâm cổ con heo, đập đầu con cá, con bò, cắt cổ con gà, con vịt, bẻ chân con ếch, con còng, v.v...

Câu hỏi 4:

Trước cảnh nhân quả của con người và

con éch, quý học viên có răn nhắc cảnh giác về mình những điều gì không?

Quý học viên hãy trả lời câu hỏi 4, cứ nghĩ sao quý vị cứ trả lời như vậy. Đó là góp thêm phần ý nghĩa lòng yêu thương của con người càng mang tính chất đạo đức cao thượng hơn.

Khi hỏi xong, giảng viên chờ học viên trả lời. Học viên trả lời xong thì giảng viên kết luận câu hỏi:

- Những răn nhắc cảnh giác về mình của các học viên trước cảnh nhân quả của con người và con éch rất hay, ... (giảng viên xưng pháp danh) xin ghi nhận những ý kiến ấy và góp ý để chúng ta cùng nhau tu học.

Trả lời câu hỏi 4:

Trước cảnh nhân quả người và con éch, quý học viên cần nên răn nhắc cảnh giác về mình:

- 1- Không nên giết hại chúng sinh
- 2- Phải thương yêu tất cả chúng sinh.
- 3- Lìa xa những hành động ác, không nên làm đau khổ chúng sinh.
- 4- Phải học lòng thương yêu chúng sinh như ông Phú Lâu Na.

5- Phải ngăn ác, diệt ác pháp trong tâm và thường sống với nội tâm thanh thản, an lạc và vô sự.

6- Nguyên một đời sống không làm khổ mình, khổ người và khổ tất cả chúng sinh.

Câu hỏi 5:

Nhìn thấy con ếch chắp hai chân trước lạy cầu xin tha mạng, quý học viên nghĩ sao? Trong lòng có thương xót không?

Quý học viên hãy trả lời câu hỏi 5, nghĩ sao quý học viên cứ trả lời như vậy. Đó là góp thêm phần ý nghĩa lòng yêu thương của con người càng mang tính chất đạo đức cao thương hơn.

Khi hỏi xong, giảng viên chờ học viên trả lời. Học viên trả lời xong thì giảng viên kết luận câu hỏi:

- Cảm nghĩ của các học viên trước hình ảnh con ếch chắp hai chân trước lạy cầu xin tha mạng rất đáng trân trọng, ... (giảng viên xưng pháp danh) xin ghi nhận những ý kiến ấy và góp ý để chúng ta cùng nhau tu học.

Trả lời câu hỏi 5:

Thấy con ếch chắp hai chân trước lạy cầu xin tha mạng, chúng tôi không thể cầm được nước mắt, lòng rất xúc động và xót thương

cho con éch, không biết nó mang nghiệp ác gì mà bây giờ phải chịu chết một cách thảm. Nhìn hình ảnh này mà ai không thương, phải không quý tu sinh?

Chỉ có những người lòng yêu thương chai lì, trơ trơ như đá mới không xót thương trước cảnh con éch chắp tay cầu xin tha mạng sống. Tuy nó không nói thành lời, nhưng qua hành động van xin đó chúng ta cũng nhận ra nó đang tha thiết muốn sống. Chúng ta muốn sống bao nhiêu thì con éch cũng muốn sống bấy nhiêu, nhưng làm sao được thay đổi nhân quả, khi mà người phụ nữ đã không thấy nhân quả của chính mình, nên tự cắt cổ mình mà không chuyển đổi. Đó là một sự vô minh không riêng gì người phụ nữ này, mà tất cả mọi người. Thật đáng thương vô cùng.

Câu hỏi 6:

Hình ảnh con éch chết một cách thảm thương có đáng nhắc nhở chúng ta đừng làm điều ác hay không?

Quý học viên hãy trả lời câu hỏi 6, để góp phần làm sáng tỏ lòng thương yêu của chúng ta.

Khi hỏi xong, giảng viên chờ học viên trả lời. Học viên trả lời xong thì giảng viên kết luận câu hỏi:

- Những ý nghĩa học viên đã trả lời góp ý làm sáng tỏ câu hỏi “hình ảnh con ếch chết một cách thảm thương có đáng nhắc nhở chúng ta đừng làm điều ác hay không” rất hay, ... (giảng viên xưng pháp danh) xin ghi nhận những ý kiến ấy và góp ý để chúng ta cùng nhau tu học.

Trả lời câu hỏi 6:

Hình ảnh con ếch chết một cách thảm thương luôn luôn nhắc nhở chúng ta đừng nên làm điều ác. Chính con ếch ngày xưa là một con người như chúng ta, bấy giờ cũng đã từng cắt cổ, lột da biết bao nhiêu con ếch, nên ngày nay phải chịu trả quả báo như vậy. Càng thấy hình ảnh này, chúng ta càng nhắc nhở và răn mình không nên làm những điều ác, luôn luôn làm những điều lành. Sống thường đem hạnh phúc, an vui cho mọi loài.

Câu hỏi 7:

Người phụ nữ cầm dao cắt cổ con ếch chết một cách thảm thiết có đáng cho chúng ta thương hay không?

Quý học viên hãy trả lời câu hỏi 7, để góp phần làm sáng tỏ lòng thương yêu của chúng ta.

Khi hỏi xong, giảng viên chờ học viên trả

lời. Học viên trả lời xong thì giảng viên kết luận câu hỏi:

- Những ý nghĩa học viên đã trả lời góp ý làm sáng tỏ câu hỏi “người phụ nữ cầm dao cắt cổ con ếch chết một cách thảm thiết có đáng cho chúng ta thương hay không” rất hay, ... (giảng viên xưng pháp danh) xin ghi nhận những ý kiến ấy và góp ý để chúng ta cùng nhau tu học.

Trả lời câu hỏi 7:

Người phụ nữ cầm dao cắt cổ con ếch chết một cách thảm thiết là một người phụ nữ hung ác. Người phụ nữ có những hành động độc ác như vậy không đáng cho chúng ta thương. Bàn tay của họ dính đầy máu của loài vật mà lòng họ không chút xót thương. Tâm địa con người như vậy thật là tâm địa của ác quỷ. Tâm địa ác độc của con người như vậy có đáng cho chúng ta thương không? Tâm hồn chứa đựng đầy những sự giết hại chúng sinh sẽ đánh mất giá trị hình dáng xinh đẹp bên ngoài của người phụ nữ. Cái đẹp của lòng thương yêu con người mà muôn đời người ta vẫn nhớ mãi không quên; cái đẹp của lòng thương yêu con người sẽ ban cho mọi loài mà không cầu mong ai cho lại mình, là cái đẹp tuyệt vời.

Nói đi nhưng chúng ta còn xét lại: người phụ nữ cầm dao cắt cổ con ếch chết một cách thảm thiết là người phụ nữ vô minh, họ không hiểu biết luật nhân quả; họ là người mù, có mắt mà chỉ thấy có một màu đen tối; họ là người điếc không bao giờ sợ súng. Thật đáng thương! Thật đáng thương!

Rồi đây họ sẽ phải trả quả, suốt nhiều đời phải thọ lấy những tai nạn khổ ách.

Người phụ nữ cầm dao cắt cổ con ếch chết một cách thảm thiết là người phụ nữ đáng thương chứ không đáng ghét: Họ là người vô phước không gặp chánh pháp của Phật, sống trong đêm tối ác pháp mà không biết; họ là người vô phước quá lớn nên không được học tập và rèn luyện nhân cách làm người sống không làm khổ mình, khổ người và khổ tất cả chúng sinh; họ là người phước mỏng duyên bẠC, không được tôi luyện trong Tứ Vô Lượng Tâm. Thật đáng thương xót vô cùng!

Câu hỏi 8:

Hình ảnh người phụ nữ cầm dao cắt cổ con ếch một cách độc ác có đáng cho chúng ta tránh xa hành động ác đó không?

Quý học viên hãy trả lời câu hỏi 8, để góp phần làm sáng tỏ lòng thương yêu của chúng ta đối với sự sống trên hành tinh này.

Khi hỏi xong, giảng viên chờ học viên trả lời. Học viên trả lời xong thì giảng viên kết luận câu hỏi:

- Những ý nghĩa học viên đã trả lời góp ý làm sáng tỏ câu hỏi “hình ảnh người phụ nữ cầm dao cắt cổ con ếch một cách độc ác có đáng cho chúng ta tránh xa hành động ác đó không” rất hay, ... (giảng viên xưng pháp danh) xin ghi nhận những ý kiến ấy và góp ý để chúng ta cùng nhau tu học.

Trả lời câu hỏi 8:

Như trên đã nói, người phụ nữ cầm dao cắt cổ con ếch một cách độc ác là người phụ nữ đáng thương, vì họ không hiểu biết đạo đức nhân bản - nhân quả. Cho nên chúng ta không nên tránh xa họ, mà hãy tìm mọi cách thân cận để giúp đỡ và khiến cho họ thông hiểu được đạo đức nhân bản - nhân quả sống không làm khổ mình, khổ người và khổ tất cả chúng sinh.

Nhờ đó, chúng ta mới có cơ duyên gần gũi, giúp đỡ người phụ nữ này để họ hiểu biết nhân quả, sống trong thiện pháp, chuyển đổi nghiệp ác thành nghiệp thiện, nhờ đó người phụ nữ này sẽ sống không làm khổ mình, khổ người và khổ tất cả những loài chúng sinh.

Câu hỏi 9:

Hình ảnh con ếch chết một cách thảm thương là do nhân quả gì?

Quý học viên hãy trả lời câu hỏi 9, để góp phần làm sáng tỏ lòng thương yêu của chúng ta đối với sự sống trên hành tinh này.

Khi hỏi xong, giảng viên chờ học viên trả lời. Học viên trả lời xong thì giảng viên kết luận câu hỏi:

- Những ý nghĩa học viên đã trả lời góp ý làm sáng tỏ câu hỏi hình ảnh con ếch chết một cách thảm thương là do nhân quả gì rất hay, ... (giảng viên xưng pháp danh) xin ghi nhận những ý kiến ấy và góp ý để chúng ta cùng nhau tu học.

Trả lời câu hỏi 9:

Hình ảnh con ếch chết một cách thảm thương là do nhân quả đói trước không có lòng thương yêu sự sống của muôn loài, thường giết hại và ăn thịt chúng sinh, xem thân mạng chúng sinh như đồ ăn, thức uống, như cỏ rác, như đồ bỏ, v.v...

Trong hiện kiếp còn sống, nhưng những từ trường ác đó tương ứng tái sinh thọ lấy quả khổ vô cùng, không phải một con ếch mà nhiều con ếch, không phải một người mà

nhiều người.

Câu hỏi 10:

Người phụ nữ cầm dao cắt cổ con ếch chết một cách thảm thương là nhân quả gì?

Quý học viên hãy trả lời câu hỏi 10, để góp phần làm sáng tỏ lòng thương yêu của chúng ta đối với sự sống trên hành tinh này.

Khi hỏi xong, giảng viên chờ học viên trả lời. Học viên trả lời xong thì giảng viên kết luận câu hỏi:

- Những ý nghĩa học viên đã trả lời góp ý làm sáng tỏ câu hỏi người phụ nữ cầm dao cắt cổ con ếch chết một cách thảm thương là nhân quả gì rất hay, ... (giảng viên xưng pháp danh) xin ghi nhận những ý kiến ấy và góp ý để chúng ta cùng nhau tu học.

Trả lời câu hỏi 10:

Người phụ nữ cầm dao cắt cổ con ếch chết một cách thảm thương là nhân quả vay trả, trả vay, trước kia người phụ nữ này là con ếch bị người giết hại, bây giờ làm người giết hại lại con ếch. Cho nên khi giết con ếch chết mà chẳng có chút lòng thương xót. Đó là do năm cái màn ngăn che (Ngũ Triền Cái) “THAM, SÂN, SI, MẠN, NGHI” khiến cho con người không thấy, không biết nhân quả

nghiệp báo. Vì thế, giết chúng sinh mà vẫn thích thú trong những dục lạc ác nghiệp tạo ra vô vàn sự đau khổ. Tất cả nghiệp lực nhân quả trả vay khổ vui đều theo từ trường nhân quả tương ứng mà trả quả báo.

Câu hỏi 11:

Do đâu mà có nhân quả như vậy?

Quý học viên hãy trả lời câu hỏi 11, để góp phần làm sáng tỏ lòng thương yêu của chúng ta đối với sự sống trên hành tinh này.

Khi hỏi xong, giảng viên chờ học viên trả lời. Học viên trả lời xong thì giảng viên kết luận câu hỏi:

- Những ý nghĩa học viên đã trả lời góp ý làm sáng tỏ câu hỏi “do đâu mà có nhân quả như vậy” rất hay, ... (giảng viên xưng pháp danh) xin ghi nhận những ý kiến ấy và góp ý để chúng ta cùng nhau tu học.

Trả lời câu hỏi 11:

Do vô minh mà có nhân quả này, muốn diệt trừ vô minh thì chỉ có con đường BÁT THÁNH ĐẠO. Con đường Bát Thánh Đạo là chương trình giáo dục đào tạo những con người có đạo đức nhân bản - nhân quả. Người nào sống có đạo đức nhân bản - nhân quả là phá vỡ vô minh. Ngoài con đường Bát Thánh

Đạo thì không có con đường nào khác phá trừ vô minh.

Muốn tu học theo Phật giáo là muốn sống đạo đức làm người để không làm khổ mình, khổ người khác và khổ cả hai. Mục đích của Phật giáo là đem lại cho con người một nền đạo đức để sống an vui và hạnh phúc mới gọi là đạo giải thoát; mới gọi là đạo từ bi, vì lấy lòng thương yêu mà đối xử với nhau.

Câu hỏi 12:

Người cầm dao giết con ếch đáng thương chõ nào, đáng trách chõ nào?

Khi hỏi xong, giảng viên chờ học viên trả lời. Học viên trả lời xong thì giảng viên kết luận câu hỏi:

- Những ý nghĩa học viên đã trả lời góp ý làm sáng tỏ câu hỏi “người cầm dao giết con ếch đáng thương chõ nào, đáng trách chõ nào” rất hay, ... (giảng viên xưng pháp danh) xin ghi nhận những ý kiến ấy và góp ý để chúng ta cùng nhau tu học.

Trả lời câu 12:

Người cầm dao giết con ếch rất đáng thương, vì họ là người vô minh không hiểu rõ luật nhân quả. Họ đâu biết rằng một hành động ác giết con ếch là không thể nào tránh

khỏi những sự đau khổ trong hiện kiếp:

1- Bệnh tật.

2- Tai nạn.

3- Bị người khác cầm dao đâm chém.

Từ trường hành động ác giết con éch tương ứng tái sinh thành con éch để người khác giết lại. Cho nên họ là người đáng thương hơn là đáng trách.

Người cầm dao giết con éch rất đáng thương, vì không được học đạo đức nhân bản hiếu sinh nên họ nhẫn tâm giết hại con éch đang chấp tay van lạy cầu xin tha mạng. Thật là tội nghiệp cho họ làm một điều ác mà không biết mình làm ác, cho nên chẳng chút lòng thương xót.

Câu hỏi 13:

Người giết con éch vì sự sống hay vì nhân quả trả vay?

Khi hỏi xong, giảng viên chờ học viên trả lời. Học viên trả lời xong thì giảng viên kết luận câu hỏi:

- Những ý nghĩa học viên đã trả lời góp ý làm sáng tỏ câu hỏi “người cầm dao giết con éch vì sự sống hay vì nhân quả trả vay” rất hay, ... (giảng viên xưng pháp danh) xin ghi

nhận những ý kiến ấy và góp ý để chúng ta cùng nhau tu học.

Trả lời câu 13:

Vì sự sống giết con ếch là không đúng, có nhiều người sống với thực phẩm thực vật như những nhà tu, những người có đức hạnh hiếu sinh, do lòng yêu thương sự sống của muôn loài động vật họ không nỡ nhai nuốt thịt chúng sinh mà họ vẫn sống.

Theo luật nhân quả thấy nhân hiện tại liền biết về quả quá khứ; thấy nhân hiện tại liền biết về quả tương lai. Ví dụ: Người cầm dao giết con ếch thì chúng ta liền biết về quả quá khứ họ là con ếch cũng bị giết hại, còn hiện tại người cầm dao giết con ếch thì chúng ta biết về quả tương lai họ sẽ tái sinh làm con ếch. Đó là luật nhân quả trả vay, vay trả rất công bằng, không một ai làm việc ác mà tránh khỏi quả khổ.

Nhân quả có ba thời gian: hiện tại, quá khứ và vị lai. Lấy thời gian hiện tại mà xét ba thời gian kia.

Thấy quả hiện tại thì biết nhân ở quá khứ, hiện tại và vị lai.

Ví dụ 1: Thấy quả hiện tại của một người đang giàu sang thì biết nhân quá khứ là

người này thường hay bối thí.

Ví dụ 2: Thấy quả hiện tại một người đang nghèo đói thì biết nhân quả khứ là người này bốn xển ích kỷ, không bối thí.

Ví dụ 3: Thấy nhân hiện tại của một người đang bối thí thì biết quả vị lai là người này sẽ giàu sang.

Ví dụ 4: Thấy nhân hiện tại một người đang sống ích kỷ, bốn xển không dám bối thí thì biết quả vị lai là người này sẽ nghèo đói.

Ví dụ 5: Thấy quả hiện tại một người đang nghèo đói thì biết nhân hiện tại là người này bốn xển ích kỷ.

Cho nên nhân quả không thể che đậy, dối trá người khác được. Thấy nhân biết quả, thấy quả biết nhân.

Luật nhân quả không vị tình một ai cả, luôn luôn phân xử công minh, nó thuộc về tòa án lương tâm nên không có một hành động ác nào mà che dấu được.

Bài học thứ 5:

RÈN NHÂN CÁCH ĐỨC HIẾU SINH Ý HÀNH, KHẨU HÀNH, THÂN HÀNH: NGƯỜI VỢ TRẺ GIẬN CHỒNG, ĐỐT NHÀ, GIẾT CON

*T*rong cuộc sống hằng ngày, chúng ta thường chứng kiến những sự xung đột, ẩu đả, chửi mắng, đánh nhau, v.v... Do những tâm giận dữ, không kiềm chế được đã biến thành thù hận, nên thường xảy ra những sự xung

đột, ẩu đả. Những sự xung đột, ẩu đả ấy có thể đi đến chỗ giết người không chút lòng thương xót. Vì thế, hàng ngày báo chí thường đăng tin tức xảy ra những vụ án giết người vì cơn giận dữ, thù hận.

Khi gặp những trường hợp này xảy ra với những người khác thì quý phật tử hãy tư duy, suy nghĩ cho thật kỹ và còn tác ý để nhắc nhở tâm mình: Nếu gặp người nào muốn đánh mình, chửi mình hay nói xấu mình thì quý phật tử hãy tập im lặng như Thánh, và cố gắng tránh trước những sự xung đột, đừng để xảy ra là tốt nhất. Nhịn người không phải là quý phật tử hèn nhát, đó là một sự chiến thắng với nội tâm của mình rất lớn. Trong kinh Pháp Cú thời xa xưa đức Phật dạy: “*Thắng trăm trận không bằng thắng mình*”.

Đúng vậy, thắng mình khó lắm. Khi nghe người ta nói xấu, vu khống, vu oan giáng họa cho mình điều này, thế kia. Thường người thế gian ăn miếng trả miếng, cho nên họ minh oan, bào chữa và nói xấu kẻ khác lại. Ở đây quý phật tử là đệ tử của Phật giáo nên không bào chữa, không minh oan, vẫn thản nhiên, im lặng như Thánh, mọi người hiểu sao cũng được, nhưng thời gian ai đúng, ai sai sẽ trả lời họ. Quý phật tử cứ ung dung tự tại sống thanh thản, an lạc và vô sự cho thân tâm

mình. Đó là chiến thắng mình. Khi người ta gây gỗ cố ý muốn đánh mình thì mình lo chạy trước, không chống cự lại. Đó là chiến thắng mình. Còn quý phật tử túc giận đánh lại họ thì đó là một việc thường tình của người thế gian, ai làm chẳng được, ăn miếng trả miếng như trên đã nói rất dễ dàng.

Cho nên khi họ đánh mình, mình không đánh lại mà chỉ lo chạy đi, đó là người khôn ngoan nhất, người sống có đạo đức thương mình, thương người. Ngay khi thấy người ta nói xấu mình, chửi mình, muốn đánh mình là mình biết ngay những người này là những người có mắt như mù, có sự hiểu biết nhưng vô minh, nông cạn, sự hiểu biết ấy là sự hiểu biết chấp ngã. Họ là những người không có trí tuệ nhân quả. Những người như vậy là những người đáng thương, chúng ta không nên ghét họ.

Bởi chúng ta là những người đang sống và rèn luyện nhân cách đạo đức theo Phật giáo, nên chúng ta biết rất rõ: Một người đang giận dữ là một người mất trí khôn, một người như điên khùng, không còn khôn ngoan, họ tự làm khổ mình, khổ người mà không biết. Lúc bấy giờ họ chỉ còn biết chửi mắng, đánh đập hoặc giết người cho hả cơn tức giận mà thôi. Chứ họ là người đang sống trong đau

khổ, trong địa ngục. Nếu hiểu được như vậy, chúng ta hãy thương yêu và tha thứ cho họ những lỗi lầm.

Bởi họ không còn sáng suốt, mất bình tĩnh, nên tự họ đã biến họ mất nhân tính để trở thành một con ác thú hung dữ; tự họ đã biến họ trở thành con người ngu si, khờ dại.

Khi gặp một người đang giận dữ như vậy, chúng ta nên tư duy suy nghĩ: “*Người đang tức giận là người đang thọ quả khổ, ta nên thương xót họ chứ không nên ghét họ. Họ là những người đang ở trong hỏa ngục*”. Lửa sân hận đã thiêu đốt họ, họ là những người khổ đau tận cùng.

Tội nghiệp họ lắm! Nếu chúng ta tự đặt mình trong họ và tư duy suy nghĩ được như vậy thì lòng yêu thương sẽ rộng lớn bao la vô cùng, tâm chúng ta sẽ an vui và sung sướng một cách kỳ lạ. Điều này nếu quý vị không tin chúng tôi nói thì quý vị hãy cố gắng thực hiện, và ban cho họ lòng yêu thương ấy thì quý vị sẽ nhận rõ những điều chúng tôi nói là sự thật.

Khi tức giận, một người không học đạo đức nhân bản - nhân quả thì họ phải chửi mắng hoặc đánh người, hoặc nói xấu người, mạt lị mặt sát người, có khi họ còn cầm dao giết

người khác một cách dễ dàng mà không sợ sệt gì cả.

Một câu chuyện thương tâm xảy ra ở tỉnh Lâm Đồng Đà Lạt:

“GIẬN CHỒNG, NGƯỜI VỢ TRẺ ĐANG TÂM ĐỐT NHÀ LÀM CON TRAI CHẾT CHÁY”

“Vào lúc 23 giờ ngày 09/10/2006, bà Hồ (64 tuổi, trú tổ 15 khu phố 2 phường 7, thành phố Đà Lạt) vừa chìm vào giấc ngủ, chợt nghe tiếng khóc thét của cháu nội Phan Anh Nhựt (12 tháng 9 ngày tuổi) ở với bố mẹ nhà bên cạnh. Vội vàng mở cửa bước ra, bà điếng hồn khi thấy nhà con trai mình bốc cháy. Chồng bà, con cháu và hàng xóm cũng vừa kéo đến chứng kiến cảnh tượng hãi hùng: cháu Nhựt lồm cồm bò, khóc ngất dưới nền gạch với những vết bỏng nặng nơi mặt và thân thể. Ông nội của Nhựt vội bồng cháu ra để mọi người đưa đi cấp cứu. Công, cha Nhựt đi vắng, còn Nguyễn Thị Kim Thùy, vợ Công ngất xỉu nơi góc nhà cũng được chuyển đến bệnh viện. Căn nhà gỗ mái giấy bốc cháy, thiêu rụi tất cả bên trong... 5 giờ ngày

10/10/2006 cháu Nhựt chết vì vết thương quá nặng, Thùy bỏ trốn khỏi bệnh viện lúc nào không ai biết. Chỉ đến khi anh Công nghe tin dữ trở về với nỗi đau tột cùng, mọi người mới biết nguyên nhân vụ cháy mà Thùy chính là thủ phạm, cô chỉ bỗng nhẹ ở tay và ngạt khói. Vì mâu thuẫn với chồng, Thùy đang tâm đốt nhà làm chết con ruột mình.

Thùy quê ở Quảng Ngãi. Gần đây giữa vợ chồng thường xảy ra mâu thuẫn hàng xóm và gia đình bà Hồ thỉnh thoảng lại chứng kiến cảnh hai người gây gổ cãi vã. Mỗi lần như vậy, Thùy đóng cửa lại không cho Công vào, Công bỏ đến chỗ làm rồi ở luôn chỗ đó.

Hôm ấy vợ chồng cãi nhau, Thùy bỏ mặc con nǎm khóc, sang nhà mẹ chồng chửi Công một trận rồi về viết đơn ly dị. Công không ký bỏ đi, Thùy ở nhà với con và chuyện xảy ra như đã kể trên”.

Đây là một bài học cảnh báo cho những ai xem nhẹ đạo đức hạnh phúc gia đình. Hậu quả để lại quá lớn đối với những người thân của cháu Nhựt.

Một cơn sân dữ dội, người mẹ dành lòng giết con. Đứa bé có tội tình gì mà phải chịu lãnh một cái chết thương tâm “MẸ GIẾT CON”. Người xưa nói: “*Hùm dữ còn không nỡ*

ăn thịt con”. Sao con người lại dành lòng giết con mình như vậy sao?

Nhân quả sao mà quá khắc nghiệt. Trước cảnh này ai mà không đau lòng. Nhất là nỗi đau của những người thân trong gia đình này. Lương tâm của người mẹ trẻ này sẽ không bao giờ tha thứ và để yên, suốt đời sẽ ân hận cho đến ngày xuống đáy mồ.

Câu chuyện trên đây là một sự thật xảy ra tại tỉnh Lâm Đồng, Đà Lạt, do báo Thanh Niên đăng tin.

NHỮNG CÂU HỎI

- *B*ây giờ, xin quý học viên hãy trả lời những câu hỏi sau đây:

Câu hỏi 1:

*Vợ chồng Công gây gỗ do nhân quả gì?
Thiếu đạo đức gì?*

Quý học viên hãy trả lời câu hỏi thứ 1, để góp phần làm sáng tỏ lòng thương yêu của chúng ta đối với sự sống trên hành tinh này.

Khi hỏi xong, giảng viên chờ học viên trả lời. Học viên trả lời xong thì giảng viên kết luận câu hỏi:

- Những ý nghĩa học viên đã trả lời góp ý làm sáng tỏ ý nghĩa nhân quả của vợ chồng Công rất hay, và ... (giảng viên xưng pháp danh) cũng xin góp ý thêm để chúng ta cùng nhau tu học.

Trả lời câu hỏi 1:

Vợ chồng Công gây gổ là do một chùm nhân quả đời trước đã do tâm sân hung dữ, mà đời nay phải trả những quả quá khắc nghiệt khổ đau. Nhất là cháu Nhựt, trả nhân quả yếu tử trong cái chết đau đớn vô cùng. Cho nên kinh dạy: “*Nhất niệm tâm sân khởi, bách vạn chướng môn khai*”, có nghĩa là một tâm giận dữ thì muôn sự đau khổ xảy đến.

Câu chuyện trên đây là để cảnh giác cho những ai có gia đình phải biết nhẫn nhục, tùy thuận và bằng lòng trong mọi hoàn cảnh,

mọi sự việc khi xảy ra; phải biết thương yêu và tha thứ mọi lỗi lầm của nhau; phải biết diệt trừ tâm tham, sân, si. Vì tâm tham, sân, si là một khởi điểm cho muôn vàn ác pháp và mọi sự khổ đau. Khi nó khởi lên không có một việc ác nào mà nó không làm. Cho nên làm người chúng ta rất sợ tâm tham, sân, si, vì tâm tham, sân, si sẽ giết chết mình, chết người và làm khổ đau mình và khổ đau nhiều người.

Con cái là máu mủ của cha mẹ, vậy mà khi giận dữ người mẹ vẫn còn giết con được như thường.

Xét trong trường hợp này, chúng ta thấy quy luật nhân quả quá khiếp đảm, gia đình tan nát, con chết và bản thân còn bị tù tội, hậu quả để lại không lường được, những hậu quả còn kéo dài từ đời này sang đời khác, từ trường này đến từ trường khác, chứ không phải đến đây chấm dứt, nó còn tiếp tục diễn biến bao nhiêu điều đau khổ khác nữa, trong biết bao nhiêu đời không thể tính đếm được. Ví dụ: Trong hiện tại Công quá buồn khổ nên sinh ra rượu chè, bê tha, bệnh tật, tai nạn có thể xảy đến trong hiện kiếp này và tương lai còn tiếp diễn nữa...

Người còn tâm giận dữ là người không có

lòng yêu thương rộng lớn, hay nói cách khác là người đã đánh mất tình yêu thương. Câu chuyện trên đây là nói về người mẹ vì giận dữ hại gia đình, giết con ruột của mình; vì giận dữ tạo cho mình cảnh tù tội lao lý; vì giận dữ không sáng suốt nên không nghĩ đến hậu quả kinh khủng để lại trong lòng mọi người thân một sự đau buồn không bao giờ quên.

Chúng ta đã thấy tâm giận dữ là một tai hại quá lớn. Vậy từ đây có ai làm cho chúng ta giận dữ thì chúng ta nên khởi lòng tha thứ và yêu thương họ. Chỉ có lòng tha thứ và yêu thương thì mới diệt trừ tâm giận dữ.

Tâm giận dữ sẽ biến chúng ta trở thành ác quỷ, ác thú, vì tâm giận dữ lồng lộn lên ghê gớm không khác con ác thú, tâm giận dữ chỉ có nhìn thấy máu đổ, người chết thì mới hả cơn tức giận.

Quý học viên hãy nhớ luôn luôn giữ gìn tâm tha thứ và yêu thương thì tâm giận dữ sẽ bị diệt trừ. Tâm giận dữ chỉ có liều thuốc thương yêu thì mới dứt bệnh.

Câu hỏi 2:

Cháu Nhụt chết là do nhân quả gì? Thiếu đạo đức gì?

Quý học viên hãy trả lời câu hỏi 2, để góp phần làm sáng tỏ lòng thương yêu của chúng ta đối với sự sống trên hành tinh này.

Khi hỏi xong, giảng viên chờ học viên trả lời. Học viên trả lời xong thì giảng viên kết luận câu hỏi:

- Những ý nghĩa học viên đã trả lời góp ý làm sáng tỏ ý nghĩa nhân quả của cháu Nhựt chết rất hay, và ... (giảng viên xưng pháp danh) cũng xin góp ý để chúng ta cùng nhau tu học.

Trả lời câu hỏi 2:

Cháu Nhựt chết bỏng nặng là do nhân quả đốt rừng, nướng cá, chiên nấu thực phẩm động vật, gieo quả yếu tử nên đời nay mới 12 tháng 9 ngày tuổi mà phải chết bỏng một cách thảm thương.

Cháu Nhựt chết bỏng nặng là do nhân quả khứ thiếu đức hiếu sinh, thường hay giết hại chúng sinh bằng cách thiêu đốt.

Câu hỏi 3:

Thùy vợ Công là người phụ nữ đáng thương hay đáng ghét. Câu này dạy đạo đức gì?

Quý học viên hãy trả lời câu hỏi 3, để góp phần làm sáng tỏ lòng thương yêu của chúng

ta đối với sự sống trên hành tinh này.

Khi hỏi xong, giảng viên chờ học viên trả lời. Học viên trả lời xong thì giảng viên kết luận câu hỏi:

- Những ý nghĩa học viên đã trả lời góp ý làm sáng tỏ ý nghĩa nhân quả của Thùy là người phụ nữ đáng thương rất hay, và ... (giảng viên xưng pháp danh) cũng xin góp ý để chúng ta cùng nhau tu học.

Trả lời câu hỏi 3:

Thùy là người phụ nữ đáng thương, vì không học đạo đức nhân bản - nhân quả nên làm theo bản tính sân hận vô minh, ngu ngốc, đến nỗi đốt nhà, giết con, làm khổ mình, khổ mọi người mà không biết, chỉ làm theo quán tính hung dữ đã huân tập nhiều đời, trở thành bản tính hung ác của loài thú dữ. Thật đáng thương.

Thùy là người phụ nữ thiếu đức hiếu sinh nên mới giận dữ không còn thương ai, cả ngay chính bản thân cũng làm cho nó khổ đau. Người thiếu đức hiếu sinh rất là tai hại, đem đến quả khổ cho mình, cho người. Vậy làm người chúng ta hãy nuôi dưỡng lòng yêu thương, nhờ lòng yêu thương chúng ta thoát ra biết bao nhiêu khổ ách, tai nạn, bệnh tật khổ đau.

Câu hỏi 4:

Công là người chồng đáng thương hay đáng ghét. Công thiếu đạo đức gì?

Quý học viên hãy trả lời câu hỏi 4, để góp phần làm sáng tỏ lòng thương yêu của chúng ta đối với sự sống trên hành tinh này.

Khi hỏi xong, giảng viên chờ học viên trả lời. Học viên trả lời xong thì giảng viên kết luận câu hỏi:

- Những ý nghĩa học viên đã trả lời góp ý làm sáng tỏ ý nghĩa nhân quả của vợ chồng Công rất hay, và ... (giảng viên xưng pháp danh) cũng xin góp ý để chúng ta cùng nhau tu học.

Trả lời câu hỏi 4:

Công là người chồng đáng thương, vì không biết cách đối nhân xử thế; vì không học đạo đức gia đình; vì không học đạo đức nhân bản - nhân quả nên không biết cách sống không làm khổ mình, khổ người. Vì thế khi vợ chồng gây gổ cãi nhau thì bỏ đi chứ không biết cách giải quyết, do đó mới xảy ra cửa mất nhà tan, con chết, vợ ở tù, còn bản thân của mình sống thì như đã chết, nỗi buồn đau đớn dần vặt này sẽ kéo dài, cho đến khi xuôi tay xuống lòng đất lạnh chưa hẳn nỗi

đau buồn này đã tan.

Éo le thay! Nhân quả phải trả vay nên gặp cô vợ chỉ biết tức giận và thực hiện những hành động dại khờ để thỏa cơn tức giận nên đi đến chõ giết con, làm tan nát gia đình của mình và bản thân còn bị tù tội.

Công là người chồng thiếu đức hiếu sinh nên mới không chuyển đổi nhân quả, nên mới con chết, vợ ở tù, cửa nhà tan nát, thật đáng thương!

Câu hỏi 5:

Do nhân duyên gì mà những người này gặp nhau để chịu nhiều khổ đau? Họ sống thiếu đạo đức gì?

Quý học viên hãy trả lời câu hỏi 5, để góp phần làm sáng tỏ lòng thương yêu của chúng ta đối với sự sống trên hành tinh này.

Khi hỏi xong, giảng viên chờ học viên trả lời. Học viên trả lời xong thì giảng viên kết luận câu hỏi:

- Những ý nghĩa học viên đã trả lời góp ý làm sáng tỏ ý nghĩa chùm nhân quả của những người trong gia đình Công để trả vay nhân quả tiền kiếp rất hay, và ... (giảng viên xưng pháp danh) cũng xin góp ý để chúng ta cùng nhau tu học.

Trả lời câu hỏi 5:

Nhân quả là một quy luật chung của vũ trụ luôn luôn xét xử rất công minh. Cho nên những ai làm những điều ác sẽ tương ứng với những điều ác, tương ứng với những điều ác thì sẽ gặp nhau trong một không gian, cùng xảy ra trên một thời điểm nhất định chung quanh toàn ác pháp, vì thế họ phải trả vay, vay trả những hành động ác mà đời trước họ đã gieo và hiện giờ họ phải trả những hậu quả ác nghiệp và tàn khốc. Gia đình vợ chồng Công là một bằng chứng nhân quả cụ thể để mọi người lấy đó làm gương, để thực hiện lòng thương yêu mình, thương người và thương tất cả chúng sinh. Chỉ có lòng yêu thương mới diệt trừ tâm sân hận; chỉ có lòng yêu thương mới đem lại sự bình yên cho mình cho người; chỉ có lòng yêu thương mới chuyển đổi được nhân quả ác độc khắc nghiệt.

Một người có đầy đủ nhân cách làm người thì nhân cách tình yêu thương mọi người, mọi sự sống trên hành tinh này là một hành động nhân cách đạo đức hàng đầu trong tất cả nhân cách đạo đức làm người. Vì thế, quý học viên hãy tu tập lòng thương yêu và tha thứ mỗi lỗi lầm của người khác, luôn luôn ban cho họ lòng tha thứ và yêu thương, đó là một hành động đạo đức cao thượng nhất

trong tất cả những hành động đạo đức cao thượng khác. Nhờ lòng yêu thương và tha thứ mỗi lỗi lầm nên chuyển đổi được tất cả nhân quả. Thiếu lòng yêu thương nên nhân quả càng lúc càng tăng trưởng cao hơn, khiến cho cuộc sống đã khổ đau lại càng khổ đau hơn.

Câu hỏi 6:

Thùy mắng chửi chồng tại nhà cha mẹ chồng là hành động gì? Thiếu đạo đức gì?

Quý học viên hãy trả lời câu hỏi 6, để góp phần làm sáng tỏ lòng thương yêu của chúng ta đối với sự sống trên hành tinh này.

Khi hỏi xong, giảng viên chờ học viên trả lời. Học viên trả lời xong thì giảng viên kết luận câu hỏi:

- Những ý nghĩa học viên đã trả lời góp ý câu hỏi 6 làm sáng tỏ đức hiếu sinh rất hay, và ... (giảng viên xưng pháp danh) cũng xin góp ý để chúng ta cùng nhau tu học.

Trả lời câu hỏi 6:

Hành động chửi mắng chồng là hành động thiếu đức hiếu sinh về khẩu hành. Một người còn nói xấu, nói ly gián, nói không thật, chửi mắng, mạ li, mạt sát người khác là người không có khẩu hành hiếu sinh. Khẩu hành hiếu sinh tức là lời nói ái ngữ, lời nói ái ngữ

là lòng thương yêu về lời nói.

Thùy mắng chửi chồng là khẩu hành ác, là con người có ác khẩu. Vì thế rèn nhân cách đạo đức hiếu sinh khẩu hành thì chúng ta nên tránh nói xấu, nói li gián, chửi mắng, mạt sát, mạ lị người khác, vì đó là ác ngữ, lời nói ác. Muốn rèn nhân cách khẩu hành thì nên tránh xa và từ bỏ những khẩu hành ác này, luôn luôn phải thực hiện ái ngữ, nói lời ôn tồn, êm dịu, nhẹ nhàng, ngọt ngào mang đầy đủ tính an ủi xoa dịu nỗi đau buồn, tức giận của người khác.

Thùy mắng chửi chồng tại nhà cha mẹ chồng là hành động nhân quả ác khẩu. Một hành động chửi mắng người khác là hành động thiếu đạo đức hiếu sinh khẩu hành.

Câu hỏi 7:

*Thùy đốt nhà giết con là hành động gì?
Thiếu đạo đức gì?*

Quý học viên hãy trả lời câu hỏi 7, để góp phần làm sáng tỏ lòng thương yêu của chúng ta đối với sự sống trên hành tinh này.

Khi hỏi xong, giảng viên chờ học viên trả lời. Học viên trả lời xong thì giảng viên kết luận câu hỏi:

- Những ý nghĩa học viên đã trả lời góp ý

câu hỏi 7 làm sáng tỏ đức hiếu sinh rất hay, và ... (giảng viên xưng pháp danh) cũng xin góp ý để chúng ta cùng nhau tu học.

Trả lời câu hỏi 7:

Hành động đốt nhà làm con chết là hành động thiếu đạo đức hiếu sinh thân hành, hành động gây ra đau khổ cho mình và cho người là hành động ác, thiếu đức thương mình, thương người.

Làm người phải cảnh giác và chủ động từng hành động thân, miệng, ý của mình, không nên có những hành động gây tác hại cho người khác. Những hành động gây tác hại cho người khác là những hành động thiếu đạo đức hiếu sinh, thiếu lòng yêu thương.

Ở trên đời, nếu ai cũng có lòng yêu thương thì bản thân an ổn, gia đình hạnh phúc và xã hội có trật tự an ninh.

Đạo đức yêu thương là một hành động đức hạnh cao thượng tuyệt vời, vì nó sẽ mang lại hạnh phúc cho mình, cho người và cho tất cả chúng sinh.

Bài học thứ 6:

RÈN NHÂN CÁCH ĐỨC HIẾU SINH Ý HÀNH, KHẨU HÀNH, THÂN HÀNH: THÀNH CÁT TƯ HÃN

*N*gày xưa, Thành Cát Tư Hãn đi đâu cũng mang theo một con chim ưng. Một hôm, ông đi săn cùng đoàn tùy tùng, nhưng mải mê săn bắn ông đã lạc vào rừng sâu, con chim ưng rời khỏi tay ông bay đi tìm đường ra, nhưng khi trở về thấy Thành Cát Tư Hãn

đang hứng nước từ trên khe đá rỗ xuống để uống, vì sau nhiều giờ quần thảo trên ngựa dưới sức nóng của buổi chiều hè.

Rất lâu mới được nửa cốc nước, trong khi Thành Cát Tư Hãn quá khát nước, vừa kê cốc nước vào miệng để uống thì ngay đó chim ưng bay xuống làm rơi chiếc cốc.

Thành Cát Tư Hãn nhặt chiếc cốc lên và một lần nữa đưa vào hứng từng giọt nước, khi cốc nước vừa được một phần hai, ông định uống thì chim bay xuống làm chiếc cốc rơi đổ nước sạch.

Thành Cát Tư Hãn lắc đầu tức giận, nhưng ông vẫn tiếp tục hứng nước lần nữa. Và lần thứ ba, khi ông kê cốc nước lên miệng chưa uống được thì chim ưng bay xuống làm đổ cốc nước. Thành Cát Tư Hãn tức giận hét lớn:

- Con vật khốn kiếp. Sao ngươi làm đổ nước của Ta, một lần nữa Ta sẽ chém đầu ngươi đó?

Lần này, khi cốc nước kê vào miệng, tay cầm thanh gươm chờ sẵn, nhưng chim ưng vẫn lao xuống hất mạnh ly nước. Một lần gươm sáng vút lên, thanh gươm đã chém trúng. Con chim đáng thương nằm giãy chết dưới chân chủ nó, rồi im lặng. Trong lúc đó,

Thành Cát Tư Hãn còn đang tức giận nên gầm giặng:

- Đồ khốn kiếp, thật xứng đáng với tội láo xược của nhà ngươi.

Lần này, chiếc cốc rơi xuống vực sâu, Thành Cát Tư Hãn không thể lấy được. Nhưng cơn khát vẫn còn, vì thế ông định theo ngược dòng nước chảy để đến con suối, nhưng khi đến nơi chỉ là một vũng nước nhỏ, và trong vũng nước một con rắn độc đã chết.

Thành Cát Tư Hãn quên cả cơn khát nước, ông hối hận và đau đớn khi nghĩ đến hành động chém chết con chim yêu quý của mình, chỉ vì nó muốn cứu mạng ông. Ông nhìn xác chết con chim và tự nhắc nhở mình đừng bao giờ hành động điều gì trong cơn tức giận.

NHỮNG CÂU HỎI

Câu hỏi 1: Hành động con chim ưng làm đổ cốc nước của Thành Cát Tư Hãn là hành động đạo đức gì?

Quý học viên hãy trả lời câu hỏi thứ 1, để góp phần làm sáng tỏ lòng thương yêu của chúng ta đối với sự sống trên hành tinh này.

Khi hỏi xong, giảng viên chờ học viên trả lời. Học viên trả lời xong thì giảng viên kết luận câu hỏi:

- Những ý nghĩa học viên đã trả lời câu 1 làm sáng tỏ ý nghĩa đạo đức hiếu sinh rất hay, và ... (giảng viên xưng pháp danh) cũng xin góp ý để chúng ta cùng nhau tu học.

Trả lời câu hỏi 1:

Hành động con chim ưng hất đổ cốc nước của Thành Cát Tư Hãn là một hành động đạo đức hiếu sinh thân hành. Một hành động rất đáng ca ngợi.

Lòng thương yêu chủ thà chết chứ không để người thân mình chết, nên bốn lần hất đổ cốc nước, khiến Thành Cát Tư Hãn tức giận. Do tức giận, Thành Cát Tư Hãn không còn sáng suốt tự hỏi: “Tại sao chim ưng lại hất

nước uống của ta?"

Nếu không tức giận, thì Thành Cát Tư Hãn đã sáng suốt khám phá ra trong nước có chất độc. Vì tức giận nên tâm trí u tối, mới nỡ tâm giết hại con vật thân yêu của mình.

Hành động đạo đức hiếu sinh của con chim ưng đối với người nuôi mình thật đáng khen. Cái chết của con chim ưng là cái chết dũng cảm vì lòng yêu thương người nuôi mình. Biết mình sẽ bị chết dưới lưỡi gươm của người thân những vẫn lao vào để cứu Thành Cát Tư Hãn. Một hành động đạo đức hiếu sinh cao thượng tuyệt vời. Phải không quý học viên?

Loài động vật còn có đức hiếu sinh huống là con người. Vậy mà con người không có đức hiếu sinh thì không chỗ nào để nói. Con người không có đạo đức hiếu sinh thì cuộc đời này đen tối và đau khổ. Có đúng như vậy không thưa quý học viên?

Câu hỏi 2:

Hành động vung gươm giết chết con chim ưng của Thành Cát Tư Hãn là hành động gì? Thiếu đạo đức gì?

Quý học viên hãy trả lời câu hỏi thứ 2, để góp phần làm sáng tỏ lòng thương yêu của chúng ta đối với sự sống trên hành tinh này.

Khi hỏi xong, giảng viên chờ học viên trả lời. Học viên trả lời xong thì giảng viên kết luận câu hỏi:

- Những ý nghĩa học viên đã trả lời câu hỏi về hành động vung gươm giết chết con chim ưng của Thành Cát Tư Hãn là hành động tức giận làm sáng tỏ ý nghĩa đạo đức hiếu sinh rất hay, và ... (giảng viên xưng pháp danh) cũng xin góp ý để chúng ta cùng nhau tu học.

Trả lời câu hỏi 2:

Hành động vung gươm giết chết con chim ưng của Thành Cát Tư Hãn là hành động sân giận dữ dội, là hành động mất trí tuệ, là hành động không sáng suốt, là hành động của người không còn bình tĩnh sáng suốt. Cho nên tất cả những người sân hận là những người không còn sáng suốt, vì thế đạo đức hiếu sinh làm sao ngự trị trong tâm họ được trong những giờ phút này. Đức hiếu sinh không có trong lòng người thì con người là ác quỷ; đức hiếu sinh không có trong lòng người thì biết bao tai họa và muôn sự khổ đau sẽ mang đến cho con người.

Thành Cát Tư Hãn là một vị anh minh lãnh đạo đất nước Mông Cổ, đánh Nam dẹp Bắc, người mở rộng bờ cõi giang sơn cho đất

nước Mông Cổ. Cho nên mỗi khi ai nghe danh quân Mông Cổ đến đều khiếp đảm. Vậy mà ông không đủ trí sáng suốt nên giết con chim thân thương dám hy sinh thân mình để cứu ông. Ông và con chim ưng không lìa nhau nửa bước trên khắp mọi chiến trường, thế mà trong cơn tức giận, ông lại giết con chim chết một cách thảm thương.

Nhìn cảnh đau lòng này, chúng ta hãy cố gắng diệt trừ tâm sân hận, tâm sân hận là một ác quỷ đang dẫn mọi người vào chỗ giết người, vào chỗ tù tội mà trong xã hội đang là một tệ nạn đáng cho chúng ta lưu ý.

Câu hỏi 3:

Hành động chửi mắng con chim của Thành Cát Tư Hãn: “Đồ khốn kiếp, thật xứng đáng với tội láo xược của nhà ngươi”, là hành động gì? Thiếu đạo đức gì?

Quý học viên hãy trả lời câu hỏi thứ 3, để góp phần làm sáng tỏ lòng thương yêu của chúng ta đối với sự sống trên hành tinh này.

Khi hỏi xong, giảng viên chờ học viên trả lời. Học viên trả lời xong thì giảng viên kết luận câu hỏi:

- Những ý nghĩa học viên đã trả lời góp ý về lời mắng chửi con chim ưng của Thành

Cát Tư Hãn là làm sáng tỏ ý nghĩa đạo đức hiếu sinh khẩu hành rất hay, và ... (giảng viên xưng pháp danh) cũng xin góp ý để chúng ta cùng nhau tu học.

Trả lời câu hỏi 3:

Hành động chửi mắng con chim ưng của Thành Cát Tư Hãn: “*Đô khốn kiếp, thật xứng đáng với tội láo xược của nhà ngươi*”, là một hành động về lời nói thiếu đạo đức hiếu sinh, lời nói ấy chỉ thỏa mãn cho lòng đang căm tức; lời nói ấy không ái ngữ; lời nói ấy không có tình thương của con người có đạo đức từ bi thương xót chúng sinh; lời nói ấy đầy sức lực căm giận, thù ghét.

Làm người, chúng ta nên từ bỏ và tránh xa những lời không ái ngữ ấy. Chính lời nói ấy là nói lên sự đau khổ của người thốt ra lời nói; lời nói ấy đến tai người nghe là một nỗi đau xót cho người khác. Vì thế quý học viên hãy cố gắng từ bỏ những lời nói không ái ngữ, nói ra những lời nói làm cho người khác buồn phiền khổ đau, không ích lợi gì cho mình, cho người, chỉ có thỏa mãn lòng căm tức sân hận trong lòng mà thôi.

Câu hỏi 4:

Thành Cát Tư Hãn quên cả con khát nước, ông hối hận và đau đớn khi nghĩ đến

hành động chém chết con chim yêu quý của mình, chỉ vì nó muốn cứu mạng ông. Sự tư duy suy nghĩ của Thành Cát Tư Hãn trên đây là đạo đức gì?

Quý học viên hãy trả lời câu hỏi thứ 4, để góp phần làm sáng tỏ lòng thương yêu của chúng ta đối với sự sống trên hành tinh này.

Khi hỏi xong, giảng viên chờ học viên trả lời. Học viên trả lời xong thì giảng viên kết luận câu hỏi:

- Những ý nghĩa học viên đã trả lời góp ý làm sáng tỏ ý nghĩa đạo đức nhân quả hối hận hiếu sinh của Thành Cát Tư Hãn rất hay, và ... (giảng viên xưng pháp danh) cũng xin góp ý để chúng ta cùng nhau tu học.

Trả lời câu hỏi 4:

Thành Cát Tư Hãn quên cả cơn khát nước, ông hối hận và đau đớn khi nghĩ đến hành động chém chết con chim yêu quý của mình, chỉ vì nó muốn cứu mạng ông. Sự tư duy suy nghĩ của Thành Cát Tư Hãn trên đây là đạo đức HIẾU SINH Ý HÀNH. Đạo đức hiếu sinh ý hành của ông ở đây là lòng hối hận, nên lòng thương yêu của ông trong ý hành đối với con vật đã chết rất là thấm thía vô cùng, là một bài học cho những ai thiếu suy tư trước khi hành động.

Về đạo đức thương yêu ý hành, trước khi muốn làm một điều gì và muốn nói một điều gì thì phải tư duy suy nghĩ cho chín chắn rồi mới nói hoặc hành động. Còn khi thấy mình có tâm sân hận thì không nên nói hay làm một hành động nào cả, mà hãy cố giữ tâm mình im lặng như Thánh. Chỉ có im lặng như Thánh thì chúng ta mới chuyển hóa được nhân quả từ vô lượng kiếp.

Quý học viên nên nhớ, muốn im lặng như Thánh thì chỉ có pháp như lý tác ý là tuyệt vời. Khi lâm trận, dùng pháp như lý tác ý liên tục thì tâm sẽ bất động hoàn toàn mà không một ác pháp nào tác động được.

Câu hỏi 5:

Thành Cát Tư Hãn nhìn xác chết con chim và tự nhắc nhở mình đừng bao giờ hành động điều gì trong con tức giận. Đây là hành động đạo đức gì?

Quý học viên hãy trả lời câu hỏi thứ 5, để góp phần làm sáng tỏ lòng thương yêu của chúng ta đối với sự sống trên hành tinh này. Câu hỏi này rất tuyệt vời, chỉ rõ sự hối hận thương cảm của Thành Cát Tư Hãn là một đạo đức hiếu sinh hối hận thương mình, thương tình nghĩa trung thành của con chim ưng mà phải chết dưới tay của mình.

Khi hỏi xong, giảng viên chờ học viên trả lời. Học viên trả lời xong thì giảng viên kết luận câu hỏi:

- Những ý nghĩa học viên đã trả lời góp ý làm sáng tỏ ý nghĩa Thành Cát Tư Hãn nhìn xác chết con chim và tự nhắc nhở lòng mình đừng bao giờ hành động điều gì trong cơn tức giận rất hay, và ... (giảng viên xưng pháp danh) cũng xin góp ý để chúng ta cùng nhau tu học.

Trả lời câu hỏi 5:

Sự tư duy của Thành Cát Tư Hãn là một sự ăn năn hối hận chân thật, để ngăn chặn tính sân hận xấu ác của mình. Đó là đức hạnh hiếu sinh ý hành.

Nếu trong cuộc đời này ai cũng biết hối hận ăn năn như Thành Cát Tư Hãn, khi lỡ làm một điều tội lỗi ác đức nào bằng cách sửa sai những lỗi lầm ấy là thực hiện tình thương yêu và tha thứ mỗi lỗi lầm của người khác. Trong cuộc sống này nếu ai cũng biết thương yêu và tha thứ những lỗi lầm của kẻ khác thì thế gian này là Thiên Đàng, Cực Lạc, con người sống hạnh phúc biết bao.

Thành Cát Tư Hãn đã thực sự ăn năn sám hối lỗi lầm của mình, nên đã dùng ý hành hiếu sinh tư duy suy nghĩ, thầm nói lên đức

yêu thương tận trong đáy lòng mình: “*Thành Cát Tư Hãn nhìn xác chết con chim ưng và tự nhắc nhở mình đừng bao giờ hành động điều gì trong cơn tức giận*”.

Đây là một gương sáng để soi lại mình, để nhắc nhở lại mình từ bỏ và tránh xa lòng giận dữ, luôn luôn thực hiện đức hiếu sinh.

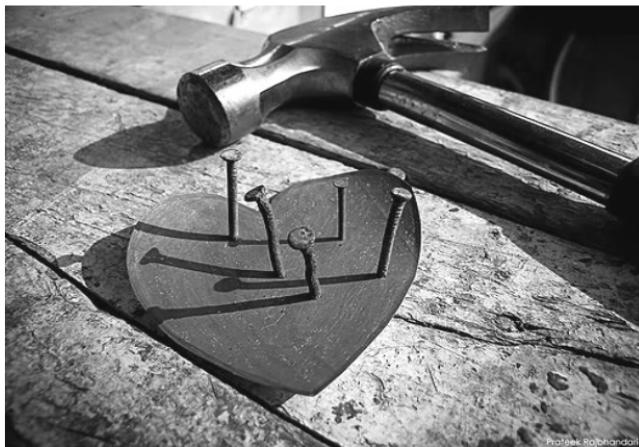
Một sự hối hận ăn năn trong lòng là một hành động đạo đức hiếu sinh ý hành, thường hối hận về những việc làm sai trái của mình để cố gắng khắc phục, không cho tái phạm những lỗi lầm đó nữa.

Cho nên sự hối hận ăn năn là một đạo đức hiếu sinh ý hành rất tuyệt vời, nếu trên đời này ai có làm lỗi mà biết xấu hổ, ăn năn hối hận và cố gắng khắc phục sửa sai thì người đó là người có đạo đức thương mình, thương người.

Một hành động lầm lỗi mà cố sửa sai là một hành động đạo đức hiếu sinh ý hành rất tuyệt vời mà mọi người ở đời cần phải rèn luyện, để đem lại sự bình an cho mình, cho người.

Bài học thứ 7:

Prateek Rajbhandari

RÈN NHÂN CÁCH ĐỨC HIẾU SINH Ý HÀNH, KHẨU HÀNH, THÂN HÀNH: NHỮNG CÂY ĐỊNH

*M*ọi người ai cũng có tính hay nóng nảy, hễ ai đụng đến mình là phát cáu lên, biết đó một tính đau khổ, dễ mất thiện cảm với mọi người, nhưng không biết làm sao từ bỏ cho được.

Khi chúng tôi đọc tập sách “Hạt Giống

Tâm Hồn”, có một câu chuyện nói về NHỮNG CÂY ĐÌNH, ý nghĩa của bài này chỉ cho chúng ta biết lòng giận dữ là một tai hại làm mất lòng yêu thương mình, yêu thương người và yêu thương những loài vật khác. Thấy bài này có những lời khuyên nhủ sống đạo đức hiếu sinh bằng ý hành, khẩu hành và thân hành, nên chúng tôi đem ra đây để nhắc nhở quý phật tử làm bài học đạo đức, và cũng để rèn luyện nhân cách lòng yêu thương sự sống:

“Một cậu bé tính tình rất nóng nảy và cộc cằn. Người cha biết ý con như vậy, nên mới đưa cho cậu một túi đinh và dặn rằng: “Mỗi khi con nổi nóng hay nặng lời với ai, hãy đóng một cây đinh vào hàng rào gỗ phía sau vườn và suy nghĩ việc mình đã làm”.

Những ngày đầu tiên, cậu bé đã đóng 12 chiếc đinh vào hàng rào. Kế những ngày sau, cậu cố gắng kèm chế cơn giận của mình thì số đinh đóng lên hàng rào mỗi ngày một giảm dần.

Cho đến một ngày nào đó, cậu không đóng đinh lên tường rào nữa. Thấy tính tình mình có thay đổi, cậu kể lại với cha, người cha đưa ra ý kiến: “Nếu mỗi ngày gặp chướng ngại mà tâm con không sân giận thì con lại nhổ bớt một cây đinh đã đóng trên hàng

rào”.

Nhiều ngày trôi qua, tất cả số đinh đóng trên hàng rào được nhổ sạch. Cậu thông báo cho cha biết. Người cha dẫn cậu đến hàng rào và nói: “Con đã làm tốt rất đáng khen, nhưng con hãy nhìn vào những cái lỗ đinh trên hàng rào sẽ không còn nguyên vẹn như xưa nữa. Những điều con thốt ra trong lúc con giận dữ để lại trong lòng người khác những vết thương giống như những vết đinh này. Cho dù con có nói lời xin lỗi bao nhiêu lần thì vết thương vẫn còn đó. Vết thương tâm hồn rất khó hàn gắn, và chỉ có thể lành được khi có tình thương yêu chân thành và thực sự trong lòng của mọi người”.

Câu chuyện khuyên răn trong sách này chỉ là một lời nói suông, chứ không có pháp hành để xả bỏ tâm sân, nhưng làm cho chúng ta càng hiểu sâu về lợi ích của đức hiếu sinh mà đức Phật đã dạy: “KHÔNG NÊN GIẾT HẠI CHÚNG SINH”.

Trong kinh Phật dạy lấy lòng yêu thương đối trị tâm giận dữ, tuy lời dạy này cũng là một lý thuyết suông. Làm sao bằng cách nào để triển khai lòng yêu thương? Khi lòng yêu thương ngự trị trong lòng người thì tâm giận dữ không bao giờ có mặt. Vậy chúng ta hãy

theo dấu vết lộ trình nào của Phật giáo thì mới thấy sự tu tập rèn luyện nhân cách; thì mới thực hiện lòng yêu thương bằng thân hành, khẩu hành, ý hành.

Muốn đi vào con đường thực hành thì chúng ta hãy nghe những lời khuyên này: “KHÔNG NÊN GIẾT HẠI CHÚNG SINH”, hoặc: “TỪ BỎ GIẾT HẠI CHÚNG SINH”, và: “KHÔNG NÊN ĂN THỊT CHÚNG SINH”. Đó là sự thực hành, quý phật tử hãy cố gắng làm cho bằng được thì lòng yêu thương sẽ đến với quý vị. Vậy ngay từ bây giờ, hằng ngày phải tránh xa hoặc từ bỏ giết hại và không ăn thịt chúng sinh nữa; từ bỏ những hành động làm đau khổ chúng sinh. Tu như vậy chưa đủ, còn phải tu tập thêm sức tinh giác để tâm luôn luôn sáng suốt bình tĩnh. Vậy tu tập tinh giác như thế nào?

Tu tập tinh giác là triển khai tri kiến hiểu biết của mình:

- 1- Những gì cần thông suốt phải thông suốt.
- 2- Những gì cần tu tập phải tu tập.
- 3- Những gì cần nhẫn nhục phải nhẫn nhục.
- 4- Những gì cần tùy thuận phải tùy thuận.

5- Những gì cần bằng lòng phải bằng lòng.

6- Những gì cần tác ý phải tác ý.

Về phần triển khai tri kiến giải thoát có vô lượng cách: Thư giãn quan sát từng tâm niệm của mình, khi tâm có niệm phải biết tâm có niệm, nhưng phải sáng suốt phân loại tâm niệm ác hay tâm niệm thiện, tâm niệm ác thì quyết tâm tác ý diệt bỏ, còn tâm niệm thiện thì tăng trưởng nuôi dưỡng cho lòng thương yêu rộng lớn và nhiều hơn.

Bài học hôm nay là bài học rèn nhân cách lòng yêu thương bằng ý hành, thân hành và khẩu hành, nhưng ý hành là bài học chính của đức hiếu sinh, đó là sự tư duy suy nghĩ để nuôi lớn lòng thương yêu của mình đối với mọi nhân quả ác, khi mắt thấy tai nghe.

Khi lòng yêu thương đã lớn dần trong tâm quý học viên, thì tâm giận dữ sẽ tan biến dần và sẽ không còn nữa.

Chúng ta biết rằng, trong cuộc sống này chỉ có lòng yêu thương là pháp môn đệ nhất đem lại sự bình an cho mọi loài sống trong hành tinh này. Lòng yêu thương đến đâu, dù bất cứ người thiện hay người ác, quý học viên đều thương như nhau. Lòng yêu thương ấy rất bình đẳng, nhưng người đời làm sao hiểu được lòng thương yêu ấy cao thượng như trời

nư biể.

Muốn được lòng yêu thương rộng lớn như vậy thì chỉ có theo các trường lớp đào tạo rèn luyện nhân cách của Phật giáo, mà Tu Viện Chơn Như sắp mở cửa. Được theo học như vậy thì lòng yêu thương của quý học viên mới mong thực hiện được.

NHỮNG CÂU HỎI

Câu hỏi 1: “Tính hay nóng nảy, hễ ai đụng đến mình là phát cáu lên, biết đó một tính làm mình đau khổ, dễ mất thiện cảm với mọi người, nhưng không biết làm sao từ bỏ cho được”. Người biết suy nghĩ được câu này là đạo đức gì?

Quý học viên hãy trả lời câu hỏi thứ 1, để góp phần làm sáng tỏ lòng thương yêu của chúng ta đối với sự sống trên hành tinh này.

Khi hỏi xong, giảng viên chờ học viên trả lời. Học viên trả lời xong thì giảng viên kết luận câu hỏi:

- Những ý nghĩa học viên đã trả lời góp ý câu hỏi, làm sáng tỏ ý nghĩa đạo đức hiếu sinh rất hay, và ... (giảng viên xưng pháp

danh) cũng xin góp ý để chúng ta cùng nhau tu học.

Trả lời câu 1:

“Tính hay nóng nảy, hễ ai đụng đến mình là phát cáu lên, biết đó là một tính làm khổ mình, khổ người, dễ mất thiện cảm với mọi người nhưng không biết làm sao từ bỏ cho được”.

Người biết suy nghĩ được câu này là người có đạo đức hiếu sinh ý hành. Đạo đức hiếu sinh ý hành là lòng biết thương mình, thương người bằng ý thức tư duy suy nghĩ.

Khi chúng ta tư duy suy nghĩ một việc thiện đem lại sự an vui cho mình, cho người, đó là lòng yêu thương thuộc về ý hành. Một người có ý thức tư duy các điều thiện là người có đạo đức hiếu sinh.

Quý học viên muốn tu tập lòng thương yêu rộng lớn thì nên tư duy suy nghĩ những điều lành, tránh xa và từ bỏ tư duy suy nghĩ những điều ác. Càng tư duy suy nghĩ những điều lành là càng làm cho lòng yêu thương rộng lớn bao la như trời, như biển, như không gian vũ trụ. Người có lòng thương yêu rộng lớn như vậy là người đã làm chủ sinh, già, bệnh, chết và chấm dứt luân hồi sinh tử; người ấy đã thoát ra khỏi vòng quy luật nhân

quả của vũ trụ.

Luận đến đây, quý học viên đã thấy rõ Phật giáo chứng đạo đâu phải khó khăn, nên thảo nào ngày xưa khi mọi người nghe Phật thuyết giảng xong là chứng quả A La Hán vô lậu ngay liền.

Từ chỗ thấy hiểu biết từ bi tâm của Phật phủ trùm vạn hữu, nên khi nghe Phật thuyết pháp liền chứng đạo là phải. Do hiểu Phật và pháp như vậy, nên các vị phát khởi lòng yêu thương rộng lớn sống với mọi loài, nên các Ngài buông xuống tất cả các pháp thế gian, xin Phật xuất gia, trở thành những bậc A La Hán.

Câu hỏi 2:

Người cha biết ý con như vậy, nên mới đưa cho cậu một túi đinh và dặn rằng: “Mỗi khi con nổi nóng hay nặng lời với ai, hãy đóng một cây đinh vào hàng rào gỗ phía sau vườn và suy nghĩ việc con nổi nóng là làm khổ con, khổ người khác có đúng không?” Lời khuyên dạy này là đạo đức gì?

Quý học viên hãy trả lời câu hỏi 2, để góp phần làm sáng tỏ lòng thương yêu của chúng ta đối với sự sống trên hành tinh này.

Khi hỏi xong, giảng viên chờ học viên trả

lời. Học viên trả lời xong thì giảng viên kết luận câu hỏi:

- Những ý nghĩa học viên đã trả lời góp ý làm sáng tỏ ý nghĩa lời khuyên đạo đức hiếu sinh ý hành rất hay, và ... (giảng viên xưng pháp danh) cũng xin góp ý để chúng ta cùng nhau tu học.

Trả lời câu hỏi 2:

Người cha rất tuyệt vời, muốn con mình thực hiện lòng thương yêu đến mọi người, nên tạo điều kiện giúp con bằng một túi đinh: “*Người cha biết ý con như vậy nên mới đưa cho cậu một túi đinh và dặn rắng...*”. Hành động đưa một túi đinh là đạo đức hiếu sinh thân hành của người cha thương con.

Thật tuyệt vời, thương con bằng hành động giáo dục đức hiếu sinh thân hành đưa cho con túi đinh để nghiệp phục tâm sân là một hành động ít ai nghĩ đến: “*Mỗi khi con nổi nóng hay nặng lời với ai, hãy đóng một cây đinh vào hàng rào gỗ phía sau vườn và suy nghĩ việc con nổi nóng là làm khổ con, làm khổ người khác có đúng không?*” Lời khuyên dạy này của người cha là đạo đức hiếu sinh khẩu hành.

Chúng ta hằng ngày thường trau dồi rèn luyện nhân cách đức hiếu sinh thì nên lưu ý

ba nơi: thân, miệng, ý, khi chúng làm hay nói một điều lành nào thì đều phải qua ý thức Chánh Tư Duy suy nghĩ rồi mới đến thân hành, khẩu hành. Được ý gạn lọc thì lời nói hay việc làm đều đem lại sự an vui, yên lành cho mình, cho người thì đó là đức hiếu sinh, còn ngược lại làm theo tâm tham, sân, si, mạn, nghi thì mang đến sự khổ đau cho mình, cho người, đó là thiếu đức hiếu sinh, tức là thiếu lòng thương yêu. Người thiếu lòng yêu thương là người sống hoàn toàn những sự khổ đau. Vì thế, thế gian này thiếu lòng yêu thương thì thế gian này là đen tối, là địa ngục, là khổ đau.

Vậy quý học viên hãy cố gắng rèn nhân cách hiếu sinh sống không làm khổ mình, khổ người, thì đó là mục đích giải khổ của Phật giáo đối với quý vị. Xin quý học viên đừng nghĩ những điều cao siêu như Thiền Định, Tam Minh, khi đạo đức hiếu sinh chưa có. Đạo đức hiếu sinh chưa có thì đừng nên nghĩ đến Tam Minh, Lục Thông. Vì có nghĩ đến nó cũng vô ích mà thôi. Tam Minh, Lục Thông không thể dành cho những người thiếu lòng từ bi hay lòng từ bi chưa có. Cho nên đức hiếu sinh rất quan trọng, trên đường tìm chân lí.

Câu hỏi 3:

“Những ngày đầu tiên, cậu bé đã đóng 12 chiếc đinh vào hàng rào. Kế những ngày sau, cậu cố gắng kèm chế cơn giận của mình thì số đinh đóng lên hàng rào mỗi ngày một giảm lần. Cho đến một ngày nào đó, cậu không đóng đinh lên tường rào nữa”. Hành động đóng đinh và sự cố gắng của cậu bé để kèm chế cơn sân và không còn đóng cây đinh nào nữa hết là hành động gì?

Quý học viên hãy trả lời câu hỏi 3, để góp phần làm sáng tỏ lòng thương yêu của chúng ta đối với sự sống trên hành tinh này.

Khi hỏi xong, giảng viên chờ học viên trả lời. Học viên trả lời xong thì giảng viên kết luận câu hỏi:

- Những ý nghĩa học viên đã trả lời góp ý làm sáng tỏ ý nghĩa đạo đức hiếu sinh bằng những hành động cố gắng khắc phục những cơn sân của cậu bé rất hay, và ... (giảng viên xưng pháp danh) cũng xin góp ý để chúng ta cùng nhau tu học.

Trả lời câu hỏi 3:

Những ngày đầu tiên cậu bé đã đóng 12 chiếc đinh vào hàng rào. Kế những ngày sau cậu cố gắng kèm chế nhiếp phục cơn giận của

mình thì số đinh đóng lên hàng rào mỗi ngày một giảm lần, và giảm lần thấy rất rõ ràng. Cậu bé rất tin tưởng phương pháp mà người cha đã dạy sẽ mang lại kết quả tốt đẹp như ý nguyện.

Cho đến một ngày nào đó, cậu không đóng đinh lên tường rào nữa. Hành động đóng đinh và sự cố gắng của cậu bé để kèm chế cơn sân và không còn đóng cây đinh nào nữa là hành động đạo đức hiếu sinh ý hành để thị hiện qua đức hiếu sinh thân hành, chứng minh sự cố gắng giữ gìn đức hiếu sinh không làm khổ mình, khổ người rất tuyệt vời.

Nếu mỗi người ai cũng cố gắng như cậu bé này thể hiện đúng đức hạnh hiếu sinh thì thế gian này không còn đau khổ nữa. Chính cậu bé này đã thể hiện cố gắng kèm chế lòng giận dữ, tức là thực hiện lòng thương mình, thương người. Đây là tình thương bằng hành động ý chí cương quyết ngăn chặn lòng sân, chứ không phải chỉ nói thương bằng lời nói suông. Thường ở đời người ta nói thương bằng lời nói suông như: tôi thương cha, thương mẹ, thương anh, thương chị, thương em, v.v...

Còn ở đây, cậu bé thực hiện lòng thương yêu bằng ý chí, ý hành, thân hành và khẩu hành kiên cường, bền chí, gan dạ thật đáng

khen. ... (giảng viên xưng pháp danh) ước mong sao quý học viên đều thực hiện tu tập rèn luyện được như vậy, thì không gì hạnh phúc bằng cho tất cả tu sinh trong Tu Viện của mình. Phải không quý tu sinh?

Người cha dạy con: “*Mỗi khi con nổi nóng hay nặng lời với ai, hãy đóng một cây đinh vào hàng rào gỗ phía sau vườn và suy nghĩ việc con nổi nóng là làm khổ con, làm khổ người khác có đúng không?*” Đây là đạo đức hiếu sinh bằng lời nói, chứ không phải là lời nói thương suông không. Cho nên các học viên hãy phân biệt cho rõ ràng để quý học viên thực lòng thương yêu ngày càng rộng lớn hơn, và sẽ đem lại sự an vui cho mình, cho người và cho tất cả chúng sinh.

Câu hỏi 4:

“*Nếu mỗi ngày gặp chướng ngại mà tâm con không sân giận thì con lại nhổ bớt một cây đinh đã đóng trên hàng rào*”. Nhiều ngày trôi qua, tất cả số đinh đóng trên hàng rào được nhổ sạch”. Đoạn văn này dạy ý nghĩa đạo đức gì?

Quý học viên hãy trả lời câu hỏi 4, để góp phần làm sáng tỏ lòng thương yêu của chúng ta đối với sự sống trên hành tinh này mà mọi người ai ai cũng mong muốn.

Khi hỏi xong, giảng viên chờ học viên trả lời. Học viên trả lời xong thì giảng viên kết luận câu hỏi:

- Những ý nghĩa học viên đã trả lời góp ý làm sáng tỏ ý nghĩa đạo đức hiếu sinh của câu này rất hay, và ... (giảng viên xưng pháp danh) cũng xin góp ý để chúng ta cùng nhau tu học.

Trả lời câu hỏi 4:

Người cha khuyên dạy con bằng đức hiếu sinh khẩu hành rất tuyệt vời: “*Nếu mỗi ngày gặp chướng ngại mà tâm con không sân giận, thì con lại nhổ bớt một cây đinh đã đóng trên hàng rào*”.

Đến đây, quý học viên đã hiểu lời nói nào là lời nói đạo đức hiếu sinh và lời nói nào không phải là đạo đức hiếu sinh. Như đức Phật dạy: “KHÔNG NÊN GIẾT HẠI CHÚNG SINH”, đó là đạo đức hiếu sinh bằng lời nói, hay bằng lời khuyên: “TỪ BỎ LẤY CỦA KHÔNG CHO”, đó cũng là đạo đức hiếu sinh bằng lời nói, bằng lời khuyên.

Nhờ những lời dạy đạo đức hiếu sinh này mà cậu bé đã diệt trừ tâm sân của mình bằng hành động thương mình, thương người NHỎ ĐINH: “*Nhiều ngày trôi qua, tất cả số đinh đóng trên hàng rào được nhổ sạch*”.

Câu này chứng tỏ cậu bé đã diệt sạch tâm sân, chỉ còn trong lòng mình một tình yêu thương đang ngự trị, nếu không có lòng thương yêu thì làm sao cậu bé nhỏ sạch những cây đinh, tức là không bao giờ cậu nhổ sạch những tâm sân của mình.

Đạo đức hiếu sinh đối trị tâm sân rất tuyệt vời, chỉ những người có quyết chí xa lìa các pháp ác làm khổ mình, khổ người thì nỗ lực, kiên cường khắc phục, nhẫn nhịn, im lặng như Thánh, không để lây lùng thì diệt tâm sân không phải khó khăn.

Diệt trừ tâm sân thì ngay trên tâm sân khởi lòng thương yêu ý hành, như vậy thì tâm sân sẽ bị diệt ngay liền tức khắc.

Câu hỏi 5:

“Con đã làm tốt rất đáng khen, nhưng con hãy nhìn vào những cái lỗ đinh trên hàng rào sẽ không còn nguyên vẹn như xưa nữa, những điều con thốt ra trong lúc con giận dữ để lại trong lòng người khác những vết thương giống như những vết đinh này. Cho dù con có nói lời xin lỗi bao nhiêu lần thì vết thương vẫn còn đó. Vết thương tâm hồn rất khó hàn gắn, và chỉ có thể lành được khi có tình thương yêu chân thành và thực sự”. Đoạn văn này dạy ý nghĩa đạo đức gì?

Quý học viên hãy trả lời câu hỏi 5, để góp phần làm sáng tỏ lòng thương yêu của chúng ta đối với sự sống trên hành tinh này.

Khi hỏi xong, giảng viên chờ học viên trả lời. Học viên trả lời xong thì giảng viên kết luận câu hỏi:

- Những ý nghĩa học viên đã trả lời góp ý làm sáng tỏ ý nghĩa đạo đức hiếu sinh bằng ý nghĩ, lời nói và hành động rất hay, và ... (giảng viên xưng pháp danh) cũng xin góp ý để chúng ta cùng nhau tu học.

Trả lời câu hỏi 5:

Người cha chỉ vạch ra những điều tai hại của cơn sân, cho người con thấy cơn sân là một tai hại rất lớn và lưu lại mãi mãi trong lòng của mọi người, làm sao người ta quên được khi lời nói và hành động thiếu lịch sự, kém văn hóa, thô lỗ: đánh đập, chửi mắng, la hét, mạt sát, nói xấu, vu khống, nói lời thêm bớt không đúng sự thật, thì những vết thương này làm sao người ta quên được, như trường hợp sân giận của người phụ nữ chửi mắng chồng, đốt nhà, giết con và thân vào tù tội.

Những dấu ấn lòng sân hận này cho đến khi chết xuống lòng đất chưa hẳn đã tan. Cho nên lời khuyên của người cha rất thấm thía vô cùng: “Con đã làm tốt rất đáng khen,

nhưng con hãy nhìn vào những cái lỗ đinh trên hàng rào sẽ không còn nguyên vẹn như xưa nữa, những điều con thốt ra trong lúc con giận dữ để lại trong lòng người khác những vết thương giống như những vết đinh này. Cho dù con có hối hận và nói lời xin lỗi bao nhiêu lần thì vết thương vẫn còn đó. Vết thương tâm hồn rất khó hàn gắn, và chỉ có thể lành được khi có tình thương yêu chân thành và thực sự”.

Tóm lại, trên đời này chỉ có tình thương yêu mới mang lại cho mình, cho mọi người và muôn vật đang sống trên hành tinh này một sự bình an trọn vẹn.

Hỡi quý học viên! Chúng ta là những người con Phật, chúng ta rất hân diện với lòng từ bi mà đức Phật đã ban cho chúng ta. ... (giảng viên xưng pháp danh) ước mong sao quý học viên học lớp NGŨ GIỚI sống đúng năm đức hạnh mà đức Phật đã dạy cho người cư sĩ. Hoàn thành năm đức hạnh này thì thế gian là Thiên Đàng, Cực Lạc, con người và muôn vật là anh em chung một nhà.

Bài học thứ 8:

*T*ren đường vắng, thỉnh thoảng mới có chiếc xe chạy qua. Bỗng một chiếc xe hơi đang phóng nhanh, đột ngột thăng gấp và tấp vào lề đường. Không biết ai đã ném đá vào cửa xe anh. Bác tài xe bước xuống xe

nhìn về phía chỗ xe bị ném thấy một đứa bé đang đứng tại đó. Chắc chắn nó chớ không còn ai. Trước đó thấy nó vẫy tay để đón xe đi nhờ, nhưng bác tài xe không dừng xe, vọt chạy luôn nên nó mới ném đá.

Bác tài xe hét lên:

- Không cho đi nhờ mà ném đá xe tao hả?

Đồ nhóc con! Tao sẽ cho mà y một bài học biết tay.

Vừa nói, bác tài xe tóm cổ áo thằng bé lôi đi đến bên chiếc xe chỉ cho nó thấy vết trầy.

Cậu bé sợ hãi lắp bắp, giọng nói run run:

- Em...! Em...! xin lỗi anh! Nhưng em không biết làm sao cho xe ngừng? Nếu em không ném vào xe anh thì anh cũng không bao giờ ngừng xe...

Bác tài ngắt lời:

- Mày thấy xe tao trầy không?

Cậu bé tiếp:

- Nay giờ em đã vãy biết bao nhiêu xe mà không có xe nào chịu dừng.

Nói đến đó, nước mắt nó giàn giụa lăn dài trên má. Cậu bé nghẹn ngào chỉ tay về phía bên kia vệ đường, có một bà cụ già tật

nguyễn nằm bên chiếc xe lăn. Cậu bé lại tiếp nói qua hai hàng nước mắt, giọng ngắt quãng, vì em vừa sợ vừa khóc nên tiếng nấc liên tục:

- Em tình cờ đi ngang qua thấy vậy, nhưng em không đủ sức đỡ nổi bà cụ dậy, vì bà ấy nặng quá.

Cậu bé nài nỉ nói tiếp:

- Anh có thể giúp em đỡ bà cụ lên chiếc xe lăn được không? Tôi nghiệp bà ấy lăm anh ạ!

Dường như bà ấy bị rỉ máu ở mặt và nằm bất động, em gọi mãi bà mới tỉnh dậy, xin anh giúp em, nhé anh!

Lời nói của cậu bé khiến bác tài xế không thể thốt lên được lời nào, thấy cổ mình như nghẹn lại vì bất ngờ và xúc động.

Bác tài xế đến đỡ bà cụ bị ngã trở lại ngồi ngay ngắn trên chiếc xe lăn, và cùng cậu bé kéo chiếc xe lăn cho bà cụ lên đường. Bà cụ cảm ơn anh rồi chiếc xe lăn bắt đầu lăn đi về phía ngược chiều với xe anh, cậu bé phụ đẩy phía sau. Bác tài dõi mắt nhìn theo cho đến khi hình ảnh cậu bé và chiếc xe lăn khuất hẳn.

Bác tài xế bước thật chậm về chiếc xe của mình, cảm giác giận dữ trong anh không còn nữa, và những bước chân ngập ngừng cũng

không thể diễn tả hết tâm trạng của anh lúc này. Anh quyết định không sửa lại vết trầy trên xe. Anh muốn vết trầy trên xe sẽ nhắc nhở anh về câu chuyện xúc động hôm nay; về một điều mà từ trước đến nay anh không để ý và cũng không có thời gian để nghĩ đến. Anh đã không nhận ra, không có được lòng trắc ẩn như cậu bé kia, anh đã tiếc thời gian và đi qua nhanh đến nỗi phải có ai đó ném một viên đá mới làm anh dừng lại và thức tỉnh lòng trắc ẩn yêu thương đối với mọi người, mọi vật chung quanh mình.

Lòng trắc ẩn của cậu bé kia đã cho anh bài học đạo đức hiếu sinh rất xúc động, mà suốt cuộc đời không bao giờ quên.

NHỮNG CÂU HỎI

Câu hỏi 1: Đại ý bài này nói về đạo đức gì?

Quý học viên hãy trả lời câu hỏi thứ 1, để góp phần làm sáng tỏ đức hiếu sinh, tức là lòng thương yêu đối với tất cả sự sống trên hành tinh này.

Khi hỏi xong, giảng viên chờ học viên trả lời. Học viên trả lời xong thì giảng viên kết

luận câu hỏi:

- Những ý nghĩa học viên đã trả lời góp ý làm sáng tỏ ý nghĩa đạo đức hiếu sinh rất hay, và ... (giảng viên xưng pháp danh) cũng xin góp ý để chúng ta cùng nhau tu học.

Trả lời câu hỏi 1:

Bài học này chỉ rõ đức hiếu sinh thân hành, khẩu hành và ý hành rất rõ ràng của cậu bé, nhờ đức hiếu sinh này đánh thức đức hiếu sinh của người tài xế thật là tuyệt vời. Bài này đã gây cho chúng ta ấn tượng đức hiếu sinh khó quên.

Bài này nói về đạo đức hiếu sinh, tức là lòng yêu thương của một cậu bé thực hiện lòng yêu thương của mình bằng ý hành, thân hành, khẩu hành.

Một câu chuyện làm mọi người rất xúc động, khiến chúng ta luôn luôn nhớ mãi không quên một cậu bé có tâm hồn cao thượng sống vì mọi người, vì tình người, vì nền đạo đức nhân bản - nhân quả. Ước mong quý học viên là những đệ tử của Phật, mãi mãi sống trong lòng yêu thương không làm khổ mình, khổ người, lúc nào cũng quyết tâm tha thứ những lỗi lầm và luôn luôn thương yêu tất cả mọi người và mọi sự sống trên hành tinh này.

Câu hỏi 2:

Hành động ném đá vào xe đáng trách hay là đáng thương?

Quý học viên hãy trả lời câu hỏi 2, để góp phần làm sáng tỏ đức hiếu sinh lòng thương yêu đối với tất cả sự sống trên hành tinh này. Có đóng góp nhiều ý kiến thì lớp học mới sống động, đạo đức hiếu sinh được mở xé tận gốc thì sự hiểu của tu sinh mới thấu triệt, mới thấm nhuần. Còn lớp học không có ý kiến đóng góp thì lớp học chỉ là học từ chương, không sâu sắc về đạo đức, cứ dạy đâu học đó thì sự thực hành kết quả không bao nhiêu.

Khi hỏi xong, giảng viên chờ học viên trả lời. Học viên trả lời xong thì giảng viên kết luận câu hỏi:

- Những ý nghĩa học viên đã trả lời góp ý làm sáng tỏ ý nghĩa hành động ném đá vào xe là đạo đức hiếu sinh rất hay, và ... (giảng viên xưng pháp danh) cũng xin góp ý để chúng ta cùng nhau tu học.

Trả lời câu hỏi 2:

Hành động ném đá vào xe là một hành động thông minh của một cậu bé, tìm cách dừng xe để có người giúp mình đưa bà cụ lên

xe lăn, một hành động đáng khâm phục, nếu không có trí thông minh thì không thể làm việc này được; một hành động đáng ca ngợi, lòng thương người biến ra hành động thật tuyệt vời! Kể ra cậu bé này cũng gan thật, nếu nhát gan không dám làm điều này.

Câu hỏi 3:

Hành động ném đá vào xe là đạo đức gì?

Quý học viên hãy trả lời câu hỏi 3, để góp phần làm sáng tỏ đức hiếu sinh lòng thương yêu đối với tất cả sự sống trên hành tinh này. Vậy hành động ném đá vào xe là đạo đức gì?

Khi hỏi xong, giảng viên chờ học viên trả lời. Học viên trả lời xong thì giảng viên kết luận câu hỏi:

- Những ý nghĩa học viên đã trả lời góp ý làm sáng tỏ ý nghĩa đạo đức hiếu sinh rất hay, và ... (giảng viên xưng pháp danh) cũng xin góp ý với quý học viên để chúng ta cùng nhau tu học.

Trả lời câu hỏi 3:

Hành động ném đá vào xe là hành động đạo đức hiếu sinh vì lòng thương yêu người, thương bà cụ tàn tật bị lật xe.

Biết hành động ném đá vào xe là hành

động sai, nhưng không còn có cách thức nào khác hơn để có người giúp cậu đưa bà cụ tàn tật lên xe lăn. Đúng là một hành động thông minh, đạo đức thương người.

Câu hỏi 4:

“Nước mắt cậu bé giàn giụa lăn dài trên má, cậu nghẹn ngào chỉ tay về phía bên kia vè đường có một bà cụ già tật nguyên nằm bên chiếc xe lăn”, đó là hành động đạo đức gì?

Quý học viên hãy trả lời câu hỏi 4, để góp phần làm sáng tỏ đức hiếu sinh lòng thương yêu đối với tất cả sự sống trên hành tinh này.

Khi hỏi xong, giảng viên chờ học viên trả lời. Học viên trả lời xong thì giảng viên kết luận câu hỏi:

- Những ý nghĩa học viên đã trả lời góp ý làm sáng tỏ ý nghĩa đạo đức hiếu sinh rất hay, và ... (giảng viên xưng pháp danh) cũng xin góp ý để chúng ta cùng nhau tu học.

Trả lời câu hỏi 4:

“Nước mắt cậu bé giàn giụa lăn dài trên má, cậu nghẹn ngào chỉ tay về phía bên kia vè đường có một bà cụ già tật nguyên nằm bên chiếc xe lăn”, đó là hành động đạo đức

thương người của cậu bé.

Nước mắt của cậu bé vì sợ bác tài xe đánh, nhưng nó nói lên được đức hiếu sinh của cậu thật sự thương người. Lòng thương người như cậu bé này khó có ai làm được, dám làm một điều mà ít có người nghĩ đến.

Câu hỏi 5:

“Anh có thể giúp em đỡ bà cụ lên chiếc xe lăn được không?” Lời nói của cậu bé nhờ phụ giúp đỡ bà cụ là đạo đức gì?

Quý học viên hãy trả lời câu hỏi 5, để góp phần làm sáng tỏ đức hiếu sinh lòng thương yêu đối với tất cả sự sống trên hành tinh này, đối với đê tài đạo đức này, làm cho nó rõ nghĩa hơn.

Khi hỏi xong, giảng viên chờ học viên trả lời. Học viên trả lời xong thì giảng viên kết luận câu hỏi:

- Những ý nghĩa học viên đã trả lời góp ý làm sáng tỏ ý nghĩa đạo đức hiếu sinh rất hay, và ... (giảng viên xưng pháp danh) cũng xin góp ý để chúng ta cùng nhau tu học.

Trả lời câu hỏi 5:

“Anh có thể giúp em đỡ bà cụ lên chiếc xe lăn được không?” Lời nói này là một đạo đức hiếu sinh khẩu hành. Lời nói của một cậu bé

đầy lòng yêu thương, nghe xúc động lòng người. Trước tấm lòng hiếu sinh của một cậu bé biết thương người, ai mà không ngẹn ngào thương cảm.

Câu hỏi 6:

“Bác tài xế thấy cổ mình như nghẹn lại vì bất ngờ và xúc động”, đó là những hành động đạo đức gì?

Quý học viên hãy trả lời câu hỏi 6, để góp phần làm sáng tỏ đức hiếu sinh lòng thương yêu đối với tất cả sự sống trên hành tinh này. Lớp học chúng ta cần phải có nhiều ý kiến sống động, mổ xẻ bài học để giúp chúng ta thấu triệt đức hiếu sinh thân hành, khẩu hành và ý hành.

Khi hỏi xong, giảng viên chờ học viên trả lời. Học viên trả lời xong thì giảng viên kết luận câu hỏi:

- Những ý nghĩa học viên đã trả lời góp ý làm sáng tỏ ý nghĩa đạo đức hiếu sinh rất hay, và ... (giảng viên xưng pháp danh) cũng xin góp ý để chúng ta cùng nhau tu học.

Trả lời câu hỏi 6:

“Bác tài xế thấy cổ mình như nghẹn lại vì bất ngờ và xúc động” trước hành động thương người của cậu bé. Đó là một hành động đạo

đức hiếu sinh ý hành đang trỗi dậy trong lòng bác tài một cách đột ngột, xảy đến không ngờ trước được.

Nghe lời nói của cậu bé, ai mà không xúc động trước lòng trắc ẩn thương người của cậu. Nó khiến chúng ta nhớ mãi không quên.

Câu hỏi 7:

“Bác tài xế đỡ bà cụ bị ngã trở lại ngồi ngay ngắn trên chiếc xe lăn”, đó là hành động đạo đức gì?

Quý học viên hãy trả lời câu hỏi 7, để góp phần làm sáng tỏ đức hiếu sinh thân hành của bác tài xế. Bài học này giúp chúng ta thực hiện lòng thương yêu đối với tất cả sự sống trên hành tinh này.

Khi hỏi xong, giảng viên chờ học viên trả lời. Học viên trả lời xong thì giảng viên kết luận câu hỏi:

- Những ý nghĩa học viên đã trả lời góp ý làm sáng tỏ ý nghĩa đạo đức hiếu sinh rất hay, và ... (giảng viên xưng pháp danh) cũng xin góp ý để chúng ta cùng nhau tu học.

Trả lời câu hỏi 7:

“Bác tài xế đỡ bà cụ bị ngã trở lại ngồi ngay ngắn trên chiếc xe lăn”. Đó là hành động đạo đức hiếu sinh thân hành.

Đọc qua bài này, quý học viên nhận ra từng hành động đạo đức rõ ràng, cụ thể nơi miệng là lời nói; nơi ý thức là suy nghĩ, tư duy; nơi thân là hành động nâng đỡ, dùi dắt, v.v...

Câu hỏi 8:

“Bác tài xế dõi mắt nhìn theo đến khi hình ảnh cậu bé và chiếc xe lăn khuất hẳn”.
Đoạn này nói hình ảnh bác tài xế trông theo chiếc xe và cậu bé là đạo đức gì?

Quý học viên hãy trả lời câu hỏi 8, để góp phần làm sáng tỏ hình ảnh đạo đức hiếu sinh đầy lòng thương yêu của bác tài xế. Nếu lòng yêu thương ấy luôn luôn dõi với tất cả sự sống trên hành tinh này thì thế gian này đẹp biết mấy.

Khi hỏi xong, giảng viên chờ học viên trả lời. Học viên trả lời xong thì giảng viên kết luận câu hỏi:

- Những ý nghĩa học viên đã trả lời góp ý làm sáng tỏ ý nghĩa đạo đức hiếu sinh rất hay, và ... (giảng viên xưng pháp danh) cũng xin góp ý để chúng ta cùng nhau tu học.

Trả lời câu hỏi 8:

“Bác tài xế dõi mắt nhìn theo đến khi hình ảnh cậu bé và chiếc xe lăn khuất hẳn”.

Hình ảnh cậu bé và chiếc xe lăn là một bài học đạo đức thương người cao đẹp nhất, và cũng là một bài học đạo đức khéo nhắt nhở cho những ai thờ ơ với với nền đạo đức nhân bản - nhân quả, mà luôn luôn lúc nào nó cũng hiện hữu, sống trong lòng của mọi người.

Hình ảnh cậu bé là một hình ảnh đạo đức thương yêu mà suốt đời báu tài xế không thể nào quên được.

Một hình ảnh cậu bé đạo đức hiếu sinh cao vời vợi phủ trùm vạn vật, còn bé nhỏ đã sống đạo đức như vậy thì người lớn chúng ta so sánh có sống đạo đức hiếu sinh bằng cậu bé này không?

Trong cuộc sống trên hành tinh này, nếu mọi người ai cũng sống với lòng yêu thương thì hạnh phúc biết bao. Làm sao còn có sự khổ đau nữa. Phải không quý học viên? Chỉ có đức hiếu sinh tuyệt vời.

Bài học thứ 9:

RÈN NHÂN CÁCH ĐỨC HIẾU SINH Ý HÀNH, KHẨU HÀNH, THÂN HÀNH: CẬU BÉ NÉM SAO BIỂN

Tôi đang dạo bộ trên bãi biển khi hoàng hôn buông xuống, biển đông người, nhưng tôi lại chú ý đến một cậu bé cứ liên tục cúi xuống

nhặt thứ gì lên rồi ném xuống. Tiến lại gần hơn, tôi chú ý thấy cậu bé đang nhặt những con sao biển bị thủy triều đánh giật lên bờ và ném xuống trở lại với đại dương.

Tôi làm quen hỏi:

- Cháu đang làm gì vậy ?

Cậu bé trả lời:

- Những con sao biển này sắp chết vì thiếu nước, cháu giúp chúng.

- Cháu có thấy mình đang mất thì giờ không. Có hàng ngàn con sao biển như vậy. Cháu không thể nào giúp được tất cả chúng, rồi chúng cũng sẽ phải chết thôi.

Cậu bé vẫn tiếp tục nhặt những con sao biển khác ném xuống biển, và nhìn tôi vui vẻ trả lời:

- Cháu cũng biết như vậy, nhưng chú nghĩ xem, cháu có thể làm được điều gì đó, ít nhất cháu cũng cứu được những con sao biển này!?

First News

NHỮNG CÂU HỎI

Câu hỏi 1: Hành động ném những con

*sao biển xuống biển của cậu bé là hành động
đạo đức gì?*

*Quý học viên hãy trả lời câu hỏi thứ 1, để
góp phần làm sáng tỏ đức hiếu sinh lòng
thương yêu đối với tất cả sự sống trên hành
tinh này.*

Khi hỏi xong, giảng viên chờ học viên trả lời. Học viên trả lời xong thì giảng viên kết luận câu hỏi:

- Những ý nghĩa học viên đã trả lời góp ý làm sáng tỏ ý nghĩa đạo đức hiếu sinh rất hay, và ... (giảng viên xưng pháp danh) cũng xin góp ý để chúng ta cùng nhau rèn luyện và tu học. Bởi đạo đức hiếu sinh rất tuyệt vời, nó luôn mang lại sự bình an cho mình và mọi người.

Trả lời câu hỏi 1:

Hành động ném những con sao biển xuống biển của cậu bé là ĐỨC HIẾU SINH THÂN HÀNH, tức là lòng thương yêu sự sống của loài sao biển. Còn nhỏ tuổi mà đã có lòng thương yêu như vậy thật là tuyệt vời, cậu bé này cũng đã từng tu tập hạnh từ bi trong Phật giáo nhiều đời nên đời này đã có những hành động đạo đức hiếu sinh không ai ngờ.

Chủ đề của bài này là nói về nhân quả đức

hiếu sinh, chứ không nói nhân quả ba đời, xin các tu sinh lưu ý không khéo gộp ý lạc đề bài.

Câu hỏi 2:

Ý nghĩa bài này nói về đạo đức gì?

Quý học viên hãy trả lời câu hỏi 2, để góp phần làm sáng tỏ đức hiếu sinh lòng thương yêu đối với tất cả sự sống trên hành tinh này.

Khi hỏi xong, giảng viên chờ học viên trả lời. Học viên trả lời xong thì giảng viên kết luận câu hỏi để làm sáng tỏ nghĩa của bài học đạo đức này.

- Những ý nghĩa học viên đã trả lời góp ý làm sáng tỏ ý nghĩa đạo đức hiếu sinh rất hay, và ... (giảng viên xưng pháp danh) cũng xin góp ý để chúng ta cùng nhau tu học; để thực hiện đức hiếu sinh sự sống cho bầnh được.

Trả lời câu hỏi 2:

Ý nghĩa của bài này nói về đạo đức hiếu sinh rất đầy đủ thân hành, ý hành và khẩu hành thể hiện qua cậu bé. Ý hành là sự suy tư, khẩu hành là lời nói và thân hành là hành động của thân.

Câu hỏi 3:

“Ít nhất cháu cũng cứu được những con sao biển này”. Lời nói này là đạo đức gì?

Quý học viên hãy trả lời câu hỏi 3, để góp phần làm sáng tỏ đức hiếu sinh lòng thương yêu đối với tất cả sự sống trên hành tinh này.

Khi hỏi xong, giảng viên chờ học viên trả lời. Học viên trả lời xong thì giảng viên kết luận câu hỏi:

- Những ý nghĩa học viên đã trả lời góp ý làm sáng tỏ ý nghĩa đạo đức hiếu sinh rất hay, và ... (giảng viên xưng pháp danh) cũng xin góp ý để chúng ta cùng nhau tu học, cùng sống với đạo đức này.

Trả lời câu hỏi 3:

Quý học viên hãy nghe cậu bé nói lời đạo đức hiếu sinh rất hay: *“Ít nhất cháu cũng cứu được những con sao biển này”*. Lời nói này thể hiện lòng yêu thương sự sống của những loài vật bằng khẩu hành tuyệt vời, cháu không thể cứu hết những con sao biển được, nhưng cháu cũng cứu được những con sao biển này với sức của cháu. Đức Phật không thể cứu hết chúng sinh trong cõi thế gian này, nhưng trong cõi thế gian vẫn có người được

đức Phật cứu thoát khỏi sinh, già, bệnh, chết và chấm dứt luân hồi. Cậu bé này cũng vậy: “*Ít nhất cháu cũng cứu được những con sao biển này*”.

Câu hỏi 4:

“*Những con sao biển này sắp chết vì thiếu nước, cháu giúp chúng*”. Câu này dạy đạo đức gì?”

Quý học viên hãy trả lời câu hỏi 4, để góp phần làm sáng tỏ đức hiếu sinh lòng thương yêu đối với tất cả sự sống trên hành tinh này.

Khi hỏi xong, giảng viên chờ học viên trả lời. Học viên trả lời xong thì giảng viên kết luận câu hỏi:

- Những ý nghĩa học viên đã trả lời góp ý làm sáng tỏ ý nghĩa đạo đức hiếu sinh rất hay, và ... (giảng viên xưng pháp danh) cũng xin góp ý để chúng ta cùng nhau tu học, cùng sống với đạo đức cao thượng này.

Trả lời câu hỏi 4:

Lời nói này qua ý suy nghĩ rất thực tế của cậu bé: “*Những con sao biển này sắp chết vì thiếu nước, cháu giúp chúng*”, lời nói này là lời nói đầy lòng đạo đức hiếu sinh khẩu hành thật tuyệt vời.

Câu hỏi 5:

Tác giả viết bài này với dụng ý gì? Dạy đạo đức gì?

Quý học viên hãy trả lời câu hỏi 5, để góp phần làm sáng tỏ đức hiếu sinh, lòng thương yêu đối với tất cả sự sống trên hành tinh này.

Khi hỏi xong, giảng viên chờ học viên trả lời. Học viên trả lời xong thì giảng viên kết luận câu hỏi:

- Những ý nghĩa học viên đã trả lời góp ý làm sáng tỏ ý nghĩa đạo đức hiếu sinh rất hay, và ... (giảng viên xưng pháp danh) cũng xin góp ý để chúng ta cùng nhau tu học và cùng rèn luyện nhân cách.

Trả lời câu hỏi 5:

Tác giả viết bài này gợi ý lòng yêu thương sự sống của chúng ta đối với tất cả chúng sinh, nhưng tùy khả năng của mình thể hiện qua ý hành, khẩu hành, thân hành.

Nhất là lời nói của cậu bé để kết luận bài này thật tuyệt vời: “*Cháu cũng biết như vậy, nhưng cháu chưa xem, cháu có thể làm được điều gì đó, ít nhất cháu cũng cứu được những con sao biển này!?*”

Lời nói này rất đúng, chúng ta làm sao

cứu hết chúng sinh được, trong khi chúng sinh đang sống trong ác pháp, nghiệp chồng chất trùng trùng điệp điệp. Chúng ta chỉ biết cứu những người nào hữu duyên, chứ những người vô duyên thì chúng ta cũng dành chịu thôi, biết làm sao hơn. Phải không quý học viên?

“Hữu duyên thiên lý nǎng tao ngộ, vô duyên đối diện bát tương phùng”. Có duyên thì ở đâu cũng gặp nhau, còn vô duyên ở gần bên nhau cũng khó gặp nhau. Lòng yêu thương chúng ta vô bờ bến, không có loài nào chúng ta bỏ, nhưng đồng cảm với lòng yêu thương của chúng ta được mấy người?

Điều quan trọng nhất là lòng yêu thương của chúng ta phủ trùm vạn hữu thì chúng ta đã ra khỏi quy luật nhân quả. Và vì vậy, nhân quả không còn chi phối thân tâm chúng ta được.

Vì đức hiếu sinh, vì lòng thương yêu chúng sinh, chúng ta giúp đỡ và làm được những gì cho ai đều quý, chứ không phải đợi giúp cho hết mọi người rồi mới làm.

Bài học thứ 10:

RÈN NHÂN CÁCH ĐỨC HIẾU SINH Ý HÀNH, KHẨU HÀNH, THÂN HÀNH: VỊ TỲ KHEO NHÂN TÙ

*C*ó một vị tỳ kheo đến khất thực tại một nhà kia, được mời vào trong phòng ngồi một mình.

Người chủ lên tiếp chuyện, tay có đeo chiếc nhẫn, nhưng vô ý đánh rơi xuống đất mà không biết. Lúc ấy, có một con ngỗng đi ngang qua nuốt vào bụng. Vị tỳ kheo thấy,

nhưng không nói gì. Một lát sau, người chủ mới biết mất chiếc nhẫn, bèn lên tìm hỏi:

- Thưa sư! Sư có thấy chiếc nhẫn con đánh rơi không?

Vị tỳ kheo im lặng không đáp. Người chủ nhà sanh nghi hỏi dồn:

- Con mới làm rớt đây! Tại sao lại mất?

Vị tỳ kheo vẫn im lặng.

Người chủ nhà không thể néo nỗi lòng tức giận, bèn mắng chửi, đánh đập vị tỳ kheo. Nhưng vị tỳ kheo vẫn thản nhiên cam chịu, không nói một lời, không phân bùa lời hơ lě thiệt nào, chỉ biết im lặng như Thánh. Lúc ấy, người nhà chạy lên thưa với chủ rằng:

- Không biết vì sao mà con ngỗng của nhà tự nhiên ngã lăn ra chết ngoài sân kia.

Nghe lời nói xong, vị tỳ kheo mới thông thả trả lời:

- Khi nãy sư thấy con ngỗng nuốt chiếc nhẫn.

Người chủ liền bảo người nhà đem mổ bụng con ngỗng thì tìm được chiếc nhẫn. Người chủ hối hận lên thưa với vị tỳ kheo:

- Bạch sư! Sao hồi nãy sư không nói cho con biết, để đến nỗi con sanh nghi, xúc phạm

đến danh thể của sư, con rất lấy làm xấu hổ,
mong sư cho con sám hối?

Vị tỳ kheo trả lời:

- Ông nghĩ cũng phải, tôi không trách gì,
nhưng nếu tôi nói ngay thì con ngỗng sẽ bị
ông giết vì lời nói của tôi, việc ấy tôi không
bao giờ dám làm cả, dù có hại đến danh dự
hay tánh mạng tôi cũng dành lòng, kéo con
vật chết vì lời nói của mình. Đây cũng là
nhân quả của sư thôi, ông đừng quá hối hận
và buồn bã, xem như sư đã trả nợ nhân quả
kiếp trước vậy. Sư xin thành thật cảm ơn thí
chủ.

Sau khi nhận bát cơm thí chủ xong, nhà tư
cáo biệt trở về tịnh xá với vẻ ung dung thanh
thản, an lạc như không có một việc gì xảy ra.

NHỮNG CÂU HỎI

*Câu hỏi 1: Bị chửi mắng, mạ lị, mạt sát,
vì nghi ngờ lấy chiếc khăn, vị tỳ kheo làm
thinh không trả lời là đạo đức gì?*

Trả lời câu hỏi 1:

Trong khi bị người chủ nhà chửi mắng, mạ
lị, mạt sát không tiếc một lời nào, vì nghi

ngờ vị tỳ kheo lấy chiếc nhẫn của mình, nhưng vị tỳ kheo vẫn làm thịnh không nói một lời nào cả. Đó là đức hiếu sinh nhẫn nhục ý hành.

Sự nhẫn nhục của vị tỳ kheo này rất tuyệt vời. Tại sao vị tỳ kheo này nhẫn nhịn được như vậy? Nhẫn được như vậy vì Ngài có một lòng thương yêu chúng sinh rộng lớn như đất trời. Nhờ lòng yêu thương ấy nên Ngài mới làm thịnh một cách kiên cường, anh dũng, trong khi bị người khác mạ lị, mạt sát thậm tệ bằng những lời lẽ thô ác, không những chạm đến cá nhân sư rất nặng, mà còn chạm đến Phật pháp rất lớn. Dũng cảm im lặng như Thánh, Ngài không minh oan một lời nào cả, rất tuyệt vời của đức hạnh hiếu sinh nhẫn nhục mà không thể có một đức hạnh nào hơn được. Tình thương yêu thật tuyệt vời và cao thượng không thể nghĩ lường đối với sự sống của con ngỗng. Danh dự có nghĩa gì phải không quý vị? Mạng sống của con ngỗng mới đáng nói lên. Ở bài này chỉ có giá trị của sự sống, ngoài ra không có giá trị nào hơn được.

Bởi, nếu không có đạo đức hiếu sinh nhẫn nhục thì ngay lúc người chủ nhà hỏi:

- Sư có thấy chiếc nhẫn của tôi ở đâu?

Thì nhà sư đã nói ngay liền: “*Con ngõng nuốt chiếc nhẫn*”, thì đâu có sự gì phải nói nữa. Phải không quý học viên?

Vì thương con ngõng, nên nhà sư làm thịnh chịu đựng, mới để người khác nghi ngờ và chửi mắng mình một cách tệ hại làm mất thể diện người tu sĩ Phật giáo. Mặc cho người chủ nhà chửi mắng bao nhiêu, nhưng lòng yêu thương chúng sinh không cho phép nhà sư nói ra sự thật.

Đức hiếu sinh im lặng như Thánh thật tuyệt vời. Nếu không có lòng thương yêu, chắc không ai có thể nhẫn nhục được như thế.

Bởi vậy, muốn lập đức hạnh nhẫn nhục thì chỉ có lòng thương yêu là pháp đệ nhất. Mong rằng quý học viên tu học đạo đức hiếu sinh thẩm nhuần được đức hạnh thương sự sống của muôn loài thì hành tinh này sẽ bình an và hạnh phúc biết bao.

Câu này chúng ta có thể dùng đạo đức hiếu sinh nhân quả chuyển hóa để trả lời cũng được, nhưng lại lạc đề, làm mất ý nghĩa bài học.

Câu hỏi 2:

Bài học này dạy đạo đức gì?

Trả lời câu 2:

Bài học này dạy một gương hạnh ĐẠO ĐỨC HIẾU SINH NHÃN NHỤC của một vị tỳ kheo.

Một vị tu sĩ Phật giáo mà không giữ được hạnh từ bi (đức hiếu sinh) thì không xứng đáng là tu sĩ Phật giáo. Vì tỳ kheo này rất xứng đáng là tu sĩ Phật giáo, là người đã chứng giới luật, sống với lòng từ bi. Chỉ có giới luật mới giúp cho người tu sĩ ly dục ly ác pháp, mới có tâm từ bi rộng lớn như vậy, mới nhẫn nhục im lặng như Thánh tuyệt vời. Trong khi bị người khác mạt sát những lời nói thậm tệ, nhưng vẫn an nhiên tự tại im lặng, người tu sĩ như vậy mới xứng đáng là tu sĩ Phật giáo.

Câu hỏi 3:

Người chủ nhà mất chiếc nhẫn tức giận nghi ngờ vị tỳ kheo lấy là người thiểu đức hiếu sinh có đúng không? Người nghi ngờ như vậy có đáng thương không?

Trả lời câu 3:

Người chủ nhà mất chiếc nhẫn nghi ngờ cho vị tỳ kheo lấy, nhưng không chịu suy nghĩ kỹ lại, bồng bột, nông nỗi tức giận mắng chửi vị tỳ kheo thậm tệ, đó là tạo tội

ác rất lớn đối với người tu sĩ Phật giáo đầy đủ giới luật như nhà sư này.

Người có tâm nghi ngờ người này như thế này, người khác như thế kia là người đang ở trong ác pháp tự làm khổ mình, khổ người mà không biết. Thật đáng thương! Quý học viên cứ xét: người sinh tâm nghi ngờ là người phải chịu khổ đau trước, và người bị nghi ngờ thì buồn tủi đau khổ sau, có đúng như vậy không?

Người còn tâm nghi ngờ là người không có đức hiếu sinh, không có lòng thương yêu người khác, chỉ biết có của cải, tài sản; chỉ biết thương của cải, tài sản của mình; chẳng biết thương ai cả, xem vàng bạc của cải là trọng hơn người. Người xưa nói: “*Đông tiền như phán thô, nhân nghĩa tự thiên kim*”. Cuộc đời này người ta xem tiền bạc rất lớn, còn tình thương người như đất cát. Cho nên dụng tới tiền bạc là người ta nghi ngờ thế này thế khác, thật là tâm lượng nhỏ hẹp.

Người có tâm nghi ngờ là người thường đau khổ nhất thế gian, người nghi ngờ hay làm điều ác, tạo nhân quả không lành. Vì thế tâm nghi ngờ của họ đã làm cho họ khổ đau. Khi họ mở miệng ra nói những điều ác khẩu. Người nghi ngờ thường chịu nhân quả bệnh

tật lặt vặt nay đau bệnh này, mai đau bệnh khác, không lúc nào thân họ được bình an và vô sự.

Người chủ nhà nghi ngờ vị tỳ kheo lấy chiếc nhẫn của mình là một điều nghi oan cho người tu hành thì tội rất nặng. Người có tâm nghi ngờ là người đã đánh mất đức hiếu sinh. Mất đức hiếu sinh thì người ấy đầy dẫy sự khổ đau.

Người có tâm nghi ngờ rất đáng thương, vì họ chưa hiểu biết ngũ triền cái; chưa biết luật nhân quả thiện ác; chưa thông suốt đạo đức hiếu sinh lòng thương yêu sự sống trên hành tinh này; chưa hiểu trên đời này chỉ có lòng yêu thương mới xóa tan những phiền não khổ đau; mới đem lại sự bình an cho muôn loài; mới biến cõi thế gian thành cõi Cực Lạc, Thiên Đàng.

Câu hỏi 4:

Tâm nghi ngờ là một ác pháp làm khổ mình, khổ người và làm tăng thêm tội lỗi có đúng không? Nó có phải là đạo đức hiếu sinh không?

Trả lời câu hỏi 4:

Đúng vậy, tâm nghi ngờ là một ác pháp làm khổ mình, khổ người, và làm tăng thêm

những tội lỗi. Chính tâm nghi ngờ đã làm tăng thêm cho đời sống bất an, sống luôn luôn lo lắng, sợ hãi người này người kia, luôn sợ họ hại mình, nói xấu, bịa chuyện vu oan, giáng họa cho mình, v.v... Tâm nghi ngờ là một ác pháp, nó đánh mất lòng hiếu sinh của con người, vì có tâm nghi ngờ là đức hiếu sinh không còn.

Lòng nghi ngờ là một tính rất xấu, cực ác. Nó là một tính trong năm tính xấu ác của ngũ triền cái mà đức Phật đã dạy: 1- Tính tham; 2- Tính sân; 3- Tính si; 4- Tính mạn và 5- Tính nghi. Tính nghi là tính cuối cùng trong năm tính này. Nó cũng ác độc ghê gớm lắm, thường làm cho người ta khổ đau nhiều nhất.

Như trên quý học viên đã thấy tính nghi của ông chủ nhà mất của: vừa nghi ngờ, vừa sân giận, vừa nói lời hung ác chửi mắng mạ lị mạt sát, vừa nói lời không đúng sự thật, nói oan cho người. Một tính nghi mà sinh ra nhiều thứ tội lỗi như vậy, chúng ta là những phật tử không nên nghi ngờ, cần phải từ bỏ và tránh xa tâm nghi ngờ. Người hay nghi ngờ người khác là người tự làm khổ mình, tạo thêm tội ác nói xấu người. Bởi vì tâm nghi ngờ là tâm không thể hiểu đúng sự thật nên thường sai, dù nghi đúng cũng mang đến

sự khổ đau cho mình. Cho nên ai có tính hay nghi ngờ thì hãy mau mau buông xuống, nếu không buông xuống thì trước hại mình, sau hại người và làm mình khổ, người khác khổ.

Tâm nghi ngờ thường làm mất lòng thương yêu của chúng ta, hễ có nghi ngờ là có tâm không ưa, không thích. Không ưa, không thích là có sự khổ đau.

Câu hỏi 5:

Kết luận bài này dạy chúng ta không nên nghi ngờ, vì nghi ngờ là một ác pháp làm khổ mình, khổ người. Có đúng không?

Trả lời câu hỏi 5:

Kết luận bài này dạy chúng ta không nên nghi ngờ, vì nghi ngờ là một tính xấu ác làm khổ mình, khổ người, nên cần phải khắc phục từ bỏ tính nghi ngờ của mình và tránh xa những người có tâm tính nghi ngờ.

Bất cứ ai trong cuộc đời này làm những điều mờ ám như: gian tham, trộm cắp, cướp giật, giết người hay làm bất cứ một việc ác hại nào khác chung ta cũng đừng nghi ngờ. Họ làm ác không thể nào trốn tránh khỏi quả đau khổ; không thể nào tránh luật pháp Nhà nước được, còn riêng chúng ta phải giữ tâm mình không nghi ngờ ai hết. Nếu tâm

vừa khởi nghi là dẹp xuống liền, đừng để ôm áp trong lòng.

Dẹp xuống liền bằng cách nào? Dẹp xuống liền bằng cách tư duy suy nghĩ: đức Phật dạy có năm điều ác trong tâm của mọi người, đó là: tham, sân, si, mạn, nghi. Năm tâm ác này chỉ có lòng yêu thương là diệt sạch ngay liền. Cho nên khi thấy ai đang ở trong ác pháp thì chúng ta khởi lòng yêu thương họ, khi yêu thương họ thì tâm tham, sân, si, mạn, nghi trong lòng chúng ta liền xả sạch.

Lòng yêu thương là đệ nhất pháp xả tâm, nếu ai sống với lòng thương yêu tròn đầy thì người ấy là bậc A La Hán. Bởi đức hiếu sinh là một giới luật ly dục, ly ác pháp đệ nhất, xin quý học viên lưu ý.

Ví dụ: Thấy hai người đang nói chuyện gì về mình, nhưng mình không biết họ đang nói gì về mình nên sinh tâm nghi ngờ họ nói xấu mình, tức là ngay khi mình nghi ngờ như vậy là mình đã làm khổ mình, nếu không biết xả tâm nghi ngờ thì tâm nghi ngờ sinh ra tâm không ưa thích, tâm ghét. Từ tâm không ưa thích nó tự làm khổ mình, khổ người. Cho nên chúng ta cần phải sáng suốt, không nên để tâm nghi ngờ xen vào làm cho cuộc sống bất an, từ người tốt trở thành người xấu, người ác.

Bài học thứ 11:

RÈN NHÂN CÁCH ĐỨC HIẾU SINH Ý HÀNH, KHẨU HÀNH, THÂN HÀNH: MUỜI MỘT NĂM CÔNG BẠN ĐẾN TRƯỜNG

*Đ*ã 11 năm nay, hình ảnh 2 cô bé cõng nhau trên lưng rồi trên xe đã làm cho mọi

người vô cùng khâm phục. Đó là em Đỗ thị Hường 17 tuổi, hiện đang học lớp 12C4 và em Nguyễn thị Ngân, 19 tuổi, học sinh lớp 12A3 trường PTTH Yên Lạc 2, tỉnh Vĩnh Phúc.

Cái duyên đưa đẩy hai người bạn này đến với nhau từ năm học lớp 2. Vào một buổi tan trường. Hường thấy một cô bạn gái bé nhỏ đang ngồi chờ người nhà đến đón, nhưng chờ hoài không thấy, sợ quá cô bạn ấy bật khóc. Hường đã cõng bạn về nhà. Lúc ấy Hường thấy thương bạn quá và chỉ nghĩ giúp bạn một vài lần thôi, không ngờ tình bạn của Hường - đã gắn bó hơn 11 năm nay. Dù mưa hay nắng, suốt 4 năm học ở bậc tiểu học, Hường đã đi bộ đến nhà Ngân rồi cõng bạn đến trường.

Đến khi lên cấp 2 thì mẹ Hường sắm cho chiếc xe đạp đi học và Hường đã dùng chiếc xe đạp ấy để cùng bạn đến trường. Có một điều khá lý thú là gia đình em không ai hay biết chuyện này suốt 10 năm qua. Ông Đỗ Văn Quý, bố của Hường cho biết: “*Chúng tôi đi làm bên xóm bên, nghe bà con nói đưa con gái học lớp 11 nhà tôi thường qua bên này chờ một con bé tật nguyên đến trường ấy. Tôi rất ngạc nhiên, về nhà hỏi cháu và bàn bạc với gia đình sửa sang lại chiếc xe cho chắc, kéo chờ té con nhà người ta*”. Cứ như thế hai

cô gái trở thành đôi bạn cùng tiến trong học tập, bạn tâm tình và như hai chị em trong một gia đình. Từ khi học lớp 9, Hường đã phải ra đồng lao động như làm lúa, tra đỗ... Ngân tâm sự: “*Điều em quý nhất ở Hường là đức tính cần cù, chịu khó, nhân hậu và tốt bụng, săn sàng chia sẻ với mọi người tất cả mọi điều*”. Một tình bạn gắn bó với 11 năm không thể không có lúc mâu thuẫn, giận hờn, nhưng khi cùng nhau vượt qua những khó khăn trong cuộc sống thì chính những điều ấy đã đem lại cho Hường, Ngân một chân giá trị của tình bạn.

HỒNG ĐÀO

NHỮNG CÂU HỎI

Câu hỏi 1:

“*Hường thấy một cô bạn gái bé nhỏ đang ngồi chờ người nhà đến đón, nhưng chờ hoài không thấy, sợ quá cô bạn ấy bật khóc. Hường đã công bạn về nhà*”. Đoạn này chỉ rõ có hai đức hiếu sinh. Vậy đức hiếu sinh ý hành ở đoạn nào? Đức hiếu sinh thân hành ở đoạn nào?

Trả lời câu 1:

Đạo đức hiếu sinh ý hành ở đoạn: “*Hường thấy một cô bạn gái bé nhỏ đang ngồi chờ người nhà đến đón, nhưng chờ hoài không thấy, sợ quá cô bạn ấy bật khóc*”. Khi nhìn thấy cảnh cô bạn gái bé nhỏ chờ đợi, sợ, khóc, nên ý suy nghĩ rất thương bạn. Ý tư duy suy nghĩ rất thương bạn, đó là đức hiếu sinh ý hành thương người của cháu Hướng.

Đạo đức hiếu sinh thân hành ở đoạn này: “*Hường đã công bạn về nhà*”. Hành động công bạn là hành động thương người, đó là đạo đức hiếu sinh thân hành thương người tật nguyền của cháu Hướng.

Quý học viên học bài này sẽ hiểu rõ đạo đức hiếu sinh ý hành, khẩu hành và thân hành một cách dễ dàng không có khó khăn. Phải không quý vị?

Câu hỏi 2:

“*Dù mưa hay nắng, suốt 4 năm học ở bậc tiểu học, Hướng đã đi bộ đến nhà Ngân rồi công bạn đến trường*”. Đoạn này đạo đức hiếu sinh thân hành ở đâu? Đạo đức nhân quả ở đâu?

Trả lời câu 2:

Đạo đức hiếu sinh thân hành là một tình

thương hiếm có trên đời này giữa hai cháu bé học sinh thật đáng ca ngợi. Suốt bốn năm trời cõng bạn dù mưa hay nắng vẫn không bỏ nhau, rồi tiếp tục cho đến 11 năm. Tình thương ấy làm cho mọi người xúc động.

Bất cứ chúng ta làm một điều gì giúp người khác không tính hơn thiệt đều xuất phát từ lòng yêu thương - đức hiếu sinh.

Hai cháu bé này có duyên nhân quả trong tiền kiếp, “chị ngã em nâng, lá lành đùm lá rách”.

Vì thế, hiện nay trong tình thương gắn bó suốt 11 năm vẫn giúp nhau vượt khó.

Nhân quả thường tương ứng, nếu một hành động thiện sẽ tương ứng với những người thiện và gặp nhau giúp nhau trong tình thương, dù gian khổ không bỏ nhau. Còn nếu một hành động ác như: giết hại, chửi mắng, mạ lị, mạt sát, nói xấu, nói li gián, nói vu khống, v.v... sẽ tương ứng gặp những người ác trong hiện kiếp hoặc kiếp sau là những người xa lạ, hoặc những người thân trong gia đình như: vợ chồng, con cái, cha mẹ, anh chị em, v.v... cãi cọ rầy rà chửi mắng nhau, có khi chém giết nhau, nói xấu nhau cũng do từ nhân quả trước mà hiện tại phải trả vay, thiện thì thương nhau, ác thì ghét nhau, thù

hận.

Cho nên người hiểu luật nhân quả rất sợ những hành động thân làm những điều ác; miệng nói những lời hung dữ, ý gian xảo nói không thật, nói xấu, nói lời li gián chia rẽ; ý suy nghĩ những điều ác, hoặc tính toán hại người bằng mưu này cách kia, v.v...

Khi hiểu rõ lý nhân quả, quý Phật tử hãy cẩn thận khi suy nghĩ, khi nói, khi làm điều gì đều phải cân nhắc, suy nghĩ kỹ lưỡng rồi mới làm, mới nói thì nhân quả không tác động làm khổ mình, khổ người và khổ tất cả chúng sinh.

Khi đức hiếu sinh tăng trưởng trong lòng thì tất cả ác pháp đều bị diệt sạch. Tất cả ác pháp đều bị diệt sạch thì trong tâm chỉ còn duy nhất là lòng yêu thương. Bởi vậy lòng yêu thương là pháp xả tâm đê nhất.

Hành động nhân quả đều phóng xuất từ trường. Nhân ác thì phóng xuất từ trường ác; nhân thiện thì phóng xuất từ trường thiện, nhưng từ trường gồm có hai:

1- Từ trường phóng xuất theo duyên nhân quả nghiệp báo hiện tại.

2- Từ trường phóng xuất theo duyên nhân quả nghiệp báo cận tử nghiệp.

Chủ đề của bài học này là dạy về đạo đức nhân bản - nhân quả hiếu sinh hiện tại nghiệp báo. Cho nên học viên phải trả lời ngay chủ đề là phải theo từ trường phóng xuất theo duyên nhân quả nghiệp báo hiện tại mà trả lời là không sai. Còn nếu trả lời theo duyên nhân quả nghiệp báo cận tử nghiệp là sai, là lạc đề.

Học viên trước khi trả lời phải xem lại chủ đề của bài học rồi xác định nhân quả của chủ đề thuộc loại gì? Hiện tại nghiệp báo hay cận tử nghiệp báo. Cho nên bài này học viên nào trả lời theo từ trường phóng xuất duyên nhân quả nghiệp báo cận tử thì không đúng chủ đề. Không đúng chủ đề mà trả lời câu hỏi là sai, cần phải hiểu rõ chủ đề của bài rồi mới trả lời.

TRẢ LỜI NHỮNG CÂU HỎI CÓ LIÊN QUAN ĐẾN BÀI HỌC ĐẠO ĐỨC HIẾU SINH

Thư của Kim Quang:

Có một tu sinh Nam gửi cho con một bức thư, nhờ Trưởng Lão trả lời những câu hỏi có liên quan đến những bài học trong giáo án lớp học đạo đức HIẾU SINH, nhưng con nhận xét những câu hỏi này không nằm trong lớp học HIẾU SINH, mà ở những lớp học khác cao hơn, tuy nhiên không lạc đề của bài học, nhưng không ở lớp học mà con đang dạy. Vậy con mong Trưởng Lão từ bi thương xót chỉ dạy và giảng trách cho các tu sinh hiếu. Đây là bức thư của tu sinh:

“Kính bạch Thầy cho con xin hỏi:

Câu hỏi 1:

Trong bài giảng: “Thầy Tỳ Kheo Nhân Từ”, hành động im lặng của vị tỳ kheo trước những câu hỏi của ông chủ nhà: “Thưa sư! Sư có thấy chiếc khăn của con đánh rơi không? Và câu hỏi tiếp: “Con mới làm rớt

đây! Tại sao lại mất?” Sự im lặng của sư làm cho ông chủ nhà sinh ra nghi ngờ dẫn đến ác khẩu và có thân hành ác.

Trong lớp có phật tử nêu ra câu hỏi về hành động im lặng của vị tỳ kheo là đúng hay sai, theo phật tử nói rằng: “Đạo Phật là đạo trí tuệ có thiện xảo, có khéo léo. Do đó vị tỳ kheo phải biết rõ là khi mình im lặng nhẫn nhục sẽ làm cho vị chủ nhà sinh ra các ác pháp là nghi ngờ, nóng giận...

Để giải quyết trường hợp này, vị phật tử trả lời thay cho vị tỳ kheo: “Tôi là đệ tử Phật, phải giữ gìn các giới luật: 1- Giới sát sinh; 2- không tham lam trộm cướp; 3- không nói dối”.

Theo con nghĩ: Khi vị tỳ kheo trả lời như vậy là người có trí tuệ biết khéo léo ngăn ngừa các ác pháp xảy đến cho gia chủ và mình. Đó cũng là câu nói có đạo đức hiếu sinh khẩu hành.

Vậy xin Thầy cho ý kiến câu trả lời như vậy có được không? Hay chỉ nên im lặng như Thánh để trả nhân quả?

Trả lời câu hỏi 1:

Khi đọc lại bài này, quý tu sinh sẽ thấy tác giả viết bài này chủ đề nêu cao đức nhẫn

nhục hiếu sinh. “SỰ IM LẶNG NHƯ THÁNH” của vị tỳ kheo là tác giả đã đạt được mục đích viết bài, còn trả lời như phật tử trên đây thì lạc đề, lấy đề phụ làm đề chánh của bài.

Bài học này ở lớp NGŨ GIỚI, nên câu hỏi và câu trả lời chỉ nhắm vào chủ đề của bài, chứ không phải như bài học ở lớp THẬP THIỆN. Cái sai của quý tu sinh là không hiểu chủ đề của bài, nên luận về đạo đức đi lạc đề chính, biến thành bài học mất giá trị.

Để trả lời đúng với chủ đề, để thực hiện đức hiếu sinh ở góc độ ĐỨC NHÃN NHỤC HIẾU SINH NHÂN QUẢ, thì nên im lặng như Thánh là đúng chủ đề.

Bài học này đưa ra là dạy về đức nhẫn nhục hiếu sinh nhân quả, chứ không phải dạy đạo đức chuyển hóa nhân quả hiếu sinh.

Trả lời như câu trên là đức hiếu sinh chuyển hóa nhân quả. Bài này không phải mục đích đó.

Trong cuộc sống của chúng ta có nhiều việc xảy ra, bất cứ một việc gì, nếu người ta ở trong ác pháp là họ sẽ chửi mắng, mạ lị, mạt sát và đánh đập chúng ta nữa mà không cần chúng ta phân bùa phải trái, trắng đen, v.v... Bài học đạo đức nhẫn nhục hiếu sinh ở đây là để chúng ta noi theo gương của vị tỳ kheo

này, phải tập im lặng như Thánh để thực hiện đức hiếu sinh nhẫn nhục. Trong cuộc sống hằng ngày của chúng ta không phải lúc nào cũng dùng đạo đức hiếu sinh chuyển hóa nhân quả được. Có lúc cần nói thì nói, có lúc không cần nói thì phải im lặng để làm một bài học giá trị đạo đức cho những người tính quá nóng nảy nông nổi thiếu suy tư.

Chủ đề bài học “Thầy Tỳ Kheo Nhân Từ” có hai đức hạnh giá trị:

1- Vị tỳ kheo im lặng như Thánh tức là thực hiện đức hiếu sinh nhẫn nhục.

2- Khi biết rõ sự việc, người chủ nhà rất hối hận về sự nghi ngờ, tức giận nông nổi của mình, tức là đức hiếu sinh ăn năn hối lỗi.

Cho nên bài học “Thầy Tỳ Kheo Nhân Từ” có một giá trị đạo đức rất lớn là lột trần và làm nổi bật hai đức hạnh HIẾU SINH NHÃN NHỤC và HIẾU SINH ĂN NĂN HỐI LỖI. Còn trả lời cách khác thì lạc đề, làm mất giá trị của bài học này.

Cho nên những câu trả lời của các tu sinh thường lạc đề, làm mất giá trị của bài học, biến bài học đạo đức thành một bài học tranh luận. Cái ngã của các tu sinh cho mình là hiểu biết, không ngờ cái hiểu biết của các tu sinh lại để cho người khác thấy cái không

hiểu biết của mình.

Bài học “Thầy Tỳ Kheo Nhân Từ” này có hai cách trả lời:

1- Im lặng như Thánh đó là đức hiếu sinh nhẫn nhục ý hành.

2- Tôi là đệ tử Phật phải giữ gìn các giới luật: 1- Giới sát sinh; 2- không tham lam trộm cướp; 3- không nói dối. Đó là đức hiếu sinh khẩu hành chuyển đổi nhân quả ở lớp khác.

Hai câu này trả lời đều đúng nhân quả, nhưng câu 1 ở trên đúng chủ đề của bài học nhẫn nhục; còn câu dưới lạc đề của bài học.

Trong khi thi mà tu sinh trả lời như câu 2 ở trên là thi rớt, các tu sinh có biết không?

Khi trả lời câu hỏi thì phải hiểu rõ chủ đề bài học. Chưa hiểu rõ chủ đề bài học trả lời là sai.

Muốn trả lời không sai về đạo đức nhân bản - nhân quả thì phải hiểu rõ nhân quả trong ba thời gian: quá khứ, hiện tại và vị lai. Hiểu như vậy chưa đủ, còn phải hiểu rõ những từ trường tương ứng nhân quả của người còn đang sống (hiện tại nghiệp), của người sắp chết (cận tử nghiệp).

Sau khi lắng nghe từng câu trả lời của tu

sinh, thì Thầy thấy các tu sinh hiểu nhân quả còn lờ mờ chưa rõ ràng, giống như những người mù rờ voi, kẻ hiểu chỗ này người hiểu chỗ kia, ai cũng cho mình là hiểu đúng, rồi sinh ra tranh luận hơn thua làm mất ý nghĩa đạo đức hiếu sinh mà mình đang tu học, làm lạc đề bài học, khiến cho những người khác chưa thông suốt đạo đức nhân bản - nhân quả nghe dao động tâm, không biết nghĩa nào đúng, nghĩa nào sai, nhất là ý kiến của các tu sinh làm mất giá trị bài học.

Những bài học đạo đức hiếu sinh này còn học lại ở những lớp học cao hơn, chừng đó các tu sinh đã thông suốt đạo đức nhân bản - nhân quả, mới đủ tri kiến hiểu biết dẫn chứng tất cả đức hiếu sinh ở từng mọi góc độ nhân quả của bài học, nhờ đó để biết áp dụng đức hiếu sinh ấy vào đời sống hằng ngày của các tu sinh, còn bây giờ các tu sinh hãy nhắm vào chủ đề của bài học, đừng góp ý lạc đề làm mất thì giờ vô ích mà nuôi lớn thêm bẩn ngã.

Các tu sinh có đọc bài những người mù rờ voi chưa? Người rờ cái tai cho con voi là cái thúng; người rờ cái ngà cho con voi là cán cày; người rờ cái đuôi cho con voi là cây chổi; người rờ cái chân cho con voi là cây cột. Những câu trả lời của các tu sinh về đạo đức

nhân bản - nhân quả hiếu sinh hiện giờ giống như những người mù rờ voi này vậy.

Câu hỏi 2:

Khi lớp học bắt đầu, thầy Chơn Thành nói cho chúng niệm hồng danh 5 phút. Con không hiểu ý nghĩa của việc tụng niệm này?

Trả lời câu hỏi 2:

Đó là Thầy Chơn Thành hướng dẫn niệm hồng danh đức Phật cho tu sinh quen để niệm Phật không lối chỏi, kẻ đọc trước, người đọc sau. Sau khi thuần thục thì không có niệm như vậy nữa, chỉ niệm hồng danh đức Phật khi mới vào lớp học và đọc suôn sẻ ăn rập với nhau mà thôi, chứ không có tụng niệm ê a như Đại thừa.

Câu hỏi 3:

“Mười một năm công bạn đến trường...”

Trả lời câu hỏi 3:

Muốn hiểu đạo đức hiếu sinh của bài học này thì phải nhận xét nghiệp báo nhân quả qua hai trường hợp:

1- Từ trường nhân quả thiện ác hiện sinh nghiệp báo phóng xuất tương ứng tái sinh.

2- Từ trường nhân quả thiện ác cận tử nghiệp báo phóng xuất tương ứng tái sinh.

Tuổi tác sinh ra đồng nhau để trả nhân quả trong hiện kiếp là từ trường cận tử nghiệp tái sinh, còn tuổi tác không đồng nhau để trả nhân quả trong hiện kiếp là từ trường nhân quả thiện ác hiện sinh nghiệp báo phóng xuất tương ứng tái sinh.

Hai cháu bé gái này tuổi tác chênh lệch, cõng nhau vượt khó suốt 11 năm thì biết ngay đức hiếu sinh thân hành từ từ trường nhân quả thiện ác hiện sinh nghiệp báo phóng xuất tương ứng tái sinh.

Bài học thứ 12:

**RÈN NHÂN CÁCH
ĐỨC HIẾU SINH Ý HÀNH,
KHẨU HÀNH, THÂN HÀNH:
CHỈ CÓ SỐNG ĐẠO
MỚI VUI ĐỜI**

*M*ột thời, Phật ở tịnh xá Kỳ Hoàn, thuộc thành Xá Vệ. Bấy giờ có ba người cãi

nhau về sự khoái lạc. Một người bảo:

- Thân thuộc quyền quý, ca ẩm là khoái lạc.

Một người bảo:

- Tiền của giàu nhiều, vinh quang là khoái lạc.

Một người bảo:

- Thủ thiếp đẹp đẽ, đắm mê là khoái lạc.

Cái cọ phân vân nhau mãi, ai cũng bảo mình nói đúng, đức Phật nghe thế bảo:

Các người chỉ tìm khoái lạc theo sở thích của mình, phát ngôn như vậy, chứ chưa thấy cái khổ của nó. Còn cái vui chung của mọi người làm sao các người biết được.

Các người hãy lắng nghe, Ta sẽ chỉ dạy cho các ngươi hiểu rõ:

1/ Tất cả các pháp trên đời này đều vô thường. Hằng năm đều có bốn mùa: Xuân, Hạ, Thu, Đông, nhưng Xuân, Hạ, Thu, Đông đều thay đổi liên tục. Ví dụ: Mùa Xuân đến rồi lại đi, sẽ để lại sự điêu tàn nóng bức của mùa Hạ.

Vậy những người thân thuộc sẽ ly biệt và biệt ly mãi không bao giờ trở về. Đó sự sầu khổ chứ vui chõ nào đâu?

2/ Tiền của nhiều là nhân lo sợ, lo sợ trộm cắp, cướp của giết người. Đó sự sầu khổ chứ vui chõ nào đâu?

3/ Thê thiếp nhiều sinh ra ghen tuông, trong cuộc sống bất an thường nay cãi cọ chuyện này mai cãi cọ chuyện khác. Đó là thảm họa sầu bi, chứ vui chõ nào đâu?

Và tất cả xoay quanh mình mà xâm phạm, làm đau khổ. Người chí nhân chỉ có một khoái lạc, đó là: “CHỈ CÓ SỐNG ĐẠO MỚI VUI ĐỜI”.

Nhin nhận sự tương quan sinh tồn, chí nhân khổ cái khổ của người, vui cái vui của muôn loài, nên lợi người trước mình. Cái vui ấy là cái vui vô lượng. Các ngươi hãy đánh đổi sự khoái lạc nhỏ hẹp cho cái vui vô lượng ấy.

KINH PHÁP CÚ

NHỮNG CÂU HỎI

Câu hỏi 1: Đại ý bài này nói gì? Bài này dạy đạo đức gì?

Câu hỏi 2: Thân thuộc quyền quý, ca ẩm là khoái lạc. Lời nói này có đúng không? Lời

dạy này dạy đạo đức gì?

Câu hỏi 3: Tiền của giàu nhiêu, vinh quang là khoái lạc. Lời nói này có đúng không? Lời dạy này dạy đạo đức gì?

Câu hỏi 4: Thê thiếp đẹp đẽ, đắm mê là khoái lạc. Lời nói này có đúng không? Lời dạy này dạy đạo đức gì?

Câu hỏi 5: Kết luận bài này nói gì? Lời dạy này dạy đạo đức gì?

Hãy làm bài luận nói về “ĐẠO ĐỨC HIẾU SINH THÂN HÀNH”.

TRẢ LỜI NHỮNG CÂU HỎI

Trả lời câu hỏi 1: Đại ý bài này nói: “CHỈ CÓ SỐNG ĐẠO MỚI VUI ĐỜI”. Vậy sống đạo là sống như thế nào?

Như quý học viên đã biết, đạo Phật là đạo TỪ BI, đạo từ bi tức là đạo lấy tình thương làm đầu, tức là ĐẠO ĐỨC HIẾU SINH, đạo thương sự sống của muôn loài. Ý nghĩa của câu này là chỉ sống có tình thương với tất cả mọi người thì đời mới an vui. Câu nói ngắn nhưng ý nghĩa rất đầy đủ của đời sống làm người: “CHỈ CÓ SỐNG ĐẠO MỚI VUI ĐỜI”.

Chữ “ĐÀO” chúng ta đừng hiểu theo nghĩa tôn giáo, mà hãy hiểu theo nghĩa “LÒNG YÊU THƯƠNG”.

1/ Lòng thương yêu sẽ giúp chúng ta không còn giận hờn, oán ghét ai.

2/ Lòng thương yêu sẽ giúp chúng ta tha thứ những lỗi lầm của người khác.

3/ Lòng thương yêu sẽ giúp chúng ta không làm khổ mình, khổ người và khổ tất cả chúng sinh.

4/ Lòng thương yêu sẽ giúp chúng ta sống đời sống thanh thản, an lạc và vô sự.

5/ Lòng thương yêu sẽ giúp chúng ta ngăn ác, diệt ác pháp rất dễ dàng.

6/ Lòng thương yêu sẽ giúp chúng ta chuyển đổi nhân quả khổ đau trở thành nhân quả hạnh phúc, an vui.

Ở đâu có lòng yêu thương thì ở đó là Thiên Đàng, Cực Lạc. Lòng yêu thương quan trọng như vậy, nên đức Phật dạy: “CHỈ CÓ SỐNG ĐÀO MỚI VUI ĐỜI”. Chỉ có mọi người sống trong lòng yêu thương thì đời mới có cái vui chân thật.

Người không biết sống trong ĐÀO là người tự làm khổ đau cho mình, cho người, nay chuyện này khổ đau chưa dứt, thì mai lại có

chuyện khác khổ đau tiếp nối. Người không biết sống ĐÀO, chỉ biết chạy theo dục lạc, sống trong cái vui thế tục là sống trong cái khổ theo quy luật nhân quả của vũ trụ. Người không biết sống trong ĐÀO chỉ còn tuân theo quy luật đó, chứ không bao giờ làm khác được.

Trả lời câu hỏi 2:

"Thân thuộc quyền quý, ca ẩm là khoái lạc". Lời nói này không đúng. Thân thuộc quyền quý, ca ẩm là khổ đau. Nếu quý học viên không tin, chúng tôi sẽ giải thích cho quý vị hiểu quy luật nhân quả là quy luật vô thường. Cho nên những người thân thuộc sẽ ly biệt và biệt ly mãi không bao giờ trở về. Đó sự sầu khổ chứ vui chõ nào đâu? Có đúng không quý vị?

Nhìn lại từ xưa đến nay, tổ tiên, ông bà, cô bác,dì dượng, cậu mợ, cha mẹ, anh em, chị em, có ai còn sống mãi không? Hay họ đã ra đi, chỉ để lại trong lòng chúng ta những thương nhớ sầu khổ, dù là những dòng họ làm vua, làm quan, có những người nào không chết không?

Cho nên bảo: "*Thân thuộc quyền quý, ca ẩm là khoái lạc*", điều đó rất sai, không đúng. Người hiểu như thế này là người không hiểu

ĐÀO là gì, chỉ hiểu đạo bằng cách cúng bái cầu siêu, cầu an, tụng kinh, ngồi thiền niệm chú, niệm Phật, xin xăm, bói quẻ, xem ngày giờ tốt xấu dựng nhà, xây hướng, cưới vợ gả chồng, xây mộ mả. Đó là hiểu đạo bằng sự mê tín lạc hậu.

Đừng đứng trong dục lạc thế gian mà cho đó là hạnh phúc, an vui, thì thật là người điên đảo tưởng.

Trả lời câu hỏi 3:

“Tiền của giàu nhiều, vinh quang là khoái lạc”. Lời nói này không đúng.

Tiền của nhiều là nhân lo sợ, lo sợ trộm cắp, cướp của giết người. Đó sự sầu khổ chứ vui chõ nào đâu?

Chúng ta thử cứ kê khai những nhà tỷ phú trên hành tinh này để xem những nhà tỷ phú nào không đau khổ, sống toàn là vinh quang, là khoái lạc. Điều này không bao giờ có. Phải không các quý học viên?

Người giàu sang của cải nhiều chừng nào thì sự khổ đau nhiều chừng ấy.

Quý học viên cứ tự xét mình càng có của cải nhiều càng lo sợ: lo sợ trộm cắp, cướp giựt, con cái trong nhà phá tán; lo sợ thủy tai hỏa hoạn, động đất, sóng thần, bão tố, v.v...

Cho nên đừng nghĩ tưởng có của cải nhiều là mua tiên cũng được, là hạnh phúc, là khoái lạc.

Biết bao nhiêu người chạy theo tiền của mà vào tù ra khám, mà thân bại danh liệt. Báo chí đã thường đăng in tức ông giám đốc này vào tù, ông giám đốc kia bị tịch thu tài sản. Một khi mọi việc đã bị bại lộ thì Bộ Trưởng, Thủ Tướng Chính Phủ vẫn bị đi tù và tử hình như thường. Cho nên bảo rằng: “*Tiền của giàu nhiều, vinh quang là khoái lạc*”, đó là sống trong tưởng, trong mơ.

Trả lời câu hỏi 4:

“*Thê thiếp đẹp đẽ, đắm mê là khoái lạc.*”
Lời nói này không đúng.

Thê thiếp nhiều sinh ra ghen tuông, trong cuộc sống bất an thường nay cãi cọ chuyện này, mai cãi cọ chuyện khác. Đó là thảm họa sầu bi, chứ vui chõ nào đâu?

Người xưa nói: “*Một vợ nằm giường lèo; 2 vợ nằm chèo queo; ba vợ nằm chuồng heo*”. Đúng vậy, câu ca dao này là kinh nghiệm nhiều đời của ông cha chúng ta đổi lấy bằng một giá trị cuộc sống.

Dù ba thê bảy thiếp, trong thời phong kiến người đàn ông có đầy đủ quyền uy trong

tay và được luật pháp phong kiến ủng hộ, áp đặt người phụ nữ, nhưng họ là con người chứ không phải con thú vật: “*Chồng một thì sống, chồng chung thì đừng*”.

Cho nên trong thời Phong Kiến Trung Quốc, Đế Quốc La Mã, tuy pháp luật và chế độ bắt buộc người phụ nữ như con súc vật sống trong Tam cung, Lục viện như một cái chuồng kín cổng cao tường, nhưng vẫn bất an, vẫn chống đối nhau, vẫn giết hại lẫn nhau vì lòng ghen tuông.

Vậy câu trên bảo rằng: “*Thê thiếp đẹp đẽ, đắm mê là khoái lạc*”. Đúng là con người đắm mê sắc dục nên mới tuyên bố như vậy, thật là người mù không thấy ánh sáng mặt trời, không thấy nam nữ sắc dục là con đường đau khổ, con đường sinh tử luân hồi.

Dù một vợ một chồng nhưng cũng không hạnh phúc đâu! Thường chồng hay vợ khi họ thương nhau tấm lòng họ rất ích kỷ, ti tiện, nhỏ hẹp, muốn chiếm hữu người chồng hay người vợ là của riêng họ. Cho nên khi thấy một người khác phái nói chuyện với vợ hay chồng là họ tức lèn lồng lộng, tìm mọi cách để diệt trừ tình địch.

Báo chí thường đăng tin tức xảy ra những vụ đánh ghen đâm chém, rạch mặt hoặc tạt

axit để theo muôn đời.

Xin quý học viên hãy đọc tập III “GIÁO ÁN RÈN NHÂN CÁCH LÒNG CHUNG THỦY”. Đó là một bộ sách dạy đạo đức gia đình của Phật giáo, mà trong khóa tu học này tu sinh sẽ được học đạo đức chung thủy ý hành, khẩu hành và thân hành rất phong phú, dạy về đạo đức gia đình.

Phật giáo đã trang bị cho chúng ta những phương pháp rèn luyện nhân cách đạo đức làm một con người rất đầy đủ đức hạnh, chỉ ngại quý học viên không đủ thời gian tu học mà thôi.

Cho nên nói: “*Thê thiếp đẹp đẽ, đắm mê là khoái lạc*”, đó là một điều hiểu biết quá sai.

Càng đắm mê thì lại càng khổ đau. Quý học viên có nghe cả thế giới báo động bệnh thời đại Sida, AIDS và còn nhiều thứ bệnh khác nữa mà không có thuốc trị. Vậy mà an lạc chỗ nào?

Trả lời câu hỏi 5:

Kết luận bài này nói: “CHỈ CÓ SỐNG ĐẠO MỚI VUI ĐỜI”. Sống đạo tức là sống bằng tình yêu thương rộng lớn, nếu vì người thân thuộc quyền quý, ca ẩm; nếu vì tiền của giàu

nhiều, vinh quang; nếu vì thê thiếp đẹp đẽ, đắm mê chạy theo khoái lạc thì tình thương yêu rộng lớn trong ĐÀO bị đánh mất. Cho nên người sống vì lòng thương yêu rộng lớn thì không vì thân thuộc với người quyền quý, ca ẩm; với người tiền của giàu nhiều, vinh quang; với người thê thiếp đẹp đẽ, đắm mê.

Những loại dục lạc trên đây là những loại dục lạc nhỏ hẹp trong thất tình lục dục: hý, nộ, ái ố, ai, lạc, dục. Khi một người nào đã vướng vào những loại thất tình lục dục này thì lòng từ bi sẽ không còn nữa, có nghĩa là họ không còn sống với tâm hồn thương yêu rộng lớn nữa. Cho nên câu nói: “CHỈ CÓ SỐNG ĐÀO MỚI VUI ĐỜI” thật tuyệt vời! Người biết sống trong đạo là người biết thương tất cả mọi sự sống trên hành tinh này.

Ước mong sao quý học viên luôn luôn biết sống trong đạo để đem lại cho đời một sự an vui.

Bài học thứ 13:

RÈN NHÂN CÁCH ĐỨC HIẾU SINH Ý HÀNH, KHẨU HÀNH, THÂN HÀNH: GIÁ TRỊ

*T*rong một buổi diễn thuyết, một giáo sư nổi tiếng mở đầu bài thuyết trình bằng cách giơ lên một tờ giấy 100 đô la và hỏi:

- Nếu tôi sẽ tặng tờ 100 đô la này cho một trong số các bạn, có ai muốn nhận không?

Nhiều cánh tay giơ lên trong hội trường.
Giáo sư nói tiếp:

- Tôi sẽ tặng một người, nhưng để tôi làm
thế này đã nhé.

Ông vò nhau tờ đô la, rồi hỏi:

- Còn ai muốn lấy nó không?

Nhiều cánh tay vẫn đưa lên. Giáo sư lại
tiếp tục:

- Nếu tôi làm thế này thì sao?

Ông ném tờ tiền giấy xuống chân mình,
chà đạp một cách không thương tiếc. Rồi ông
nhặt nó lên, tờ 100 đô la trở nên nhau nát và
dơ bẩn. Ông hỏi:

- Còn ai muốn tờ 100 đô la này không?

Nhiều cánh tay vẫn giơ lên.

- Các bạn đã nghiệm ra bài học giá trị này
chưa? Dù đồng tiền này có bị vò nhau hay
giấy xéo, các bạn vẫn muốn có nó bởi vì giá
trị của nó không thay đổi và giảm đi. Nó vẫn
là tờ 100 đô la.

Giá trị con người trong cuộc sống cũng thế.
Lắm khi chúng ta vấp ngã, bị chà đạp, bị vùi
dập do hoàn cảnh, do người khác gây ra, hay
do sai lầm của chính bản thân. Chúng ta cảm
thấy mình thật bất hạnh và thiếu tự tin.

Nhưng dù có chuyện gì đã và đang xảy ra, bạn đừng bao giờ tự đánh mất giá trị của mình.

NHỮNG CÂU HỎI

Câu hỏi 1: Vò nhau 100 đô la nghĩa là gì? Đạo đức ở chỗ nào?

Câu hỏi 2: Chà đạp 100 đô là nghĩa lý gì? Đạo đức ở chỗ nào?

Câu hỏi 3: Đại ý bài này nói đạo đức gì?

Câu hỏi 4: Một trăm đô la nguyên vẹn còn mới tinh, chưa bị ô nhiễm một vết bẩn nào, đó là tượng trưng giá trị gì?

TRẢ LỜI NHỮNG CÂU HỎI

Trả lời câu hỏi 1: 100 đô la mới tinh có một giá trị nhất định phải mua được bao nhiêu vàng, bạc, đá quý, hoặc mua được bao nhiêu đồ vật dụng. Khi nó bị vò nhau, trông nó không ngay thẳng như lúc còn mới, nhưng giá trị của nó vẫn không mất, vẫn mua sắm bao nhiêu vàng, bạc, đá quý, hoặc mua được

bao nhiêu đồ vật dụng y như lúc nó còn mới xanh. Cho đến khi người ta bỏ nó dưới chân chà đạp, giày xéo tờ giấy 100 đô la làm cho nó nhau nát và dơ bẩn, nhưng bấy giờ giá trị của nó vẫn không thay đổi, vẫn mua những vàng, bạc, đá quý, hoặc mua được bao nhiêu đồ vật dụng y như lúc nó còn mới xanh.

Một trăm đô la là tượng trưng chỉ cho con người. Còn giá trị 100 đô la là tượng trưng chỉ cho giá trị tâm hồn đạo đức của con người.

Con người dù có bị mọi hoản cảnh cuộc sống vò nhau, chà đạp, giày xéo, hoặc bị mọi dục lạc vật chất cám dỗ danh lợi, tiền bạc, sắc đẹp, v.v... nhưng phải giữ gìn tâm hồn trong sạch đạo đức, đừng để tâm hồn ô nhiễm. Chỉ cần ô nhiễm một chút là đã đánh mất giá trị con người. Đánh mất giá trị con người là đánh mất đạo đức. Cho nên giá trị tâm hồn đạo đức rất quan trọng.

Ví dụ: Một người phụ nữ làm nghề vũ nữ, nhưng không bán dâm, người phụ nữ ấy không mất giá trị phụ nữ. Còn ngược lại, làm vũ nữ mà bán dâm thì mất giá trị người phụ nữ.

Một người nghèo đói nhưng không gian tham, trộm cắp, cướp giựt của người khác, chỉ

nhận của người khác cho, người như vậy là không mất giá trị con người.

Một người vợ cũng như một người chồng đều giữ lòng chung thủy không gian dâm với người khác là không mất giá trị con người, ngược lại là làm mất giá trị con người. Mất giá trị con người thì có khác gì là con thú vật. Có đúng như vậy không quý vị?

Vò nhau 100 đô la có nghĩa là làm cho 100 đô la mất giá trị, nhưng giá trị 100 đô la không mất, tuy tờ giấy đô la bị nhau một chút thôi. Cũng giống như một người kia bị người khác mạ lị, mạt sát, nói xấu, v.v... nhưng người kia vẫn giữ im lặng, không chửi mắng lại người đã chửi mắng mình, đó là đức hạnh hiếu sinh nhẫn nhục.

Người có đức hạnh hiếu sinh nhẫn nhục là không bị đánh mất giá trị của một con người, cũng như 100 đô la bị vò nhau nhưng giá trị của nó vẫn là 100 đô la. Trước cảnh bị người khác nói xấu, mạ li, mạt sát, chửi mắng bằng cách dựng lên những hình ảnh hoặc ngôn ngữ hung ác để mọi người tin theo, nhưng người ấy vẫn im lặng như Thánh, không nói một lời, không minh oan một điều gì, luôn luôn giữ gìn một lòng yêu thương người đối xử với mình rất tệ hại.

Trước cảnh người khác chửi mắng mình mà biết giữ gìn đức nhẫn nhục, im lặng không nói một lời nào, thì giá trị con người rất tuyệt, thế mà lại biết im lặng như Thánh, lại còn biết thương người chửi mình thì đức hạnh hiếu sinh còn tuyệt vời hơn đức nhẫn nhục nữa. Phải không quý học viên?

Trả lời câu hỏi 2:

Chà đạp 100 đô la có nghĩa làm cho 100 đô là tan nát không còn giá trị, nhưng cuối cùng 100 đô la tuy có dơ bẩn nhau nát, nhưng giá trị của nó vẫn là 100 đô, không mất mát một chút nào.

Trong cuộc đời chúng ta cũng vậy, khi vấp ngã, bị chà đạp, bị vùi dập do hoàn cảnh, do người khác gây ra, hay do sai lầm của chính bản thân mà quên mất đạo đức nhân bản - nhân quả làm người, để trở thành người hung dữ đụng ai cũng đánh đập, la hét chửi mắng, gắp vật gì của ai bô hơ hỏng là vội trộm cắp lấy, hoặc nói dối, chuyện không nói có, chuyện có nói không, uống rượu say xỉn, sinh ra tà dâm người này người khác. Đó là những người tự đánh mất giá trị đạo đức con người.

Ngược lại khi vấp ngã, bị chà đạp, bị vùi dập do hoàn cảnh, do người khác gây ra, hay do sai lầm của chính bản thân, nhưng vẫn

giữ đạo đức hiếu sinh, lúc nào cũng biết thương người, thương tất cả sự sống của muôn loài, biết tha thứ mọi lỗi lầm của kẻ khác, dù những người đã cố ý hại mình, chửi mắng mình, nói xấu mình, v.v... đó là những người không mất giá trị.

Trả lời câu hỏi 3:

Đại ý bài này nói về giá trị của một con người khi đứng trước mọi tình trạng, mọi cảnh huống như thế nào vẫn không đánh mất lòng thương yêu của mình (đức hiếu sinh) đối với sự sống trên hành tinh.

Người có lòng yêu thương sự sống thì dù trước hoàn cảnh nào cũng thà chịu chết chớ không giết hại và ăn thịt chúng sinh; thà chịu nghèo đói chứ không bao giờ lấy của không cho; thà chịu khổ mà chia sẻ ngọt bùi có nhau chớ không bẻ gánh sang ngang; thà chịu chết chứ không nói dối lường gạt người khác; thà chịu bị đánh đập, chửi mắng ngu si, có khi bị giết cũng không bao giờ uống rượu và ăn thịt chúng sinh. Cho nên đạo đức hiếu sinh là một đạo đức tuyệt vời, làm cho giá trị con người mãi mãi trường tồn!

Bởi chỉ có lòng yêu thương mới đem lại bình an cho sự sống trên hành tinh này và giá trị con người bất diệt.

Đạo đức HIẾU SINH là đạo đức thứ nhất của Phật giáo, nên nó quan trọng và lợi ích rất lớn với loài người.

Trả lời câu hỏi 4:

Một trăm đô la nguyên vẹn còn mới tinh, chưa bị ô nhiễm một nét nhăn, một vết bẩn nào, đó là tượng trưng giá trị một con người chưa phạm năm giới đức:

1- *Không nên giết hại và ăn thịt chúng sinh.*

2- *Không nên tham lam lấy của không cho.*

3- *Không nên có chồng vợ còn gian dâm với người khác.*

4- *Không nên nói dối, chuyện có nói không, chuyện không nói có.*

5- *Không nên uống rượu. Rượu là một chất độc được.*

Trong năm đức hạnh này, nếu một người chỉ cần phạm một giới đức này mà thôi, thì giá trị con người cũng bị mất, huống là đã phạm luôn cả năm đức thì còn gì để nói đến con người này nữa. Nhân tính họ đâu còn, chỉ còn chờ cơ hội là nó bộc phát tàn sát, giết hại như một loài thú dữ, quỷ dữ.

Quý học viên có tin không? Nếu không tin thì quý vị hãy xem báo chí, truyền hình tin tức thế giới.

Những trận chiến Hồi giáo ở các nước Trung Đông và những cuộc khủng bố thường xảy ra khắp nơi trên thế giới, có phải đó là ác quỷ không?

Bài học thứ 14:

RÈN NHÂN CÁCH DỨC HIẾU SINH Ý HÀNH, KHẨU HÀNH, THÂN HÀNH: DÙNG HƯỚNG TÌNH THƯƠNG VÀO MỘT CHỖ

*M*ột thời, Phật thuyết pháp tại thành Xá Vệ. Bấy giờ một phú trưởng giả có một người con gái đẹp. Tất cả lòng thương yêu của ông đều hướng về người con gái ấy, nên đem gả cho một thiếu niên dòng thế phiệt. Tất cả tình yêu của đôi vợ chồng thiếu niên ấy chỉ

trút cho nhau. Nhưng tuy rất thương vợ mà thiếu niêm lại rất ăn chơi. Chơi hết gia tài rồi, thương chàng, vợ chàng về xoay của cha.

Xoay lần này hết lần khác. Nhưng càng cho càng hết, tức quá, ông bèn thầm tính đem con về gả cho người khác. Vì trút hết tình thương cho chồng, nên người con gái ấy thổ lộ và hỏi chồng mưu kế.

Người chồng vô kế khả thi, nhưng bao nhiêu tình thương đều hướng cả về vợ, nghĩ không thể xa nhau được, bèn dụ vợ vào phòng rồi dùng dao giết vợ và tự sát. Theo phép nước thì cả nhà đôi vợ chồng kia và ông phú trưởng giả đều phải tù tội. Nghe thế, ông tuy rất khiếp sợ, nhưng không đau đớn bằng mất người con thương yêu. Ông bèn tìm đến chổ Phật, người mà xưa nay ông không để ý tới.

Đức Phật dạy:

- Đời khổ chỉ vì người ta hướng lòng thương của mình vào một chổ. Phóng rộng tình thương, yêu thương tất cả thì cuộc đời làm chi có tự sát và sát hại nhau.

Kinh Pháp Dụ

NHỮNG CÂU HỎI

Câu hỏi 1: Lòng thương của ông Phú hộ chỉ hướng về người con gái của mình. Cho nên mới xảy ra cái chết đau thương cho con gái, con rể và bản thân bị tù tội. Như vậy lòng thương của ông Phú Hộ là lòng thương yêu gì?

Câu hỏi 2: Vì chỉ có thương chồng nên cô gái mới bàn mưu lập kế với chồng để cha khỏi gả cho người khác, nhưng không ngờ tình thương một hướng về chồng nên cái chết mới xảy ra vô cùng thảm khốc. Như vậy lòng thương chồng của cô gái là lòng yêu thương gì?

Câu hỏi 3: Người chồng vì thương vợ, không muốn vợ mình rơi vào tay người khác, nên đóng cửa giết vợ, giết mình. Đó chỉ là tình thương một chiều hướng, đưa đến cái chết đau thương. Như vậy lòng thương vợ là lòng thương gì?

Câu hỏi 4: Ba người chỉ có đặt tình thương một hướng nhu: ông Phú Hộ chỉ đặt tình thương hướng về con gái; cô con gái chỉ đặt tình thương một hướng về chồng; người chồng chỉ đặt tình thương một hướng về vợ.

Cho nên cả ba người chỉ đặt tình thương có một hướng. Như vậy cả ba tình thương này thuộc về tình thương gì? Có phải là đức hiếu sinh không?

Câu hỏi 5: Lòng yêu thương đặt nhiều hướng là lòng yêu thương gì? Nó có phải là đạo đức hiếu sinh không?

TRẢ LỜI NHỮNG CÂU HỎI

Trả lời câu hỏi 1: Lòng thương của ông Phú Hộ là lòng thương yêu ích kỷ, thuộc về cá nhân nhỏ hẹp. Lòng thương yêu ấy nằm trong thất tình lục dục.

Trong xã hội loài người, vì lòng thương yêu ấy mà người ta có thể đâm giết nhau không gớm tay. Ông Phú Hộ chỉ biết thương con gái mình, đặt tình thương có một chỗ, vì thế vô tình ông đã gián tiếp giết con gái, giết con rể và làm cho mình ở tù. Thật là đáng thương thay!

Trả lời câu hỏi 2:

Lòng thương chồng của cô gái là lòng yêu thương ích kỷ nhỏ hẹp, chỉ đặt có một hướng về chồng. Do đó mới đem đến cái chết do

chồng giết.

Lòng yêu thương ấy là lòng thương yêu trong thất tình lục dục chỉ có một hướng, cho nên mới đem đến cảnh chết thương tâm và làm tan nát một gia đình đang hạnh phúc an vui.

Trả lời câu hỏi 3:

Lòng thương vợ là lòng thương ích kỷ nhỏ hẹp trong thất tình lục dục, nên khi gặp những cảnh ngang trái khó khăn không giải quyết được, nên thường đi đến chõ tự sát hoặc sát hại những người thân. Đó là một thứ tình thương chiếm hữu. Chiếm hữu có nghĩa vợ hay chồng là vật sở hữu của riêng mình, không thể để cho người khác xâm chiếm. Do lòng yêu thương chiếm hữu ích kỷ ấy mà cảnh gia đình tan nát.

Trả lời câu hỏi 4:

Cả ba tình thương này thuộc về tình thương ích kỷ, nhỏ mọn, hẹp hòi, nó thuộc về tình thương trong thất tình lục dục. Tình thương một hướng.

Trả lời câu hỏi 5:

Lòng yêu thương đặt nhiều hướng là lòng yêu thương thuộc về ĐỨC HIẾU SINH TỬ VÔ LUỢNG TÂM, nó là một thứ tình thương yêu

rộng lớn như trời cao, như biển rộng.

Bởi làm người chúng ta cần phải tu học và rèn luyện nhân cách ĐỨC HIẾU SINH TỪ VÔ LUỢNG TÂM này, để luôn luôn lúc nào cũng sống với đức HIẾU SINH. Nhờ có sống với ĐỨC HIẾU SINH rộng lớn như vậy mới đem lại sự an vui cho mình, cho người và cho tất cả sự sống trên hành tinh này.

BÀI LÀM:
**“NÓI VỀ ĐỨC HIẾU SINH KHẨU
HÀNH”**

Bài học thứ 15:

RÈN NHÂN CÁCH DỨC HIẾU SINH Ý HÀNH, KHẨU HÀNH, THÂN HÀNH: BÀI HỌC TỪ MỘT CHUYẾN ĐI

Năm tôi 18 tuổi, một buổi sáng cha tôi nhờ tôi lái xe đưa ông đến một ngôi làng Vĩnh Phúc cách đó khoảng 18 dặm, với điều kiện tôi phải đưa xe đi tu sửa lại tại một nơi sửa xe gần đó. Vừa mới biết lái, lại ít khi

được chạy xe nên tôi vui vẻ đồng ý ngay. Tôi đưa cha đến làng Vĩnh Phúc, hứa sẽ quay lại đón ông vào 4 giờ chiều, rồi lái xe đến nơi sửa xe và để lại đó.

Được tự do đến chiều, tôi quyết định đi xem vài bộ phim tại một rạp chiếu bóng cách đó không xa. Những thước phim hấp dẫn đã cuốn hút tôi đến nỗi tôi quên cả thời gian. Khi bộ phim sau cùng kết thúc, tôi mới giật mình nhìn xuống đồng hồ. Sáu giờ tối! Tôi đã trễ hẹn với cha cả hai tiếng đồng hồ!

Chắc cha sẽ giận lắm nếu biết tôi đi coi phim! Ông sẽ không bao giờ cho tôi đi xe nữa. Tôi quyết định sẽ lấy lý do là chiếc xe cần sửa thêm vài thứ, nên đã tốn nhiều thời gian hơn. Tôi đến nơi sửa xe, lấy xe rồi chạy đến nơi hẹn gặp cha. Ông đang đứng kiên nhẫn đợi tôi tại góc đường. Tôi xin lỗi và bào chữa cho mình như đã sắp đặt. Cha nhìn tôi bằng một ánh mắt mà có lẽ sẽ chẳng bao giờ tôi quên!

- Ba thất vọng vì con đã nói dối ba, Minh à!

- Ba nói gì cơ? Con nói thiệt mà ba.

Cha nhìn tôi:

- Khi thấy con đến muộn, ba đã gọi điện

cho nơi sửa xe để hỏi xem có chuyện gì không, họ bảo với ba là con chưa tới lấy xe. Vậy là chiếc xe không bị trục trặc gì cả, đúng không?

Một cảm giác tội lỗi vây bủa quanh tôi, tôi lí nhí thú nhận với cha là đã đi đến rạp chiếu bóng, cha lắng nghe, gương mặt hiện lộ vẻ buồn bã.

- Ba không giận con, mà giận chính bản thân mình. Ba đã không làm tròn bổn phận của người cha, khi sau từng ấy năm con vẫn cảm thấy rằng con cần phải nói dối ba. Ba đã thất bại! Böyle giờ ba sẽ đi bộ về nhà, và suy nghĩ xem mình đã làm gì không đúng trong suốt bao nhiêu năm qua.

- Nhưng từ đây về nhà đến 18 dặm lận. Trời đã tối rồi, ba không thể làm điều đó được!

Mặc cho tôi can ngăn, xin lỗi và nói gì đi nữa, cha vẫn không hề lay chuyển. Tôi dành phái để cha xuống xe và đón nhận một bài học đau đớn trong đời. Cha bắt đầu đi dọc theo con đường đầy bụi. Tôi nhảy vội lên xe và lái theo sau, hy vọng cha sẽ nghĩ lại. Những lời biện hộ, ăn năn của tôi suốt dọc đường như chẳng hề lọt vào tai cha, Ông cứ phớt lờ, im lặng và trầm ngâm buồn bã. Tôi

đã lái xe theo cha đến hết quãng đường.

Nhìn cha tự vầy vò về thể xác lẩn tinh thần, lòng tôi đau đớn vô hạn. Nhưng đó cũng là bài học thành công nhất của cha tôi. Tôi không bao giờ dám nói dối cha nữa.

NHỮNG CÂU HỎI

Câu hỏi 1: Minh nói dối với cha là hành động thiếu đạo đức gì?

Câu hỏi 2: Người cha nói: “Ba thất vọng vì con đã nói dối ba, Minh ạ!” Lời nói này là đạo đức gì?

Câu hỏi 3: “Một cảm giác tội lỗi vây bủa quanh tôi, tôi lí nhí thú nhận với cha là đã đi đến rạp chiếu bóng, cha lắng nghe, gương mặt hiện lên vẻ buồn bã”. Câu này nói lên đạo đức gì?

Câu hỏi 4: “Ba không giận con mà giận chính bản thân mình. Ba đã không làm tròn bổn phận của người cha, khi sau từng ấy năm con vẫn cảm thấy rằng con cần phải nói dối ba. Ba đã thất bại!” Câu này dạy đạo đức gì?

Câu hỏi 5: “Ông cứ phớt lờ, im lặng và

trầm ngâm buồn bã". Câu này dạy đạo đức gì?

Câu hỏi 6: “Nhìn cha tự dày dò về thể xác lẩn tinh thần, lòng tôi đau đớn vô hạn”. Câu này dạy đạo đức gì?

Câu hỏi 7: “Nhưng đó cũng là bài học thành công nhất của cha tôi. Tôi không bao giờ dám nói dối cha nữa”. Câu này dạy đạo đức gì?

TRẢ LỜI NHỮNG CÂU HỎI

Trả lời câu hỏi 1: Minh nói dối với người cha là hành động THIẾU ĐỨC THÀNH THẬT HIẾU SINH KHẨU HÀNH, nó thuộc về bài học lớp học thứ tư: ĐỨC THÀNH THẬT TỪ BỎ NÓI DỐI. Nhưng ở đây, lấy bài học này để chỉ cho người cha dạy con về ĐỨC HIẾU SINH KHẨU HÀNH.

Người nói dối là người không có đức thương mình, thương người, tự mình làm khổ mình và làm khổ người khác. Quý học viên cứ nghĩ rằng: Khi nói dối là người ta không biết sao? Người ta không biết ngay liền, nhưng người ta sẽ phát hiện trong những

ngày sắp tới, vì trên đời này không có điều gì che dấu ai được cả. Có khi người ta biết mình nói dối nhưng người ta không nói ra, lòng tin tưởng đối với người nói dối sẽ bị mất. Cho nên người nói dối không thể dối được ai, nhất là không thể dối được mình. Mình nói một điều không có là nói dối, mình chỉ nghi ngờ người khác chứ chưa biết chắc rõ ràng mà nói ra cũng là nói dối.

Trả lời câu hỏi 2:

Người cha nói: “*Ba thất vọng vì con đã nói dối ba, Minh ạ!*” Lời nói này là THIẾU ĐỨC TIN TUỞNG HIẾU SINH KHẨU HÀNH, người cha thương con mới nói lời này. Đây là đức hiếu sinh khẩu hành. Lời nói đầy ái ngữ với một lòng yêu thương, mong muốn con trở thành một người có đầy đủ đức hạnh thành thật và đức hiếu sinh.

Một người cha thô lỗ không có đạo đức, khi chờ đợi con suốt 2 tiếng đồng hồ mà biết con nói dối thì tức giận vô cùng, liền chửi mắng:

- Đồ mất dạy, nói dối cha mây như vậy.

Nếu người cha dùng lời chửi mắng con là những lời ác ngữ thì người cha không có đạo đức hiếu sinh khẩu hành. Ngược lại, người cha dùng lời ngọt nào đầy lòng ái ngữ: “*Ba*

thất vọng vì con đã dối ba, Minh ạ!" Lời nói này rất nghiêm khắc, nhưng rất ái ngữ nhẹ nhàng, ngọt ngào mang đầy lòng yêu thương.

Trả lời câu hỏi 3:

"Một cảm giác tội lỗi vây bủa quanh tôi". Câu này nói lên ĐỨC HỐI HẬN HIẾU SINH Ý HÀNH, nói lên một sự tư duy suy nghĩ ăn năn, hối hận của người con.

Khi muốn nói hay làm điều gì thì phải tư duy suy nghĩ hậu quả của nó. Trước khi nói dối cha, Minh không suy nghĩ hậu quả: Nếu khi cha phát hiện lời nói dối của mình thì còn dám nhìn mặt cha nữa hay không? Nếu Minh tự hỏi được câu ấy thì không bao giờ có nói dối với cha, bằng cách thành thật xin lỗi cha vì xem phim lỡ quên giờ rước cha. Người cha sẽ tha thứ và không trách con. Cho nên tội nói dối là tội rất nặng.

"Tôi lí nhí thú nhận với cha là đã đi đến rạp chiếu bóng". Câu nói này là ĐỨC NHẬN LỖI HIẾU SINH KHẨU HÀNH, thương mình đã biết mình làm tội lỗi dối cha.

"Người cha lắng nghe, gương mặt hiện lên vẻ buồn bã" là ĐỨC THIẾU HOAN HÝ HIẾU SINH Ý HÀNH, người cha thương mình có đứa con thiếu đạo đức hiếu sinh và không thành thật.

Trả lời câu hỏi 4:

“Ba không giận con, mà giận chính bản thân mình. Ba đã không làm tròn bổn phận của người cha, khi sau từng ấy năm con vẫn cảm thấy rằng con cần phải nói dối ba. Ba đã thất bại!” Câu nói này dạy ĐỨC TỰ HỐI HIẾU SINH KHẨU HÀNH rất là tuyệt vời.

Trả lời câu hỏi 5:

“Ông cứ phớt lờ, im lặng và trầm ngâm buồn bã”. Câu này dạy ĐỨC IM LẶNG NHƯ THÁNH HIẾU SINH Ý HÀNH của người cha rất tuyệt vời. Đó là một hành động giáo dục con rất hay.

Trả lời câu hỏi 6:

“Nhìn cha tự vầy vò về thể xác lẫn tinh thần, lòng tôi đau đớn vô hạn”. Câu này dạy ĐỨC HỐI HẬN HIẾU SINH Ý HÀNH, đó là một sự hối hận ăn năn trong lòng người. Thật là một bài học đạo đức giá trị tuyệt vời cho những ai còn nói dối.

Trả lời câu hỏi 7:

“Nhưng đó cũng là bài học thành công nhất của cha tôi. Tôi không bao giờ nói dám dối cha nữa hay dù bất cứ với ai”. Câu này dạy ĐỨC KINH NGHIỆM HIẾU SINH Ý HÀNH muôn đời không quên cho những ai nói dối.

Bài học thứ 16:

RÈN NHÂN CÁCH ĐỨC HIẾU SINH Ý HÀNH, KHẨU HÀNH, THÂN HÀNH: GIỮ GIỚI ĐƯỢC SINH THIÊN

*M*ột thời, đức Phật ở Xá Vệ, tại tịnh xá Kỳ Hoàn, thuyết pháp cho chư Thiên nghe. Lúc bấy giờ ở nước La Duyệt Kỳ có hai vị tân học tỳ kheo muốn yết kiến đức Phật, giữa hai nước ấy có một khoảng đồng rộng, không có người ở, lại gấp thời tiết hạn hán, nên suối

hồ đều cạn. Hai người đi ngang qua, bị khát nước, chỉ gặp được vũng nước nhỏ nhưng lại bị đầy những loài trùng không thể uống được. Hai người mới bàn với nhau rằng:

- Chúng ta từ xa lại, cốt trông mong chiêm ngưỡng đức Phật, không ngờ ngày nay lại bị chết khát ở giữa đường.

Một người nói rằng:

- Thôi! Ta hãy tạm uống để khỏi chết, có vậy mới gặp được Phật. Vả lại ta có uống cũng không ai biết cả.

Người kia đáp rằng:

- Giới luật đức Phật chế ra, lấy nhân từ làm gốc. Nếu giết hại chúng sanh để tự sống thì dầu thấy Phật cũng không ích gì. Thà rằng giữ giới chịu chết, chớ không phạm giới mà được sống.

Người đầu theo ý riêng của mình: “Uống nước đỡ khát và đi đến chỗ đức Phật ở”. Người thứ hai không chịu uống nên phải chết vì khát nên được sanh lên cõi Đao Lợi Thiên. Thật là do lòng tin mạnh nên phước báo chẳng xa vậy. Nghĩ đoạn ông bèn đem hương hoa đến lê Phật rồi đứng hầu một bên.

Còn người uống nước, phải cực khổ trải qua nhiều ngày mới đến chỗ Phật ở, thấy

đáng Thế Tôn oai nghiêm, liền cúi đầu đánh lỗ, khóc lóc bạch Phật rằng:

- Con còn có người bạn cũng muốn đến yết kiến Phật, nhưng chẳng may giữa đường bị bệnh lâm chung. Dám mong đức Thế Tôn biết cho.

Đức Phật trả lời:

- Ta đã rõ rồi.

Bèn lấy tay chỉ vị tiên nhơn đứng hầu một bên mà nói rằng:

- Tiên nhơn này chính là người bạn của người đó. Người này vì giữ trọng giới luật nên được sanh lên cõi trời và được gặp ta trước người.

Lúc bấy giờ đức Thế Tôn chỉ tay vào ngực và bảo người kia rằng:

- Người tuy thấy hình Ta mà không giữ giới luật của Ta, thời tuy người thấy Ta mà Ta không thấy ngươi. Người kia tuy cách xa Ta vạn dặm nhưng vẫn giữ giới luật, thời người ấy đứng trước mặt Ta.

Lúc bấy giờ đức Phật bèn thuyết bài kệ rằng:

*Học nhiều lại nghe nhiều.
Trì giới chẳng sai phạm.*

*Hai đời được ngợi khen
Chỗ sở nguyện được thành tựu.*

*Học ít lại nghe ít
Giữ giới không chu toàn
Hai đời bị đau khổ
Chỗ sở nguyện bị tang mất.*

*Phàm học nên nghe nhiều
Xét lí nhận ý nghĩa
Đau gấp nhiều tai nạn
Không gì đáng can ngại.*

Lúc bấy giờ vị tỳ kheo nghe bài kệ xong tự xấu hổ, cúi đầu xin sám hối, im lặng suy nghĩ lời Phật dạy. Còn vị tiên nhơn tâm sanh hoan hỷ, chứng được pháp nhẫn, chúng hội hoan hỷ phụng hành.

NHỮNG CÂU HỎI

Câu hỏi 1: “Thôi! Ta hãy tạm uống để khỏi chết, có vậy mới gặp được Phật”. Lời nói này thiếu đạo đức gì?

Câu hỏi 2: “Vả lại ta có uống cũng không ai biết cả”. Lời nói này thiếu đạo đức gì?

Câu hỏi 3: Người bạn khuyên ngăn không nên uống nước có trùng là phạm giới. Lời nói như vậy là đạo đức gì?

Câu hỏi 4: Người tu sĩ đầu tiên theo ý riêng của mình: “Uống nước đỡ khát và đi đến chỗ đức Phật ở”. Lời nói này thiếu đạo đức gì?

Câu hỏi 5: “Người thứ hai không chịu uống nên phải chết vì khát, nên được sanh lên cõi Dao Lợi Thiên”. Câu này dạy đạo đức gì?

Câu hỏi 6: “Ngươi tuy thấy hình Ta mà không giữ giới luật của Ta, thời tuy ngươi thấy Ta mà Ta không thấy ngươi. Người kia tuy cách xa Ta vạn dặm nhưng vẫn giữ giới luật, thời người ấy đứng trước mặt Ta”. Đức Phật dạy đạo đức gì?

Câu hỏi 7: “Lúc bấy giờ vị tỳ kheo nghe

bài kệ xong tự xấu hổ, cúi đầu xin sám hối, im lặng suy nghĩ lời Phật dạy”, đó là đạo đức gì?

Câu hỏi 8: “*Còn vị tiên nhơn tâm sanh hoan hỷ, chúng được pháp nhẫn*”, đó là đạo đức gì?

Câu hỏi 9: *Bài này nói lên đạo đức gì?*

TRẢ LỜI NHỮNG CÂU HỎI

Trả lời câu hỏi 1: “*Thôi! Ta hãy tạm uống để khỏi chết, có vậy mới gặp được Phật*”. Lời nói này là lời nói THIẾU ĐỨC HIẾU SINH KHẨU HÀNH. Trong khi đức Phật dạy “*không nên giết hại chúng sinh*”, vậy mà chúng ta nỡ lòng nào khi thấy trong nước rất nhiều chúng sinh mà uống nước cho đành. Vả lại giới luật dạy: ‘*Thà chết chứ không hề vi phạm giới luật*’. Vì đạo đức hiếu sinh không cho phép chúng ta ăn thịt hay uống nước có chúng sinh.

Khi thọ năm giới, người cư sĩ thọ giới nào trước tiên, có phải là GIỚI KHÔNG NÊN SÁT SINH không? Đúng vậy, đầu tiên người cư sĩ tu theo Phật giáo phải chấp nhận thọ và học

tập ĐẠO ĐỨC HIẾU SINH, tức là rèn nhân cách lòng thương yêu sự sống của muôn loài đang sống trên hành tinh này.

Đức Hiếu Sinh là một bộ sách dạy về lòng thương yêu sự sống. Cho nên người cư sĩ còn không vi phạm huống là người tu sĩ. Vậy mà trong bài kinh này, vì muốn gặp Phật, người tu sĩ phải chấp nhận phạm giới sát hại chúng sinh (uống nước có trùng), tức là đánh mất lòng yêu thương chúng sinh. “*Đánh mất lòng thương yêu chúng sinh là đánh mất mạng sống của mình*”. Người không còn lòng thương yêu là người đã chết rồi chưa chôn, vì có sống cũng bằng sống thừa, sống thường làm khổ mình, khổ người. Sống như vậy để làm gì?

Đạo Phật dám xác định rõ ràng: “*Người không có lòng thương yêu chúng sinh là người đang sống trong cảnh địa ngục*”. Quý phật tử hãy học hai lời dạy trên đây cho thuộc lòng, để khéo nhắc nhở tâm mình đừng bao giờ quên: “*Lòng thương yêu đối với tất cả chúng sinh trên hành tinh này là đem lại cho hành tinh một sự sống bình an và hạnh phúc*”.

Trả lời câu hỏi 2:

“*Vả lại, ta có uống cũng không ai biết cả*”.

Lời nói này THIẾU ĐỨC THÀNH THẬT HIẾU SINH KHẨU HÀNH. Người dối trá là người không có đức hiếu sinh thương mình và thương chúng sinh, cho nên nhà sư này phạm tội giết hại chúng sinh nên phải chịu vất vả đầm sương ngũ tuyết, băng qua sa mạc rất là gian nan. Nhưng khi gặp Phật lại nhận được lời kết án về hai tội phạm: một là tội sát sinh; hai là tội vọng ngữ. Hai tội này thuộc về tội Ba La Di, tội Ba La Di là không bao giờ gặp Phật, là tội đứt đầu như tội tử hình vậy.

Tội vọng ngữ là một tội chung thân, suốt đời mình đã tự làm mất lòng tin của mình đối với mọi người; tội rất nặng, vì mình nói dối là tự mình chà đạp lên giá trị của mình, khiến cho người khác không quý trọng mình. Một nhà vua dù có uy quyền, thế lực làm cho mọi người sợ sệt, chứ không bắt buộc làm cho người ta kính trọng và mến phục mình được. Nếu nhà vua đó không có đức hiếu sinh thương dân, xem toàn dân như con mình thì một ngày nào đó nhân dân sẽ nổi lên chống đối và lật đổ.

Cho nên đức yêu thương và đức thành thật rất quan trọng đối với giá trị của con người. Người có yêu thương mình và người khác thì không bao giờ nói dối. Vì tỳ kheo này phạm

vào hai giới rất nặng, đó là sát sinh và nói dối.

Vậy quý học viên hãy đề cao cảnh giác, trước khi nói hay làm điều gì thì phải cẩn thận suy nghĩ cho kỹ rồi mới phát ngôn hay làm, nếu chưa suy nghĩ chín chắn thì hãy làm thính, im lặng như Thánh, để khi nào bình tĩnh và sáng suốt thì mới nói và làm. Có như vậy mới tránh những hậu quả đau buồn làm khổ mình, khổ người.

Trả lời câu hỏi 3:

Người bạn khuyên ngăn không nên uống nước có trùng là phạm giới. Lời khuyên như vậy là ĐỨC HIẾU SINH KHẨU HÀNH.

Có một người bạn tốt biết khuyên ngăn và chính bản thân của người bạn ấy còn can đảm, gan dạ giữ gìn giới luật nghiêm chỉnh, thà chết chứ không uống nước có trùng. Một tấm gương sáng chói đức hạnh giới luật hiếu sinh thật là cao cả và tuyệt vời. Vậy mà có vị tỳ kheo này phạm giới đức hiếu sinh thật đáng chê trách, thật không xứng đáng là đệ tử Phật.

Trả lời câu hỏi 4:

Người tu sĩ đầu tiên theo ý riêng của mình: “*Uống nước đỡ khát và đi đến chỗ đức*

Phật ở". Lời nói này THIẾU ĐỨC HIẾU SINH KHẨU HÀNH, phạm vào giới cấm sát sinh. Người tu sĩ phát ngôn phạm vào giới cấm sát sinh thì không còn xứng đáng là đệ tử của Phật.

Như chúng ta ai cũng biết, đức Phật là tượng trưng cho tâm từ bi, tức là lòng yêu thương rộng lớn thênh thang vô bờ bến. Vì thế kẻ nào phạm vào giới sát sinh thì kẻ ấy đánh mất lòng từ bi. Đánh mất lòng từ bi tức là đánh mất đức hiếu sinh rộng lớn như trời biển.

Đúng trước mọi người chúng ta xác định rất rõ:

1- Người nào giết hại và ăn thịt chúng sinh là người không đạo đức hiếu sinh, thường làm khổ mình, khổ người và khổ cả hai.

2- Người nào nói dối, lừa đảo người, nói dâm thọc, nói xấu người khác, nói lời hung dữ là người không đạo đức hiếu sinh, thường làm khổ mình, khổ người và khổ cả hai. Những người như vậy không xứng đáng là những đệ tử của Phật.

Trả lời câu hỏi 5:

Người thứ hai không chịu uống nước có

trùng nên phải chết vì khát nước. Chết giữ gìn giới luật đức hạnh hiếu sinh, tức là chết trong lòng yêu thương của mình, nên được sanh lên cõi Đao Lợi Thiên. Câu này dạy ĐỨC HIẾU SINH THÂN HÀNH không chịu uống nước.

Hành động không chịu uống nước có trùng trong lúc quá khát nước, một hành động đạo đức thương yêu cao thượng thật đáng làm gương cho chúng ta soi. Vị tỳ kheo này gan dạ chấp nhận chết, chứ không vì sự sống của mình mà uống nước giết hại chúng sinh, lòng thương yêu chúng sinh của vị tỳ kheo thật là cao cả thay! Thật là đáng cho chúng ta ca ngợi và tán thán lòng yêu thương ấy.

Vị tỳ kheo ấy rất xứng đáng là đệ của Phật, nhờ lòng thương yêu ấy mà vị tỳ kheo thoát ra mọi sự khổ đau của quy luật nhân quả, nên được sống an vui và thân tâm thanh thản, an lạc và vô sự.

Trả lời câu hỏi 6:

“*Người tuy thấy hình Ta mà không giữ giới luật của Ta, thời tuy người thấy Ta mà Ta không thấy người. Còn người kia tuy cách xa Ta vẫn dặm nhưng vẫn giữ giới luật, thời người ấy đúng trước mặt Ta*”. Câu này đức Phật dạy QUẢ VỊ ĐỨC HIẾU SINH THÂN,

KHẨU, Ý HÀNH. Người nào sống biết thương yêu mọi sự sống trên hành tinh này là người ở gần bên Phật, người nào đánh mất lòng yêu thương là người sống xa Phật. Đó là điều đúng như vậy, vì Phật là lòng thương yêu rộng lớn vô bờ bến, cho nên người nào có lòng yêu thương thì sẽ tương ứng với lòng yêu thương của Phật, tức là sống bên Phật.

Trả lời câu hỏi 7:

“Lúc bấy giờ vị tỳ kheo nghe bài kê xong tự xấu hổ, cúi đầu xin sám hối”. Câu này đức Phật dạy ĐỨC HỐI HẬN HIẾU SINH Ý HÀNH, đó là sự hối hận tội lỗi về những việc làm sai phạm giới của vị tỳ kheo đánh mất lòng yêu thương của chính mình.

Người nào khi đánh mất lòng yêu thương của mình mà không biết hối hận ăn năn, thì người ấy phải chịu mọi sự khổ đau từ đời này sang đời khác. Khi đánh mất lòng thương yêu là đánh mất hạt giống lành, và người ấy sẽ sống như một đời sống động vật tự làm khổ mình, khổ người khác và khổ tất cả loài vật khác. Người nào khi đánh mất lòng yêu thương của mình là đánh mất mạng sống của mình, sống mà như chết.

Trả lời câu hỏi 8:

“Còn vị tiên nhơn tâm sanh hoan hỷ,

chứng được pháp nhän”, là kết quả của người trì giới. Đó là QUẢ VỊ ĐỨC HIẾU SINH TỪ BỎ GIẾT HẠI CHÚNG SINH.

Chỉ có lòng yêu thương mà con người trở thành một người toàn thiện, một người không còn bị ác pháp chi phối tâm, luôn luôn bất động thật là tuyệt vời.

Chỉ có lòng yêu thương mà con người trở thành một người chứng quả giải thoát vô lậu. Bởi vậy ông Phú Lâu Na và em ông, Cấp Cô Độc chỉ có thành tựu lòng yêu thương mà chứng quả A La Hán, mà trong kinh sách nguyên thủy thường nhắc đến. Đó là những gương hạnh tu tập TỰ VÔ LUỢNG TÂM, tức là tu hạnh HIẾU SINH.

Trả lời câu hỏi 9:

Bài này đại ý nói lên đạo đức HIẾU SINH Ý HÀNH, KHẨU HÀNH và THÂN HÀNH TỪ BỎ GIẾT HẠI CHÚNG SINH.

Bài này căn cứ vào giới luật để xác định người tu sĩ Phật giáo đúng và người tu sĩ Phật giáo sai. Người tu sĩ không phạm giới là người tu sĩ Phật giáo còn người tu sĩ phạm giới là tu sĩ của ngoại đạo mang hình sắc tu sĩ Phật giáo mà thôi, họ không bao giờ được gần Phật, dù có ở bên Phật nhưng vẫn cách xa Phật muôn trùng vạn dặm.

Một người tu sĩ giữ giới luật trọn vẹn liền chứng được PHÁP NHÃN THANH TỊNH; còn một người tu sĩ phạm giới liền đọa ĐỊA NGỤC KHỔ ĐAU.

Như vậy giới luật đức hạnh rất quan trọng, xin quý học viên lưu ý và hãy đề cao cảnh giác, khi tu hành thì đừng để vi phạm vào bất cứ một giới luật nào.

Hãy tôn trọng giới luật đức hạnh, nó là đời sống của người đệ tử Phật. Giới luật là một vị Thầy vĩ đại sẽ hướng dẫn chúng ta đi đến nơi đến chốn bình an và hạnh phúc; giới luật là vòng tay thương yêu của người mẹ hiền. Nó sẽ bảo bọc, chăm sóc chúng ta, trong lúc gặp nhiều khó khăn.

Bài học thứ 17:

RÈN NHÂN CÁCH ĐỨC HIẾU SINH Ý HÀNH, KHẨU HÀNH, THÂN HÀNH: BỎ QUA OÁN HỜN

Một thương gia trong một thị trấn nhỏ nọ, có hai người con trai sinh đôi. Hai chàng trai cùng làm việc tại cửa hàng của cha mình.

Khi ông qua đời, họ thay ông trông coi cửa hàng đó. Mọi việc đều êm đẹp cho đến một ngày kia, khi một tờ giấy bạc biến mất. Người em đã để tờ giấy bạc đó trên máy đếm tiền rồi đi ra ngoài với khách hàng. Khi anh quay lại, tờ giấy bạc đã biến mất. Người em hỏi người anh:

- Anh có thấy tờ giấy bạc đâu không?

Người anh đáp:

- Không.

Tuy thế, người em vẫn không ngưng tìm kiếm và gạn hỏi:

- Anh không thể không dụng đến nó. Tờ giấy bạc không thể tự đứng dậy và chạy đi được! Chắc chắn anh phải thấy nó!

Sự buộc tội phảng phất trong giọng nói của người em. Căng thẳng bắt đầu tăng lên giữa hai anh em họ. Sự oán giận cũng theo dấy mà len vào. Không lâu sau, một hố ngăn cách gay gắt và sâu thẳm đã chia cách hai chàng trai trẻ. Họ không thèm nói với nhau một lời nào. Cuối cùng, họ quyết định không làm chung với nhau, và một bức tường ngăn cách đã được xây ngay giữa cửa hàng. Sự thù địch và oán giận cũng lớn lên tiếp theo 20 năm sau đó, lan đến cả gia đình của họ. Một

ngày nọ, một người đàn ông đỗ xe ngay trước cửa hàng. Ông ta bước vào và hỏi người bán hàng:

- Anh đã ở đây bao lâu rồi.

Người bán hàng đáp rằng anh đã ở đây cả cuộc đời.

Vị khách nói tiếp:

- Tôi phải nói với anh điều này. 20 năm trước, tôi đã đi xe lửa và tạt vào thị trấn này. Lúc đó tôi đã không ăn gì suốt ba ngày. Khi tôi đến đây bằng cửa sau và thấy tờ giấy bạc trên máy tính tiền, tôi đã bỏ vào túi mình rồi ra ngoài. Những năm qua tôi không thể quên điều đó. Tôi biết nó không phải là món tiền lớn, nhưng tôi phải quay lại đây và xin anh thứ lỗi.

Người đàn ông lạ mặt ngạc nhiên khi thấy những giọt nước mắt lăn trên má của người bán hàng trạc tuổi trung niên này. Anh ta đề nghị:

- Ông có vui lòng sang cửa bên và kể lại chuyện này cho người đàn ông trong cửa hàng đó được không?

Rồi người đàn ông lạ càng ngạc nhiên hơn khi thấy hai người đàn ông trung niên, trông giống nhau, ôm nhau khóc ngay trước cửa

hàng. Sau 20 năm, rạn nứt giữa họ đã được hàn gắn. Bức tường thù hận chia cắt hai anh em họ đã được đập bỏ.

Trong cuộc sống có những điều nhỏ nhặt vẫn thường xảy ra và vô tình chia cắt con người với nhau, những lời nói vội vàng không suy nghĩ, những lời chỉ trích, buộc tội hay những lời trách cứ oán hờn. Và khi đã bị chia cắt, họ có thể không bao giờ quay lại với nhau được nữa. Phương cách tốt nhất để tránh những tình huống gây tổn thương này là bỏ qua những lỗi lầm nhỏ của nhau. Điều này không dễ dàng, nhưng cũng chẳng phải là quá khó khăn. Bỏ đi những bức dọc rồi bạn có thể sẽ ngạc nhiên khi thấy mình chẳng mất bao nhiêu năng lượng để xây dựng sự gắn bó với những người bạn yêu mến.

NHỮNG CÂU HỎI

Câu hỏi 1:

"Người em hỏi người anh:

- Anh có thấy tờ giấy bạc đâu không?

Người anh đáp:

- Không.

Tuy thế, người em vẫn không ngưng tìm

kiếm và gạn hỏi”. Câu này thuộc về pháp gì trong ngũ triền cái? Câu này thiếu đạo đức gì?

Câu hỏi 2: “Anh không thể không dung đến nó. Tờ giấy bạc không thể tự đứng dậy và chạy đi được! Chắc chắn anh phải thấy nó!” *Lời nói này thiếu đạo đức gì?*

Câu hỏi 3: “Tôi phải nói với anh điều này. 20 năm trước tôi đã đi xe lửa và tạt vào thị trấn này. Lúc đó tôi đã không ăn gì suốt ba ngày. Khi tôi đến đây bằng cửa sau và thấy tờ giấy bạc trên máy tính tiền, tôi đã bỏ vào túi mình rồi ra ngoài. Những năm qua tôi không thể quên điều đó. Tôi biết nó không phải là món tiền lớn, nhưng tôi phải quay lại đây và xin anh thứ lỗi”. *Câu này dạy đạo đức gì?*

Câu hỏi 4: “Người đàn ông lạ mắt ngạc nhiên khi thấy những giọt nước mắt lăn trên má của người bán hàng trạc tuổi trung niên này”. *Câu này dạy đạo đức gì?*

Câu hỏi 5: Người em đề nghị: “Ông có vui lòng sang cửa bên, và kể lại chuyện này cho người đàn ông trong cửa hàng đó được không?” *Câu nói này là đạo đức gì?*

Câu hỏi 6: “Rồi người đàn ông lạ càng

ngạc nhiên hơn khi thấy hai người đàn ông trung niên, trông giống nhau, ôm nhau khóc ngay trước cửa hàng. Sau 20 năm, rạn nứt giữa họ đã được hàn gắn. Bức tường thù hận chia cắt hai anh em họ đã được đập bỏ". Câu này dạy đạo đức gì?

Câu hỏi 7: “Trong cuộc sống có những điều nhỏ nhặt vẫn thường xảy ra và vô tình chia cắt con người với nhau, những lời nói vội vàng không suy nghĩ, những lời chỉ trích, buộc tội hay những lời trách cứ oán hờn. Và khi đã bị chia cắt, họ có thể không bao giờ quay lại với nhau được nữa”. Đoạn này dạy đạo đức gì?

Câu hỏi 8: “Phương cách tốt nhất để tránh những tình huống gây tổn thương này là bỏ qua những lỗi lầm nhỏ của nhau”. Câu này dạy đạo đức gì?

Câu hỏi 9: “Điều này không dễ dàng, nhưng cũng chẳng phải là quá khó khăn. Bỏ đi những bức dọc rồi bạn có thể sẽ ngạc nhiên khi thấy mình chẳng mất bao nhiêu năng lượng để xây dựng sự gắn bó với những người bạn yêu mến”. Câu này dạy đạo đức gì?

TRẢ LỜI NHỮNG CÂU HỎI

Trả lời câu hỏi 1: "Người em hỏi người anh:

- Anh có thấy tờ giấy bạc đâu không?

Người anh đáp:

- Không.

Tuy thế, người em vẫn không ngưng tìm kiếm và gạn hỏi người anh". Câu này thuộc về pháp NGHI trong ngũ triền cái. Nghi có nghĩa là nghi ngờ, nghi ngờ là một pháp ác trong năm pháp ác của tâm. Đó là: 1- THAM; 2- SÂN; 3- SI; 4- MẠN; 5- NGHI. Người em

nghi ngờ người anh lấy tiền, nghi ngờ người anh tham lam. Câu nói của người em: “*Tuy thế, người em vẫn không ngưng tìm kiếm và gạn hỏi...*”. Câu này THIẾU ĐẠO ĐỨC HIẾU SINH Ý HÀNH. Nó là ngòi thuốc nổ khởi sự cho một sự chia rẽ, li gián giữa hai người hoặc nhiều người. Ở đâu có nghi ngờ, ở đó mất đoàn kết; ở đâu có nghi ngờ, ở đó nội lực bị suy yếu; ở đâu có nghi ngờ, ở đó có khổ đau; ở đâu có nghi ngờ, ở đó không có lòng yêu thương. Cho nên lòng nghi ngờ là một ác pháp cực ác, nó đánh mất tất cả đạo đức của con người, nhất là đức hiếu sinh.

Một khi người ta sinh nghi ngờ người khác thì lòng thương yêu sẽ bị đánh mất, lòng yêu thương đánh mất thì chỉ còn tâm ghét cay, ghét đắng, v.v... Chỉ còn lòng căm ghét là nỗi khổ đau tày miên trong lòng người nghi ngờ.

Cho nên người tu hành theo Phật giáo là phải biết triệt hạ tâm nghi, nếu tâm nghi còn là còn khổ đau. Một người đi tu mà nghi Thầy dạy mình là tự mình giết mình, tự mình chặt đầu mình. Tâm nghi ghê gớm như vậy, chính nó đã đem đến biết bao nhiêu sự đau khổ cho nhau trong cuộc đời này.

Trả lời câu hỏi 2:

Người em xác quyết: “Anh không thể

không dụng đến nó. Tờ giấy bạc không thể tự đứng dậy và chạy đi được! Chắc chắn anh phải thấy nó!" Lời nói này là lời kết tội người anh bằng cách lý luận, bắt bí người khác phải chấp nhận tội lỗi. Đó là một lời nói THIẾU ĐẠO ĐỨC HIẾU SINH KHẨU HÀNH; lời nói kết tội như tòa án; lời nói làm đau khổ người; lời nói làm chết người.

Tuy lời nói này không thô lỗ nhưng gay gắt kết tội như đinh đóng, như tòa án phán quyết, một lời nói không còn một chút lòng thương yêu nào cả. Lời nói sắc bén hơn gươm dao.

Chỉ có một số tiền nhỏ mọn không ra gì, thế mà làm cho tình anh em đang thương nhau gắn bó như nước với sữa lại trở thành hận thù, hai người không nhìn mặt nhau nữa.

Tiền bạc là chuyện nhỏ mọn vậy mà khiến cho anh em chia lìa. Vì không lấy tiền nên người anh không thể chấp nhận một người em ăn nói đầy vẻ khinh mạn, xem thường người anh ruột của mình chẳng ra gì.

Lòng nghi ngờ mà anh em phải chia lìa 20 năm trời mặt không nhìn mặt nhau kỹ, thật là đau lòng. Phải không quý phật tử?

Trong tâm mỗi người chúng ta đều có năm triền cái. Năm triỀN cái có nghĩa là năm cái

màn ngăn che, nếu một trong năm cái màn ngăn che này khởi lên thì đức hiếu sinh sẽ biến mất. Đức hiếu sinh biết mất thì một bầu trời đau khổ hiện ra. Bởi vậy, bất cứ lúc nào khi tâm chúng ta khởi lên niệm THAM, SÂN, SI, MẠN, NGHI thì mau mau phải dập ngay và diệt trừ tận gốc bằng lòng thương yêu của chúng ta. Vì chỉ có lòng yêu thương thì mới diệt trừ năm tâm ác độc này. “LÒNG YÊU THƯƠNG LÀ ĐỆ NHẤT PHÁP DIỆT TRỪ TÂM THAM, SÂN, SI, MẠN, NGHI”. Xin quý phật tử lưu ý, để biết sử dụng lòng yêu thương đúng thời thì lợi ích rất lớn cho quý vị.

Trả lời câu hỏi 3:

Người khách lạ nói: “Tôi phải nói với anh điều này. 20 năm trước, tôi đã đi xe lửa và tạt vào thị trấn này. Lúc đó tôi đã không ăn gì suốt ba ngày. Khi tôi đến đây bằng cửa sau và thấy tờ giấy bạc trên máy tính tiền, tôi đã bỏ vào túi mình rồi ra ngoài. Những năm qua tôi không thể quên điều đó. Tôi biết nó không phải là món tiền lớn, nhưng tôi phải quay lại đây và xin anh thứ lỗi”. Câu này dạy ĐẠO ĐỨC HIẾU SINH LY THAM. Dù trong khi đói, lấy cắp số tiền của người khác suốt 20 năm mà vẫn không quên trả lại, trả số tiền cho người chủ của nó. Người này không phải là người tham lam trộm cắp.

Sự việc xảy ra trên đây đều do quy luật của nhân quả, khiến cho hai anh em nhà kia phải sống chia lìa trong suốt 20 năm đau khổ ôm một mối oan ức, hận lòng. Đó là để trả nhân đời trước vì hai anh em người này đã gieo duyên ly gián.

Trả lời câu hỏi 4:

“Người đàn ông lạ mặt ngạc nhiên khi thấy những giọt nước mắt lăn trên má của người bán hàng trạc tuổi trung niên này”.
Câu này dạy ĐÀO ĐỨC HIẾU SINH Ý HÀNH.

Làm sao không khóc được? Hai mươi năm anh em sống như kẻ thù không bao giờ muốn nhìn mặt nhau. Nỗi đau của tình ruột thịt không làm sao giải tỏa nổi. Đột ngột người khách lạ đến cửa hàng người em nói ra một sự thật cách đây 20 năm để phá tan lòng nghi ngờ, thì dù ai có gan trời cũng phải khóc.

Nước mắt của người em là nước mắt hối hận lòng yêu thương của mình chứng tỏ lòng đau khổ suốt 20 năm trong sự vô minh nghi ngờ của mình.

Trả lời câu hỏi 5:

“Người em đề nghị: “Ông có vui lòng sang cửa bên và kể lại chuyện này cho người đàn

ông trong cửa hàng đó được không?" Câu nói này là ĐẠO ĐỨC HIẾU SINH KHẨU HÀNH giải tỏa mối nghi ngờ. Nếu không có ông khách lạ này thì không bao giờ giải tỏa mối oan ức hận lòng của người anh, dù chết xuống tuyên đài vẫn không tan. Lời cầu thỉnh ông khách đến cửa hàng của người anh kể lại sự tình xảy ra cách đây 20 năm để giải trừ một nỗi lòng đau khổ của hai anh em nhà kia. Thật là một việc hy hữu.

Trả lời câu hỏi 6:

"Rồi người đàn ông lạ càng ngạc nhiên hơn khi thấy hai người đàn ông trung niên, trông giống nhau, ôm nhau khóc ngay trước cửa hàng. Sau 20 năm, rạn nứt giữa họ đã được hàn gắn. Bức tường thù hận chia cắt hai anh em họ đã được dẹp bỏ". Câu này dạy ĐẠO ĐỨC HIẾU SINH THÂN HÀNH. Hai người khóc và ôm nhau, đó là thực hiện lòng yêu thương ý hành thật là thấm thía.

Trả lời câu hỏi 7:

"Trong cuộc sống có những điều nhỏ nhặt vẫn thường xảy ra và vô tình chia cắt con người với nhau, những lời nói vội vàng không suy nghĩ, những lời chỉ trích, buộc tội hay những lời trách cứ oán hờn. Và khi đã bị chia cắt, họ có thể không bao giờ quay lại với

nhau được nữa.” Đoạn này phân tích từng hành động sẽ đánh mất đạo đức hiếu sinh. Vậy quý học viên hãy lưu ý và cảnh giác, suy tư từng tâm niệm để rồi mới phát ngôn:

- 1- Những lời nói vội vàng không suy nghĩ.
- 2- Những lời chỉ trích, buộc tội.
- 3- Những lời trách cứ oán hờn.

Câu chuyện trên đây là bài học về ĐÀO ĐỨC HIẾU SINH LÀM NGƯỜI, đó cũng là những điều cần nhắc để chúng ta lấy đó suy ngẫm cuộc đời, sống như thế nào đúng, sống như thế nào sai.

Trả lời câu hỏi 8:

“Phương cách tốt nhất để tránh những tình huống gây tổn thương này là bỏ qua những lỗi lầm nhỏ của nhau”. Câu này dạy ĐÀO ĐỨC HIẾU SINH Ý HÀNH. Chỉ có đạo đức hiếu sinh mới là phương cách tốt nhất để tránh những tình huống gây tổn thương, gây chia rẽ và có thể bỏ qua những lỗi lầm nhỏ nhặt của nhau bằng lòng tha thứ và yêu thương.

Trả lời câu hỏi 9:

“Điều này không dễ dàng, nhưng cũng chẳng phải là quá khó khăn. Bỏ đi những

bực dọc rồi bạn có thể sẽ ngạc nhiên khi thấy mình chẳng mất bao nhiêu năng lượng để xây dựng sự gắn bó với những người bạn yêu mến". Câu này dạy ĐẠO ĐỨC HIẾU SINH Ý HÀNH.

Muốn bỏ qua những bức dọc ngã mạn, những tức giận thù oán, những điều nghi ngờ, những lòng tham lam không đáy, những mê mờ không sáng suốt thì chỉ có lòng yêu thương thì mới xóa bỏ những trạng thái tâm ác ở trên.

Bất cứ trên đời này có những sự khổ đau như thế nào, có những ác pháp như thế nào, muốn thoát ra mọi sự khổ đau ấy và các ác pháp thì chỉ có lòng yêu thương rộng lớn mới cứu chúng ta thoát khỏi; mới đem chúng ta đến với tâm thanh thản, an lạc và vô sự. Vì vậy ở đâu có tình thương yêu thì ở đó có sự bình an, yên vui và hạnh phúc.

Vì thế chúng ta nên nhớ: Đức hiếu sinh là một pháp môn ly dục ly ác pháp tuyệt vời. Trong cuộc sống hằng ngày chúng ta cần phải phát triển tri kiến đạo đức này, hễ có một ác pháp nào tác động vào thân tâm thì tri kiến đức hạnh ấy sẽ quét sạch ra khỏi thân tâm, nó sẽ mang lại sự bình an cho chúng ta.

Bài học thứ 18:

RÈN NHÂN CÁCH ĐỨC HIẾU SINH Ý HÀNH, KHẨU HÀNH, THÂN HÀNH: LÀM MẸ SAO NƠ NHÃN TÂM GIẾT CON MÌNH?

*D*ây là một bài trên báo Công An, đăng tin ngày 9/11/2006, nói lên những bà mẹ nỡ tâm giết những đứa con máu mủ của mình.

Bảng tóm lược thống kê trong năm 2006 đã có 18.821 thai nhi được nạo bỏ, thật là

đáng thương, con người giết con người. Ai là người chịu trách nhiệm tội ác này. Nếu một người giết một người thì luật pháp hiện hành của nhà nước kết tội tử hình hoặc chung thân. Vậy mà 18.821 thai nhi bị nạo bỏ thì những người mẹ trẻ này xử tội như thế nào? Mời quý phật tử hãy đọc tin tức này thì rõ:

“Mỗi năm ở Việt Nam có khoảng 1,4 triệu ca nạo phá thai, trong đó 500 ngàn ca ở tuổi vị thành niên, 25% số ca chưa lập gia đình. Chỉ riêng chín tháng đầu năm 2006 ở bệnh viện Từ Dũ đã có 18. 821 ca nạo phá thai và số trẻ vị thành niên đến đây nạo phá thai rất nhiều”.

NHỮNG CÂU HỎI

Câu hỏi 1: “Báo Công An đăng tin ngày 9/11/2006 đã nói lên những bà mẹ trẻ nỡ tâm giết những đứa con máu mủ của mình”. Đây là hành động thiếu đạo đức gì?

Câu hỏi 2: “Bảng tóm lược thống kê trong năm 2006 đã có 18.821 thai nhi được nạo bỏ, thật là đáng thương, con người giết con người”. Bảng tóm lược trên đây chứng tỏ con người thiếu đạo đức gì?

Câu hỏi 3: Vậy 18.821 thai nhi bị nạo bỏ thì những người mẹ trẻ này xử tội như thế nào?

(Sau 18 năm kể từ ngày ra đời, nghĩa trang Anh Hài - nghĩa trang bào thai tại xã Hương Hồ, huyện Hương Trà, TT-Huế, đã đón nhận hơn 36 nghìn thai nhi bị chối bỏ. Đau lòng hơn, con số này đang tăng nhanh đến chóng mặt... Báo điện tử Dân Trí ngày 05/4/2010)

TRẢ LỜI NHỮNG CÂU HỎI

Trả lời câu hỏi 1: “Báo Công An đăng tin ngày 9/11/2006 đã nói lên những bà mẹ trẻ nỡ tâm giết những đứa con máu mủ của mình”. Đây là một hành động THIẾU ĐẠO ĐỨC HIẾU SINH THÂN HÀNH.

Một hành động tội lỗi rất lớn, người mẹ mà không thương giọt máu của mình, nỡ nhẫn tâm ném bỏ giọt máu ruột thịt của mình như ném bỏ một món đồ phế thải.

Vì danh dự ư?! Nếu vì danh dự mà thành tội ác giết con của mình thì danh dự đó để làm gì. Phải không quý học viên?

Danh dự lớn nhất là lòng yêu thương, người có lòng thương yêu biết tha thứ mỗi lỗi lầm của người khác, đem lại sự an vui cho mình, cho người là danh dự lớn nhất trên thế gian này. Người giết con mà có danh dự gì, chỉ che giấu được người khác, chứ làm sao che giấu được tâm mình. Chuyện trai gái, chồng vợ là chuyện rất tầm thường, nhưng con người hơn các loài động vật là lòng chung thủy, biết thương nhau, có trách nhiệm chồng vợ và con cái khi đã hòa hợp cuộc sống với nhau, chứ không phải vì chữ trình giá đáng nghìn vàng mà làm nên tội giết người, nhất là người mẹ lại giết con của mình thì tội còn nặng nhất trong lịch sử loài người.

Hỡi các cháu gái thân thương! Khi các cháu đã lỡ lầm không làm chủ được tâm mình thì hãy tự thương mình, thương con của mình, đó là danh dự lớn nhất đời của các cháu. Các cháu dám gan dạ vượt qua những

dư luận dị nghị thiêu đạo đức của những người ăn không ngồi rồi nói chuyện tào lao thiên hạ. Có xấu gì mà các cháu lại sợ, đó là quy luật con đường nhân quả sinh diệt, tạo ra biết bao nhiêu khổ đau cho loài người. Nếu các cháu biết nhân quả thì các cháu giữ mình, đừng để rơi vào con đường tội ác đầy chông gai và nhiều khổ đau. Nhưng khi đã lỡ bước chân vào đó thì các cháu hãy can đảm gan dạ vượt qua dư luận, đừng tạo thêm tội ác giết mình và con mình. Thì thật tội lỗi lắm các cháu ạ!

Nếu các cháu biết thương mình và con mình thì đẹp trên dư luận khen chê tốt xấu mà đi. Trên đời này không có điều gì xấu cả, mà chỉ có ác và thiện; ác là đau khổ; thiện là hạnh phúc an vui. Nếu các cháu nạo bỏ thai nhi là các cháu tạo tội lỗi giết người. Các cháu có biết không?

Trả lời câu hỏi 2:

“Bảng tóm lượt thống kê trong năm 2006 đã có 18.821 thai nhi được nạo bỏ, thật là đáng thương, con người giết con người”. Bảng tóm lượt trên đây chứng tỏ con người THIẾU ĐẠO ĐỨC HIẾU SINH Ý HÀNH, THÂN HÀNH VÀ KHẨU HÀNH trầm trọng.

Bảng thống kê trong một năm mà số thai

nhi bị giết là 18.821 người, thật đáng ghê sợ lòng ác độc của con người, một tội lỗi tàn ác giết con trong lúc những thai nhi còn trứng nước đều vô tội. Đạo Phật vì lòng hiếu sinh không chấp nhận những hành động giết người như thế này. Trong nước có trùng cùn không uống, thà chết chứ không phạm giới sát sinh. Cho nên người theo Phật giáo đã học đạo đức hiếu sinh thì làm sao nạo bỏ thai nhi cho đành. Phải không quý phật tử?

Trả lời câu hỏi 3:

Vậy 18.821 thai nhi bị nạo bỏ thì những người mẹ trẻ này xử tội như thế nào, xin quý vị định tội.

Những tội giết người này không thể kết án cho các cháu được. Tại sao vậy?

Tội lỗi này là tội lỗi chung của xã hội loài người, thiếu giáo dục đạo đức hiếu sinh về mọi mặt của con người. Vì thế tình trạng mẹ giết con mới xảy ra khắp nơi trên thế gian này. Con người giết con người thật ghê gớm, thật kinh khủng.

Tội ác này đã lén ám nền giáo dục của con người, nền giáo dục đang thiếu đạo đức trầm trọng, mà người đang nắm vận mạng giáo dục phải chịu trách nhiệm trước pháp luật về những tội ác này. Những người đang nắm

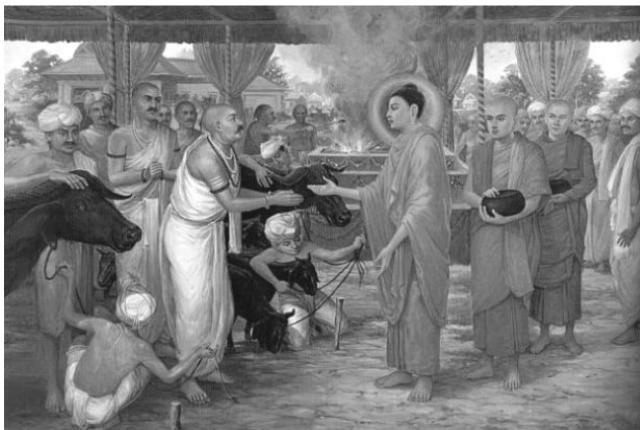
vận mạng giáo dục thế giới cần phải lưu ý và quan tâm đến đạo đức hiếu sinh hơn nữa, thì may ra những tội ác này mới chấm dứt.

Về kế hoạch hóa gia đình, hạn chế nạn sinh đẻ đông con, tránh nạn nhân mẫn thế giới, thì Phật giáo có những phương pháp giáo dục đào tạo nâng cao đạo đức nhân bản - nhân quả hạn chế tình dục, tâm sinh lý không bị rối loạn, không cần một loại thuốc nào ngừa thai cả, không cần phải đặt vòng, đặt thuốc, châm cứu, cắt thiến, v.v...

Vì những kế hoạch hóa gia đình, hạn chế mức sinh đẻ đông con như trên sẽ sinh ra nhiều chứng bệnh phụ khoa làm mất sức khỏe của giới nữ rất nhiều, và còn làm rối loạn tâm sinh lý của con người, mất chức năng sinh đẻ. Cho nên hiện giờ, những kế hoạch hóa gia đình đó đã lỗi thời, đưa con người trở thành những ác quỷ: người mẹ giết con, đương nhiên pháp luật phải chấp nhận đó là tội giết người. Xin quý vị hãy dự lớp học RÈN LUYỆN NHÂN CÁCH ĐẠO ĐỨC GIA ĐÌNH lớp thứ ba, NGŨ GIỚI nói về ĐỨC CHUNG THỦY.

Bài học thứ 19:

RÈN NHÂN CÁCH ĐỨC HIẾU SINH Ý HÀNH, KHẨU HÀNH, THÂN HÀNH: CÚNG TẾ VÀ CHỮA BỆNH

*T*ôi thấy nhiều đạo hữu theo Phật cũng đã lâu, thế sao mỗi khi đau ốm lại cúng tế ôn ào, khấn vái liên miên? Hỏi thì họ nói vâng theo lời Phật dạy. Vậy đạo Phật là mê tín chăng?

Nghĩ cũng tội cho đạo Phật thiệt. Ở ngoài người ta nhìn cử chỉ của những người tự xưng

là phật tử, rồi dựa theo đó mà phê bình Phật giáo. Có bao giờ họ chịu khó tìm hiểu giáo lý để hiểu thế nào là chân tinh thần đạo Phật đâu? Đạo hữu hãy lắng nghe câu chuyện sau đây, rồi hiểu đạo Phật có phải là đạo cúng tế chữa bệnh hay không?

Một thời ở Ấn Độ có ông vua tên là Hòa Mặc, không biết tôn kính Tam Bảo, chỉ thờ quỷ thần, theo bọn phạm chí, giết hại sinh linh để tế lễ. Một hôm mẫu hoàng bị bệnh nặng, các danh y đều phải bó tay, vua phải mời các vị Bà La Môn đến cúng tế, các vị này nói rằng:

“Mẫu hoàng mắc bệnh là vì âm dương không điều hòa, trời đất tinh tú đảo lộn. Vậy phải thuyết đàn tế giao. Dùng 100 con thú, mỗi loài mỗi con và dùng một đứa nhỏ, đem giết để tế thần linh, có vậy mới lành bệnh được”.

Lệnh vua truyền ra, toàn dân trong nước đều khiếp sợ, nhà ai có con nít thì dấu kín trong nhà. Còn các loài thú bị tìm bắt kêu khóc thảm thiết chấn động cả đất trời.

Đức Phật thương hại cho vị quốc vương ngu mê vô trí, bèn cùng với đại chúng đến chỗ tế đàn. Vua thấy Phật đường xa, liền xuống kiệu, cất lọng đánh lễ. Phật hỏi:

- Đại vương lập đàn làm gì?

Vua đáp:

- Mẫu hoàng lâm bệnh, phải lập đàn tế sinh để cầu đảo trời đất quỷ thần.

Đức Phật nói:

- Đại vương hãy nghe kỹ điều này: muốn được lúa phải cày bừa gieo mạ; muốn giàu sang phải bố thí; muốn sống lâu phải làm lành; muốn được trí tuệ phải học hành nghiên cứu. Nghĩa là muốn được quả gì phải trồng nhân ấy, không thể lẩn lộn. Vả lại đã là người giàu có thì không bao giờ dùng đồ ăn uống của kẻ nghèo. Các hàng chư thiên lấy 7 món báu làm cung điện, áo quần ăn uống đầy rẫy, đâu có bỏ những món cam lồ để đến ăn những thức ô uế của loài người cúng tế hay sao? Tế tự cầu đảo chỉ làm mê hoặc chúng sanh, đảo lộn chánh tà: giết sinh mạng cứu sinh mạng làm cho người tiến mau đến cõi chết, tức là tự giết mình.

Lúc bấy giờ, đức Thế Tôn bèn thuyết bài kệ rằng:

*“Làm người muốn sống lâu
Phải làm hạnh đại từ
Không nên thờ quỷ thần
Giết trâu ngựa tế tự”.*

Đức Phật thuyết bài kệ xong, vua liền lãnh ngộ được nghĩa đạo, tâm sanh hoan hỷ. Mẫu hoàng nghe được lời Phật dạy, trong lòng nhẹ nhàng, tiêu trừ được bệnh hoạn, còn các vị Bà La Môn liền ăn năn, sám hối thọ giáo làm đệ tử.

Đạo hữu xem đau bệnh thì uống thuốc, đau bệnh thì nghe pháp để trừ tâm bệnh: muốn sống lâu thì phải cứu mạng cho tất cả sanh linh. Đau bệnh mà cầu đảo thì ngu dốt, giết người để cứu mình thì tự sát. Cho nên người giết loài vật ăn thịt mà mong cầu bổ khỏe bình an thì không bao giờ có.

Lời Phật dạy rõ ràng như ban ngày, chỉ có loài người là ưa bịt mắt để hiểu lầm mình và hiểu lầm mọi người.

NHỮNG CÂU HỎI

Câu hỏi 1: Các vị Ba La Môn nói: "Mẫu hoàng mắc bệnh là vì âm dương không điều hòa, trời đất tinh tú đảo lộn. Vậy phải thuyết đàm tế giao. Dùng 100 con thú, mỗi loài mỗi con và dùng một đứa nhỏ, đem giết để tế thần linh, có vậy mới lành bệnh được". Lời dạy trên đây của các Bà La Môn là lời dạy

thiếu đạo đức gì?

Câu hỏi 2: “Lệnh vua truyền ra, toàn dân trong nước đều khiếp sợ, nhà ai có con nít thì dấu kín trong nhà. Còn các loài thú bị tìm bắt kêu la thảm thiết chấn động cả đất trời”. Lời truyền lệnh trên đây của vua thiếu đạo đức gì?

Câu hỏi 3: “Đức Phật thương hại cho vị quốc vương ngu mê vô trí, bèn cùng với đại chúng đến chở tế đàn”. Câu này nói về đạo đức gì?

Câu hỏi 4: “Đại vương hãy nghe kỹ điều này: muốn được lúa phải cày bừa gieo mạ; muốn giàu sang phải bố thí; muốn sống lâu phải làm lành; muốn được trí tuệ phải học hành nghiên cứu. Nghĩa là muốn được quả gì phải trồng nhân ấy, không thể lẩn lộn”. Lời dạy này của đức Phật thuộc về đạo đức gì?

Câu hỏi 5: “Vả lại đã là người giàu có thì không bao giờ dùng đồ ăn uống của kẻ nghèo. Các hàng chư thiên lấy 7 món báu làm cung điện, áo quần ăn uống đầy rẫy, đâu có bỏ những món cam lồ để đến ăn những thức ô uế của loài người cúng tế hay sao?” Câu này đức Phật dạy đạo đức gì?

Câu hỏi 6: “Tế tự câu đảo chỉ làm mê hoặc chúng sanh, đảo lộn chánh tà: giết sinh mạng cứu sinh mạng làm cho người tiến mau đến cõi chết, tức là tự giết mình”. Câu này đức Phật dạy đạo đức gì?

Câu hỏi 7: “Đạo hữu xem đau bệnh thì uống thuốc, đau bệnh thì nghe pháp để trừ tâm bệnh: muốn sống lâu thì phải cứu mạng cho tất cả sanh linh. Đau bệnh mà câu đảo thì ngu dốt, giết người để cứu mình thì tự sát”. Câu nói này dạy đạo đức gì?

Câu hỏi 8: Đại ý bài này dạy đạo đức gì? Thuộc về đạo đức nhân quả cận tử nghiệp báo hay đạo đức nhân quả hiện tại nghiệp báo?

TRẢ LỜI NHỮNG CÂU HỎI

Trả lời câu hỏi 1: Các vị Ba La Môn nói: “Mẫu hoàng mắc bệnh là vì âm dương không điều hòa, trời đất tinh tú đảo lộn. Vậy phải thuyết đàn tế giao. Dùng 100 con thú, mỗi loài mỗi con và dùng một đứa nhỏ, đem giết để tế thần linh, có vậy mới lành bệnh được”. Lời dạy trên đây của các Bà La Môn là lời dạy THIẾU ĐỨC THÀNH THẬT HIẾU

SINH KHẨU HÀNH.

Các Bà La Môn dùng lời dối gạt vua để giết hại chúng sinh và giết trẻ con (người): “Âm dương không điều hòa, trời đất tinh tú đảo lộn”. Làm gì có chuyện âm dương không điều hòa, trời đất tinh tú đảo lộn. Tất cả pháp trong vũ trụ đều theo một quy luật của nhân quả vận hành: thời tiết nóng hay lạnh, mưa hay nắng, gió bão hay không gió bão, thuận hay nghịch đều do nhân quả. Một năm có bốn mùa Xuân, Hạ, Thu, Đông đều do luật nhân quả điều khiển. Điều hòa hay không điều hòa, trời đất tinh tú đảo lộn hay không đảo lộn là do luật nhân quả thiện ác chứ chẳng có ông Thánh, ông Thần nào làm đảo lộn. Vì thế cầu cúng là một sự lừa đảo của các tôn giáo thần quyền. Hành động lừa đảo dối gạt người là hành động vô đạo đức THÀNH THẬT. Người vô đạo đức thành thật là người vô đạo đức HIẾU SINH, vì không biết thương mình, thương người và thương tất cả chúng sinh nên mới tâu vua giết hại chúng sinh để cúng tế Thần, Thánh, Ma, Quỷ, v.v...

Những người này không biết luật nhân quả, không biết sự tương ứng của nhân quả, không biết sự báo ứng của nhân quả nên că gan dám giết hại chúng sinh để tế đàn. Làm điều ác như vậy sẽ gặt lấy quả khổ đau không

trốn đâu cho khỏi.

Bởi các vị Bà La Môn bày vẽ cầu cúng là những người lừa gạt người, tội lỗi rất lớn, họ là những người vô đạo đức hiếu sinh không biết thương mình, thương người, thương tất cả chúng sinh. Giết hại chúng sinh để cầu cúng tế lễ đó là làm khổ mình, khổ người và khổ tất cả chúng sinh, tội ác ấy rất lớn.

Trả lời câu hỏi 2:

“Lệnh vua truyền ra, toàn dân trong nước đều khiếp sợ, nhà ai có con nít thì dấu kín trong nhà. Còn các loài thú bị tìm bắt kêu la thảm thiết chấn động cả đất trời”. Lời truyền lệnh của vua là lời dạy THIẾU ĐẠO ĐỨC HIẾU SINH KHẨU HÀNH. Lời truyền lệnh ấy là một lời rất ác, giết hại sinh linh và giết luôn cả người (trẻ em).

Một lời truyền lệnh của vua làm cho toàn dân trong nước sợ hãi, thật là một lời ác độc.

Ví dụ: Người cha bảo:

- Hôm nay ngày giỗ ông nội, các con bắt hai con gà và ba con vịt giết để làm cỗ cúng ông bà.

Lời nói như vậy là lời nói ác, lời nói không đạo đức hiếu sinh, lời nói làm cho hai con gà và ba con vịt phải chết.

Chúng ta là những người học đạo đức hiếu sinh, phải yêu thương tất cả chúng sinh, phải cẩn thận từng lời nói, không nên nói những lời ác. Phải từ bỏ và tránh xa.

Trả lời câu hỏi 3:

“Đức Phật thương hại cho vị vua quốc vương ngu mê vô trí, bèn cùng với đại chúng đến chô tế đàn”. Câu này nói về ĐẠO ĐỨC HIẾU SINH THÂN HÀNH.

Vì lòng yêu thương chúng sinh và trẻ em, nên đức Phật cùng đại chúng đến chô nhà vua tế đàn cầu cúng, khuyên ngăn nhà vua đừng làm ác, đó là hành động hiếu sinh cứu khổ chúng sinh tuyệt vời. Chúng ta là những người học đạo đức hiếu sinh thì đâu nỡ lòng nào giết hại và ăn thịt chúng sinh cho đành, nhưng thấy ai còn giết hại và ăn thịt chúng sinh thì chúng ta nên tìm đến khuyên ngăn. Tìm đến khuyên ngăn tức là đạo đức hiếu sinh thân hành.

Trả lời câu hỏi 4:

Đức Phật khuyên nhà vua: “Đại vương hãy nghe kỹ điều này: muốn được lúa phải cày bừa gieo mạ; muốn giàu sang phải bố thí; muốn sống lâu phải làm lành, đừng giết hại chúng sinh; muốn được trí tuệ phải học hành nghiên cứu. Nghĩa là muốn được quả gì phải

trông nhân áy, không thể lẩn lộn". Lời dạy của đức Phật thuộc về ĐÀO ĐỨC HIẾU SINH KHẨU HÀNH.

Lời đức Phật dạy trên đây là lời dạy đạo đức nhân bản - nhân quả: "*Muốn được lúa phải cày bừa gieo mạ; muốn giàu sang phải bố thí; muốn sống lâu phải làm lành, đừng giết hại chúng sinh; muốn được trí tuệ phải học hành nghiên cứu*". Lời dạy này xác định rất rõ gieo nhân nào thì gặt quả nấy, một lời dạy rất chân thật, không lừa đảo dối gạt người. Trồng cây ớt thì phải gặt quả trái ớt cay; trồng cây chanh thì phải gặt lấy quả trái chanh chua; trồng cây xoài thì gặt lấy quả trái xoài ngọt , v.v... Đó là quy luật nhân quả đang hoạt động trong vũ trụ, đang chi phối và điều hành mọi sự sinh hoạt của vạn vật mà không có một đấng vạn năng nào làm thay được. Cho nên các vị Bà La Môn cầu cúng tế lễ là dối gạt người, là một hành động vô đạo đức, gieo sự mê tín vào lòng người thật đáng chê trách. Chính những tôn giáo gieo rắc những giáo điều mê tín lạc hậu vào tư tưởng con người, khiến con người sống phi đạo đức nhân bản - nhân quả, chỉ còn biết dựa lưng vào thần, thánh, quỷ, ma, v.v...; khiến con người đánh mất sức tự chủ, chỉ còn tha lực cầu khẩn van xin, luồn cúi, bái lạy.

Lời dạy của đức Phật trên đây là lời dạy đạo đức hiếu sinh khẩu hành nhân quả, nó có một giá trị thiết thực, cụ thể cho đời sống của loài người; nó có một giá trị lợi ích rất lớn là đem lại sự an vui và hạnh phúc cho loài người.

Trả lời câu hỏi 5:

“Vả lại đã là người giàu có thì không bao giờ dùng đồ ăn uống của kẻ nghèo. Các hàng chư thiên lấy 7 món báu làm cung điện, áo quần ăn uống đầy rẫy, đâu có bỏ những món cam lồ để đến ăn những thức ô uế của loài người cúng tế hay sao?” Câu này đức Phật dạy ĐẠO ĐỨC HIẾU SINH KHẨU HÀNH tuyệt vời.

Câu này đức Phật dạy những hành ảnh cụ thể như: Một người giàu có thì không bao giờ ngồi ăn những món ăn của người nghèo khổ. Thưa quý phật tử, lời dạy này có đúng không?

Một người nhà giàu không thể ngồi ăn củ khoai lang, khoai mì, lúa mạch, củ chuối, rau lá cây rừng, v.v... như người nghèo.

Chư thiên, thần, thánh ăn uống đầy rẫy, những món ăn cam lồ, có đâu lại ăn uống những thức ăn cúng tế ác độc giết hại sinh linh và uế trực của loài người.

Sự so sánh những món ăn uống của người giàu và người nghèo, của loài người và chư thiên, rất rõ ràng để chứng minh cho chúng ta thấy sự lừa đảo cúng bái của các tôn giáo là một điều không đúng sự thật, chỉ là một sự lừa đảo mà thôi.

(Hình ảnh thương tâm trong lễ hội đâm trâu hiến tế của các dân tộc thiểu số Tây Nguyên, sau mỗi mùa rằm hàng năm)

Trả lời câu hỏi 6:

“Té tự cầu đảo chỉ làm mê hoặc chúng sanh, đảo lộn chánh tà: giết sinh mạng cứu sinh mạng làm cho người tiến mau đến cõi chết, tức là tự giết mình”. Câu này đức Phật dạy là ĐẠO ĐỨC HIẾU SINH KHẨU HÀNH, chỉ rõ những sự mê hoặc lừa đảo của tà giáo ngoại đạo để cảnh giác những người chưa hiểu biết về luật nhân quả.

Lời dạy đạo đức hiếu sinh này của đức Phật đã vạch rõ những lời nói dối trá phi đạo đức hiếu sinh của ngoại đạo thật tuyệt vời,

khiến cho mọi người không ai mà không hiểu những kinh sách và những giáo điều mê hoặc lừa đảo của kinh sách phát triển Bà La Môn mượn danh là Phật giáo.

Lời dạy đạo đức hiếu sinh khẩu hành của đức Phật trên đây làm sáng tỏ phân biệt đâu chánh, đâu tà, đâu thiện, đâu ác, đâu giả dối, đâu thành thật, đâu đạo đức, đâu phi đạo đức.

Người nào hữu duyên được tu học theo lời dạy đạo đức hiếu sinh này như người mù được sáng mắt, như người đi biển có la bàn, như người đi trong đêm tối có ánh đuốc.

Hạnh phúc thay cho những ai được tu học đạo đức hiếu sinh qua những lời Phật dạy, thật là phước báo vô lượng.

Trả lời câu hỏi 7:

“Đạo hữu xem thân đau bệnh thì uống thuốc, tâm đau bệnh thì nghe pháp để trừ tâm bệnh: muốn sống lâu thì phải cứu mạng cho tất cả sanh linh. Đau bệnh mà cầu đảo thì ngu dốt, giết chúng sinh để cứu mình thì tự sát”. Câu nói này Hòa Thượng Minh Châu dạy ĐẠO ĐỨC HIẾU SINH KHẨU HÀNH THƯƠNG MÌNH thật tuyệt vời. Khi có thân bệnh, tu hành chưa đủ đạo lực thì nên uống thuốc, chứ đừng cúng tế cầu an cho tai qua nạn khỏi bệnh tật tiêu trừ là ngu dốt, mê tín,

lạc hậu. Khi có tâm bệnh thì dùng đức hiếu sinh xả trừ tham, sân, si, mạn, nghi thì tâm bệnh chấm dứt.

Lời dạy đạo đức hiếu sinh của Hòa Thượng Minh Châu rất tuyệt vời, Người chỉ cho chúng ta một lối đi sáng suốt không còn một kinh sách và một giáo điều nào lừa đảo chúng ta được.

Trả lời câu hỏi 8:

Đại ý bài này dạy đạo đức hiếu sinh khẩu hành tuyệt vời, vạch rõ nhân quả hiện tại nghiệp báo và nhân quả cận tử nghiệp báo cho chúng ta hiểu biết tường tận.

Chỉ rõ những sự cúng tế cầu an, cầu siêu là sai, là mê tín là lạc hậu.

Học bài đạo đức hiếu sinh này sẽ mang nhiều lợi lạc đến với mọi người, từ đây không còn bị ai mê hoặc lừa đảo mình được. Không còn sống trong mê tín lạc hậu nữa. Phải không quý phật tử?

Bài học thứ 20:

CHÁU TRUNG THU - PLEIKU

Bị tước mất quyền Sống nhằm ngày Trung Thu 2004 (28/9 DL)

Con nằm đây, hai tay chắp, khẩn cầu
 ....lạy Mẹ Cha trăm ngàn lạy nữa
 Hãy để con - Cho con được sinh ra !

(thơ Xuân Vũ Trần Đình Ngọc)

RÈN NHÂN CÁCH ĐỨC HIẾU SINH Ý HÀNH, KHẨU HÀNH, THÂN HÀNH: NỖI ĐAU KHÔNG CỦA RIÊNG AI

*C*húng tôi đến bệnh viện Từ Dũ vào một buổi sáng cuối tháng mười, mặc dù đã hẹn

trước, nhưng các bác sĩ và y tá ở khoa kế hoạch hóa gia đình (KHHGD) vẫn rất bận rộn. Người ta vào và chờ đợi trước hành lang của khoa đông nghẹt. Trong hàng trăm khuôn mặt đang căng lên vì đợi chờ và lo lắng có những cô gái còn rất trẻ, thân hình chưa qua khỏi cái tuổi “*ăn chưa no, lo chưa tới*”, được người thân dẫn đến đây nhờ “giải quyết hậu quả”, chúng tôi cố tìm cho mình một chỗ ngồi để quan sát, nhưng trước dãy phòng khám, phòng tư vấn, các phòng phẫu thuật đều không còn chỗ trống. Một cô bé chừng 16, 17 tuổi cúi đầu rất nhanh, khi ánh mắt chúng tôi vô tình dừng lại nơi cô. Nhìn chiếc váy xanh rộng thùng thình như muốn nuốt lấy thân hình nhỏ thó của em, chúng tôi thấy thật xót xa.

Bác sĩ Nguyễn Thị Kim Dung, người đã công tác ở khoa khá lâu bảo: “*Chuyện ở đây kể hoài không hết. Chẳng ngày nào không có những trường hợp mà bác sĩ tư vấn cũng cảm thấy bất lực vì thực trạng đáng buồn của xã hội*”. Chị Dung kể, buổi sáng vừa giải quyết hai ca nạo bỏ thai cho hai cô gái tuổi 15, 16. N.T.H 15 tuổi, nhà ở Quận 8 ngay ngõ nói với bác sĩ là em không biết có thai từ khi nào. Trong một lần tan học, đợi mãi không thấy người nhà tới đón, gặp một bạn trai mới

quen đứng trước cổng trường rủ đi chơi, H đã cùng người này đi uống cà phê, và sau đó cậu ta chở H vào nhà nghỉ, đến 9 giờ tối mới đưa về.

Một thời gian sau, mẹ H thấy con có triệu chứng khác lạ, hỏi thì H bảo không có kinh nguyệt đã hai tháng. Đưa con vào bệnh viện Từ Dũ khám, trời đất như sụp đổ dưới chân bà, khi bác sĩ cho biết H đang mang thai gần mười tuần tuổi. Gạt nỗi đau sang bên, giấu biệt người nhà, mẹ H dành nhờ bác sĩ giải quyết cho H để em có thể đến trường bình thường.

Còn L.H.V 16 tuổi, ba mẹ ly hôn nên từ nhỏ sống với bà ngoại. Phụ bán hàng ở ga Sài Gòn, V quen biết với nhóm bạn sàn sàn tuổi thường lang thang ở ga. Có lần đi chơi rồi nhậu say, cả nhóm rủ nhau về nhà một người trong nhóm ngủ. Sau một thời gian, V thấy trong người đổi khác, được một người bạn hướng dẫn, V đến bệnh viện Từ Dũ khám và giải quyết hậu quả. Vào đây, V khai mình 19 tuổi, nhưng nhìn dáng dấp của cô bé, các bác sĩ biết V còn nhỏ, nên yêu cầu có người thân đi theo mới làm thủ thuật cho em được. Hôm sau V dành nhờ một người chị họ đi cùng bảo lãnh, để em được giải quyết hậu quả.

Tất cả các trường hợp đến khoa KHHGĐ - bệnh viện Từ Dũ đều được tư vấn rất kỹ về tác hại của việc nạo hút thai, cũng như biện pháp phòng tránh thai, nhưng số người quay lại bỏ thai lần sau vẫn rất nhiều, đông nhất là lứa tuổi 22-26. Có một trường hợp làm các tư vấn viên ở khoa KHHGĐ bệnh viện Từ Dũ nhớ mãi, đó là N.H.A 21 tuổi. Ấn tượng ban đầu về cô là một thân hình nhỏ nhắn, gương mặt rất xinh nhưng xanh xao. H.A đã bỏ thai ba lần ở Hà Nội, vào Từ Dũ lần này là lần thứ tư. H.A bảo, cô chưa có khả năng nuôi con, vì làm công nhân lương rất ít, không đủ chi phí cho bản thân, có con sẽ khổ. Khi được hỏi đã dùng các biện pháp tránh thai nào, H.A cho biết chưa hề thử, vì ... sợ như thế sẽ không có con. Điều H.A không biết là nguy cơ sẽ tăng cao nếu cô nạo phá thai nhiều lần. Những tai biến dẫn đến vô sinh như hở cổ tử cung, tổn thương trong tử cung, viêm dính buồng trứng không hiếm ở những trường hợp đã từng có tiền sử nạo phá thai. Sau khi được tư vấn, H.A “hứa” với bác sĩ là sẽ dùng biện pháp tránh thai và sẽ không bỏ thai lần nào nữa.

Bỏ thai ngoài ý muốn không ai cấm cản, nhưng có những trường hợp đi kế hoạch hóa, làm những người trong cuộc không biết nên

khóc hay nên cười. T.T.T là sinh viên năm thứ hai của một trường Đại học ở thành phố Hồ Chí Minh, vào phá thai lần này là lần thứ hai. T có một nhóm bạn con nhà giàu, thường tụ tập đi nhảy ở các quán bar, vũ trường. Lần đầu tiên T dính bầu là vào hôm sinh nhật 18 tuổi, T đã dâng hiến đời con gái cho người yêu. Sau khi biết cô có mang, anh chàng quất ngựa truy phong khiến T phải một mình đến bệnh viện giải quyết. Lần này T quen người khác, cũng có thai với anh ta, nhưng khi chàng đòi cưới để đứa bé có cha thì T không chịu, cô nhất định giải quyết cái thai vì con đường công danh của cô đang ở phía trước. Thế là T vác bụng bầu hơn ba tháng vào bệnh viện. Nhìn T mặc áo bầu màu hồng, tay đeo chiếc giỏ da sang trọng tim lên khoa KHHGD, các cô y tá tưởng đi nhầm nên hướng dẫn: "*Em ơi! Phòng khám thai ở dưới đất, trên này là nơi bỏ thai*". T trả lời tinh bơ: "*Không! Em đi bỏ thai đấy chứ*". Cũng vào phòng tư vấn, cũng lên bàn phẫu thuật, nhưng mặt T lạnh như tiền, không một chút e ngại hay lo sợ.

Các Bác sĩ khoa KHHGD bệnh viện Từ Dũ cũng khuyên giới trẻ khi bỏ thai ngoài ý muốn nên đến khoa KHHGD của các bệnh viện để được làm thủ thuật, đừng bao giờ vì

thiếu hiểu biết hoặc sơ gia đình và xã hội dè bỉu rồi tìm đến các cơ sở lậu, nhất là những trường hợp thai quá lớn. Hành động dại dột của các em có khi phải trả giá bằng chính mạng sống của mình. Trường hợp nạo thai lâu dẫn đến thủng tử cung, phải vào bệnh viện cấp cứu không phải là hiếm.

NHỮNG CÂU HỎI

Câu hỏi 1: “Một cô bé chừng 16, 17 tuổi cúi đầu rất nhanh, khi ánh mắt chúng tôi vô tình dừng lại nơi cô. Nhìn chiếc váy xanh rộng thùng thình như muốn nuốt lấy thân hình nhỏ thó của em, chúng tôi thấy thật xót xa”. Câu này nói lên đạo đức gì?

Câu hỏi 2: “Trong một lần tan học, đợi mãi không thấy người nhà tới đón, gấp một bạn trai mới quen đứng trước cổng trường rủ đi chơi, H. đã cùng người này đi uống cà phê, và sau đó cậu ta chở H. vào nhà nghỉ, đến 9 giờ tối mới đưa về”. Câu này nói hành động vô đạo đức gì?

Câu hỏi 3: “Một thời gian sau, mẹ H thấy con có triệu chứng khác lạ, hỏi thì H bảo không có kinh nguyệt đã hai tháng. Đưa con

vào bệnh viện Từ Dũ khám, trời đất như sụp đổ dưới chân bà khi bác sĩ cho biết H đang mang thai gần mười tuần tuổi". Câu này nói lên đạo đức gì?

Câu hỏi 4: "Gạt nỗi đau sang bên, giấu biệt người nhà, mẹ H dành nhò bác sĩ giải quyết cho H. để em có thể đến trường bình thường". Câu này nói lên thiếu đạo đức gì?

Câu hỏi 5: "Còn L.H.V 16 tuổi, ba mẹ ly hôn, nên từ nhỏ sống với bà ngoại. Phụ bán hàng ở ga Sài Gòn, V quen biết với nhóm bạn sàn sàn tuổi thường lang thang ở ga. Có lần đi chơi rồi nhậu say, cả nhóm rủ nhau về nhà một người trong nhóm ngủ. Sau một thời gian, V thấy trong người đổi khác, được một người bạn hướng dẫn, V đến bệnh viện Từ Dũ khám và giải quyết hậu quả". Câu này nói lên đạo đức gì?

Câu hỏi 6: "N.H.A 21 tuổi, ấn tượng ban đầu về cô là một thân hình nhỏ nhắn, gương mặt rất xinh nhưng xanh xao. H.A đã bỏ thai ba lần ở Hà Nội, vào Từ Dũ lần này là lần thứ tư. H.A bảo, cô chưa có khả năng nuôi con, vì làm công nhân lương rất ít, không đủ chi phí cho bản thân, có con sẽ khổ". Câu này nói lên người mẹ trẻ vô đạo đức như thế nào?

Câu hỏi 7: "T.T.T là sinh viên năm thứ

hai của một trường Đại học ở thành phố Hồ Chí Minh, vào phá thai lần này là lần thứ hai. T có một nhóm bạn con nhà giàu, thường tụ tập đi nhảy ở các quán bar, vũ trường. Lần đầu tiên T dính bầu là vào hôm sinh nhật 18 tuổi, T đã dâng hiến đời con gái cho người yêu. Sau khi biết cô có mang, anh chàng quất ngựa truy phong". Câu này nói lên vô đạo đức gì?

Câu hỏi 8: "Khiến T phải một mình đến bệnh viện giải quyết. Lần này T quen người khác, cũng có thai với anh ta, nhưng khi chàng đòi cưới để đứa bé có cha thì T không chịu". Câu này nói lên vô đạo đức gì?

Câu hỏi 9: "Cô nhất định giải quyết cái thai vì con đường công danh của cô đang ở phía trước. Thế là T vác bụng bầu hơn ba tháng vào bệnh viện". Câu này nói lên vô đạo đức gì?

Câu hỏi 10: "Em ơi! Phòng khám thai ở dưới đất, trên này là noi bỏ thai". T trả lời tinh bơ: "Không! Em đi bỏ thai đấy chứ" Cũng vào phòng tư vấn, cũng lên bàn phẫu thuật, nhưng mặt T lạnh như tiền, không một chút e ngại hay lo sợ". Câu này nói lên vô đạo đức gì?

Câu hỏi 11: "Đừng bao giờ vì thiếu hiểu

biết hoặc sợ gia đình và xã hội đè bẹu rồi tìm đến các cơ sở lậu, nhất là những trường hợp thai quá lớn. Hành động dại dột của các em có khi phải trả giá bằng chính mạng sống của mình. Trường hợp nạo thai lâu dài đến thủng tử cung, phải vào bệnh viện cấp cứu không phải là hiếm". Lời khuyên trên đây là đạo đức gì?

TRẢ LỜI NHỮNG CÂU HỎI

Trá lời câu hỏi 1: "Một cô bé chừng 16, 17 tuổi cúi đầu rất nhanh, khi ánh mắt chúng tôi vô tình dừng lại nơi cô. Nhìn chiếc váy xanh rộng thùng thình như muốn nuốt

lấy thân hình nhỏ thó của em, chúng tôi thấy thật xót xa". Câu này nói lên ĐẠO ĐỨC HIẾU SINH Ý HÀNH của người phóng viên báo Công An TP Hồ Chí Minh, thương xót các cháu gái tuổi còn trẻ quá chưa biết đời là khổ, nước mắt chúng sinh nhiều hơn nước biển, chưa biết con đường sinh tử là nơi nào.

Tội ác rất nặng là tội giết người. Một cháu bé gái 16, 17 tuổi, vì không biết con đường sắc dục là con đường đau khổ, con đường sinh diệt của nhân quả luân hồi. Người đời có mắt như mù, tưởng sắc dục là hạnh phúc nên mọi người đam mê chạy theo nó. Một cháu bé gái 16, 17 tuổi đến bệnh viện Từ Dũ nỡ tâm giết con mình thật là ghê gớm. Một phút truy hoan theo sắc dục để thành tội giết người, mà lại giết con mình. Thật tội lỗi nặng như núi. Tôi ấy không thể tha thứ được. Cháu bé gái này không tránh khỏi luật nhân quả luân hồi, khi đủ duyên cháu sẽ bị giết chết từ trong trứng nước, như hiện giờ cháu đã nạo thai giết con mình. Các cháu nên nhớ: Không có tội nào nặng hơn là tội giết người, các cháu có biết không? Nhất là người mẹ giết con thì tội ấy còn nặng gấp trăm ngàn lần.

Trả lời câu hỏi 2:

"Trong một lần tan học, đợi mãi không

thấy người nhà tới đón, gặp một bạn trai mới quen đứng trước cổng trường rủ đi chơi, H đã cùng người này đi uống cà phê và sau đó cậu ta chở H vào nhà nghỉ, đến 9 giờ tối mới đưa về". Câu này nói lên hành động THIẾU ĐẠO ĐỨC HIẾU SINH THÂN HÀNH của cô gái học sinh không biết thương mình, chỉ ngu si chạy theo con đường truy hoan sắc dục mới để cho chàng trai chở mình. Bởi vậy các cháu gái thật là dại dột, con đường truy hoan sắc dục là để lại hậu quả đau khổ mà chỉ có các cháu gái lãnh đủ. Người xưa nói: "*Đàn ông đi biển có đôi, đàn bà bà đi biển mồ côi một mình*". Con đường sắc dục bao nhiêu sự khổ đau các cháu phải gánh chịu có một mình, các cháu có biết không? Nhất là mẹ giết con tội rất nặng. Các cháu cứ nhìn bệnh viện Từ Dũ, có cháu trai nào đến đấy không? Có cháu trai nào mọc thai, nạo thai không? Có cháu trai nào làm tội giết người không?

Một phút truy hoan sắc dục, tất cả tội lỗi và mọi khổ đau các cháu gái đều phải gánh chịu cả.

Về phái nữ các cháu nghĩ sao? Các cháu có thương các cháu không? Các cháu vô đạo đức hiếu sinh với mình, các cháu tự làm khổ mình, tự làm cho mình nên tội giết người.

Về phái nam các cháu nghĩ sao? Các cháu là những người chủ mưu gây ra tội giết người, giết con. Các cháu có biết không? Các cháu có biết truy hoan sắc dục là để lại hậu quả khổ đau cho người khác gánh chịu không? Các cháu là những người hèn nhát, gây ra tội ác giết người rồi trốn chạy tội lỗi.

Truy hoan sắc dục là một hành động vô đạo đức hiếu sinh thân hành, không biết thương mình, thương người. Người đam mê truy hoan sắc dục là người không có trí tuệ, ngu si không thấy con đường sắc dục là con đường nhân quả, sinh tử luân hồi đầy đau khổ. Nếu không đau khổ sao các cháu gái đến bệnh viện Từ Dũ để làm gì?

Trả lời câu hỏi 3:

“Một thời gian sau, mẹ H thấy con có triệu chứng khác lạ, hỏi thì H bảo không có kinh nguyệt đã hai tháng. Đưa con vào bệnh viện Từ Dũ khám, trời đất như sụp đổ dưới chân bà, khi bác sĩ cho biết H đang mang thai gần mười tuần tuổi”. Câu này nói lên THIẾU ĐẠO ĐỨC HIẾU SINH THÂN HÀNH làm khổ mình, làm khổ mẹ mình, các cháu gái có thấy không? Đây! Các cháu gái có thấy không?

Một phút truy hoan sắc dục của các cháu để lại hậu quả vô cùng to lớn:

1- Làm khổ thân mình: chịu mọi sự khổ đau, mang nhiều chứng bệnh phụ khoa.

2- Làm khổ tâm mình: xấu hổ với mọi người mặt không dám nhìn ai, bị tiếng đời cười chê.

3- Làm khổ cha mẹ.

4- Làm tội giết người: nạo, mổ thai.

Các cháu gái cứ suy ngẫm những tội lỗi trên đây có đúng không?

Một phút truy hoan sắc dục là vô đạo đức hiếu sinh thân hành, không biết thương mình, thương người, tạo tội ác tày trời.

Trả lời câu hỏi 4:

“Gạt nỗi đau sang bên, giấu biệt người nhà, mẹ H dành nhờ bác sĩ giải quyết cho H, để em có thể đến trường bình thường”. Câu này nói lên người mẹ THIẾU ĐẠO ĐỨC HIẾU SINH THÂN HÀNH và đồng lõa tội giết người.

Ghê gớm thật, con người vì danh dự hão, để giữ thể diện, che đậy tội lỗi của con mình mà làm nên tội giết người. Một thai nhi nằm trong bụng mẹ làm nên tội gì mà phải bị giết (nạo, mổ bỏ).

Bệnh viện Từ Dũ đã từng chứng kiến và y bác sĩ tiếp tay làm nên tội ác giết người này.

Chỉ thống kê trong một năm 2006 mà số thai nhi bị giết là 18.821. Tôi giết người mà không bị luật pháp truy tội. Mỗi năm đều có một số thai nhi bị giết như vậy thật đáng thương, nhưng biết làm sao hơn, khi mà chương trình giáo dục đào tạo đạo đức nhân bản - nhân quả chưa có thì sự giết người này còn nhiều hơn nữa.

Hỡi các cháu gái thân thương! Các cháu hãy cẩn thận, một phút truy hoan sắc dục là các cháu phải chịu mọi sự khổ đau đầy. Các cháu có biết không?

Trong sự truy hoan sắc, dục hậu quả khổ đau và mọi sự xấu xa nhơ nhuốc đổ lên đầu các cháu, lúc bấy giờ các cháu gái phải gánh trọn mọi sự khổ đau ấy, không ai kê vai gánh vác cho các cháu đâu. Vì thế khi bước chân vào đời, các cháu phải cẩn thận với những lời đường mật lừa đảo, vô đạo đức hiếu sinh của những người vô trách nhiệm.

Đời có rất nhiều sự đau khổ mà người phái nữ gánh chịu gần hết những sự đau khổ đó, cho nên khi bước chân ra đời đừng làm như con thiêu thân các cháu ạ! Chỉ biết ánh sáng mà không biết hậu quả của ánh sáng. Các cháu cứ xem những bà mẹ đi trước có phút nào người phụ nữ vui trọn vẹn đâu? Vui đó

liên khổ đó, vui có một chút mà khổ thì không sao kể hết. Tôi nạo thai, móc thai, tôi giết con thì ai là người trực tiếp và ai là người gián tiếp các cháu có biết không? Bào thai trong lòng người mẹ mà móc ra bỏ thì các cháu là chủ mưu giết người, còn tất cả người khác như bác sĩ, người mẹ, người bạn trai mà đồng ý móc bỏ thai nhi đều là tòng phạm. Các cháu có biết không?

Trả lời câu hỏi 5:

“Còn L.H.V 16 tuổi, ba mẹ ly hôn nên từ nhỏ sống với bà ngoại. Phụ bán hàng ở ga Sài Gòn, V quen biết với nhóm bạn sàn sàn tuổi thường lang thang ở ga. Có lần đi chơi rồi nhậu say, cả nhóm rủ nhau về nhà một người trong nhóm ngủ. Sau một thời gian, V thấy trong người đổi khác, được một người bạn hướng dẫn, V đến bệnh viện Từ Dũ khám và giải quyết hậu quả”. Câu chuyện này nói lên THIẾU ĐẠO ĐỨC HIẾU SINH THÂN HÀNH của những bậc làm cha mẹ.

Trong cuộc đời này có những bậc làm cha mẹ vô trách nhiệm, chỉ biết truy hoan theo sắc dục, sống không chung thủy, nay cắp người này, mai cắp người khác; hoặc rượu chè bài bạc say xỉn, hung bạo đánh vợ đập con, khiến gia đình tan nát, đi đến cảnh ly dị, bỏ

lại những đứa con thơ dại bơ vơ giữa chợ đời, sống lang thang đâu đường xó chợ, thiếu tình thương yêu bảo vệ, dùm bọc và dạy dỗ của mẹ cha, thật là đáng thương như cháu gái trên đây. Kinh nghiệm đời chưa có làm sao không sa vào cạm bẫy của những người vô đạo đức hiếu sinh, biết truy hoan sắc dục mà chẳng biết chịu trách nhiệm bốn phận làm chồng, làm cha, để cho cháu gái này một thân phải gánh chịu mọi sự khổ đau, mọi sự nhục nhã ê chề và còn thêm tội giết con mình.

Xã hội này mọi người cần phải được giáo dục đào tạo đạo đức hiếu sinh gia đình, cần phải được cắp sách đến trường học đạo đức, từ trẻ em đến những người lớn tuổi. Nếu đạo đức hiếu sinh gia đình không được học tập thì con người sống đối với tình chồng nghĩa vợ, bốn phận với con cái còn kém xa hơn loài thú vật.

Con thiên nga, con chim quốc là hai con vật rất chung thủy, sống có tình chồng nghĩa vợ. Khi con này chết, thì con kia nhịn ăn rồi cũng chết theo, chúng không thể nào sống lẻ bạn và không chấp nhận sống với con chim khác. Loài chim thật là chung tình, chung thủy mà loài người không thể sánh kịp.

Tội nghiệp cho cháu gái này cha mẹ ly dị,

sống với bà ngoại, không có người chăm sóc dạy bảo, nên làm sao tránh khỏi bọn con trai vô đạo đức hiếu sinh dùng những lời đường mật gạt gẫm, làm sao cháu gái không sa vào cạm bẫy tội lỗi muôn vàn khổ đau, làm khổ mình, giết con mình.

Qua câu chuyện trên đây, những bậc làm cha mẹ phải thấy bốn phận trách nhiệm đạo đức hiếu sinh gia đình, khi sinh con ra là phải làm tròn bốn phận làm cha, làm mẹ, làm vợ, làm chồng:

- Thứ nhất: Vợ chồng không được ly dị. Ly dị là một hành động thiếu đạo đức hiếu sinh thân hành. Vợ chồng mà ly dị nhau còn thua loài cầm thú như: chim quốc, thiên nga. Chim cuốc khi con này chết, con kia kêu suốt thâu đêm và không ăn uống rồi chết theo. Loài chim còn có lòng chung thủy như vậy, huống là loài người sao lại tệ bạc đổi trắng thay đen, không biết xấu hổ sao?

- Thứ hai: Làm chồng không được vũ phu, hung bạo đánh, chửi mắng vợ là điều phi đạo đức hiếu sinh thân hành, khẩu hành. Làm người đàn ông cần phải nêu tránh những hành động vũ phu, hung ác vô đạo đức đó, vì những hành động đó chứng tỏ trình độ văn hóa và đạo đức của người đàn ông quá kém.

Người đàn ông chửi mắng, đánh vợ là con thú vật chứ không phải con người.

- **Thứ ba:** Làm vợ không được mắng chửi chồng, ngược lại người chồng cũng như vậy. Nếu vợ chồng mắng chửi, đánh đập nhau là hai con thú vật chứ không phải con người.

- **Thứ tư:** Phải đem tình thương dùm bọc dạy dỗ và bảo vệ con mình đến lớn khôn.

- **Thứ năm:** Làm chồng phải chung thủy với vợ, không được lang chạ với người khác, ngược lại làm vợ cũng vậy.

- **Thứ sáu:** Không được nạo, móc bỏ thai, đó là một tội ác giết người.

- **Thứ bảy:** Làm người là phải biết chế ngự lòng truy hoan sắc dục, vì đó là con đường đau khổ đưa đến làm khổ mình, làm khổ người.

Tóm lại, làm cha mẹ phải làm hết bốn phận thương yêu và bảo vệ con cái từ lúc còn nằm trong bào thai cho đến khi trưởng thành. Có như vậy mới gọi là đạo đức hiếu sinh gia đình.

Trả lời câu hỏi 6:

“N.H.A 21 tuổi, ấn tượng ban đầu về cô là một thân hình nhỏ nhắn, gương mặt rất xinh

nhưng xanh xao. H.A đã bỏ thai ba lần ở Hà Nội, vào Từ Dũ lần này là lần thứ tư. H.A bảo, cô chưa có khả năng nuôi con, vì làm công nhân lương rất ít, không đủ chi phí cho bản thân, có con sẽ khổ". Câu chuyện này nói lên người mẹ trẻ THIẾU ĐẠO ĐỨC HIẾU SINH THÂN HÀNH. Ba lần nhẫn tâm làm tội giết con ở Hà Nội và một lần giết con ở thành phố Hồ Chí Minh. Một người mẹ trẻ giết bốn đứa con. Vậy quý phật tử nghĩ sao? Có đáng lên án cháu bé gái này không?

Đây, quý phật tử hãy nghe cháu gái này nói: “*H.A bảo, cô chưa có khả năng nuôi con, vì làm công nhân lương rất ít, không đủ chi phí cho bản thân, có con sẽ khổ”.* Biết có con sẽ khổ, sao lại chạy theo truy hoan sắc dục để thành tội nhân giết người, giết con của mình. Một người phụ nữ như vậy có xứng đáng làm người phụ nữ không?

Lời nói của cháu gái này là lời nói phi đạo đức hiếu sinh. Biết lương không đủ nuôi bản thân thì phải ngăn chặn lòng truy hoan sắc dục. Biết ngăn chặn lòng truy hoan sắc dục là đạo đức hiếu sinh thương mình, thương đứa con vô tội của mình. Cả bốn lần giết con thì cháu gái này không còn là con người, mà là một ác quỷ.

Con thú còn biết thương con, cớ sao con người lại tệ hơn con thú. Chúng ta ai cũng biết, bắt đầu mang bào thai là mang đứa con trong người. Tại sao các cháu không thương giọt máu của mình thì chắc gì các cháu thương ai. Một người mẹ giết con thì trong cuộc đời không còn chỗ nào nói. Phải được kết án là những bà mẹ giết con, tội tù chung thân, tử hình.

Một xã hội điên đảo, giết người công khai mà vô tội thật đáng trách. Tại sao ngành giáo dục không giáo dục đào tạo ,hướng dẫn thanh thiếu niên nam nữ, cho chúng thông suốt sự truy hoan sắc dục là tai hại và đau khổ cho bản thân và xã hội; sự truy hoan sắc dục còn là con đường nhân quả, luân hồi sinh diệt mang đến muôn vàn sự khổ đau cho loài người; sự truy hoan sắc dục còn là con đường vô đạo đức hiếu sinh, thường làm khổ mình, khổ người và khổ cả hai, luôn luôn đem đến mọi sự khổ đau. Cuộc đời này đau khổ phần lớn là do sự truy hoan sắc dục. Xin quý học viên lưu ý.

Trả lời câu hỏi 7:

“T.T.T là sinh viên năm thứ hai của một trường đại học ở thành phố Hồ Chí Minh, vào phá thai lần này là lần thứ hai. T có một

nhóm bạn con nhà giàu, thường tụ tập đi nhảy ở các quán bar, vũ trường. Lần đầu tiên T dính bâu là vào hôm sinh nhật 18 tuổi, T đã dâng hiến đời con gái cho người yêu. Sau khi biết cô có mang, anh chàng quất ngựa truy phong". Câu này nói lên THIẾU ĐẠO ĐỨC HIẾU SINH THÂN HÀNH.

Một sinh viên đại học năm thứ hai là trình độ kiến thức rất vững vàng, thế mà không biết ngăn chặn sự truy hoan sắc dục, để trở thành một tội nhân giết người, một người mẹ giết con. Cháu có thấy không?

Điều đáng trách là cậu cháu trai này khi truy hoan với người con gái, biết có thai lại nhẫn tâm bỏ trốn: “*Sau khi biết cô có mang, anh chàng quất ngựa truy phong*”. Làm con trai dám làm phải dám chịu, phải thấy trách nhiệm của mình là người cha để con mình không bị móc bỏ, đó là tội đồng lõa giết con. Cháu có biết không?

Hành động bỏ trốn trách nhiệm như vậy cháu không xứng đáng làm người, con thú vật còn không nỡ giết con, huống cậu là cháu trai mà nỡ lòng nào giết con sao? Thế mà cháu lại bỏ trốn, đó là một điều hèn nhát; là một điều đáng chê trách, không xứng đáng làm người, cháu còn thua xa loài cầm thú. Con thú

vật còn biết thương con, liều mình bảo vệ cho con, huống cháu là con người, sao cháu tệ quá vậy? Đức hiếu sinh cháu ở đâu? Cháu có biết không? Cháu là con người hay là ác quỷ?

Đây là giới có học thức giết người, giết con. Những sinh viên đại học mà có những hành động phi đạo đức hiếu sinh như vậy thì phải xem lại nền giáo dục của Bộ Giáo Dục các nước trên thế giới.

Chương trình giáo dục đào tạo của Bộ Giáo Dục đang thiếu BỘ MÔN DẠY ĐẠO ĐỨC NHÂN BẢN - NHÂN QUẢ, vì thế con người có tài mà không có đức. Cho nên hầu hết một số sinh viên các trường đại học chạy theo dục lạc tầm thường, truy hoan sắc dục để rồi gánh lấy hậu quả là giết con của mình mang một tội ác rất nặng là tội giết người, mẹ giết con.

Những tệ nạn xã hội dãy đầy, nạn cướp của giết người, nạn hiếp dâm người lớn và trẻ em khắp nơi, nạn mài dâm từ thành thị đến nông thôn, nạn nạo thai, phá thai giết trẻ em còn trứng nước. Thật là đau thương vô cùng!

Vì sự bình an và hạnh phúc cho loài người trên hành tinh này, chúng tôi xin đề nghị các bộ Giáo Dục của các nước trên toàn cầu hãy xem lại chương trình giáo dục đào tạo của

nước minh, nếu còn thiếu BỘ MÔN ĐẠO ĐỨC, thì nên dựa vào nền đạo đức nhân bản - nhân quả của Phật giáo mà biên soạn thành giáo trình và giáo án của các lớp từ Tiểu học, Trung học đến Đại học, để giáo dục đào tạo đạo đức cho những học sinh và sinh viên có tài đức song toàn. Có vậy thì những tệ nạn xã hội mới chấm dứt và mỗi gia đình mới có hạnh phúc, xã hội mới có trật tự, đất nước mới có an ninh và phồn vinh, thịnh trị.

Thời điểm khoa học tiến bộ phát triển phục vụ đời sống vật chất cho loài người rất đầy đủ mọi tiện nghi, thì đạo đức cần phải được nâng cao lên trong tinh thần yêu thương, dùm bọc lá lành dùm lá rách; trong tinh thần yêu thương biết tha thứ mọi lỗi lầm của nhau; trong tinh thần yêu thương mọi sự sống trên hành tinh này. Có sống đạo đức được như vậy thì hành tinh này mới được sự bình an.

Trả lời câu hỏi 8:

“Khiến T phải một mình đến bệnh viện giải quyết. Lần này T quen người khác, cũng có thai với anh ta, nhưng khi chàng đòi cưới để đưa bé có cha thì T không chịu”. Câu này nói lên cháu bé gái này THIẾU ĐẠO ĐỨC HIẾU SINH THÂN HÀNH.

Con của mình mà nỡ lòng nào đem giết cho đành, trong khi cha đứa bé đòi hỏi cưới để đứa bé có cha. Cháu trai này thật gan dạ, dám làm dám chịu, không trốn tránh trách nhiệm với giọt máu của mình. Cháu trai này có đạo đức hiếu sinh, biết thương mình, thương con của mình và thương vợ mình. Cháu trai này rất đáng khen, rất đáng khâm phục, như vậy mới xứng đáng làm con trai; mới xứng đáng làm người thật là con người.

Người có đạo đức thì lấy đạo đức làm sự sống của mình thật là tuyệt vời. Nếu ai cũng như cháu trai này thì mọi người đâu có khổ đau. Còn cháu gái này rất đáng chê trách, dám chạy theo dục lạc tầm thường, truy hoan sắc dục mà không dám nhận bốn phận làm mẹ, làm vợ, chỉ biết trốn chạy thật là ích kỷ, nhỏ mọn, hẹp hòi, và còn gây tội ác giết con mình thật đáng chê trách, và đời đời làm gương xấu cho mọi người tránh.

Trả lời câu hỏi 9:

“Cô nhất định giải quyết cái thai, vì con đường công danh của cô đang ở phía trước. Rhet là T vác bụng bầu hơn ba tháng vào bệnh viện”. Câu này nói lên THIẾU ĐẠO ĐỨC HIẾU SINH KHẨU HÀNH. Vì công danh mà cháu gái này quyết tâm giết con mình, thật

là cay đắng; vì công danh mà làm nên tội ác giết người, thật là ghê gớm.

Cháu gái này là một sinh viên Đại học năm thứ hai. Từ Tiểu học, Trung học đến Đại học, cháu đã học đạo đức gì mà mở miệng nói lời ác đức như vậy: “*Cô nhất định giải quyết cái thai, vì con đường công danh đang ở phía trước*”. Công danh để làm gì, khi chết rồi cháu có mang theo được những gì công danh không? Còn tội giết con cháu phải mang theo đấy, và cháu phải trả quả giết con, cháu có biết không?

Trong cuộc đời con người sống thì chạy theo danh lợi, do chạy theo danh lợi mà làm nên biết bao nhiêu tội ác. Khi chết rồi, tiền của vật chất, nhà lầu xe cộ, danh cao chức phận quan liêu, dù cho làm vua cũng không mang theo một thứ gì cả, chỉ còn mang theo thiện ác. Vậy mà vì công danh sự nghiệp cháu giết con thì cháu không tránh khỏi trả nhân quả này: Từ hành động ác giết con của cháu sẽ tương ứng với người phụ nữ nào cũng nạo thai, móc thai như cháu hiện giờ, thì lúc bấy giờ cháu cũng là một bào thai như con cháu hiện giờ bị móc bỏ vậy. Vì sự vô minh cháu nói một lời phi đạo đức hiếu sinh, rồi đây cháu không tránh khỏi những tai họa khổ đau. Thật tội nghiệp cho cháu gái này.

Trả lời câu hỏi 10:

“Em ơi! Phòng khám thai ở dưới đất, trên này là nơi bỏ thai”. T trả lời tinh bợ: “Không! Em đi bỏ thai đấy chứ”. Cũng vào phòng tư vấn, cũng lên bàn phẫu thuật, nhưng mặt T lạnh như tiền, không một chút e ngại hay lo sợ. Câu này nói lên THIẾU ĐẠO ĐỨC HIẾU SINH KHẨU HÀNH.

Đây, quý học viên hãy nghe cháu gái đáp một cách giết con rất tự nhiên mà không còn e dè sợ sệt: *“Không! Em đi bỏ thai đấy chứ”*. Thai là cái gì? Có phải là một món đồ phế thải không? Câu nói của cháu gái dường như cháu gái này đem bỏ một món đồ phế thải không còn dùng được nữa.

Thai là một đứa bé nhỏ còn nằm trong bụng mẹ. Cháu gái này là một con người, trước kia cháu cũng là một thai nhi, sao nói lời này thì xã hội đâu còn gì là đạo đức. Phải không cháu?

Bởi vậy đời sống của loài người mà có đạo đức thì mới an vui, hạnh phúc. Còn đời sống mà không có đạo đức thì đời là tiếng khóc than khấp nơi trên thế giới.

Đời không có đạo đức thì chúng ta phải cùng nhau bắt tay, hợp sức xây dựng nền đạo đức mà một vĩ nhân ngày xưa đã để lại cho

con người. Chỉ vì chúng ta đã bỏ qua, xem nó không có giá trị bằng những vật chất, vì tin tưởng rằng làm ra nhiều của cải vật chất thì sẽ sống đời an vui và hạnh phúc. Đó là sự lầm tưởng của những nhà tư tưởng duy vật biện chứng. Vật chất chỉ là một phần sống của con người. Con người có hai phần sống rõ ràng:

1- Là vật chất mà khoa học đã phát minh và đem lại cho con người đầy đủ mọi thứ tiện nghi.

2- Là tinh thần. Tinh thần là nền đạo đức nhân bản - nhân quả mà loài người đã bỏ quên.

Đứng trước nguy cơ của xã hội loài người, con người sống trong ác pháp giết con mà không chút động lòng yêu thương. Đó là một bằng chứng con người đang thiếu đạo đức trầm trọng.

Còn kịp, ngay bây giờ các bộ Giáo Dục của các nước trên thế giới hãy tập trung đầu tư trí óc vào để biên soạn những bộ sách đạo đức nhân bản - nhân quả từ thấp đến cao cho cả nước mọi người cùng học. Được như vậy là hạnh phúc của loài người biết bao.

Đây là trách nhiệm chung của loài người, không riêng cho một quốc gia nào trên thế

giới.

Những nhà trí thức phải thấy bốn phận trách nhiệm của mình hơn bao giờ, vì đó là lợi ích chung cho toàn cầu.

Trả lời câu hỏi 11:

“Đừng bao giờ vì thiếu hiểu biết, hoặc sợ gia đình và xã hội dè bỉu rồi tìm đến các cơ sở lâu, nhất là những trường hợp thai quá lớn. Hành động dại dột của các em có khi phải trả giá bằng chính mạng sống của mình. Trường hợp nạo thai lâu dần đến thủng tử cung, phải vào bệnh viện cấp cứu không phải là hiếm”. Lời khuyên trên đây là THIẾU ĐẠO ĐỨC HIẾU SINH KHẨU HÀNH. Vì sợ gia đình, xã hội dè bỉu mà nỡ tâm giết con mình sao? Gia đình, xã hội dè bỉu không xấu ác, mà giết con mình mới xấu ác, mới tội lỗi, các cháu gái có biết không?

Gia đình, xã hội dè bỉu là một tư tưởng hẹp hòi thiếu đạo đức, không có lối thoát của người xưa. Họ xem người phụ nữ không chồng mà có thai là xấu hổ.

Khi chúng ta không tự làm chủ tâm mình vì không học đạo đức hiếu sinh thương mình, thương con mình, nên không biết phương pháp ngăn chặn lòng ham muốn truy hoan sắc dục, vì thế đã lỡ có thai thì đâu có xấu xa

gì.

Lòng ham muốn truy hoan sắc dục là một quy luật của nhân quả sinh diệt, nếu không học đạo đức hiếu sinh thì không thể nào ngăn chặn được nó. Nó là một nghiệp lực rất mạnh, thúc đẩy tất cả các loài động vật, kể luôn cả loài người đều không thoát ra nghiệp lực này. Hầu hết mọi người trên hành tinh này đều bị nghiệp lực truy hoan sắc dục này sai bảo, cho nên từ già chí trẻ, từ trí thức như các nhà bác học cho chí những người tay lấm chân bùn, ít học ngu dốt đều bị quay cuồng trong nghiệp lực này. Cho nên các cháu trai cũng như các cháu gái mới lớn không được học đạo đức nhân bản - nhân quả thì không thể nào tránh khỏi tội giết con mình. Và khi một lần giết con được mà không ai bắt tội thì sẽ có nhiều lần tiếp tục giết con như các cháu gái trong bài báo này.

Bài học thứ 21:

RÈN NHÂN CÁCH ĐỨC HIẾU SINH Ý HÀNH, KHẨU HÀNH, THÂN HÀNH: THÁI TỬ CỨU ĐỘ CHO CON NGÔNG

*M*ột thời, thái tử ở trong cung thành Ca Tỳ La Vệ. Một buổi mai mùa xuân, một đàn ngỗng trắng bay ngang cung liền bị Đề Bà Đạt Đa bắn rơi một con. Thái tử thấy vậy liền đến cứu chữa, ôm áp vào lòng, rút mũi tên ra và săn sóc một cách rất âu yếm.

Hoàng thân Đề Bà Đạt Đa cho người qua đòn, Ngài không chịu trả. Câu chuyện đem ra cho các lão thần phân xử, mỗi người mỗi ý, không biết đâu mà định đoạt. Giữa lúc ấy, có một ông già thưa rằng:

“Nếu sự sống có giá trị thật, thì người đã cứu sống một con vật đáng gìn giữ hơn là người đã định tâm giết nó. Nên đem chim giao cho người săn sóc nuôi dưỡng”.

Đến kỳ lành mạnh, Ngài liền đem trả lại tự do cho con chim bị nạn.

Thái tử chưa tu hành mà đã săn có hạt giống từ bi, thật là một bậc đại hiếu sinh!

NHỮNG CÂU HỎI

Câu hỏi 1: “Một buổi mai mùa Xuân, một đàn ngỗng trắng bay ngang cung liền bị Đề Bà Đạt Đa bắn rơi một con”. Hành động Đề Bà Đạt Đa bắn rơi một con ngỗng trắng là thiếu đạo đức gì? Hành động ấy có ác không?

Câu hỏi 2: “Thái tử thấy vậy liền đến cứu chữa, ôm áp vào lòng, rút mũi tên ra và săn sóc một cách rất âu yếm”. Hành động thái tử

cứu chữa con ngỗng trắng là đạo đức gì?

Câu hỏi 3: “Hoàng thân Đè Bà Đạt Đa cho người qua đời, Ngài không chịu trả”. Thái tử không trả con chim là hành động đạo đức gì?

Câu hỏi 4: “Nếu sự sống có giá trị thật, thì người đã cứu sống một con vật đáng gìn giữ hơn là người đã định tâm giết nó. Nên đem chim giao cho người săn sóc nuôi dưỡng”. Câu nói trên đây là đạo đức gì?

Câu hỏi 5: “Đến kỳ lành mạnh, Ngài liền đem trả lại tự do cho con chim bị nạn”. Thái tử trả tự do cho con ngỗng trắng là đạo đức gì?

TRẢ LỜI NHỮNG CÂU HỎI

Trả lời câu hỏi 1: “Một buổi mai mùa Xuân, một đàn ngỗng trắng bay ngang cung liền bị Đè Bà Đạt Đa bắn rơi một con”.

Hành động Đè Bà Đạt Đa bắn rơi một con ngỗng trắng là hành động THIẾU ĐẠO ĐỨC HIẾU SINH THÂN HÀNH. Hành động như vậy là hành động cực ác.

Một đàn ngỗng trắng đang tự do tung

cánh trên nền trời, an vui, hạnh phúc biết bao. Thình lình một con bị bắn rơi xuống, thì tất cả những con khác đều hoảng sợ và đau xót, nhất là ngỗng vợ hoặc chồng, cùng các con của nó làm sao không buồn khổ, các con ngỗng con mất cha hay mất mẹ thì làm sao tìm lại những sự chăm sóc, nuôi dưỡng, âu yếm bảo bọc của cha hay mẹ. Trước cảnh mồ côi không ai bảo vệ, những con ngỗng con sẽ sợ hãi, lo lắng khi bị những con ngỗng khác hoặc những con vật khác hiếp đáp. Nhìn cảnh ấy thật là đau lòng xót dạ.

Một hành động ác của Đề Bà Đạt Đa đã để lại một sự sợ hãi và đau khổ cho một đàn ngỗng trời và có một người đau khổ nữa đó là thái tử Tất Đạt Đa.

Hành động ác của Đề Bà Đạt Đa là một hành động đáng chê trách, một hành động mà người có đạo đức hiếu sinh không thể nào chấp nhận. Chúng ta là những đệ tử của Phật, thì phải sống như thế nào cho xứng đáng với lòng từ bi của Phật giáo.

Trả lời câu hỏi 2:

“Thái tử thấy vậy liền đến cứu chữa, ôm ấp vào lòng, rút mũi tên ra và săn sóc một cách rất âu yếm”. Hành động thái tử cứu chữa con ngỗng tráng là ĐẠO ĐỨC HIẾU

SINH THÂN HÀNH. Một hành động thương yêu tuyệt vời, thương con vật như chính thương con mình, thương bản thân mình.

Chúng ta là đệ tử của Người, phải học theo gương hạnh đức hiếu sinh này, khi gặp người hay con vật nào đang bị nạn thì phải ra tay cứu chữa, giúp đỡ, an ủi để vượt qua những khó khăn. Dù con kiến, con trùng... bất cứ con vật nào khi rơi trong vũng nước; khi bị con vật khác đuổi bắt để ăn thịt, thì chúng ta hãy mau mau cứu giúp hết sức mình để cứu thoát con vật yếu đuối hơn.

Ví dụ: Một con kiến rơi trong vũng nước, hay trong hầm cầu, chúng ta hãy mau mau đưa tay vớt lên để cứu chúng thoát chết đuối, đó là đức hiếu sinh thân hành.

Nghe tiếng kêu của một con nhái cầu cứu, chúng ta biết ngay con nhái bị con rắn bắt, nếu không cứu kịp thì con nhái sẽ bị giết chết bằng miệng của con rắn. Vì thế, khi nghe tiếng kêu cầu cứu thì mau mau chạy ra nơi xuất phát tiếng kêu, để rồi dùng cây đập bụi, đập bờ, làm cho con rắn sơ bộ con nhái. Lúc bấy giờ con nhái còn sống. nhảy được thì chúng ta nên đi vào lấy một ít thực phẩm đem cho con rắn ăn, còn con nhái không đi được, chúng ta hãy đem con nhái vào chõ đất

ẩm ướt để con nhái nằm an dưỡng, chừng nào con nhái phục hồi sống lại được thì chúng ta cho thêm một ít nước để con nhái uống. Hành động cứu giúp con nhái sống được như vậy gọi là đức hiếu sinh thân hành.

Trong cuộc sống của chúng ta chỉ có lòng thương yêu là đệ nhất pháp xả tâm tuyệt vời. Vậy Thầy mong các con hãy tu tập cho được lòng yêu thương ấy.

Trả lời câu hỏi 3:

“Hoàng thân Đề Bà Đạt Đa cho người qua đồi, Ngài không chịu trả”. Thái tử không trả con chim là hành động ĐẠO ĐỨC HIẾU SINH THÂN HÀNH.

Thường người ta bảo: “*Chim trời cá nước, ai bắt được là của người đó*”. Như vậy con chim này là của Đề Bà Đạt Đa, chứ không phải của thái tử, cớ sao thái tử không chịu trả cho Đề Bà Đạt Đa, như vậy thái tử cướp giựt con chim của người khác ư?!

Ở đây thái tử không cướp giựt con chim, mà sợ Đề Bà Đạt Đa giết con chim, nên thái tử không trả, để con chim lại chăm sóc, chừng nào con chim lành vết thương rồi thả con chim về với đàn của chúng. Hành động này là hành động đạo đức hiếu sinh thương yêu và quý trọng tất cả chúng sinh, cũng

giống như chúng ta cứu sống con nhái khỏi miệng con rắn vậy.

Khi học đạo đức hiếu sinh, từ đây về sau, chúng ta đứng trước cảnh đau khổ của bất cứ người hay con vật nào thì chúng ta hãy mở rộng vòng tay thương yêu cứu giúp chúng. Trước cảnh con vật lớn mạnh hiếp đáp con vật bé nhỏ yếu đuối, vì đạo đức hiếu sinh chúng ta can thiệp cứu lấy con vật yếu đuối bé nhỏ hơn, để đem lại sự sống bình an cho nhau.

Một con chim bị bắn chưa chết, một con cá mắc câu, một con nhái bị con rắn bắt sấp ăn thịt, một con kiến rơi vào vũng nước, một người đang bị tai nạn, một người khác đang đói khổ, cùng một người khác đang cơn giận dữ. Tất cả người và loài vật trên đây đang sống trong đau khổ, vậy chúng ta hãy đưa vòng tay thương yêu ra cứu giúp họ, đem lại sự bình an cho họ.

Cho nên khi học đạo đức hiếu sinh, đối với những người mắng chửi, mạ lị, mạt sát, nói xấu chúng ta thì chúng ta nên thương họ nhiều hơn, vì họ cũng giống như con chim bị thương, con cá mắc câu, con kiến rơi trong vũng nước, chỉ cần chúng ta mở rộng vòng tay thương yêu mới cứu họ được. Thực hiện

được như vậy mới gọi là đức hiếu sinh.

Trả lời câu hỏi 4:

“Nếu sự sống có giá trị thật, thì người đã cứu sống một con vật đáng gìn giữ hơn là người đã định tâm giết nó. Nên đem chim giao cho người săn sóc nuôi dưỡng”. Câu nói trên đây là ĐẠO ĐỨC HIẾU SINH KHẨU HÀNH của một vị quan trong triều lý luận sắc bén và vững chắc, đúng tinh thần đạo đức nhân bản - nhân quả.

Lời nói này lý luận xác định vững chắc về giá trị sự sống của muôn loài. Nếu ai chậm đến sự sống của muôn loài là người vô đạo đức hiếu sinh, không xứng đáng làm con người. Làm con người phải có lòng yêu thương rộng lớn mới được gọi là con

người.

Lời bình luận đức hạnh hiếu sinh và không hiếu sinh rất tuyệt vời: “*Nếu sự sống có giá trị thật, thì người đã cứu sống một con vật đáng gìn giữ hơn là người đã định tâm giết nó*”.

Muốn câu này nói cho dễ hiểu hơn thì xin nói lại như thế này: “*Nếu sự sống có giá trị thật, thì chỉ có lòng thương yêu mới bảo vệ giá trị sự sống ấy được*”. Vì sự sống không có lòng yêu thương, nên giá trị sự sống bị chà đạp, bị đánh mất. Trên đời ai cũng có sự sống và muốn sống, nhưng lại xem thường giá trị sự sống, nên vì sự sống mà chà đạp lên sự sống, dành phải đánh mất lòng yêu thương.

Chúng tôi xin nhắc lại, quý vị nên nhớ câu này mãi mãi, vì mỗi khi có gặp mọi chướng ngại trong cuộc đời thì lòng thương yêu sẽ giúp cho quý vị đem lại sự sống bình an.

Trả lời câu hỏi 5:

“*Đến kỳ lành mạnh, Ngài liền đem trả lại tự do cho con chim bị nạn*”. Thái tử trả tự do cho con ngỗng trắng là ĐẠO ĐỨC HIẾU SINH THÂN HÀNH.

Ôm ấp nuôι dưỡng chăm sóc, chờ cho con

ngỗng lành vết thương rồi đem thả về với đàn ngỗng, thật là một hành động thương yêu chúng sinh vô bờ bến! Chúng ta là đệ tử của Người, hãy lấy gương hạnh này mà sống với lòng yêu thương của mọi sự sống, đừng viện cớ một lý do nào để mất lòng thương yêu. Lòng thương yêu mất là quý vị mất mạng. Quý vị sống mà như chết chưa chôn, có thân mà không làm chủ.

Như quý vị đều biết, đức Phật đã dạy TỨ VÔ LUỢNG TÂM. Tứ vô lượng tâm là bốn pháp, nhưng LÒNG THƯƠNG YÊU (tử tâm) là pháp môn thứ nhất. Trong giới luật đức hạnh đức Phật dạy giới thứ nhất “KHÔNG NÊN GIẾT HẠI CHÚNG SINH”. Như vậy đạo Phật lấy đức hiếu sinh làm pháp môn thứ nhất để diệt trừ ngũ triền cái, tức là diệt trừ tâm tham, sân, si, mạn, nghi.

Hành động trên đây của thái tử đều thể hiện đức hiếu sinh. Nhờ đức hiếu sinh sẵn có trong tâm, khi thái tử tu hành thành đạo cũng do từ lòng yêu thương này.

Trước tiên chưa tu hành, Ngài thương yêu bản thân mình đang bị sinh, già, bệnh, chết, kế đó thương yêu vợ con mình đang bị sinh, già, bệnh, chết, rồi thương yêu cha mẹ cũng đang bị sinh, già, bệnh, chết, rồi nghĩ xa hơn

Ngài thương yêu mọi người cũng đang bị sinh, già, bệnh, chết, và cuối cùng Ngài thương yêu tất cả chúng sinh cũng đang bị sinh, già, bệnh, chết.

Trước cảnh khổ đau của nhân loại như vậy, vì lòng thương yêu Ngài ra đi, từ bỏ ngai vàng, vợ đẹp, con xinh và hy sinh thân mạng của mình, nhất định vượt đời tìm đạo để giải quyết tất cả nỗi khổ đau của loài người, trong LÒNG THƯƠNG YÊU.

Ngài xứng đáng là một người cha lành của nhân loại; là một vị thầy trời người của khắp cõi nhân gian; là một bậc vĩ nhân của nhân loại; là một ân nhân to lớn vô cùng, vô tận trên trái đất này.

Ngài vạch trần chân lí loài người để mọi người đều thông suốt, Ngài để lại nền đạo đức nhân bản - nhân quả sống không làm khổ mình, khổ người và khổ tất cả chúng sinh; Ngài để lại lòng thương yêu phủ trùm vạn hữu.

Bài học thứ 22:

RÈN NHÂN CÁCH ĐỨC HIẾU SINH Ý HÀNH, KHẨU HÀNH, THÂN HÀNH: VÉT THẸO

*C*hú bé đưa cho mẹ một tờ giấy mời họp hội nghị phụ huynh của trường tiểu học. Lạ thay, khi thấy mẹ bảo sẽ tham dự, chú bé lộ vẻ sững sờ! Đây là lần đầu tiên bạn học và cô giáo có dịp gặp mặt mẹ chú, nhưng chú thì chẳng muốn chút nào, chú rất ngượng ngập vì

vẻ bè ngoài của mẹ. Mặc dù khá xinh đẹp, nhưng phía bên má phải của bà có một vết sẹo rất lớn. Chú bé chưa bao giờ hỏi tại sao và trong trường hợp nào mẹ lại bị như vậy.

Suốt buổi họp lớp, chẳng ai để ý đến vết theo ấy, mà chỉ ấn tượng về vẻ duyên dáng và phong cách cư xử ấm áp của bà. Tuy vậy, chú bé vẫn bối rối và lẩn tránh mọi người. Tình cờ chú nghe lỏm được câu chuyện giữa mẹ và cô giáo chủ nhiệm. Cô giáo rụt rè hỏi:

- Da, vì sao bà lại bị vết sẹo này trên mặt vậy ạ?

Mẹ của cậu bé trả lời:

- Khi con trai tôi còn đở hỏn, nó bị kẹt trong căn phòng bị hỏa hoạn. Lửa bén dữ quá nên không ai dám xông vào, thế là tôi liều mình lao đại vào. Vừa chạy tới bên nôi của cháu thì tôi thấy một thanh xà sắp rơi xuống, không kịp suy nghĩ, tôi liền ghé thân che cho con rồi bất tỉnh luôn. May mà một anh lính cứu hỏa đến kịp và cứu hai mẹ con tôi ra. Vết theo đã thành vĩnh viễn. Nhưng tôi không bao giờ hối hận về điều đó.

Nghe xong thì chú bé chạy ùa tới, ôm chầm lấy mẹ, nước mắt lung tròng. Người chú run lên vì xúc động. Đức hy sinh của mẹ thanh cao quá! Cả ngày hôm đó, chú cứ nắm

riết lấy tay mẹ không rời.

NHỮNG CÂU HỎI

Câu hỏi 1: “Đây là lần đầu tiên bạn học và cô giáo có dịp gặp mặt mẹ chú, nhưng chú thì chẳng muốn chút nào, chú rất ngượng ngập vì vẻ bề ngoài của mẹ. Mặc dù khá xinh đẹp, nhưng phía bên má phải của bà có một vết sẹo rất lớn”. Đoạn này nói lên sự ngượng ngập xấu hổ của chú bé về vết theo trên mặt của mẹ là thiếu đạo đức gì?

Câu hỏi 2: “Khi con trai tôi còn đở hồn, nó bị kẹt trong căn phòng bị hỏa hoạn. Lửa bén dữ quá nên không ai dám xông vào, thế là tôi liều mình lao đại vào”. Câu này nói lên đạo đức gì?

Câu hỏi 3: “Vừa chạy tới bên nôi của cháu, thì tôi thấy một thanh xà sấp roi xuồng, không kịp suy nghĩ, tôi liền ghé thân che cho con rồi bất tỉnh luôn”. Câu này nói lên đạo đức gì?

Câu hỏi 4: “May mà một anh lính cứu hỏa đến kịp và cứu hai mẹ con tôi ra”. Câu này nói lên đạo đức gì?

Câu hỏi 5: “Vết theo đã thành vĩnh viễn. Nhưng tôi không bao giờ hối hận về điều đó”. Đoạn này nói lên đạo đức gì?

Câu hỏi 6: “Nghe xong thì chú bé chạy ùa tới ôm chầm lấy mẹ, nước mắt lưng tròng. Người chú run lên vì xúc động”. Hành động chú bé chạy vào, ôm chầm và khóc là đạo đức gì?

Câu hỏi 7: “Đức hy sinh của mẹ thanh cao quá! Cả ngày hôm đó, chú cứ nấm riết lấy tay mẹ không rời”. Đây là hành động đạo đức gì?

TRẢ LỜI NHỮNG CÂU HỎI

Trả lời câu hỏi 1: “Đây là lần đầu tiên bạn học và cô giáo có dịp gặp mặt mẹ chú, nhưng chú thì chẳng muốn chút nào, chú rất ngượng ngập vì vẻ bề ngoài của mẹ. Mặc dù khá xinh đẹp, nhưng phía bên má phải của bà có một vết sẹo rất lớn”. Đoạn này nói lên sự ngượng ngập, xấu hổ của chú bé về vết theo trên mặt của mẹ do sự tư duy cạn cợt, cố chấp về hình dáng bên ngoài, đó là chú THIẾU ĐẠO ĐỨC HIẾU SINH Ý HÀNH.

Chú bé thương mẹ, nhưng xấu hổ với bạn bè và cô giáo, vì trên mặt người mẹ có vết theo làm cho gương mặt mẹ xấu xí.

Trí suy nghĩ non nớt của chú bé chỉ chọn cái vẻ đẹp bên ngoài, nên chú đã tạo ra một tội lỗi rất lớn đối với mẹ, chú ngăn chặn không muốn cho mẹ tiếp xúc với ai cả, vì mẹ tiếp xúc với mọi người là chú cảm thấy xấu hổ, vì chú có một bà mẹ trên mặt có một vết theo quá xấu.

Dù mẹ mình có hình thể xấu xa bên ngoài, nhưng cũng là mẹ mình; dù mẹ mình có nghèo khổ đi buôn gánh bán bưng kiếm từng lon từng lít, nhưng cũng là mẹ mình; dù mẹ mình có ít học thua kém mọi người, nhưng vẫn là mẹ mình, thì mình phải biết kính trọng, phải biết thương yêu mẹ mình nhiều hơn nữa, vì mẹ mình kém phước nên tật nguyền, trên mặt có theo, nên nghèo khổ, nên ít học, v.v...

Mình phải hiểu rõ mỗi khi mẹ tiếp xúc với bất cứ người nào, vết theo trên mặt của mẹ mình có thể làm Người mặc cảm, buồn khổ, thì mình phải tìm lời khuyên và an ủi mẹ, để mẹ không buồn khổ, để mẹ khỏi mặc cảm với mọi người thì mới đúng đạo làm người, làm con có hiếu.

Ở đây, chú bé thấy mẹ có vết theo trên mặt, thường muốn mẹ đừng tiếp xúc với ai cả, sợ mẹ tiếp xúc với mọi người thì người ta chê cười chú có người mẹ không đẹp. Chú còn bé quá, làm sao chú hiểu luật nhân quả.

Tất cả đều do nhân quả ác nghiệp, vì vô minh không biết thiện ác nên làm theo sự hiểu biết ngu si, do lòng ham muốn thục giục, nên làm những điều ác, rồi phải gánh chịu những hậu quả, khi sinh ra phải chịu tật nguyền, người xấu xí, khuyết tật, sống trong cảnh thiếu trước hụt sau, cơm không đủ ăn, áo không đủ mặc. Do nhân quả thiện ác, cuộc đời mới xảy ra tai nạn này, tai nạn khác, vì lòng thương con mà phải hy sinh thân mình cứu con, để rồi phải chịu mang vết theo trên mặt suốt đời.

Trong xã hội loài người có rất nhiều người kém phước, do không hiểu biết luật nhân quả thiện ác nên chạy theo lòng ham muốn. Và vì thế bị lòng tham muốn điều khiển, sai khiến làm những điều ác đức, hậu quả phải gánh chịu những nỗi bất hạnh rất đau buồn như mẹ chú bé này vậy, nhưng nhờ lòng yêu thương của bà mà chuyển được quả ác, nên hai mẹ con mới được cứu thoát.

Vì thế ở đời chúng ta cần phải học đạo đức

nhân bản nhân - nhân quả, để thông suốt lý nhân quả, để biết đường đi của nhân quả, nhờ đó chúng ta sống chuyển đổi nhân quả xấu ác đau khổ trở thành nhân quả thiện lành an vui, không còn khổ đau nữa.

Câu chuyện Vết Theo trên đây cũng xác định rất rõ ràng: chỉ có lòng yêu thương chân thật mà chuyển đổi được nhân quả, lòng yêu thương bù đắp được lòng yêu thương do lòng yêu thương cao thượng.

Trả lời câu hỏi 2:

“Khi con trai tôi còn đở hồn, nó bị kẹt trong căn phòng bị hỏa hoạn. Lửa bén dữ quá, nên không ai dám xông vào, thế là tôi liều mình lao đại vào”. Câu này nói lên ĐẠO ĐỨC HIẾU SINH THÂN HÀNH tuyệt vời. Chỉ có lòng mẹ yêu thương con mạnh nhất, dám liều chết xông vào cứu con. Đúng vậy, không có người mẹ nào không thương con. Cầm thú, loài nào cũng biết thương con, dám xông pha vào chổ chết để cứu con, trước miệng hùm nanh sói không loài vật nào bỏ con. Vậy mà thời đại chúng ta hiện nay, đạo đức xuống cấp, hằng ngày biết bao nhiêu bà mẹ trẻ nạo thai móc thai đem bỏ con mình mà chẳng chút lòng xót thương. Thật là đáng trách loài người lòng thương con không bằng loài thú

vật.

Nếu mọi người trên hành tinh này đều được học và rèn luyện nhân cách đạo đức hiếu sinh làm người, biết thương yêu con mình, biết thương yêu giọt máu của mình, thì làm gì có những bà mẹ trẻ mòc thai, nạo thai. Nếu trên hành tinh này ai cũng có lòng thương yêu, thương mình, thương mọi người, thương mọi chúng sinh, và vì lòng thương yêu nên biết tha thứ mọi lỗi lầm của người khác, do đó cuộc đời này sẽ bình an và hạnh phúc biết bao.

Trả lời câu hỏi 3:

“Vừa chạy tới bên nôi của cháu thì tôi thấy một thanh xà sắp rơi xuống, không kịp suy nghĩ, tôi liền ghé thân che cho con rồi bất tỉnh luôn”. Câu này nói lên ĐẠO ĐỨC HIẾU SINH THÂN HÀNH rất tuyệt vời. Lấy thân mẹ che đây cho con, chỉ có người mẹ mới dám làm được điều này, chỉ có người mẹ mới dám hy sinh thân mình cho con mình. Thật là tình mẫu tử thiêng liêng không gì so sánh bằng!

Vậy mà có những bà mẹ trẻ lại nạo thai, mòc thai, giết con mình vì công danh, vì sự nghiệp, vì danh dự... thì thật đáng chê trách. Con thú vật còn không làm điều này.

Hình ảnh người mẹ lấy thân che chắn cho con, bảo vệ con như nhạc sĩ Y Vân đã viết: “*Lòng mẹ bao la như biển Thái Bình dạt dào...*”

Trong cuộc đời tu hành của chúng ta, nếu thực hiện được lòng yêu thương mọi người như người mẹ thương con này thì không còn có một chướng ngại nào tác động được vào tâm chúng ta, chỉ có lòng yêu thương mới xả tất cả ác pháp; chỉ có lòng yêu thương mới giúp được tâm bất động trước các ác pháp và các cảm thọ; chỉ có lòng yêu thương mới diệt ngã xả tâm; chỉ có lòng yêu thương thì tâm hồn mới thanh thản, an lạc và vô sự; chỉ có lòng yêu thương mới bảo vệ và giữ gìn chân lí. Vì thế đạo Phật được gọi là đạo TỪ BI (Đạo thương yêu tất cả muôn loài).

Trả lời câu hỏi 4:

“*May mà một anh lính cứu hỏa đến kịp và cứu hai mẹ con tôi ra*”. Câu này dạy ĐẠO ĐỨC HIẾU SINH THÂN HÀNH.

Nhân hy sinh thân mình cứu con thì quả có anh lính cứu hỏa đến kịp và cứu hai mẹ con thoát chết. Đây là nhân quả trong hiện kiếp, nhân thiện có quả lành ngay liền trong tức khắc. Người mẹ hy sinh thân mình để cứu con thì người lính cứu hỏa cứu hai mẹ con

thoát khỏi cái chết trong gang tấc.

Thật là quy luật nhân quả sắp xếp thời gian rất tuyệt vời, không sai sót một phút giây nào cả. Cho nên nhân quả xảy ra đều theo đúng lịch trình vay trả thiện ác của nó, không sai một hào li.

Nhân quả thường vay trả trong hiện kiếp hoặc vay trả ngay liền tức khắc như câu chuyện ở trên đây, hoặc xảy ra có thời gian một năm, hai năm hoặc 5, 10 năm sau. Nhưng nhân quả khứ trong một đời hay nhiều đời thì chỉ còn là một nền tảng của nhân quả hiện tại để trả vay mà thôi. Do đó chúng ta phải tỉnh giác từ thân hành, khẩu hành, ý hành để lúc nào cũng hành động theo nhân quả thiện, tránh những hành động nhân quả ác. Hành động theo nhân quả thiện tránh những hành động nhân quả ác tức là chuyển đổi nhân quả; chuyển đổi nhân quả là làm thay đổi cuộc sống, làm thay đổi cuộc đời của chúng ta, tức là chúng ta sống trong lòng yêu thương của mình đối với mọi người và mọi sự sống trên hành tinh này.

Trả lời câu hỏi 5:

“Vết theo đã thành vĩnh viễn. Nhưng tôi không bao giờ hối hận về điều đó”. Đoạn này nói lên ĐẠO ĐỨC HIẾU SINH KHẨU HÀNH

của người mẹ, không vì sắc đẹp của mình mà hối hận việc cứu con mình. Thật là một lời nói đầy lòng yêu thương cao thượng của một người mẹ trẻ.

Phụ nữ ai mà không thích sắc đẹp, họ xem sắc đẹp như là một sự sống của họ; như là sinh mệnh của họ, nếu khi mẹ sinh ra mà có một gương mặt xấu xí thì họ rất tủi thân, hoặc có một tai nạn nào xảy đến khiến gương mặt như quỷ thì họ chỉ còn muốn chết. Sống với gương mặt xấu xí là họ khổ tâm vô cùng. Sống với gương mặt xấu xí là một đời sống đen tối của người phụ nữ. Nhưng ngược lại, người mẹ trẻ này không bao giờ khổ tâm buồn rầu vì gương mặt có vết thẹo, mà người mẹ trẻ này lại thấy mình xứng đáng làm một người mẹ, người mẹ biết thương con, cho nên người mẹ này nói lên lòng thương con của mình tuyệt vời: “*Nhưng tôi không bao giờ hối hận về điều đó*”.

Người mẹ trẻ này là một phụ nữ đáng quý trọng, đáng làm gương tốt cho tất cả những người mẹ trẻ khác trong xã hội. Một người mẹ có một tâm hồn cao thượng mà người đời sau mãi mãi đều ghi nhớ không quên.

Trả lời câu hỏi 6:

“*Nghe xong thì chú bé chạy ùa tới, ôm*

chầm lấy mẹ, nước mắt lưng tròng. Người chú run lên vì xúc động". Hành động chú bé chạy ùa tới, ôm chầm lấy mẹ và khóc nức nở là ĐẠO ĐỨC HIẾU SINH THÂN HÀNH.

Chú bé khóc là vì chú thương mẹ lắm, nếu không có mẹ hy sinh, lấy thân mẹ làm tấm bình phong che chắn thì chú đã bị cây đà rơi ngay xuống chỗ chú đang nằm là chú đã chết mất rồi. Người mẹ ấy đã hy sinh gương mặt cứu chú sống. Trước kia chú cũng rất yêu thương mẹ, nên sợ mọi người gặp và chê mẹ xấu xí, làm mẹ khổ tâm buồn bã, khổ nhất là chú cũng có mặc cảm có người mẹ mang vết theo xấu xí trên mặt, nên không muốn cho mẹ gặp ai.

Giờ đây chú đã rõ vết theo trên mặt mẹ xấu xí là đánh dấu cho một tâm hồn cao

thượng, hy sinh nhanh sắc của mình để cứu đứa con còn đỏ hỏn.

Bây giờ nhìn thấy vết theo trên mặt mẹ là thấy một lòng thương yêu vô bờ bến của mẹ, lòng thương yêu ấy như biển Thái Bình dạt dào. Đức hiếu sinh của một người mẹ thương con thật là tuyệt vời, nếu mọi người trên thế gian này ai ai cũng biết thương yêu nhau như người mẹ thương con, thì loài người hạnh phúc biết bao; thì thế gian này là Thiên Đàng, Cực Lạc.

Cuộc sống con người trên thế gian này được giáo dục rèn luyện nhân cách đạo đức hiếu sinh, thì ai ai cũng sống trong lòng yêu thương chân thật, biết tha thứ mỗi lỗi lầm của nhau thì hành tinh này sẽ được bình an, yên vui và hạnh phúc vô cùng.

Trả lời câu hỏi 7:

“Đức hy sinh của mẹ thanh cao quá! Cả ngày hôm đó, chú cứ nắm riết lấy tay mẹ không rời”. Đây là hành động ĐẠO ĐỨC HIẾU SINH THÂN HÀNH.

Lòng thương yêu của người mẹ thanh cao quá! Không những đối với chú mà còn là tấm gương soi sáng cho tất cả những bà mẹ trẻ trên thế gian này đừng nạo thai, mổ thai.

Bởi vậy, chỉ có lòng yêu thương mới dám hy sinh mình cho người khác, mới đem lại hạnh phúc an vui cho con người trên hành tinh này; chỉ có lòng yêu thương chân thật mới phá tan những hận thù oán ghét; chỉ có lòng yêu thương chân thật mới không làm khổ mình, khổ người và khổ tất cả chúng sinh; chỉ có lòng yêu thương chân thật thì con người mới gần nhau mà không làm khổ cho nhau; chỉ có lòng yêu thương chân thật con người mới đem lại lợi ích cho con người, cho gia đình, cho xã hội, cho đất nước, cho thế giới.

Bởi vậy, đạo đức hiếu sinh rất cần thiết cho loài người trên hành tinh này, nếu đạo đức hiếu sinh vắng bóng thì hành tinh này là địa ngục. Vì thế tiếng kêu la, rên khóc của con người và tất cả loài vật vang dậy thấu trời xanh, máu xương của chúng sinh và của con người chất như núi, chảy như sông. Thế giới toàn là đau khổ.

Bởi đạo đức hiếu sinh quan trọng như vậy, xin mọi người hãy học cho thấu triệt, tu tập rèn luyện cho thấm nhuần.

Bài học thứ 23:

**RÈN NHÂN CÁCH
ĐỨC HIẾU SINH Ý HÀNH,
KHẨU HÀNH, THÂN HÀNH:
THÁI TỬ DÁNH ĐỔ SỰ GIẾT
SINH VẬT ĐỂ TẾ THẦN**

*M*ột thời, thái tử đi về thành Vương Xá, giữa đường gặp một đàn cừu bị dắt đưa về

thành đế vua Tân Bà La làm lẽ tế thần. Ngài đi thă̂ng đến bàn thờ, vừa gặp vua đang làm lẽ và các vị giáo sĩ Bà La Môn đang sắp sửa giết một con cừu để cúng các vị hung thần. Thái tử tự thân đến cởi trói cho con vật khỏi nạn, và giảng giải cho mọi người nghe rằng:

- Ai cũng tham sống, thế mà ai cũng thích giết hại. Ai cũng muốn tạo ra sự sống.

Ngài nói tiếp:

- Dẫu muôn loài có khác nhau, nhưng sự sống chỉ là một. Trong Thánh kinh có dạy: sau khi giết chết chúng sinh, có người sẽ đầu thai làm thú vật, và có nhiều thú vật sẽ làm người. Người và vật lẩn lộn, lúc làm người, lúc làm vật, vì thế mà vẫn cùng một dây liên lạc như anh em. Không thể lấy máu của thú vật rửa tội cho mình. Xin các vị thiên thần tha tội là một việc vô ích. Nếu các Ngài đều thiện thì các Ngài sẽ không tha thứ cho một việc làm ác như thế. Nếu các người làm ác, thì đâu có giết bao nhiêu thú vật đi nữa để cúng, các người cũng không hết ác được. Nhưng đâu thiện đâu ác, các Ngài cũng không tha tội cho ai. Tội của người nào thì người ấy phải chịu. Đây là luật nhân quả, không ai có thể vượt qua. Càng giết hại nhiều

lại càng mang lấm họa.

Giảng đến đây, Ngài cất cao giọng và nói một cách tha thiết:

- Ôi, thế giới này sẽ an vui biết bao, và biết bao điều thảm khốc sẽ không còn nữa, nếu nhân loại biết thương đến loài vật mà không nỡ tâm giết chúng để cúng và để ăn; nếu nhân loại chỉ tự nuôi sống với cây cỏ, hoa trái!

Ngài nói với một giọng rất đầy thương cảm. Các thầy Bà La Môn nghe xong đều giật hết lẽ phục mang trên mình, với hai bàn tay chùi chưa sạch máu. Một trăm con cừu được thả ra, vui vẻ chạy rong trên đường phố như vừa thoát khỏi địa ngục mà sự u mê của con người mới tạo ra. Sau đó, vua sai khắc trong đá và chạm vào gỗ đạo dụ này: “*Tù xưa đến nay, chúng ta đã phạm một tội lớn là giết súc vật để tế thần và để ăn thịt. Nhưng bắt đầu từ ngày nay, trong dân gian không ai được làm đổ máu một con vật nào, vì chúng sinh cùng chung một sự sống. Và nên nhớ rằng: những điều lành sẽ dành riêng cho những kẻ hiền lương*”.

NHỮNG CÂU HỎI

Câu hỏi 1: “Một thời, thái tử đi về thành Vương Xá, giữa đường gặp một đàn cừu bị bắt đưa về thành để vua Tần Bà Ta La làm lễ tế thần. Ngài đi thẳng đến bàn thờ, vừa gặp vua đang làm lễ và các vị giáo sĩ Bà La Môn đang sấp sửa giết một con cừu để cúng các vị hung thần”. Câu trên đây dạy đức hạnh gì?

Câu hỏi 2: Thái tử tự thân đến cởi trói cho con vật khỏi nạn là đạo đức gì?

Câu hỏi 3: “Ai cũng tham sống, thế mà ai cũng thích giết hại. Ai cũng muốn tạo ra sự sống”. Lời dạy này là đạo đức gì?

Câu hỏi 4: “Dẫu muôn loài có khác nhau, nhưng sự sống chỉ là một”. Lời dạy này là đạo đức gì?

Câu hỏi 5: “Sau khi giết chết chúng sinh, có người sẽ đầu thai làm thú vật, và có nhiều thú vật sẽ làm người. Người và vật lẩn lộn, lúc làm người, lúc làm vật, vì thế mà vẫn cùng một dây liên lạc như anh em”. Lời dạy này là đạo đức gì?

Câu hỏi 6: “Không thể lấy máu của thú

vật rửa tội cho mình”. Lời dạy này là đạo đức gì?

Câu hỏi 7: “Xin các vị thiên thần tha tội là một việc vô ích”. Lời dạy này là đạo đức gì?

Câu hỏi 8: “Nếu các Ngài đều thiện thì các Ngài sẽ không tha thứ cho một việc làm ác như thế”. Lời dạy này là đạo đức gì?

Câu hỏi 9: “Nếu các người làm ác, thì đâu có giết bao nhiêu thú vật đi nữa để cúng, các người cũng không hết ác được”. Lời dạy này là đạo đức gì?

Câu hỏi 10: “Nhưng đâu thiện đâu ác, các Ngài cũng không tha tội cho ai. Tội của người nào thì người ấy phải chịu. Đây là luật nhân quả, không ai có thể vượt qua”. Lời dạy này là đạo đức gì?

Câu hỏi 11: “Càng giết hại nhiều lại càng mang lắm họa”. Lời dạy này là đạo đức gì?

Câu hỏi 12: “Ôi, thế giới này sẽ an vui biết bao, và biết bao điều thảm khốc sẽ không còn nữa, nếu nhân loại biết thương đến loài vật mà không nỡ tâm giết chúng để cúng và để ăn; nếu nhân loại chỉ tự nuôi sống với cây cỏ, hoa trái!” Lời dạy này là đạo đức gì?

Câu hỏi 13: “Các thầy Bà La Môn nghe xong, đều giật hết lẽ phục mang trong mình với hai bàn tay chùi chưa sạch máu, mấy trăm con cùu được thả ra, vui vẻ chạy rong trên đường phố như vừa thoát khỏi địa ngục mà sự u mê của người mới tạo ra”. Đoạn này nói lên đạo đức gì?

Câu hỏi 14: “Vua sai khắc trong đá và chạm vào gỗ đểo dụ này: “Từ xưa đến nay, chúng ta đã phạm một tội lớn là giết súc vật để tế thần và để ăn thịt. Nhưng bắt đầu từ ngày nay, trong dân gian không ai được làm đổ máu một con vật nào, vì chúng sinh cùng chung một sự sống”. Đoạn này dạy có hai đạo đức nhân quả gì? Khắc trong đá và chạm vào gỗ là đạo đức gì? Những lời khắc vào bia đá là đạo đức gì?

Câu hỏi 15: “Và nên nhớ rằng: những điều lành sẽ dành riêng cho những kẻ hiền lương”. Lời dạy này là đạo đức gì?

TRẢ LỜI NHỮNG CÂU HỎI

Trả lời câu hỏi 1: “Một thời, thái tử đi về thành Vương Xá, giữa đường gặp một đàn cùu bị dắt đưa về thành để vua Tân Bà Ta

La làm lẽ tế thân. Ngài đi thăng đến bàn thờ, vừa gặp vua đang làm lễ và các vị giáo sĩ Bà La Môn đang sắp sửa giết một con cừu để cúng các vị hung thần". Câu trên đây dạy ĐỨC DŨNG CẨM HIẾU SINH THÂN HÀNH.

Lòng thương yêu chúng sinh vô bờ bến, khi đức Phật thấy người ta dẫn một đàn cừu đem về đền vua để giết tế thần, Ngài không nỡ nhìn thấy một đàn cừu chết một cách thảm thương, nên săn sàng ôm bát theo đàn cừu về kinh đô gặp nhà vua can ngăn.

Ngài không sợ ai hết, chỉ quyết tâm cứu cho được đàn cừu, tuy biết rằng thuyết phục nhà vua và các giáo sĩ Bà La Môn là một việc khó chứ không phải dễ. Các giáo sĩ Bà La Môn là những đối tượng chống lại Ngài vì bát cơm manh áo của họ.

Nhưng khi đến nơi, thấy các giáo sĩ Bà La Môn đang sắp giết một con cừu, Ngài đến kịp thời mở dây thả con cừu. Đó là những hành động thương yêu cao thượng đối với tất cả chúng sinh, nơi đâu có sự giết hại thì nơi đó có Ngài, Ngài không bỏ qua.

Từ con ngỗng trời bị Đề Bà Đạt Đa bắn, Ngài bắt lấy nhổ mũi tên và ôm áp chăm sóc nuôi dưỡng cho lành vết thương. Một con cừu con què chân đi theo cừu mẹ không được,

Ngài ôm cùu con trong lòng và đi theo cùu mẹ cho đến trại chúng. Còn đây là một đàn cùu sắp đem ra giết để tế thần linh, Ngài quyết tâm ngăn chặn mọi người không nên làm những điều giết hại.

Đức Phật thực hiện lòng thương yêu chúng sinh qua những hành động hiếu sinh vô bờ bến tuyệt vời.

Chúng ta là những đệ tử của Phật, phải lấy gương hạnh Ngài mà sống yêu thương tất cả chúng sinh. Bất cứ lúc nào chúng ta cũng sẵn sàng thực hiện thân hành hiếu sinh. Thấy người câu cá, chúng ta mua liền con cá mắc câu; thấy người nào sắp bắt rắn, ếch nhái, chàng hiu, cá tôm, rùa trạch thì chúng ta đến khuyên ngăn, đừng để họ giết hại chúng sinh rất tội nghiệp.

Nghe con rắn bắt con nhái, chúng ta cản ngăn, đó là đức hiếu sinh thân hành. Chúng ta hãy sống với lòng yêu thương chúng sinh và mọi người, thì sự bình an sẽ đến với chúng ta mãi mãi.

Trả lời câu hỏi 2:

Thái tử tự thân đến cởi trói cho con vật khỏi nạn là ĐẠO ĐỨC HIẾU SINH THÂN HÀNH.

Hạnh phúc thay cho những người đã cứu sống những con vật sắp bị giết. Trong Tu Viện chúng tôi, có một sư cô đi làm từ thiện đem thực phẩm cho những người nghèo, khi vào một làng nghèo của đồng bào miền núi, thấy đồng bào ở đó cột một con chó chuẩn bị đem giết làm thịt. Cô thương quá, đến thương lượng những người dân ở đó để mua con chó, nhưng không đủ tiền, cô phải đi mượn một người bạn. Cuối cùng, cô mở trói và đã cứu được con chó, từ đó cô đi đâu thì con chó chạy theo cô một bên, con vật còn biết người thương và cứu nó. Thật là hạnh phúc thay, người vật thương nhau, sống bên nhau như anh em chung một nhà!

Lòng yêu thương là một tấm lòng vàng mà con người cần phải thực hiện cho bằng được, để đem lại sự bình an cho mình, cho người và vạn vật.

Hạnh phúc lấm các con ạ! Khi chúng ta thực hiện được lòng yêu thương thì hạnh phúc tràn trề trong lòng chúng ta.

Hạnh phúc thay cho những ai có lòng yêu thương chân thật! Lòng yêu thương chân thật trong lòng người là một tâm hồn cao thượng và cao quý vô cùng; lòng yêu chân thật ấy sẽ đem lại sự bình an cho chúng ta mãi mãi.

Trả lời câu hỏi 3:

“Ai cũng tham sống, thế mà ai cũng thích giết hại. Ai cũng muốn tạo ra sự sống”. Lời dạy này là ĐẠO ĐỨC HIẾU SINH KHẨU HÀNH.

Làm người ai cũng tham sống sợ chết, nhưng lại thích giết hại và ăn thịt chúng sinh. Đúng là một lời nói đúng tâm trạng của loài người. Con người sống không công bằng, mình muốn sống mà lại ưa thích giết hại loài vật khác thì đó là một sự bất công rõ ràng. Mình muốn sống thì mọi loài vật cũng muốn sống như mình, có loài vật nào muốn chết bao giờ đâu?

Ai cũng tham sống sợ chết như nhau, thế mà nỡ nhẫn tâm lấy sự sống của loài vật làm sự sống cho mình, thật là con người sống như vậy mà sống được, sống phi đạo đức hiếu sinh, sống phi nhân bản, sống như một loài cầm thú, chỉ biết giết hại và ăn thịt nhau như loài hùm beo, lang sói, kên kên, quà quạ, v.v...

Mình muốn sống mà giết hại chúng sinh thì cái sống của mình có bảo đảm hay không?

Cho nên mình muốn sống thì phải thương sự sống của người khác, loài vật khác thì sự sống của mình mới bảo đảm. Câu này dạy rất

hay. “Ai cũng tham sống, thế mà ai cũng thích giết hại. Ai cũng muốn tạo ra sự sống”. Con người luôn luôn tạo ra sự sống cho mình, sao lại nỡ nhẫn tâm làm hại sự sống của người khác, vật khác?

Luật nhân quả rất công bằng, muốn tạo ra sự sống cho mình mà làm hại sự sống của loài vật khác thì sự sống của mình sẽ không được bão táp, bằng chứng sự sống của loài người trên hành tinh này nay không chiến tranh chố này thì mai lại có chiến tranh chố khác, thiên tai lũ lụt, sóng thần, bão tố, động đất không nước này thì nước khác, cho nên sự sống của loài người đang bị đe dọa. Vậy mà con người có biết do đâu mà ra không? Do giết hại và ăn thịt chúng sinh. Hằng ngày số chúng sinh bị giết trên hành tinh này máu chảy thành sông, xương chất như núi. Ôi! Thật là kinh khủng!

Trả lời câu hỏi 4:

“*Dẫu muôn loài có khác nhau, nhưng sự sống chỉ là một*”. Câu này là một lời dạy ĐẠO ĐỨC HIẾU SINH KHẨU HÀNH tuyệt vời, đem so sánh loài vật và loài người tuy có khác nhau hình tướng, nhưng sự sống chỉ là một. Đúng vậy, con người và con vật hình dáng thì khác nhau, nhưng sự sống người vật đâu có

khác. Vậy mà loài người nỡ tâm giết loài vật ăn thịt thì mới đáng trách. Tại sao biết thương sự sống của mình mà nỡ lòng làm hại sự sống của loài vật khác? Con người hơn loài vật là có trí tuệ hiểu biết, phân biệt sự sống, sự chết, sự thiện, sự ác, sự khổ đau và sự vui buồn. Nhờ có sự hiểu biết như vậy thì con người cần phải sống thương yêu nhau hơn, cao thượng hơn.

Loài người hãy suy tư lại đi, những việc làm cướp mạng sống của loài vật khác có xứng đáng là lòng thương yêu của con người nữa không?

Không có người nào là không có tình thương, nhưng tình thương ích kỷ nhỏ mọn chỉ biết thương mình. Chỉ biết thương mình thì lòng thương ấy không trọn vẹn; chỉ biết thương mình thì lòng thương ấy không bao đảm sự sống của mình; chỉ biết thương mình thì lòng thương ấy là sợi chỉ mành treo chuông.

Làm người lòng yêu thương phải rộng lớn vô bờ bến thì mới xứng đáng làm người. Làm người mà hẹp hòi ích kỷ, không biết thương những loài vật khác, nỡ tâm giết hại loài vật để ăn thịt thì làm người như vậy có xứng đáng làm người chưa? Bởi căn bản con người

sinh ra là người nào cũng có sẵn lòng yêu thương, nhưng lòng yêu thương ấy cần phải được rèn luyện trong nền đạo đức hiếu sinh nhân bản thì con người mới phát triển lòng yêu thương tối đa.

Trả lời câu hỏi 5:

“Sau khi giết chết chúng sinh, có người sẽ đầu thai làm thú vật, và có nhiều thú vật sẽ làm người. Người và vật lẩn lộn, lúc làm người, lúc làm vật, vì thế mà vẫn cùng một dây liên lạc như anh em”. Câu này dạy ĐẠO ĐỨC NHÂN QUÁ tuyệt vời. Nếu giết chúng sinh thì đầu thai làm chúng sinh, cho nên hiện giờ là người nhưng kiếp trước là chúng sinh. Chúng sinh và con người chỉ có khác nhau bộ mặt, nay mặt người mai mặt thú, còn tính tình cũng vậy, lúc thì hiền lành, dịu dàng, ôn tồn, nhã nhặn, lời nói toàn là ái ngữ, đúng là con người, nhưng có lúc thì hùng hổ, dữ tợn, la hét, chửi mắng, mạ lị, mạt sát, đánh đập, cào xé, mút tay, đá chân, đúng lúc này là con thú. Cho nên đức Phật dạy: “*Người và vật lẩn lộn, lúc làm người, lúc làm vật*”. Lời dạy này rất tuyệt vời: lúc làm người, lúc làm vật hay quá! Con người hiện là như vậy, lúc người lúc thú hiện ra, khi sân hận, tham lam, dữ tợn là thú; khi hiền lành, thương yêu là người. Cho nên hiện giờ chúng

ta cứ quan sát một người thì sẽ thấy hai mặt rõ ràng: Người và thú trong một người. Nếu là con người thật là con người thì không có hai mặt này, con người thật con người chỉ có lòng thương yêu hiền lành, không giận dữ. Còn con người nửa người nửa thú thì nhiều lầm. Có đúng không quý vị?

Lời dạy này đức Phật chỉ chúng ta có cái nhìn thực tế, cụ thể vào một con người. Vì thế, chúng ta nhận xét người thú trong một con người quá rõ ràng.

Một con người thật là con người thì không bao giờ có tính hung dữ, cộc cằn, luôn luôn sống trong tình thương yêu và tha thứ mọi lỗi lầm của người khác.

Cho nên chúng ta hiện giờ đang học tập lớp NGŨ GIỚI, rèn luyện nhân cách hiếu sinh để gạt bỏ bản tính hung ác của loài thú vật, để còn lại một người thật là con người, vậy các con hãy cố gắng tu học rèn luyện nhân cách để xa lìa, từ bỏ bản chất hung ác thú vật, chỉ còn lại bản chất hiền lành hiếu sinh con người thật con người.

Trả lời câu hỏi 6:

“Không thể lấy máu của thú vật rửa tội cho mình”. Lời dạy này là lời dạy ĐẠO ĐỨC HIẾU SINH KHẨU HÀNH tuyệt vời. Không

thể lấy máu của thú vật rửa tội cho mình!

(Hình ảnh
đỗm máu,
thương tâm
trong nghi
lễ chém lợn
hiến tế tại
làng Ném
Thượng,
Bắc Ninh,
mùng 6 Tết
Âm lịch)

Người giết hại, ăn thịt chúng sinh mà muốn cho mình không bệnh tật đau khổ, không tai nạn hiểm nghèo thì không bao giờ có. Lấy máu của chúng sinh tức là giết hại chúng sinh, làm khổ chúng sinh mà muốn cho mình không tội lỗi thì điều ấy không bao giờ xảy ra. Lời dạy này còn một nghĩa nữa là giết hại chúng sinh cúng tế quỉ thần thì chẳng có thần thánh nào mà rửa tội cho mình được. Lời dạy này là lời cảnh giác, để mọi người đừng bị tà sư ngoại đạo lừa đảo bằng cách giết chúng sinh cúng tế cầu an cầu siêu, cầu tài, cầu lợi, cầu quan, cầu thi đậu, v.v...

Tóm lại, lời dạy này là một đạo đức hiếu sinh khẩu hành rất tuyệt vời, vừa ngăn chặn

sự giết hại chúng sinh, vừa khiến cho mọi người đem lại tình thương yêu chan hòa cùng nhau với mọi loài, mọi sự sống trên hành tinh này, và nhất là con người tránh khỏi bị những tôn giáo thần quyền lừa đảo cúng tế thần thánh ban phước, giải trừ tai ách một cách phi đạo đức hiếu sinh.

Trả lời câu hỏi 7:

“Xin các vị thiên thần tha tội là làm một việc vô ích”. Câu này đức Phật dạy ĐỨC CHÂN THẬT HIẾU SINH KHẨU HÀNH. Trong luật nhân quả dạy ai làm lành thì hưởng được phước, ai làm ác thì phải gánh chịu hậu quả đau thương, chứ không có thần thánh nào ban phước rửa tội cho. Cho nên đức Phật khẳng định: *“Xin các vị thiên thần tha tội là làm một việc vô ích”*. Lời dạy này quý vị nên ghi nhớ: Cầu khẩn cúng bái van xin thánh thần để ban phước cho quý vị là một việc làm vô ích; một việc làm dối trá phi đạo đức.

Hằng năm đi chùa núi Bà Đen Tây Ninh, bà Chúa Xứ Châu Đốc, bà Chúa Kho miền Bắc để cầu tài, cầu lộc, cầu tai qua nạn khói, bệnh tật tiêu trừ, trúng đề, trúng số, đó là một việc làm vô ích, phi đạo đức nhân bản - nhân quả; một việc làm mê tín, mù quáng, lạc hậu của những người ở vào những thế kỷ

xa xưa.

Làm ác, giết người cướp của, hiếp dâm, hằng ngày giết hại mạng chúng sinh để ăn thịt mà đến chùa, đình, điện, miếu để cầu cho được bình an, hạnh phúc yên vui thì không bao giờ có.

Quý vị sống biết thương yêu sự sống của muôn loài, thường sống không làm khổ mình, khổ người và khổ tất cả chúng sinh thì cuộc sống của quý vị không cần cầu Thần, Thánh, Tiên, Phật, Ngọc Hoàng, Thượng Đế phò hộ mà vẫn bình an, yên ổn, hạnh phúc. Quý vị có tin không? Có tin nhân quả không?

Nếu tin thì quý vị sẽ trở thành những nhà đạo đức nhân bản - nhân quả, những con người đầy lòng thương yêu rộng lớn bao la đối với muôn loài sống trên hành tinh này. Quý vị sẽ là những người hạnh phúc nhất trần gian.

Trả lời câu hỏi 8:

“Nếu các Ngài đều thiện thì các Ngài sẽ không tha thứ cho một việc làm ác như thế”. Câu này dạy ĐẠO ĐỨC HIẾU SINH NHÂN QUẢ KHẨU HÀNH, và xác định cho thấy nếu có Thần, Thánh, Tiên, Phật thật sự, thì các Ngài phải sống thiện, chứ không bao giờ sống trong ác pháp, mà sống thiện pháp thì

làm sao các Ngài chấp nhận những hành động ác giết hại chúng sinh cúng tế.

Nếu thật có chư Thiên, chư Thần, chư Thánh, chư Phật, Ngọc Hoàng Thượng Đế, chư Bồ Tát, chư A La Hán, v.v... những bậc này đều làm thiện, làm thiện thì làm sao chấp nhận những người làm ác giết hại chúng sinh cúng tế cầu phước, cầu an, cầu siêu như các vị Bà La Môn đã làm. Các bậc thánh thiện này sẽ không tha thứ cho những kẻ làm ác. Như vậy rõ ràng sự giết hại chúng sinh cúng tế là một điều phi đạo đức, một điều mà chư Phật, chư Thiên, chư Thánh, chư Thần, v.v... không ai chấp nhận.

Lời dạy này rất hay: “*Nếu các Ngài đều thiện thì các Ngài sẽ không tha thứ cho một việc làm ác như thế*”. Đúng vậy, khi chúng ta sống trong thiện pháp thì không thể nào tha thứ cho những người làm ác, mà phải tìm cách giúp họ hiểu biết đâu là thiện, đâu là ác, đâu là đúng, đâu là sai, như những lời dạy trên đây để đem lại thiện pháp cho họ. Lời dạy trên đây là lời khuyên lơn cảnh tỉnh cho mọi người biết cái sai, cái đúng trong nhân quả thiện ác để không bị ai lừa đảo. Lời dạy trên đây là một lời dạy đầy lòng thương yêu để ngăn chặn những điều làm ác mà mọi người đã, đang và sẽ làm lạc mê tín, lạc hậu,

tiền mất tật mang do một số tôn giáo hướng dẫn phi đạo đức nhân bản - nhân quả.

Những lời dạy trên đây do một bậc vĩ nhân nói ra, vì thế nó có một trọng lượng ngàn cân, một giá trị rất lớn đối với loài người trên hành tinh này. Lời nói này là một lời nói về sự thật của quy luật nhân quả đang điều hành các pháp trong vũ trụ. Vì chưa thông hiểu nên từ lâu người ta thờ ơ với những hành động thiện ác của mình, thường xem những hành động ác là không quan trọng nên làm những điều ác mà không sợ. Do đó những thầy cúng, thầy rửa tội nói gì, bày điều gì họ cũng nghe theo. Nghe theo, làm theo mà không cân nhắc kỹ lưỡng nhân quả thiện ác. Cho nên dễ bị những tà sư này lường gạt. Vì thế người đời có bệnh tật hay tai nạn, thường dễ bị lọt vào cạm bẫy mê tín của tà sư ngoại đạo, nên tiền mất tật mang.

Người sống trong đạo đức hiếu sinh thường rất sợ những hành động ác, do thế nên mỗi hành động thân, khẩu, ý rất dè dặt và cẩn thận khi suy nghĩ, khi nói ra, khi làm một việc gì đều cân nhắc kỹ lưỡng rồi mới hành động. Nhờ đó họ sống trong lòng yêu thương rộng lớn bao la như trời bể đối với người thiện cũng như người ác. Bởi vậy chỉ có lòng thương yêu rộng lớn là giúp cho mọi

người gần nhau, và mãi mãi gần nhau mà không sợ hại nhau.

Trả lời câu hỏi 9:

“Nếu các người làm ác, thì đâu có giết bao nhiêu thú vật đi nữa để cúng, các người cũng không hết ác được”. Câu này dạy ĐÀO ĐỨC HIẾU SINH KHẨU HÀNH NHÂN QUẢ. Lời khuyên dạy này rất thực tế, nếu chúng ta làm ác, giết bao nhiêu con vật để cầu cúng thì cũng không bao giờ tiêu trừ hết tội ác được, có nghĩa là không bao giờ tiêu tai ách, bệnh khổ được.

Qua lời dạy này, đức Phật đã xác định rõ ràng: nếu người nào làm nghề ác như: cho vay đoạt lãi cắt cổ, nghề đi săn bắn, nghề đi chài lưới, câu tôm, bắt cá, nghề làm đồ tể giết trâu bò, heo, dê, gà, vịt, v.v... nghề buôn bán thịt sống như: cá, tôm, thịt gà, thịt vịt, thịt heo, thịt bò, thịt dê, thịt chó, v.v... nghề buôn bán những thực phẩm chín bằng thịt chúng sinh như phở, cháo lòng, cháo cá, hủ tiếu, cơm sườn, cơm tấm, v.v... nghề buôn bán gian lận cân non, đo thiếu, buôn bán hàng giả, hàng xấu tráo trở nói hàng tốt, v.v... Làm những nghề ác như vậy mà cầu cúng thần thánh cho có phước báu thì không bao giờ có.

Hiện giờ thấy làm ăn khá giả giàu sang, tưởng là nhờ cầu cúng thần thánh mà được, điều đó không đúng. Hiện giờ thấy làm ăn khá giả giàu sang là nhờ phước thừa của kiếp trước, nếu phước báu ấy hết thì sự giàu sang sẽ tan tành như mây khói. Qua những trận thiên tai, hỏa hoạn, sóng thần, lũ lụt, bão tố, động đất, v.v... sự giàu sang thì chỉ còn một đống gạch vụn, tay trắng sẽ trả về tay trắng.

Trong các cửa hàng buôn bán của họ đều có thờ cúng thần tài, thần hoàng thổ địa, để cầu mua may bán đắt, trong những ngày Tết, ngày lễ vía, ngày rằm lớn đều giết gà, vịt hoặc heo quay, gà quay, vịt quay, v.v... cúng bái cầu an, nhất là cầu mua bán vốn một mười lời.

Hình thức bên ngoài dù những người làm ác có khá giả, giàu có, nhà cao cửa rộng, xe cộ đầy đủ, nhưng trong gia đình của họ con cái không tật nguyền, tai nạn này thì tật nguyền, tai nạn khác, gia đình của họ thường đau ốm xảy ra người này chưa hết đến người kia.

Lời khẳng định trên đây của đức Phật rất rõ ràng: “*Nếu các người làm ác, thì đâu có giết bao nhiêu thú vật đi nữa để cúng tế, các người cũng không hết tội ác được*”. Đúng vậy,

nếu các người làm ác, thì đâu có giết bao nhiêu thú vật đi nữa để cúng tế, các người cũng không rửa hết các tội ác được. Đã làm tội ác thì làm sao rửa hết tội ác đó được. Phải không quý phật tử?

Trả lời câu hỏi 10:

“Nhưng đâu thiện đâu ác, các Ngài cũng không tha tội cho ai. Tội của người nào thì người ấy phải chịu. Đây là luật nhân quả, không ai có thể vượt qua”. Lời dạy này là ĐẠO ĐỨC HIẾU SINH KHẨU HÀNH NHÂN QUẢ, vì thương yêu mọi người nên đức Phật khuyên ngăn và vạch rõ nhân quả để chúng ta hiểu rằng không ai trốn khỏi luật nhân quả. Người làm ác không thể tránh quả khổ đau, nhưng người làm thiện không cầu mà phước báu an vui vẫn đến.

Chư Thiên, chư Thánh, chư Thần, chư Phật, chư Bồ Tát cùng Ngọc Hoàng Thượng Đế, các vị này không tha thứ cho những người làm ác. Cho nên những người làm ác, buôn gian bán lận, những người giết hại chúng sinh, những người ăn thịt chúng sinh thì dù có cầu cúng bao nhiêu các Ngài cũng không rửa tội cho quý vị, cũng không tha thứ cho quý vị được. Chỉ có quý vị từ bỏ không làm những nghề nghiệp ác, từ bỏ ăn thịt

chúng sinh, luôn luôn khởi lòng yêu thương tất cả chúng sinh, thương yêu sự sống của muôn loài, sống lúc nào cũng không làm khổ mình, khổ người và khổ tất cả chúng sinh thì mới chuyển đổi nhân quả thiện lành. Tự quý vị làm thiện là quý vị chuyển đổi nhân quả ác của mình thành phước báu. Nhờ có phước báu mới thọ hưởng được những sự bình an, yên vui và hạnh phúc. Đời người chỉ sống cầu mong làm thiện, đừng làm ác, sống biết thương yêu và biết tha thứ những lỗi lầm của nhau, sống được bấy nhiêu đó cũng là giải thoát rồi.

Trả lời câu hỏi 11:

“Càng giết hại nhiều lại càng mang lắm họa”. Lời dạy này là ĐẠO ĐỨC HIẾU SINH KHẨU HÀNH NHÂN QUẢ.

Hằng ngày trên hành tinh này con người giết hại trâu, bò, heo, dê, gà, vịt, cá, tôm, cua, sò, ốc, hến, v.v... không biết số lượng nào mà kể cho hết, xương chúng sinh chất như núi, máu chảy như sông.

Bởi hành động giết hại chúng sinh như vậy làm sao thế gian này được bình an. Lời dạy của đức Phật rất tuyệt vời: *“Càng giết hại nhiều lại càng mang lắm họa”*. Đúng vậy, thế giới này không ngày nào dứt chiến tranh

khủng bố, nay không chõ này thì mai ở chõ khác. Vả lại thiên tai lũ lụt, sóng thần, động đất, bão tố, hạn hán, v.v... đó là những tai họa do con người tự tạo ra thì con người phải tự gánh chịu.

Do ăn thịt chúng sinh mà con người sát hại sinh linh trùng trùng điệp điệp, ngày nào máu của chúng sinh đổ ra và cũng chảy như sông, xương chúng sinh chất như núi. **Tiếng kêu la thảm thiết của chúng sinh thấu tận trời xanh thì thế gian này loài người làm sao sống bình an cho được?**

(Hình ảnh rất thương tâm trong nghi lễ chém lợn hiến tế bị nhiều người lên án là “dã man, dãm máu”, tại Ném Thượng, Bắc Ninh, mừng 6 Tết Âm lịch)

Tội ác của con người ghê gớm lắm, giết chúng sinh hàng loạt bằng máy móc mà không chút lòng yêu thương xót xa.

Quý vị hãy xem phim TIẾNG KÊU GÀO CỦA NHỮNG SINH MẠNG do người Mỹ sản

xuất thì rõ, thật đau thương vô cùng. Những người Mỹ làm phim này họ kêu gọi chúng ta đừng ăn thịt chúng sinh nữa, đừng uống sữa, ăn pho mát, tất cả những thức ăn này là sự đau khổ quắn quại, rên la thảm thiết của chúng sinh.

Hằng ngày quý vị hãy nhớ lời dạy này để nhắc nhở tâm mình: “*Càng giết hại chúng sinh nhiều thì càng mang nhiều tai họa*”. Tai họa của con người do chính họ làm những điều ác. Cho nên làm những điều ác sẽ không tránh khỏi những tai họa.

Trả lời câu hỏi 12:

“*Ôi, thế giới này sẽ an vui biết bao, và biết bao điều thảm khốc sẽ không còn nữa, nếu nhân loại biết thương đến loài vật mà không nỡ tâm giết chúng để cúng và để ăn, nếu nhân loại chỉ tự nuôi sống với cây cỏ hoa trái!*” Lời khuyên dạy này là lời dạy ĐẠO ĐỨC HIẾU SINH KHẨU HÀNH NHÂN QUẢ tuyệt vời.

“*Nếu nhân loại chỉ tự nuôi sống với cây cỏ, hoa trái!*” thì thế gian này hạnh phúc biết bao, loài người đâu còn khổ đau nữa.

Thịt cá ăn vào miệng chỉ làm thành một thói quen mà chúng ta cho nó ngon. Thịt cá ngon sao con bò, con trâu, con ngựa bỏ vào

miệng chúng, chúng lại nhả ra không ăn. Do đó chúng ta biết rất rõ: vì tập thành thói quen trong ăn uống nên tạo thành tội ác mà không biết. Nếu ngay bây giờ chúng ta thực hiện đức hiếu sinh nuôi sống với cây cỏ hoa trái trở thành thói quen ăn uống, như vậy thì thế gian này đâu còn chịu cảnh khổ đau nữa, như trong lời dạy của đức Phật: “*Ôi, thế giới này sẽ an vui biết bao, và biết bao điều thảm khốc sẽ không còn nữa, nếu nhân loại biết thương đến loài vật mà không nỡ tâm giết chúng để cúng và để ăn...!*” Lời dạy này thiết thực cụ thể, mang lại sự bình an cho mọi người.

Kính thưa quý tu sinh! Quý tu sinh có tin lời dạy này chăng?

Một lời dạy về đức hiếu sinh của đức Phật rất tuyệt vời! Chúng ta hãy ghi khắc lời dạy này mãi mãi để thực hiện sống đức hiếu sinh như lời Phật dạy; để không phụ công ơn của Người; để đem lòng yêu thương ban rải chan hòa khắp mọi nơi, mọi loài chúng sinh, mọi sự sống trên hành tinh này. Đó mới chính là lòng yêu thương mình. Quý tu sinh có biết không?

Trả lời câu hỏi 13:

“Các thầy Bà La Môn nghe xong, đều giật

hết lẽ phục mang trên mình với hai bàn tay chùi chưa sạch máu. Mấy trăm con cùu được thả ra, vui vẻ chạy rong trên đường phố như vừa thoát khỏi địa ngục mà sự u mê của con người mới tạo ra". Nghe lời dạy ĐẠO ĐỨC HIẾU SINH KHẨU HÀNH NHÂN QUẢ của đức Phật, các vị Bà La Môn cởi bỏ lễ phục và thả cùu, đó là đạo đức minh mẫn hiếu sinh của các vị thầy cúng Bà La Môn, chấp nhận ngay liền lời dạy của đức Phật, thật là tuyệt vời!

Các vị Bà La Môn cúng bái tế lễ này rất sáng suốt, khi nghe đức Phật dạy đạo đức hiếu sinh nhân quả, liền dẹp tế đàn thả cùu, không giết hại chúng nữa. Dẹp tế đàn là hành động biết phục thiện, biết thương xót, biết việc làm của mình là sai, là làm ác, gây ra tội lỗi.

Nếu các vị Bà La Môn này cố chấp pháp cúng tế cho là đúng, bèn chống lại lời dạy đạo đức của Phật, không dẹp tế đàn mà còn có những lý luận để bảo thủ như kinh sách phát triển, để duy trì sự vô minh và truyền lại cho đời sau những sự mê tín, dị đoan thì rất tai hại. Nhưng mãi đến 2550 năm, mà đạo Bà La Môn vẫn còn giết chúng sinh cúng tế, chứ có dứt hẳn đâu, thật là một sự truyền thừa vô đạo đức tai hại cho người đời sau rất lớn.

Những bài học đạo đức này đã được dạy cách 2550 năm, nhưng đến giờ này thế gian con người còn vô minh, chưa hiểu biết đâu đúng, đâu sai, đâu thiện, đâu ác, đâu mê tín, đâu chánh tín, nên giết hại sinh vật cúng tế cầu an cầu chư thánh, chư thần ban phước rửa tội, thật là một việc làm đầy tội ác mà không hay biết.

Các vị Bà La Môn trong thời đức Phật rất thông minh, khi nghe Phật nói xong liền dẹp bỏ tế đàn, biết đó là một việc tội ác và làm hao tổn của cải tài sản của con người mà không đem lại lợi ích cho người.

Đúng, giết loài vật cúng tế cầu an, cầu phước là một sự u mê của con người, nên mới có những việc làm vô ích hao tổn tiền của công sức và nhiều tội ác như núi, như non, để rồi hậu quả lại càng khổ đau hơn.

Trả lời câu hỏi 14:

Vua sai khắc trong đá và chạm vào gỗ đạo dụ này: “Từ xưa đến nay, chúng ta đã phạm một tội lớn là giết súc vật để tế thần và để ăn thịt. Nhưng bắt đầu từ ngày nay, trong dân gian không được ai làm đổ máu một con vật nào, vì chúng sinh cùng chung một sự sống”. Lời dạy trên đây là lời dạy ĐẠO ĐỨC HIẾU SINH KHẨU HÀNH VÀ THÂN HÀNH.

Lời nói và bằng hành động khắc chạm trong đá, trong gỗ của một nhà vua truyền lệnh cho dân chúng làm một cuộc cải thiện đời sống “KHÔNG ĂN THỊT CHÚNG SINH”. Nếu tất cả những nhà lãnh đạo mọi đất nước trên hành tinh này sáng suốt, hiểu rõ sự lợi ích không giết hại và ăn thịt chúng sinh như việc làm của nhà vua này, thì mọi nước trên hành tinh này sẽ sống được an cư lạc nghiệp. Và toàn loài người dân trên quả địa cầu rất là hạnh phúc.

Thật là một việc làm vĩ đại mà ít có nước nào làm được như nhà vua này, đem lại cho nhân dân trong cảnh thái bình thịnh trị.

Một vị anh minh như nhà vua Trần Bà Ta La ra đạo dụ khắc lên đá và gỗ lời dạy đạo đức hiếu sinh tuyệt vời: “*Vua sai khắc trong đá và chạm vào gỗ đạo dụ này: Từ xưa đến nay, chúng ta đã phạm một tội lớn là giết súc vật để tế thần và để ăn thịt. Nhưng bắt đầu từ ngày nay, trong dân gian không ai được làm đổ máu một con vật nào, vì chúng sinh cùng chung một sự sống*”. Vì lòng thương dân, thương nước, nhà vua muốn nhân dân được bình an, được yên vui, an cư lạc nghiệp, nên ra lệnh cấm không cho toàn dân giết hại và ăn thịt chúng sinh, chỉ nuôi sống bằng thực phẩm thực vật, rau cải, hoa trái, đậu

mè, v.v...

Trong một đất nước toàn dân sống trong thiện pháp được như vậy thì chỉ có nhà vua ra lệnh cấm toàn dân không cho giết hại và ăn thịt chúng sinh nữa, thì nhân dân trong nước đó sẽ thi hành theo lệnh ấy, thì cuộc sống của toàn dân nước đó sẽ được bình an thịnh trị, tệ nạn xã hội sẽ chấm dứt.

Nạn trộm cướp giết người, xì ke, ma túy sẽ không còn nữa, nhất là tai nạn giao thông cũng sẽ chấm dứt.

Trong nền giáo dục đạo đức nhân bản - nhân quả không làm khổ mình, khổ người được phổ biến rộng rãi thì chỉ có Bộ Thông Tin - Văn Hóa và Bộ Giáo Dục. Nếu toàn dân được học tập và rèn luyện nhân cách đạo đức hiếu sinh thì nhân dân sẽ sống trong thương yêu rộng lớn, đối xử với nhau thì nhân dân đất nước đó sẽ được sống cảnh thái bình thịnh trị, không còn sợ ngoại bang xâm chiếm, dân chúng nước đó sẽ sống bình an và hạnh phúc.

Trả lời câu hỏi 15:

“Và nên nhớ rằng: những điều lành sẽ dành riêng cho những kẻ hiền lương”. Lời dạy này là ĐẠO ĐỨC HIẾU SINH KHẨU HÀNH, một lời khuyên đạo đức tuyệt vời!

Chỉ có những người hiền lương mới làm những điều lành, không làm những điều ác; chỉ có người hiền lương mới biết sống thương mình, thương người và thương tất cả chúng sinh; chỉ có người hiền lương mới biết sống với tâm hồn thanh thản, an lạc và vô sự; chỉ có người hiền lương mới biết sống với tâm ly dục ly ác pháp; chỉ có người hiền lương mới biết sống bất động tâm trước các ác pháp và các cảm thọ. Cho nên lời dạy trên đây của đức Phật rất thấm thía: “*Và nên nhớ rằng: những điều lành sẽ dành riêng cho những kẻ hiền lương*”.

Làm sao có kẻ làm ác mà sống trong cảnh yên vui hạnh phúc được. Phải không quý vị?

Những sự bình an, yên vui, hạnh phúc giành cho những người hiền lương, chứ không thể nào giành cho kẻ làm ác.

Những sự khổ đau, giận hờn, phiền não, buồn lo, nói xấu người khác, nói lời không thật, hung dữ, chửi mắng, mạ lị, mạt sát, v.v... không giành cho những người hiền lương.

Tâm hồn thanh thản, an lạc và vô sự, bất động tâm trước các ác pháp và các cảm thọ, không phóng dật là giành cho những người hiền lương, chứ không thể giành cho những

người làm ác.

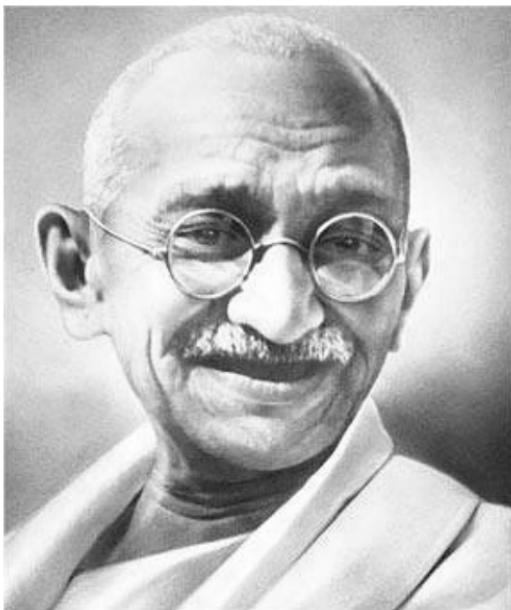
Lòng thương yêu rộng lớn vô bờ bến như trời biển là giành cho những người hiền lương, chứ không giành cho những người làm ác.

Hôm nay chúng ta tu học và rèn luyện đức hiếu sinh, vì đức hiếu sinh giành cho người hiền lương, chứ không giành cho những người tâm còn tham, sân, si, mạn, nghi. Cho nên tu sinh còn tham, sân, si, mạn, nghi là đức hiếu sinh chưa có. Đức hiếu sinh có là người ấy sống không làm khổ mình, khổ người. Vì vậy mục đích của đạo Phật đến đây là giúp con người thoát khổ chứ không phải giúp con người làm trò biểu diễn năng lực siêu việt vô hình, để lừa đảo những người ưa thích thần thông.

Vì vậy thần thông và thế giới siêu hình không phải của Phật giáo. Phật giáo chỉ là nền đạo đức nhân bản - nhân quả với lòng thương yêu vô bờ bến.

Bài học thứ 24:

RÈN NHÂN CÁCH ĐỨC HIẾU SINH Ý HÀNH, KHẨU HÀNH, THÂN HÀNH: CHIẾC GIÀY ĐÁNH RƠI CỦA THÁNH GANDHI

Có lần, trong lúc vội bước lên xe lửa, Mahatma Gandhi đánh rơi một chiếc giày xuống đường ray và không thể nào lấy lên

được, vì xe lửa đã lăn bánh. Ông Gandhi bèn cởi ngay chiếc giày còn lại và ném xuống đường ray, gần nơi chỗ chiếc giày đã rớt, trước sự ngạc nhiên của những hành khách trên xe.

Một hành khách không kiềm được thắc mắc, đã lên tiếng hỏi ông:

- Tại sao lại làm như vậy?

Gandhi đáp:

- Một người nghèo nào đó tìm thấy chiếc giày trên đường ray thì họ sẽ tìm thấy chiếc thứ hai, và như vậy họ sẽ có đủ cả đôi để dùng.

Vị hành khách bảo:

- Tuyệt vời! Ít ai nghĩ đến.

NHỮNG CÂU HỎI

Câu hỏi 1: “Có lần, trong lúc vội bước lên xe lửa, Mahatma Gandhi đánh rơi một chiếc giày xuống đường ray và không thể nào lấy lên được, vì xe lửa đã lăn bánh”. Câu này dạy đạo đức gì?

Câu hỏi 2: “Ông Gandhi bèn cởi ngay

chiếc giày còn lại và ném xuống đường ray, gần nơi chỗ chiếc giày đã rớt". Câu này dạy đạo đức gì?

Câu hỏi 3: “Trước sự ngạc nhiên của những hành khách trên xe.

Một hành khách không kiềm được thắc mắc đã lên tiếng hỏi ông:

- Tại sao lại làm như vậy?” Câu này dạy đạo đức gì?

Câu hỏi 4: “Một người nghèo nào đó tìm thấy chiếc giày trên đường ray thì họ sẽ tìm thấy chiếc thứ hai, và như vậy họ sẽ có đủ cả đôi để dùng”. Câu này dạy đạo đức gì?

TRẢ LỜI NHỮNG CÂU HỎI

Trả lời câu hỏi 1: “Có lần, trong lúc vội bước lên xe lửa, Mahatma Gandhi đánh rơi một chiếc giày xuống đường ray, và không thể nào lấy lên được, vì xe lửa đã lăn bánh”. Câu này nói lên THIẾU ĐẠO ĐỨC CẨN TRỌNG TỈNH GIÁC, Người có đức hạnh cẩn trọng, tỉnh giác thì không bao giờ đánh rơi giày dép, bóp xách, của cải, tiền bạc. Ông Gandhi vì lật đặt bước lên tàu hỏa đánh rơi

chiếc giày, đó là nói lên ông Gandhi thiếu đức hạnh cẩn thận tinh giác thân hành.

Chúng ta là những người tu hành theo Phật giáo, thì phải sống trong đức hạnh hiếu sinh thương mình, thương người, nên lúc nào cũng phải cẩn thận, tinh giác trong mọi tình huống. Người sống trong đức hiếu sinh thương mình, thương người thì không bao giờ thiếu đức hạnh cẩn trọng tinh giác thân hành.

Vì thế người có đức hạnh cẩn trọng tinh giác là có đức hiếu sinh thương mình, thương người và thương tất cả chúng sinh. Trong cuộc đời này chỉ có đức hiếu sinh mới đem lại sự bình an cho hành tinh.

Ví dụ: Có một người đang chửi mắng mình, mình tức giận chửi mắng lại người ấy. Trước tiên mình nhận xét thấy mình thiếu đức hạnh cẩn trọng tinh giác, mà thiếu đức hạnh cẩn trọng tinh giác là mình đánh mất đức hiếu sinh thương mình, thương người. Do đó mình mới chửi lại người. Chửi lại người là mất cả hai đức.

Cho nên đức hiếu sinh thương mình, thương người thì phải có đức hạnh cẩn trọng tinh giác. Có đức cẩn trọng tinh giác là có tất cả đức hạnh khác, nhất là đức hiếu sinh.

Trong cuộc sống hằng ngày, nếu chúng ta rèn nhân cách đức hiếu sinh thành tựu thì đời sống lúc nào cũng biết thương yêu tất cả mọi người, mọi sự sống trên hành tinh này, thì chúng ta đều có đầy đủ các đức hạnh khác như đức cẩn trọng tinh giác, đức ly tham từ bỏ lấy của không cho, đức chung thủy, đức thành thật, đức minh mẫn, v.v...

Chúng ta chỉ cần thấm nhuần một đức hiếu sinh thì chúng ta sẽ trở thành người toàn thiện, không có đức hạnh nào mà chúng ta không có. Xưa ông Phú Lâu Na chỉ có đức hiếu sinh mà đã trở thành bậc A La Hán.

Hiểu biết Phật pháp như vậy, nên chương trình giáo dục đào tạo rèn nhân cách ra đời đem lại sự bình an cho loài người, cho muôn vật. Chỉ còn có một điều là chúng ta chuyên cần đến lớp học tập để tiếp thu những đức hạnh cao thượng tuyệt vời, mà con người từ lâu thờ ơ vì không hiểu biết sự lợi ích của nó. Đến đỗi đức hạnh cẩn trọng tinh giác mà họ cũng chẳng biết, chẳng hiểu. Chỉ biết qua những lời khuyên PHẢI CẨN THẬT.

Trả lời câu hỏi 2:

“Ông Gandhi bèn cởi ngay chiếc giầy còn lại và ném xuống đường ray, gần nơi chỗ chiếc giầy đã rót”. Câu này dạy ĐẠO ĐỨC

HIẾU SINH THÂN HÀNH thương người nghèo khó. Hành động của thánh Gandhi ít có ai làm được, ít có ai nghĩ đến. Khi chiếc giày rơi không thể lấy lại được, nên ông nghĩ ngay sẽ có người nghèo lượm, nhưng có một chiếc không thể dùng được, vì thế ông ném chiếc còn lại cho người nghèo nào đó khi lượm được chiếc này thì sẽ lượm được chiếc kia, Và như vậy mới có đủ cả hai chiếc. Chiếc giày còn lại ông cũng không mang được, và người khác lượm chiếc giày kia cũng không mang được, vì chỉ có một chiếc. Với lòng yêu thương người, ông xét thấy: người ta mang cũng như mình mang, vì thế ông ném chiếc giày còn lại để người lượm sẽ có được hai chiếc giày. Do lòng yêu thương đã biến ra hành động ném lại chiếc giày khiến cho mọi người ngạc nhiên. Hành động ném chiếc giày xuống xe là đức hiếu sinh thân hành tuyệt vời, mang theo đức hạnh bố thí không phí bỏ vật chất.

Ở đời người ta cứ tưởng nghĩ kêu gọi mọi người đóng góp tiền của gạo thóc, rồi đem cho người nghèo mới gọi là bố thí. Bố thí như thánh Gandhi mới thật tâm bố thí, bố thí có tư duy suy nghĩ hắn hòi, dù một chiếc giày không có giá trị nhưng có ý thức biết ném bỏ bố thí đúng lúc cho người nghèo lượm. Thánh Gandhi bố thí thật là tuyệt vời. Bố thí bằng ý

thức thương người, bằng đức hiếu sinh ý hành.

Nếu đức hiếu sinh đã trở thành sự sống của một con người thì không còn một ác pháp nào tác động vào tâm họ được, thì ngay lúc đó họ là người chứng đạo.

Cho nên đạo Phật tu hành không khó, chỉ cần thấu triệt, thẩm nhuần một đức hạnh trong năm đức NGŨ GIỚI này thì sự chứng đạo sẽ ở trong tay.

Một giới đức hiếu sinh thông suốt và thẩm nhuần thì tất cả những giới đức khác đều thông suốt. Cho nên chúng ta chỉ học cho thẩm nhuần một đức hiếu sinh khi đã trở thành như da thịt của chúng ta, thì lúc bấy giờ dụng đâu cũng là lòng thương yêu của chúng ta, chừng đó tâm chúng ta giải thoát hoàn toàn mà không cần phải tự tu tập một cách khó khăn như trước kia nữa. Trước kia tu tập thường hay phạm giới và bị ức chế tâm sinh ra nhiều chướng ngại, nhiều tưởng giải. Còn ở đây chỉ học đạo đức hiếu sinh để thấu triệt và thẩm nhuần, để thân tâm trở thành một thói quen đạo đức, nhờ đó mà tâm thanh tịnh, hoàn toàn bất động không còn phóng dật. Đây là một phương pháp tu học mới mẻ bằng một chương trình giáo dục đào tạo

chứng quả A La Hán hơn là tự tu, tự chứng như từ xưa đã tu tập đến nay, kết quả dường như không đạt được mấy người.

Trả lời câu hỏi 3:

“Trước sự ngạc nhiên của những hành khách trên xe.

Một hành khách không kiềm được thắc mắc, đã lên tiếng hỏi ông:

- Tại sao lại làm như vậy?”

Câu này nói lên những hành động THIẾU ĐỨC TỈNH GIÁC SÁNG SUỐT, nên mới có những thắc mắc. Thường những người không có trí thông minh sáng suốt thường có những thắc mắc để tìm hiểu, nhưng lại có một số người muốn tỏ ra mình là người thông minh sáng suốt nên dùng tưởng giải nói không đúng nghĩa của đề tài bài học đạo đức, nói sai sự thật, biến họ trở thành con người vọng ngôn nói dối, nói không đúng sự thật, đưa ra nhiều ý kiến phi đạo đức, phản lại đạo đức.

Mục đích của chúng ta tu học ở đây là triển khai đạo đức hiếu sinh, để tâm thấm nhuần lòng yêu thương, nhờ đó mới diệt ngã xả tâm, quét sạch lòng tham, sân, si, mạn, nghi.

Sự thắc mắc cũng là một đạo đức hiếu học,

có đạo đức hiếu học mới thưa hỏi để hiểu biết, có hiểu biết mới trở thành người thông suốt, nhờ thông suốt mới thấm nhuần mọi đạo đức hiếu sinh, ly tham, chung thủy, thành thật và minh mẫn.

Cho nên những người hạy thắc mắc thưa hỏi là những người có đức hiếu học. Đức hiếu học cũng rất cần cho tri kiến giải thoát. Vì thế câu dạy trên đây để chúng ta hiểu thêm một đức hạnh mới, đó là đức hiếu học.

Trả lời câu hỏi 4:

“Một người nghèo nào đó tìm thấy chiếc giầy trên đường ray thì họ sẽ tìm thấy chiếc thứ hai, và như vậy họ sẽ có đủ cả đôi để dùng”. Câu này dạy ĐẠO ĐỨC HIẾU SINH Ý HÀNH, nghĩa là tất cả mọi sự việc luôn luôn phải tư duy suy nghĩ thương những người nghèo khổ: thiếu phuốc cơm không đủ ăn, áo không đủ mặc; thiếu phuốc sống nay đau, mai ốm; thiếu phuốc sống trong tật nguyền, khuyết tật, câm ngọng, cụt tay, cụt chân, đui mù, rối loạn thần kinh, không bình thường.

Làm một việc gì chúng ta cũng cần phải tư duy suy nghĩ cho kỹ lưỡng. Đó là đức hiếu sinh cẩn trọng tinh thức. Bởi vậy, người tư duy suy nghĩ kỹ lưỡng là người có đức cẩn trọng tinh thức. Đức cẩn trọng tinh thức trợ

giúp cho đức hiếu sinh thương mình, thương người không lầm lạc, không sai lệch. Nên người có đức cẩn trọng là sống không làm khổ mình, khổ người và khổ cả hai. Có như vậy đức hiếu sinh mới trọn vẹn.

Lời nói của thánh Gandhi có tư duy, suy nghĩ kỹ lưỡng: “*Một người nghèo nào đó tìm thấy chiếc giầy trên đường ray thì họ sẽ tìm thấy chiếc thứ hai, và như vậy họ sẽ có đủ cả đôi để dùng*”. Lời nói đầy đủ đức hiếu sinh thương người mà tất cả hành khách trên xe đều kính trọng con người có lời nói như vậy. Lời nói tuy tầm thường nhưng mang tính tâm hồn cao thượng.

Đúng là lời nói của một bậc Thánh. Trong cuộc đấu tranh bất bạo động để giành độc lập cho quê hương đất nước, ông là người nêu cao ngọn đuốc đức hiếu sinh sáng chói tuyệt vời.

Bài học thứ 25:

RÈN NHÂN CÁCH ĐỨC HIẾU SINH Ý HÀNH, KHẨU HÀNH, THÂN HÀNH: TẠI SAO TA PHẢI NIỆM PHẬT

*T*hánh La Phiệt có một ông hoàng tánh rất hung bạo. Thêm vào đó, quyền thế và địa vị của ông có thể giúp ông thủ tiêu tội ác

trước pháp luật, chưa một lời phai nào, một đạo giáo nào cảm hóa được ông.

Một hôm ông gặp Phật, khi Phật du hóa xứ này. Mới nhìn thấy đức Phật, lòng ông bỗng cảm phục như voi dữ trước người quản tượng. Đức Phật dạy ông vài lời sơ lược:

- Hãy tưởng niệm Phật đà, hãy từ bi thương người, hãy hùng lực cứu người.

Ông cung kính vâng lời. Nhưng khi về đến nhà, vừa thấy người hành khất chướng mắt. Ông liền dùng dùng nổi giận. Lời vàng của Phật không còn trong lòng ông nữa, khi ông toan đánh đuổi người ấy. Bỗng sực nhớ lại hình dáng từ nghiêm của Phật, ông liền dịu lại, như khi bố thí chút đỉnh gì. Tối hôm đó vợ ông lấy làm lạ, gạn hỏi đầu đuôi. Ông bèn tuân tự thuật lại. Nhờ thuật lại, ông nhớ lại rõ ràng hình dung đức Phật và lời Ngài dạy.

Đêm hôm ấy, ông suy nghĩ mông lung, ông nghĩ: “Nhớ Phật phải nhớ đến người nghèo khổ, tưởng Phật phải tưởng đến người nghèo khổ. Nhớ Phật phải nhớ đến người khổ đau, tưởng Phật phải tưởng đến người khổ đau”. Rồi mới sáng, ông đi tìm Phật. Giữa đường ông gặp một người hành khất ôm liệt bên vệ đường. Không suy nghĩ, ông đến ân cần hỏi han và dốc hết tiền trong túi ra cho. Người

Ấy e sợ cảm ơn rồi rít. Nhưng ông chỉ bảo:

- Vì tưởng nhớ Phật nên tôi giúp anh. Anh nhận tiền này khiến tôi được phước, thế là tôi ơn anh chứ nào anh ơn gì tôi?

Người hành khất nghe thế, lấy làm lạ vì không lạ gì tính nết của ông và uy danh của đức Phật nữa. Bỗng nhiên người ấy cất tiếng niệm: “NAM MÔ BỒN SƯ THÍCH CA MÂU NI PHẬT” (kính lạy đấng giác ngộ). Ông hoàng cũng bất giác niệm theo và đi mau tìm Phật. Khi gặp được Ngài, ông thuật rõ đầu đuôi mọi việc. Nghe xong đức Phật mỉm cười hiền từ bảo:

- Phải! Niệm Phật ông phải tưởng niệm người nghèo khổ là để giúp đỡ họ. Tưởng niệm người nghèo khổ, để giúp đỡ họ là tưởng niệm Phật đó.

NHỮNG CÂU HỎI

Câu hỏi 1: “Thành La Phiệt có một ông hoàng tánh rất hung bạo”. Câu này dạy về thiếu đạo đức gì?

Câu hỏi 2: “Thêm vào đó, quyền thế và địa vị của ông có thể giúp ông thủ tiêu tội ác

trước pháp luật". Câu này dạy về thiếu đạo đức gì?

Câu hỏi 3: “*Chưa một lời phai nào, một đạo giáo nào cảm hóa được ông*”. Câu này nói về thiếu đạo đức gì?

Câu hỏi 4: “*Một hôm ông gặp Phật, khi Phật du hóa xứ này. Mới nhìn thấy đức Phật, lòng ông bỗng cảm phục như voi dữ trước người quản tượng*”. Câu này nói lên đạo đức gì?

Câu hỏi 5: “*Hãy tưởng niệm Phật đà, hãy từ bi thương người, hãy hùng lực cứu người*”. Câu này dạy đạo đức gì?

Câu hỏi 6: “*Ông cung kính vâng lời. Nhưng khi về đến nhà, vừa thấy người hành khát chướng mắt. Ông liền dùng dùng nổi giận. Lời vàng của Phật không còn trong lòng ông nữa, khi ông toan đánh đuổi người ấy*”. Câu này dạy đạo đức gì?

Câu hỏi 7: “*Bỗng sức nhớ lại hình dáng từ nghiêm của Phật, ông liền dịu lại, như khi bố thí chút đỉnh gì*”. Câu này dạy đạo đức gì?

Câu hỏi 8: “*Tối hôm đó, vợ ông lấy làm lạ, gạn hỏi đầu đuôi. Ông bèn tuân tự thuật lại. Nhờ thuật lại, ông nhớ lại rõ ràng hình dung đức Phật và lời Ngài dạy*”. Câu này dạy

đạo đức gì?

Câu hỏi 9: “Đêm hôm ấy, ông suy nghĩ mông lung, ông nghĩ: Nhớ Phật phải nhớ đến người nghèo khổ, tưởng Phật phải tưởng đến người nghèo khổ”. Câu này dạy đạo đức gì?

Câu hỏi 10: “Rồi mới sáng, ông đi tìm Phật. Giữa đường ông gặp một người hành khất ốm liệt bên vệ đường. Không suy nghĩ, ông đến ân cần hỏi han và dốc hết tiền trong túi ra cho. Người ấy e sợ cảm ơn rồi rít”. Câu này dạy đạo đức gì?

Câu hỏi 11: “Vì tưởng nhớ Phật nên tôi giúp anh. Anh nhận tiền này khiến tôi được phước, thế là tôi ơn anh, chứ nào anh ơn tôi?” Câu này dạy đạo đức gì?

Câu hỏi 12: “Bỗng nhiên người ấy cất tiếng niệm: “NAM MÔ BỐN SƯ THÍCH CA MÂU NI PHẬT” (kính lạy đáng giác ngộ). Ông hoàng cũng bất giác niệm theo”. Câu này dạy đạo đức gì?

Câu hỏi 13: “Phải! Niệm Phật ông phải tưởng niệm người nghèo khổ để giúp đỡ họ. Tưởng niệm người nghèo khổ là để giúp đỡ họ là tưởng niệm Phật đó”. Câu này dạy đạo đức gì?

TRẢ LỜI NHỮNG CÂU HỎI

Trả lời câu hỏi 1: "Thành La Phiệt có một ông hoàng tánh rất hung bạo". Câu này chỉ cho một người hung ác, ông hoàng trong thành La Phiệt sống THIẾU ĐẠO ĐỨC HIẾU SINH, chẳng biết thương ai, tính tình hung dữ luôn luôn chửi mắng đánh đập người khác.

Người không có đức hiếu sinh như ông hoàng ở trong thành La Phiệt là người tự làm khổ mình, khổ người, là một người hung ác, là người không có đức hiếu sinh như trên đã nói. Chúng ta là đệ tử của Phật, thấy gương hung ác xấu xa này mà tránh xa, mà từ bỏ và để loại trừ tâm ác luôn luôn giữ gìn đức hiếu sinh thường mở rộng lòng yêu thương với tất cả chúng sinh. Vì chính lòng yêu thương mới đem lại sự bình an cho mình, cho người và cho tất cả chúng sinh.

Làm người phải sống trong đạo đức hiếu sinh, phải luôn luôn sống biết thương người, thương tất cả loài chúng sinh để mang lại sự an vui cho mình, cho người và cho mọi loài.

Tính hung ác là tính xấu xa, là tính hạy làm khổ mình, khổ người, khổ tất cả chúng sinh, vì thế chúng ta nên từ bỏ, xa lìa những

tính hung ác ấy, phải sống hiền lành đối với mọi người, mọi loài chúng sinh.

Trả lời câu hỏi 2:

“Thêm vào đó, quyền thế và địa vị của ông, có thể giúp ông thủ tiêu những tội ác trước pháp luật”. Câu này chỉ rõ người nào dựa vào quyền thế và địa vị để làm hại người khác mà pháp luật không làm gì ông ta được. Đó là một hành động THIẾU ĐẠO ĐỨC HIẾU SINH THÂN HÀNH.

Thường ở đời, người nào có quyền thế và có địa vị đều lợi dụng vào đó hiếp đáp làm hại người yếu đuối thế cô, cướp đoạt của cải tài sản của người khác làm những điều tội ác, họ là những người hung dữ ác độc; họ là những người không biết thương ai cả. Những người hung dữ này thường làm khổ mình, khổ người và khổ tất cả chúng sinh. Họ là những người vô đạo đức hiếu sinh.

Trả lời câu hỏi 3:

“Chưa một lời phải nào, một đạo giáo nào cảm hóa được ông”. Câu này chỉ rõ ông hoàng là người cố chấp, dựa vào quyền thế, sự giàu sang của mình và cho mình hơn mọi người, trong đời này không ai bằng mình, người nghĩ như vậy là người THIẾU ĐẠO ĐỨC HIẾU SINH Ý HÀNH.

Đoạn kinh này nói lên một người hung ác vô đạo đức hiếu sinh, cố chấp cứng đầu như ông hoàng này thì không một lời nói phải nào, không một đạo giáo nào cảm hóa và giáo dục được ông. Đó là chỉ rõ ông là một người vô đạo đức hiếu sinh, sống trong vô minh cố chấp, cứng đầu. Một bản ngã to lớn, cho rằng trên cuộc đời này luôn luôn chỉ thấy có mình, chẳng thấy có ai khác nữa, xem bầu trời nhỏ như miệng giếng.

Người nào còn mang bản tính kiêu mạn là người còn đầy đủ tánh hung ác, là người chưa biết thương mình, thương người, thường làm khổ mình, khổ người.

Lòng còn ghen tị hơn thua là còn bản ngã; lòng còn tức giận là còn bản ngã; lòng còn nói xấu, vu khống, mạ lị, mạt sát người khác là còn bản ngã. Người nào còn bản ngã là chưa có lòng yêu thương thật sự. Những người này còn phải học hỏi đạo đức hiếu sinh nhiều nữa, nếu cố chấp không chịu học hỏi đạo đức thì họ chỉ là một con thú vật hung dữ mà thôi.

Trả lời câu hỏi 4:

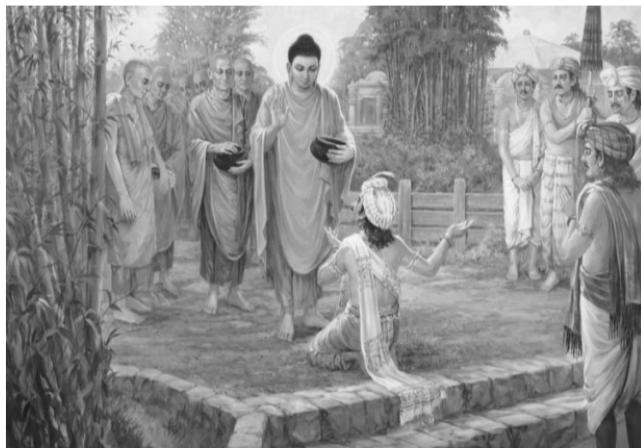
“Một hôm, ông gặp Phật khi Phật du hóa xứ này. Mới nhìn thấy đức Phật, lòng ông bỗng cảm phục như voi dữ trước người quan tượng”. Câu này dạy ĐẠO ĐỨC HIẾU SINH

TỪ TRƯỜNG, tức là đức từ bi của đức Phật phóng xuất phủ trùm muôn phương, khiến con người kiêu căng ngã mạn cố chấp như ông hoàng này đều bị nghiệp phục trong từ trường thiện của đức Phật. Bởi vậy, khi chúng ta thực hiện lòng yêu thương mọi hướng thì từ trường thiện phóng xuất khắp mọi nơi, khi gặp tất cả các ác pháp thì từ trường thiện đó sẽ nghiệp phục chuyển hóa ác pháp, bằng chứng cụ thể rõ ràng, khi ông hoàng thành La Phiệt gặp Phật, đức Phật chưa nói một lời nào mà từ trường thiện của Phật đã nghiệp phục ông ta như con voi gặp người quản tượng.

Đoạn kinh này nói rất rõ, từ trường lòng yêu thương sẽ nghiệp phục các ác pháp bên ngoài lẫn các ác pháp bên trong nội tâm của chúng ta, như tâm tham, sân, si, mạn, nghi đều bị từ trường hiếu sinh này nghiệp phục.

Cho nên đạo đức hiếu sinh có công năng rất lớn, vì thế ở đâu có đạo đức hiếu sinh chân thật thì ở đó có tâm ly dục, ly ác pháp; ở đâu có đạo đức hiếu sinh chân thật thì ở đó có sự bình an, yên vui; ở đâu có đạo đức hiếu sinh chân thật thì ở đó có sự tha thứ và yêu thương. Đạo đức hiếu sinh sẽ đem lại sự bình an cho mọi người, mọi loài trên hành tinh này, vì từ trường của đức hiếu sinh rất vĩ đại.

Vậy chúng ta hãy tập sống thương yêu như đức Phật.

Trả lời câu hỏi 5:

“Hãy tưởng niệm Phật đà, hãy từ bi thương người, hãy hùng lực cứu người”. Câu này dạy ĐẠO ĐỨC HIẾU SINH Ý HÀNH rất cụ thể và rõ ràng. Ở đây, niệm Phật không cần niệm hồng danh Phật, mà chỉ cần lòng yêu thương mọi người, thương sự sống của chúng sinh là niệm Phật rồi.

Đọc qua lời dạy trên đây, chúng ta mới thấy lời dạy của đức Phật thấm thía làm sao! Ai niệm Phật là niệm lòng yêu thương bằng ý hành, bằng thân hành, bằng khẩu hành đối với tất cả những người khác.

Ví dụ 1: Khi có người chửi mắng mình mà

mình thương yêu người ấy, đó là một việc làm rất khó, khó là chõ không sân giận chửi mắng lại, im lặng như Thánh mà còn đầy lòng tha thứ cho những người hung dữ đó. Người nào làm được như vậy là người đang niệm Phật; là người đang sống trong đức hiếu sinh ý hành.

Ví dụ 2: Cứu giúp một người bị tai nạn, cứu một con cá mắc câu, thả một vật sắp bị giết, người nào làm được như vậy là người đang niệm Phật; là người đang sống trong đức hiếu sinh thân hành.

Ví dụ 3: Người nào không nói dối, không nói lưỡi hai chiều, không nói lời hung dữ, không nói xấu người, thường khuyên người khác làm điều lành, nói lời ái ngữ, v.v... đó là người đang sống trong đức hiếu sinh khẩu hành. Người nào không nghiện ngập rượu chè, cà phê, thuốc lá, thuốc lào, cờ bạc, cá cược, v.v... là người đang sống trong đức hiếu sinh thân hành. Chính họ là người đang niệm Phật. Niệm Phật như vậy mới đúng lời Phật dạy.

Trả lời câu hỏi 6:

“Ông cung kính vâng lời. Nhưng khi về đến nhà, vừa thấy người hành khất chướng mắt. Ông liền dùng dùng nổi giận. Lời vàng

của Phật không còn trong lòng ông nữa, khi ông toan đánh đuổi người ấy”. Đoạn này nói lên sự THIẾU ĐẠO ĐỨC HIẾU SINH Ý HÀNH.

Ông hoàng quên niệm Phật, khi thấy người hành khất ngồi trước nhà ông là ông phát nổi chướng, tức giận dùng dùng, đó là thiếu đức hiếu sinh ý hành. Thiếu đức hiếu sinh ý hành là quên niệm Phật. Bởi vậy, niệm Phật là niệm đức hiếu sinh; niệm đức hiếu sinh tức là niệm Phật. Như vậy người nào niệm Phật mà niệm danh hiệu đức Phật là người niệm Phật không đúng lời dạy của Phật. Đọc qua đoạn kinh này chúng ta thấy rất rõ ràng: Người nào sống trong lòng yêu thương đối với mọi người, với mọi loài chúng sinh là người niệm Phật.

Trả lời câu hỏi 7:

“Bỗng sực nhớ lại hình dáng từ nghiêm của Phật, ông liền dịu lại, như khi bỗn thí chút đỉnh gì”. Câu này dạy ĐẠO ĐỨC HIẾU SINH Ý HÀNH rất rõ ràng. Khi chúng ta đang tức giận một người nào mà bỗng nhớ đến đức hiếu sinh là phải thương mình, thương người và thương tất cả chúng sinh, đó là đang sống trong đức hiếu sinh ý hành.

Khi nghĩ như vậy, tâm chúng ta liền không giận dữ mà khởi lòng thương người, đó

là ta đang niệm Phật, là ta đang sống trong đức hiếu sinh ý hành. Câu này dạy áp dụng thực hành đức hiếu sinh khởi lòng yêu thương rất thực tế và rất hay: “*Bỗng sực nhớ lại hình dáng từ nghiêm của Phật, ông liền dịu lại, như khi bố thí chút đỉnh gì*”. Nhớ đến Phật hình dáng nghiêm túc. Câu này dạy đức hiếu sinh ý hành tuyệt vời.

“*Ông liền dịu lại, như khi bố thí chút đỉnh gì*”. Câu này dạy đức hiếu sinh thân hành rất hay. Tâm vừa dừng tức giận, phiền não thì đức hiếu sinh ý hành hiện ngay tại đó.

Trong lúc chúng ta đang tức giận hay phiền não, bỗng có một ý suy nghĩ khởi lên thương mình: “Mình đang bị dục nê mê mờ, vô minh thúc đẩy tạo tác nhân quả ác khiến tự mình làm khổ mình”. Khi ý nghĩ khởi lên như vậy tức là đức hiếu sinh ý hành.

Đoạn kinh trên dạy thực hành đức hiếu sinh rất tuyệt vời, khi đức hiếu sinh ý hành hiện ra: “Nhớ đến lòng từ của đức Phật”, thì liền ngay đó đức hiếu sinh thân hành hiện ra: “*Thương yêu bố thí giúp cho người hành khất*”. Đoạn kinh này cũng xác định chỉ rõ ràng có hai đức hiếu sinh cùng sinh ra một lượt, hễ có hiếu sinh ý hành, thì có hiếu sinh

thân hành.

Trả lời câu hỏi 8:

“Tôi hôm đó, vợ ông lấy làm lạ, gạn hỏi đầu đuôi. Ông bèn tuân tự thuật lại. Nhờ thuật lại, ông nhớ lại rõ ràng hình dung đức Phật và lời Ngài dạy”. Câu này dạy ĐẠO ĐỨC HIẾU SINH KHẨU HÀNH, Ý HÀNH làm thay đổi một người hung dữ trở thành người hiền lành, biết thương người bằng cách tư duy suy nghĩ những lời Phật dạy. Đoạn kinh này dạy niệm Phật rất hay, khi làm một việc lành nào là niệm Phật; khi biết nhẫn nhục, tùy thuận, bằng lòng trước các ác pháp, trước một người ác là niệm Phật. Người đầy lòng yêu thương tất cả sự sống trên hành tinh này là người niệm Phật. Niệm Phật ở đây không giống như niệm Phật theo kinh sách phát triển. Niệm Phật theo kinh phát triển là niệm Phật úc chế tâm diệt hết vọng tưởng: *“Thất nhụt nhất tâm bất loạn chuyên trì danh hiệu A Di Đà Phật”*. Còn ở đây niệm Phật là niệm lòng yêu thương của chúng ta với tất cả sự sống trên hành tinh này, tức là chúng ta sống với đức hiếu sinh biết thương mình, thương người và thương tất cả những loài vật khác, biết tha thứ mọi người, mọi loài làm chúng ta khổ đau. Đó là niệm Phật.

Muốn thực hiện lòng thương yêu như vậy thì chỉ có sự tư duy theo đạo đức hiếu sinh mà chúng ta đang theo học.

Trả lời câu hỏi 9:

“Đêm hôm ấy, ông suy nghĩ mông lung, ông nghĩ: Nhớ Phật phải nhớ đến người nghèo khổ, tưởng Phật phải tưởng đến người nghèo khổ”. Câu này dạy ĐẠO ĐỨC HIẾU SINH Ý HÀNH.

Muốn thực hiện đức hiếu sinh thì phải tư duy như lời Phật đã dạy: “Nhớ Phật phải nhớ đến người nghèo khổ, tưởng Phật phải tưởng đến người nghèo khổ”. Phật dạy quá rõ ràng, chỉ có lòng yêu thương người nghèo khổ là nhớ đến Phật. Bởi người nào sống với lòng yêu thương là đang sống như Phật, nên gọi là niệm Phật.

Sự tư duy lại những lời Phật dạy là người đang sống với đức hiếu sinh ý hành. Cho nên lời dạy trong đoạn kinh này là dạy đạo đức hiếu sinh ý hành rất tuyệt vời.

Theo như lời Phật dạy, chúng ta luôn luôn phải tư duy để sống với lòng yêu thương của mình đối với muôn loài, sự tư duy ấy chính là chúng ta đang niệm Phật. Đang niệm Phật là đang sống trong tình thương bao la rộng lớn của đức Phật. Người tu theo Phật giáo phải

lấy đức hiếu sinh làm pháp xả tâm tham, sân, si, mạn, nghi, đó là pháp môn xả tâm tuyệt vời nhất, nhờ đó tâm mới ly dục, ly ác pháp hoàn toàn.

Trả lời câu hỏi 10:

“Rồi mới sáng, ông đi tìm Phật. Giữa đường, ông gặp một người hành khất ốm liệt bên vệ đường. Không suy nghĩ, ông đến ân cần hỏi han và dốc hết tiền trong túi ra cho. Người ấy e sợ cảm ơn rồi rít”. Câu này dạy ĐẠO ĐỨC HIẾU SINH THÂN HÀNH. Từ khi gặp Phật, tư duy những lời Phật dạy, ông hoàng đã trở thành người đạo đức hiếu sinh, mang lòng yêu thương đến với mọi người, gặp ai nghèo khó, bệnh tật là ông sẵn sàng giúp đỡ và an ủi liền.

Một ý nghĩ thương yêu người, vật đến cỏ cây, đất đá, núi sông, hồ ao, v.v... đều là đức hiếu sinh thể hiện qua ý hành; một lời nói ái ngữ khuyên bảo, an ủi ai đó làm điều lành cũng là đức hiếu sinh khẩu hành; một hành động ra tay cứu vớt người, vật, dù là giúp một con trùng thoát chết khỏi một đàn kiến, hoặc vớt một con kiến khỏi vũng nước, đó đều là đức hiếu sinh thân hành. Nếu hằng ngày chúng ta đều có những hành động thân, miệng, ý thương yêu và tha thứ mỗi lối lầm,

biết tránh không làm tổn hại sinh mạng sống chúng sinh, không làm đau khổ cho người khác loài vật khác. Đó là đạo đức hiếu sinh thân hành, ý hành và khẩu hành.

Trả lời câu hỏi 11:

“Vì tưởng nhớ Phật nên tôi giúp anh. Anh nhận tiền này khiến tôi được phước, thế là tôi ơn anh chứ nào anh ơn gì tôi?” Câu này đức Phật dạy ĐẠO ĐỨC HIẾU SINH KHẨU HÀNH, THÂN HÀNH tuyệt vời! Khi nhớ đến Phật là chúng ta nhớ đến những người nghèo khổ, vì thế mang tiền đến giúp đỡ những người nghèo khó, đó là đức hiếu sinh ý hành thứ nhất. Khi mang tiền đến cho người khác để họ vui vẻ nhận tiền bạc mình cho mà không bị mặc cảm. Muốn được vậy mình phải nói như thế nào?

“Anh nhận tiền của tôi giúp anh là tôi được phước, vì vậy tôi mang ơn anh mới phải, chứ nào anh có ơn gì tôi mà anh sợ”. Bố thí mà nói được lời như vậy thật là hay tuyệt. Lời nói này là đạo đức hiếu sinh khẩu hành. Cho nên lòng yêu thương của chúng ta đi khắp cùng mọi hướng. Hê đức hiếu sinh ý hành có thì đức hiếu sinh khẩu hành và thân hành có. Đó là ba nơi xuất phát đức hiếu sinh. Đồng thời ba nơi xuất phát đức hiếu

sinh thì đức hiếu sinh ở nơi đâu cũng có. Đức hiếu sinh ở đâu cũng có thì không có các ác pháp nào tác động được tâm người đó. Người nào đã sống với đức hiếu sinh như vậy thì họ đã diệt ngã xả tâm, ly dục ly ác pháp dễ dàng. Họ là người chứng đạo.

Trả lời câu hỏi 12:

“*Bỗng nhiên người ấy cất tiếng niệm: “NAM MÔ BỐN SƯ THÍCH CA MÂU NI PHẬT”* (kinh lê đăng giác ngộ). Ông hoàng cũng bắt giác niệm theo”. Câu này dạy ĐẠO ĐỨC HIẾU SINH KHẨU HÀNH.

Niệm Phật tức là niệm lòng yêu thương của mình. Người bố thí cho người nghèo khổ là người niệm lòng yêu thương của mình, người được bố thí cũng là niệm lòng yêu thương. Mỗi mỗi người đều niệm lòng yêu thương thì thế gian này là Thiên Đàng, Cực Lạc, loài người và muôn vật sẽ sống được an vui, hạnh phúc biết bao!

Đức hiếu sinh ở đâu thì ở đó có sự bình an và yên vui vô cùng, vô tận.

Trả lời câu hỏi 13:

“*Phải! Niệm Phật ông phải tưởng niệm người nghèo khó là để giúp đỡ họ. Tưởng niệm người nghèo khó là để giúp đỡ họ là*

tưởng niệm Phật đó”. Câu này dạy ĐẠO ĐỨC HIẾU SINH Ý HÀNH.

Phật dạy một phương pháp niệm Phật rất tuyệt vời: “*Niệm Phật ông phải tưởng niệm người nghèo khổ là để giúp đỡ họ. Tưởng niệm người nghèo khổ là để giúp đỡ họ là tưởng niệm Phật đó*”. Niệm Phật như vậy mới gọi là niệm Phật. Niệm Phật là niệm hành động thương yêu người giúp đỡ cho những người nghèo khổ.

Muốn giải thoát ra khỏi nhà sinh tử luân hồi thì chỉ có đức hiếu sinh là pháp độc nhất giúp chúng ta ra khỏi sông mê, bể khổ của cuộc đời này vậy.

HẾT TẬP I

MỤC LỤC

Lời nói đầu	5
Bài 1: Phân nghi lễ niệm Phật	12
<i>Những câu hỏi .....</i>	15
Bài 2: Phân nghi lễ cách xưng hô	18
1- <i>Giảng viên xưng hô với tu sinh .....</i>	18
2- <i>Học viên xưng hô với giảng viên .....</i>	21
3- <i>Giữ gìn oai nghi trong giờ học .....</i>	23
4- <i>Cách chào hỏi .....</i>	28
Bài 3: Giới thiệu rèn nhân cách lòng yêu thương của Phật giáo	33
<i>Những câu hỏi .....</i>	37
Bài 4: Những bàn tay vẩy máu	52
<i>Những câu hỏi .....</i>	58
Bài 5: Người vợ trẻ giận chồng, đốt nhà, giết con	77
<i>Những câu hỏi.....</i>	83
Bài 6: Thành Cát Tư Hãn	95
<i>Những câu hỏi.....</i>	98
Bài 7: Những cây đinh	107
<i>Những câu hỏi.....</i>	112
Bài 8: Cậu bé ném đá	124
<i>Những câu hỏi.....</i>	127

Bài 9: Cậu bé ném sao biển	137
<i>Những câu hỏi .....</i>	<i>138</i>
Bài 10: Vị tỳ kheo nhân từ	145
<i>Những câu hỏi .....</i>	<i>147</i>
Bài 11: Mười một năm công bạn đến trường	156
<i>Những câu hỏi .....</i>	<i>158</i>
Trả lời những câu hỏi có liên quan đến bài học	163
Bài 12: Chỉ có sống đạo mới vui đời	171
<i>Những câu hỏi .....</i>	<i>173</i>
<i>Trả lời những câu hỏi .....</i>	<i>174</i>
Bài 13: Giá trị	182
<i>Những câu hỏi .....</i>	<i>184</i>
<i>Trả lời những câu hỏi .....</i>	<i>184</i>
Bài 14: Dũng hướng tình thương vào một chõ	191
<i>Những câu hỏi .....</i>	<i>193</i>
<i>Trả lời những câu hỏi .....</i>	<i>194</i>
Bài 15: Bài học từ một chuyến đi	197
<i>Những câu hỏi .....</i>	<i>200</i>
<i>Trả lời những câu hỏi .....</i>	<i>201</i>
Bài 16: Giữ giới được sinh thiên	205
<i>Những câu hỏi .....</i>	<i>209</i>

<i>Trả lời những câu hỏi</i>	210
Bài 17: Bỏ qua oán hờn	219
<i>Những câu hỏi</i>	222
<i>Trả lời những câu hỏi</i>	225
Bài 18: Làm mẹ sao nỡ nhẫn tâm giết con mình?	233
<i>Những câu hỏi</i>	234
<i>Trả lời những câu hỏi</i>	235
Bài 19: Cúng tế và chữa bệnh	240
<i>Những câu hỏi</i>	243
<i>Trả lời những câu hỏi</i>	245
Bài 20: Nỗi đau không của riêng ai	254
<i>Những câu hỏi</i>	259
<i>Trả lời những câu hỏi</i>	262
Bài 21: Thái tử cứu độ cho con ngỗng	283
<i>Những câu hỏi</i>	284
<i>Trả lời những câu hỏi</i>	285
Bài 22: Vết theo	294
<i>Những câu hỏi</i>	296
<i>Trả lời những câu hỏi</i>	297
Bài 23: Thái tử đánh đổ sự giết sinh vật để tế thần	308
<i>Những câu hỏi</i>	311
<i>Trả lời những câu hỏi</i>	313

Bài 24: Chiếc giày đánh rơi	
của thánh Gandhi	340
<i>Những câu hỏi .....</i>	341
<i>Trả lời những câu hỏi .....</i>	342
Bài 25: Tại sao ta phải niệm Phật	350
<i>Những câu hỏi .....</i>	352
<i>Trả lời những câu hỏi .....</i>	355
Mục lục	369

GIỚI THIỆU SÁCH

Sách của Trưởng lão Thích Thông Lạc chỉ tặng, không bán. Xin các bạn tìm đọc:

- 1- Đạo Đức Làm Người (tập I, II - 2011)
- 2- Sống Mười Điều Lành (2011 - Quý IV)
- 3- Những Lời Gốc Phật Dạy (4 tập - 2011)
- 4- Đường Về Xứ Phật (10 tập - 2011)
- 5- Văn Hóa Phật Giáo Truyền Thống
(2 tập - 2011)
- 6- Lòng Yêu Thương - tập II (2011)
- 7- Lòng Yêu Thương (2009, 2011)
- 8- Linh Hồn Không Có (2010 - Quý IV)
- 9- Người Phật Tử Cần Biết (2 tập - 2011)
- 10- Những Chặng Đường Tu Học
Của Người Cư Sĩ (2011)
- 11- Giới Đức Làm Người (2 tập - 2010)
- 12- Thanh Quy Tu Viện Chơn Như (2010)
- 13- Mười Hai Cửa Vào Đạo (2012)
- 14- Sống Một Mình Như Con Tê Ngưu (2010)
- 15- Ba Mươi Bảy Phẩm Trợ Đạo (2010)
- 16- Muốn Chứng Đạo Phải Tu
Pháp Môn Nào (2010)
- 17- Hỏi Đáp Oai Nghì Chánh Hạnh (2011)
- 18- Tạo Duyên Giáo Hóa Chúng Sinh (2011)
- 19- Lịch Sử Chùa Am (2010)

- 20- Thiền Căn Bản - tập I
- 21- Thời Khóa Tu Tập Trong Thời Đức Phật
- 22- Giáo Án Rèn Nhân Cách Lớp Ngũ Giới:
Đức Hiếu Sinh (tập I, II, II - 2012)
- 23- Giáo Án Rèn Nhân Cách Lớp Ngũ Giới:
Đức Ly Tham (tập I)
- 24- Giáo Án Rèn Nhân Cách Lớp Ngũ Giới:
Đạo Đức Gia Định (tập I)
- 25- Mười Giới Thánh Đức Sa Di (tập I, II)
- 26- Giới Đức Thánh Tăng, Thánh Ni
- 27- Phật Giáo Có Đường Lối Riêng Biệt
- 28- Định Niệm Hơi Thở
- 29- Những Lời Tâm Huyết (tập I, II)
- 30- Pháp Môn Niệm Phật Tứ Bất Hoại Tịnh
- 31- Nghi Thức Thọ Trai
- 32- Thọ Tam Quy Ngũ Giới (2012)
- .....

Phật tử đã đưa hầu hết kinh sách của Tu Viện
Chơn Như lên mạng ở địa chỉ:

<http://chonnhu.net>
<http://chonlac.org>

Sách này do phật tử nhiều nơi, cả trong nước
và nước ngoài phát tâm ấn tống.

Ước mong mọi người sẽ cùng nhau sống không
làm khổ mình, khổ người và khổ tất cả chúng
sinh.

GIÁO ÁN RÈN NHÂN CÁCH LỚP NGŨ GIỚI

ĐỨC HIẾU SINH - Tập 1

Trưởng lão THÍCH THÔNG LẠC

NHÀ XUẤT BẢN TÔN GIÁO

Phường Yên Hòa - Q. Cầu Giấy - Hà Nội
ĐT: (04) 37822845 - Fax: (04) 37822841

Chịu trách nhiệm xuất bản:
NGUYỄN CÔNG OÁNH

Biên tập: Nguyễn Thị Hà

Bìa: Thiện Thành

Trình bày: Thiện Thành

Sửa bản in: Ngọc Phúc

Đối tác liên kết:

TU VIỆN CHƠN NHƯ

Điện thoại: (066) 389.2911 - 098.809.4445

Email: chonnhu2@gmail.com

Số lượng in: 3.000 bản, khổ: 13 x 20,5 cm

In tại **CÔNG TY CP IN KHUYẾN HỌC PHÍA NAM**

TP.HCM - ĐT: (08) 38164415

Số xuất bản: 396-2012/CXB/16-49/TG

In xong và nộp lưu chiểu Quý II năm 2012